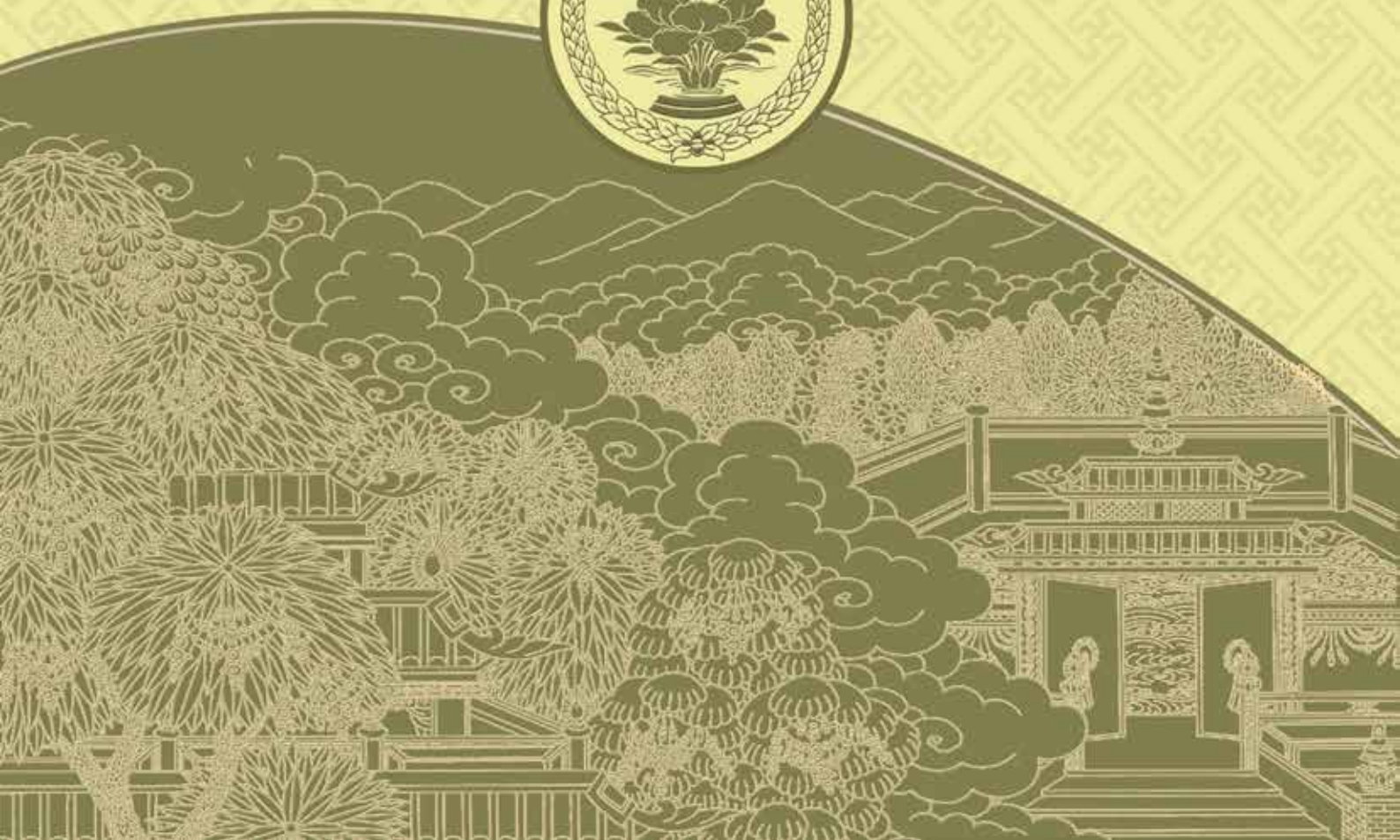

ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་སྒྲོང་།

༩༨

༡༡། །ཙོ་ནེ་རྩེ་བཙུན་གྲགས་པ་བཤད་སྐྱབ་གྱི་
གསུང་འབྱུང་པོད་བཞི་པ་
བཞུགས་སོ།།

དབྱེ་མ་སྤྱི་མཐའ་བྱུང་འབྲེལ།

མཆོད་བཞེད།	1
གཞུང་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་གཞུང་.....	2
སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།	5
གཞུང་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ།	5
འཇུག་བྱེད་དབྱེ་མ་དང་འཇུག་ཚུལ་བཅས་བཤད་པ།	6
གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ།	8
སྤྱི་ལོ་ཆེན་པོ་ལ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་བསྐྱོད་པ།	12
ཐུབ་དབང་བྱེད་སེམས་ལས་འབྱུངས་ཚུལ།	17
བྱེད་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞི་ལོ་གསུམ་བསྟན་པ།	22
བྱེད་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞི་ལོ་གསུམ་མཐའ་དབྱེད་པ།	25
སྤྱི་ལོ་བྱེད་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་གཞི་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཅ་བར་བསྟན་པ།	27
སྤྱི་ལོ་ལ་སོ་སོར་བྱེད་ནས་ཐུག་འཆལ་བ་བཤད་པ།	31
བཅུ་མས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པ།	40
རང་རྒྱུད་མཛེས་པར་བྱེད་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	47

གཞན་རྒྱུད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	51
ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་རིགས་	
པ་གསུམ་བཤད་པ།	58
སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་དགོད་པ།	64
ས་འདིར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ།	70
སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ།	78
ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་བཤད་པ།	78
ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་ཚུལ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷག་ཚུལ་སོགས་བསྟན་པ།	78
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་བཤད་པ།	84
ཚུལ་ཁྲིམས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་དཔེ་བཤད་པ།	86
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་མཐུག་བསྐྱབ་བསྟན་པ།	87
སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།	89
ས་གསུམ་འོད་བྱེད་པ་བཤད་པ།	89
ས་འདིར་བཟོད་པ་ལྷག་པར་བསྟན་པ།	91
རྟོན་གང་གིས་ཡུལ་གང་ལ་ཁོང་ཁྱོ་ཅི་ཅམ་སྐྱེས་པས་དགེ་ཅ་འཛོམས་པའི་ཚུལ།	94

འཛོམས་བྱའི་དགོ་ཅ་ངོས་བཟུང་བ།	97
ཁོ་ཁྱོས་དགོ་ཅ་འཛོམས་ཚུལ།	97
བཟོད་པའི་པན་ཡོན་དང་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་བ།	102
སེམས་བསྐྱེད་བཞི་བ།	108
ས་བཞི་བ་འོད་འཕྲོ་བ་བཤད་བ།	108
སེམས་བསྐྱེད་ལྔ་བ།	111
ས་ལྔ་བ་སྦྱང་དཀར་བ་བཤད་བ།	111
སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་བ།	115
ས་དྲུག་བ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་བཤད་བ།	115
ས་འདིར་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཚུལ།	116
ཐབ་དོན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་སོགས་བཤད་བ།	118
ཡོན་ཏན་གཞན་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་བ།	122
མཉམ་ཉིད་བཙུའི་སྒོ་ནས་ས་དྲུག་པར་འཇུག་ཚུལ་བཤད་བ། ...	124
དགག་བྱ་བཤད་བ།	127
སྐབས་འདིར་ཐ་སྙད་ཀྱི་ནམ་གཞག་འཛོག་ཚུལ།	131

རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱའི་ཚད་བཤད་པ།	134
མཐའ་བཞི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་མཛད་པ།	138
དགག་པའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ།	140
ཐལ་བསྐྱོག་བདག་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྒྲ་བཅོད་པ།	143
སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འགོད་པ།	145
ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་དག་དེ་ལ་ སྐྱོན་བཅོད་ཚུལ།	148
དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས་སྐྱོན་དེ་སངས་པའི་སྐྱོན་ས་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ།	152
ཐལ་འགྱུར་བསྐྱོག་དོན་ཁས་སྐྱེད་པས་དབྱུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་མི་འགལ་ཚུལ།	155
གཞན་སྐྱེ་བཤད་པ།	162
རྒྱ་འབྲས་སྒྲ་བྱི་བ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ།	165
རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ།	168
བདེན་གཉིས་བཤད་པ།	170
འཇིག་རྟེན་ལ་སྒྲིམ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	174
མཐའ་དབྱུད་པ།	178

གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྩོམ་པ་གང་གི་ངོ་བོར་བདེན་མི་བདེན་བཤད་པ།..	182
སྒྲིབ་གཉིས་བཤད་པ་དང་།	185
སྒྲིབ་གཉིས་ལམ་གང་གི་གནས་སྐྱེས་སྤྱོད་ཚུལ་བཤད་པ།....	189
སྒྲིབ་ཤད་དང་བདེན་གཉིས་མཐུན་ཚུལ་བཤད་པ།	191
གཞན་སྒྲིབ་གཞན་པ་ལ་འདྲི་བྱེད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་མི་གཞོན་སོགས་བཤད་པ།	196
གཞན་སྒྲིབ་འགོག་ཚུལ་ལས་འཕྲོས་པའི་མཉམ་གཞན་དངོས་པོའི་ འདྲི་བྱེད་ཐལ་བ་སོགས་གསུམ་བཤད་པ།	199
ཀྱན་གཞི་འགོག་ཚུལ་དང་བྱུང་ཚུལ་བརྒྱད་སོགས་བཤད་པ། ..	204
དུས་གསུམ་མཆན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ།	210
ཞིག་པ་དངོས་པོར་ལུགས་འདིར་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ།	214
ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ།....	218
དེའི་དཔེ་དགག་ཚུལ།	220
ཚུ་འབབ།	232
ཆད་འགོག་.....	239
རང་རིགས་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་ཀྱི་དབྱེ་བསྒྲིབ་བྱ་སོགས་དགག་.....	243

རང་རིག་མེད་ཀྱང་བྱ་བ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ།	244
ཞར་ལ་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	249
མདོ་གཞན་ཡང་བྱང་དོན་དུ་བསྟན་པ།	262
མདོ་བྱང་ངེས་སྟོན།	264
གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་འགོག་ཚུལ། .	265
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་ཚུལ།	276
བདག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དགག་པ།	279
མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདག་འདོད་ཚུལ་དགག་པ།	281
རང་འདོད་བཏགས་པའི་ཕྱང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་སོགས་དགག་ཚུལ། .	283
ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞི་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ།	288
དེ་ཉིད་ལྷག་མའི་ཕྱོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དགག་ཚུལ།	297
དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དགག་པ།	299
བདག་དེ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བཞག་པའི་དཔེ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ། ..	301
དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཁྱིལ་གྱི་རྟོག་པ་སྤོང་སྤྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	308

བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་འགོག་ཚུལ།	310
བདག་དང་ཤིང་རྩེ་དབྱུང་བ་དངོས་པོ་གཞན་བསྐྱེ་བ།	311
དེ་ལ་ཚུངས་སྤྲོད་ཆུང་བཞག་	314
སྤྲོད་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་མདོར་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བཤད་ཚུལ།	319
སའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ས་མཐུག་བསྟུ་ཚུལ་བཅས།	332
སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པ།	333
ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ།	334
སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱད་པ།	335
ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་བཤད་པ།	335
སེམས་བསྐྱེད་དགུ་པ།	338
ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་ནི།	338
སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་པ།	339
ས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན།	339
ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།	341

འབྲས་བུའི་ས།	344
སྒྲིའི་རྣམ་གཞག།	348
སྟོབས་བརྩ་བཤད་ས།	353
སྒྲ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་ནས་ཐེག་པ་མཐར་ཐུག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་ས།	361
བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ།	364
མཐུག་གི་དོན།	367

དབྱེ་མ།

དབྱེ་མའི་ལུགས་གྱི་ཟབ་དོན་གྱི་སྟོང་པོ་བསྟུས་པ་ཞེས་བྲ་བ།...	372
བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བའི་རིམ་བ།	414

༡ གོང་ས་༡ སྐབས་མགོན་ཆུལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་བྱ་གསུ་
རྗེ་བཀྲིན་འོག་ སྐུ་གྱིས་གཞིན་སྐྱེས་སྒོ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ།
ཀྱུ་ཤུ་རྟགས་ཅན་གྱི་ལག་ཐོག་ཁ་པར་དང་ iPad སྒོ་གསྐྱེད་སོགས་བརྒྱུད་
ནས་དཔེ་དེབ་འདི་བཞིན་བོད་ཡིག་ལམ་ནས་གཟིགས་བདེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་
བཅོས་པ་ཡིན། སྐད་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་དཔེ་དེབ་འོ་བཤུས་ལག་ཏུ་འབྱོར་
ཆེ་དེབ་གངས་མང་དུ་གཏོང་བྱའི་གོ་སྐབས་འོང་སྲིད་ན་དེར་སྐྱོན་པའི་ལམ་
སྟོན་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ལྟག་སྟོན་ཡོང་བར་རེ་བསྐྱེལ་ཞུ་བྱུང་།
ཞུ་དག་བསྐྱར་མ་སོགས་ལ་རང་རྒྱས་གང་ཡོད་གྱིས་འབད་ཚུལ་གྱིས་ཁྱུ་ལ་
བྱས་ཀྱང་ཆུད་ཆེད་ཞན་སྐབས་ནོར་འབྲུལ་གང་ཞོར་རྣམས་བཅོད་གསོལ་
ཞུ་བྱུང་བཅས།

སེར་སྐད་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

དེབ་བཅོས་ཐིན་པ་རྣམས་སྟུ་ལ་དགོས་ན་བྱ་བྱུད་ནས་རིན་མེད་དུ་ཕུལ་ཆོག་
བྱ་བྱང་། marjamson618@gmail.com

༡༡། །དབུ་མ་ལ་འབྲུག་པའི་དགོངས་པ་ཡང་གསལ་སྒྲིན་མེ་ཞེས་

བྱ་བ་ཆིག་འབྲེལ་སྤྱི་དོན་མཐའ་དཔྱད་

ཟུང་འབྲེལ་བྱ་བཞད་པ།

མཆོད་བརྗོད།

༡༡། །ན་མོ་གུ་རུ་མཆུ་རྩོ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་
རུས་ལྡན་སྟོང་ཉིད་ལུས་སྤེལ་མངལ་ཡངས་པོར། །སྤྱུམ་པའི་རྒྱ་ལས་ཆོགས་
གཉིས་གོམས་པའི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན། །སྤྱི་བ་གཉིས་རུས་པའི་
བླ་བས་དམ་འབྲུད་འཁོར་བའི་སྒོ་ལས་ངེས་ཐར་ནས། །གཏན་བདེའི་དཔལ་
ལ་འདོད་རྒྱར་སྦྱོད་མཛད་ལྷ་མེད་སྟོན་པ་མཆོག་གིས་སྦྱོངས། །རིང་མོ་ཉིད་
ནས་སྤངས་རྟོགས་ཆ་ཤས་ཀྱན། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཀྱང་ཆེས་པའི་ལྷ་བ་
བཞིན། །བྱང་ཆུབ་སྦྱོད་པའི་མཁའ་ལ་རོལ་བ་ཅན། །རྒྱལ་ཆ་བཟང་པོའི་
དབྱངས་ལ་གྱུས་ཐུག་འཆལ། །མཐའ་བྲལ་ལྟ་བུའི་ས་འཛིན་ཅེར་གནས་ཏེ། །
ཉེན་འབྲེལ་སྟོང་བའི་ར་རོ་ཆེར་བསྐྱགས་པས། །དངོས་འཛིན་རི་སུལ་གནས་
བཅས་རི་དྲགས་ཆོགས། །སྤྱག་མཛད་སྤྱུ་སྤྱུ་བའི་སེང་གོ་རྒྱལ། །སངས་
རྒྱས་གཉིས་པའི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བུར། །འབྲེལ་ལ་འབྲན་པའི་ལྷ་བྲལ་
འཕགས་པ་ལྟ། །བྱུང་མཆོག་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ལྷ་བ་བྲགས། །ཞི་བ་
ལྟ་དང་བཅས་པའི་ཞབས་ལ་འདུད། །ཆོས་ཀྱན་བདེན་པའི་རང་བཞིན་བྲལ་

ཡང་ཐ་སྙད་བྱ་བྱེད་ཆེས་འཐད་པའི། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་ཀྱུན་འཛུགས་ཆེས་
རྣམས་རྟག་ཆད་ལྟ་བུའི་ཆ་གདུངས་ཀྱིས། །ཅུང་ཟད་ཟུམ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་
ཆེ་ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་དཀྱིལ་འཁོར་ཅན། །ཉེ་བར་བྲངས་ནས་ཆེས་
ཆེར་འཇུག་མཛད་ཀྱན་མཁྱེན་སྒྲ་མ་ཙོང་ཁ་བ། །མགོན་དེའི་སྤྲུལ་གྱི་བྱ་བོ་
རྣམ་གཉིས་དང་། །རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྩེ་བཙུན་བསྟན་དར་སོགས། །
དངོས་བརྒྱད་ཡོངས་འཛིན་རྣམས་ལ་གྲུས་བརྟུང་ནས། །དབུ་མ་འཇུག་པའི་
དགོངས་པ་ཡང་གསལ་འབྲི། །

དེ་ལ་འདིར་རྩེ་སྒྲ་མའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་བཅས་ཆེན་
པོ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཆོག་འབྲེལ་སྦྱི་དོན་མཐའ་དཔྱེད་གསུམ་གྱི་སྒོ་
ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱ་སྟེ།

གཞུང་སྦྱིའི་རྣམ་གཞག

འདི་ལ་གཉིས། །བསྟན་བཅས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྦྱིའི་རྣམ་གཞག་
དང་། སྐབས་སུ་བབས་པའི་གཞུང་དོན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་
སྟོལ་གྱི་སྟོན་པ་ཟས་གཙང་གི་སྤྲུལ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་
ཁམས་དང་། བསམ་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཟིགས་ནས་
ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཚུལ་ངེ་སྟེད་ཅིག་གསུངས་པའི་ནང་ནས་བརྗོད་
བྱའི་ངོས་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པ་གསུམ་པོ་ལྟ་

བུ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དངོས་བསྟན་ལ་སྟོང་ཉིད་དང་། སྤྲུལ་དོན་ལ་མངོན་རྟོགས་
ཀྱི་རིམ་བུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་མངོན་ནས་མགོན་པོ་སྤྱི་
སྤྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བཟུལ་ལ། དེའི་ལུགས་རྫོགས་པར་ནི་
དཔལ་ལྷན་སྒྲིབ་དང་། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོས་སྤྱེ་བ་བཞིན་ཏེ། འདིར་
ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་རྟོན་འབྲེལ་བཟུང་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཆད་པར་
འགྱུར་པའི་སྤྱིར། འདི་འཆད་པ་ནི་དོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་འཐོབ་པ་ལ་རྟོགས་དགོས་པ་མ་ཟད། ཐར་པ་ཅམ་ཐོབ་
པ་ལ་ཡང་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཉིང་ངེ་འཇིན་
རྒྱལ་པོ་ལས། གལ་ཏེ་བདག་མེད་ཆོས་ལ་སོ་སོར་རྟོགས། །སོ་སོར་དེར་
བརྟགས་གང་ཡིན་སྟོན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་རྒྱ། །
རྒྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཞིར་མིར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། མགོན་པོས།
དངོས་དང་དངོས་མེད་ཡོངས་ཤེས་པ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་གྲོལ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་ན་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་
རྣམས་ཀྱང་དངོས་དང་བརྒྱད་པ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་ལ་
གཞོལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞི་བ་ལྷན། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྤྱོད་པས་
ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །དེ་ཡི་སྤྱིར་ན་སྤྱོད་བསྐྱེད་དག་ །ཞི་བར་འདོད་
པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྗེ་ལྷ་བ་

བཞིན་རྟོགས་པ་ལྟ་ ཞོག །འདི་ལ་དོན་འགྲུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་སྐྱེས་པས་ཀྱང་
 ཐར་པའི་བག་ཆགས་འཛོག་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བསོད་
 རམས་ཆུང་དུས་ཆོས་འདི་ལ། །ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཡང་མི་འགྲུར། །ཐེ་ཆོམ་ཟོས་
 པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། །སྤིད་པ་རྩལ་པོར་བྱེད་པར་འགྲུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 གྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། མགོན་པོ་སྤྱ་སྐབ་ཀྱིས་ཟབ་མོ་རྟོན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྷང་
 རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་གྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེས་ལྷང་
 གི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་མདོ་སྡེ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ་དང་། རིགས་
 པའི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་དབུ་མ་རིགས་པའི་ཆོགས་དུག་
 གསུངས་པའི་གྱིར། རིགས་ཆོགས་དུག་གིས་བརྗོད་བྱ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་
 ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་
 བཏགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བདེན་དངོས་བཀག། །ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་གིས་རང་
 བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པའི་སྐབ་བྱེད་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བཅུ་དུག་བཀག། ལྟར་
 ཉིད་བདུན་ཅུ་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སྐྱེ་འཛིག་སོགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཐད་
 ཚུལ་བསྟན། ཅོད་སྒྲོག་གིས་ཁྱད་པར་དགག་སྐབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ཚུལ་
 བསྟན། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་དང་། རིག་པ་དུག་ཅུ་བ་གཉིས་ཀྱིས་མཐའ་གཉིས་
 སྤངས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྟན་

པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ནང་ནས་ལུས་ལྟ་བུ་ནི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ་འདིའི་
འབྲེལ་བ་དེ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ག་ལས་འཇིགས་མེད། དེ་བཞུགས་མ། གུ་ན་
ཕྱི། གུ་ན་མ་ཏི། སྤྱི་ར་མ་ཏི། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད། ལེགས་ལྡན་འབྱེད། ལྷ་
བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་འབྲེལ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན། འབྲེལ་
བ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཞེ་ན་དཔལ་ལྡན་ལྷ་
བའི་འབྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་དང་། འཇུག་པ་རང་འབྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྗེས་
སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལྡན་ལྷ་བ་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་མཐར་
ཐུག་འབྲེལ་བ་ལ་འཁྲལ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཆད་མའི་སྤྱིས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

གཞུང་དོན་སོ་སོར་བཞག་པ།

གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གཞུང་དོན་སོ་སོར་བཞག་པ་ལ་བཞི།
མཆན་གྱི་དོན། འགྱུར་གྱི་ཕྱག་གཞུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་བཞག་པའོ།
དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོག་གི་དོན། སྤྱིའི་དོན། །མཐའ་དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་རྒྱུད་དུ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། དོན་ནི། ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་གར་རྒྱུད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ལེགས་
སྦྱར་གྱི་རྒྱུད་དུ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཆན་ལ་མ་རྩུ་སོགས་སུ་འབོད་པ་ཡིན་

ཏེ། མ་རྒྱུ་མ་གཞི། དབུ་མ་ལ། ཤ་བ་རྒྱ་ར་ནི་འཇུག་པ། རྒྱ་མ་ནི་ཞེས་བྱ་བར་
འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྒྱུར་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ་བསྟན་བཅོས་འདི་
འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པའི་གསུང་ཡིན་པར་ཤེས་པ་དང་། ལེགས་སྒྱུར་
གྱི་སྐད་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་དང་འཇུག་ཚུལ་བཅས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། འོ་ན་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་དེ་གང་། འཇུག་པའི་ཚུལ་རིམ་
བྱ་ཞེ་ན། མ་རྒྱུ་ཞེས་པ་ནི། དབུས་དང་བར་དང་དཀྱིལ་སོགས་ལའང་འཇུག་
ཀྱང་། སྐབས་འདིར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་ཙ་
བ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྱིར་དབུ་མ་ལ་སྐྱས་བཟོད་རིགས་
ཀྱིས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཟོད་བྱེད་ཆིག་གི་དབུ་མ་དང་། བཟོད་བྱ་དོན་
གྱི་དབུ་མ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་
ལྟ་བུའི་དབུ་མའི་མདོ་དང་རིགས་ཆོགས་བྱུག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་
དེར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

ཕྱི་མ་ལ་སྐྱས་བཟོད་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། གཞི་དབུ་
མ་ལམ་དབུ་མ་འབྲས་བུ་དབུ་མ་དང་བཅས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་ནི། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དེ་མདོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་

ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལྟ་བུའོ། །འདིར་དེ་དག་གི་ནང་ནས་རྫོད་བྱེད་ཆིག་གི་
དབུ་མ་དང་། དེ་ཡང་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།
དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཚོམ་
པར་འདོད་པས། ཞེས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་
ཀྱང་། དེ་ཡང་འདིའི་འགྲེལ་པར་རྩ་ཤེས་ཁུངས་སུ་མཛད་པ་ན་དབུ་མ་ལས་
ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རྩ་ཤེས་ལ་བྱའོ། དབུ་མའི་གཞུང་གཞན་དང་དོན་
གཞན་ལ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པས་རྩ་ཤེས་འཇུག་ཚུལ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ།
ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཟབ་པའི་སྒོ་
ནས་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་གཞིར་བཅས་ཀྱི་སྟངས་
དུ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དང་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱན་གཞི་དང་
རང་རིག་མེད་པ་སོགས་བྱེད་ཆོས་བརྒྱད་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་དང་།
རྩ་ཤེས་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་སེམས་ཅམ་དུ་འགྲེལ་དུ་མི་རུང་བ་ལ་ངེས་
པ་བརྟན་པོ་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས། ལྷགས་འདི་ནི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་
གྱིས་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ནི་ད་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་འདི་སྐྱར་བ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཚིག་གསལ་ལས། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཚུལ་དབུ་
མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཟུ་ཆེ་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཅ་ཤེས་བསྟན་པའི་ཟབ་མོ་
རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྟེང་དུ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་གསུམ། སྒོ་བ་པའི་
ས་བཅུ། མི་སྒོ་བ་པའི་ས་སྐྱ་གསུམ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ས་ལྷ་བ་
དང་དབུག་པའི་གོ་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་དང་།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རིམ་པ་སོགས་རིགས་ཆོགས་གཞན་
ནས་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁ་བསྐྱོང་བའི་སྒོ་ནས་ཅ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ།

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། དབུ་མ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་དེ་
དབུ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དབུ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག །ཅ་ཤེས་རབ་བྱེད་དང་པོ་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཇུག་
བྱའི་དབུ་མ་ཡིན་ཟེར་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་
དབུ་མ་ལ་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རབ་བྱེད་

ཉེར་བདུན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་སོ། །གཞན་ཡང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱི་སྐབས་དང་པོ་མངོན་
རྟོགས་རྒྱུན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། སྐབས་བརྒྱད་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ་སོ། །

ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་རྫོད་བྱེད་ཆོག་གི་དབུ་མ་ཡིན་ན། ཅ་
བ་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། དབུ་མ་འཇུག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་
དེའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་འཇུག་བྱེད་དབུ་མ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱུང་སྟེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་
པའི་འཇུག་བྱེད་དབུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེར་བསྟན་པའི་
འཇུག་བྱེད་དབུ་མ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་སྤྲོ། །

ཁ་ཅིག་ ཅ་བ་ཤེས་རབ་གྱིས་རྒྱ་ཆེ་བའི་རིམ་པ་མ་བསྟན་བེད་ན། དེ་
བསྟན་པར་ཐལ། དེས་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ། ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་
པ། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་བཅས་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་བསྟན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅིང་ཐ་
སྟོད་དུ་ཡོད་པར་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེས་དེ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། རྣམ་བཞག་ལས། ཅ་ཤེ་ལས་
ཟབ་མོའི་སྤྱོད་པ་མ་གཏོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆོས་མ་བསྟན་

ཀྱང་། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། དེ་ནི། ཟབ་མོའི་སྤྱོད་གས་དངོས་བསྟན་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱོད་གས་དེ་ཙམ་དུ་མ་
བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དབུ་མ་ཡིན་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་
ན། ཏྲག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སྒོ་ནས་དབུ་མའི་སྐྱབ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབུ་
མའི་སྐྱ་དོན་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ཆོས་
ཅན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དབུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫོད་
བྱེད་ཆོག་གི་དབུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ།

ཁ་ཅིག་ ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདག་ལས་མ་
ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ཡིན་
པར་ཐལ། དབུ་མ་ལ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ།
དེའི་གཞུང་ཆོག་རེ་རེ་ནས་དང་། རབ་བྱེད་རེ་རེ་ནས་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
དབུ་མ་ཡིན་པར་འདོད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཅུ་
ཤེས་ལ་བྱའི། དབུ་མའི་གཞུང་གཞན་དང་དོན་གཞན་ལ་མི་བྱའོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག ཏྲག་ཆད་གྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་པའི་ཆོས་ཡིན་ན། དབུ་མ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་
བྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། འདོད་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདོད་ན་
སྒོ།

གཉིས་པ་འགྱུར་གྱི་བྱུག་ནི། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་
བྱུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་རྩལ་རེག་དང་
བྲལ་བས་ན་འཇམ། སྤུན་སྤུམ་ཆོག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་ན་དཔལ།
ན་ཆོད་གཞོན་ནུ་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའི་ཉམས་ཅན་ཡིན་པས་ན་གཞོན་ནུར་
གྱུར་པ་སྟེ་དེ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ་ཞེས་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པ་ལ་ཆོས་ཅན།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། འགྱུར་མཐར་སྤྱོད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་འདི་མཛོད་པའི་
སྡེ་སྡོད་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་ཞེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་བཞད་པ་ལ་བཞི། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་
འདུག་པའི་ཐབས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ། བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་
ལུས། བསྟན་བཅོས་རི་ལྟར་བརྩམས་པ། དེའི་དགོ་བ་བསྡོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་བསྡོད་པ། སོ་སོར་བྱེ་ནས་

ཕྱག་འཆལ་བའོ། །

སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་བསྟོད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟོང་རྩེ་རང་འབྲས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལོ་གཙོ་བོར་
བསྟན་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བར་བསྟན་པའོ། དང་
པོ་གསུམ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐུབ་དབང་ལས་འབྱུངས་ཚུལ། ཐུབ་དབང་
བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་ཚུལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལོ་གཙོ་བོ་གསུམ་བཤད་
པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོག་གི་དོན། སྤྱི་ལོ་དོན། མཐའ་དབྱེད་པའོ། དང་པོ་
ནི། ཉན་ཐོས་དང་སངས་རྒྱས་འབྲིང་པོ་སྟེ་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཅོམ་པ་
རྣམས་ཆོས་ཅན། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཉེན་འབྲེལ་
ཟབ་མོའི་ཆོས་བསྟན་པ་ཉན་སེམས་བསྒྲོམས་གསུམ་བྱས་པ་ལ་བཏེན་ནས་
རང་གི་འདོད་བྱའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལས་འབྱུངས་པར་
བཞག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་འབྱུངས་ན། ཉན་རང་དེ་གང་།
འབྱུངས་ཚུལ་ཇི་སྟབས་ཡིན་ཞེ་ན། རང་དོན་དུ་སྒྲུག་ཀྱན་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མྱང་
འདས་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་པའི་ཐེག་པ་ཆུང་འབྲིང་གི་གང་ཟག་ལ། དེམ་
པ་བཞེན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དང་པོ་ལ་ཉན་ཐོས་ཞེས་

བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཉེན་འབྲེལ་ཟབ་མའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉན་ནས་དེ་དོན་གཉེར་གྱི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པར་བྱེད་
པས་ན། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཐོས་སློག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ལྟ་དང་བཅས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ལ་ཐོས་ནས་དེ་དོན་གཉེར་གྱི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གཞན་
ལ་སློག་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དམ་
ཆོས་པད་དཀར་ལས། མགོན་པོ་བདག་ཅག་དེ་རིང་ཉན་ཐོས་གྱུར། །བྱང་
ཆུབ་དམ་པ་ཡང་དག་བསྐྱགས་པར་བགྱི། །བྱང་ཆུབ་པ་ཡི་སྒྲ་ཡང་རབ་ཏུ་
བརྗོད། །དེ་ལས་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་མི་ཟད་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
དེ་ཡང་སྒྲ་བ་ཀ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་ཐོས་སློགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཉན་ཐོས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་ཐོས་སློགས་ཀྱི་སྒྲ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག ཉན་ཐོས་ལ་སྒྲ་དེ་
དངོས་མེད་དུ་འཇུག་པའི་བྱིར། རང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སངས་རྒྱས་
འབྲིང་པོ་སྟེ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་འབྲིང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
སངས་རྒྱས་ལས་དམན་ཞིང་ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་
ཆུད་པའི་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་པ་འབྲིང་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ན།
དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་བྱིར། སྐབས་འདིར་སངས་རྒྱས་འབྲིང་ཞེས་བསྒྱུར་བ་

བེ་ཅུང་ཟད་མི་བདེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་བཏང་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱལ་པ་བརྒྱ་རྒྱལ་
 བ་གཉིད་སངས་པ། ཁོང་དུ་ཅུད་པ་སོགས་དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་
 ཏ་ཏུ་དང་འབྲེལ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཅུད་པ་ལ་གནས་པ་འབྲིང་པོའི་དོན་
 དུ་བསྐྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཅིག་ཞོས་སུ་བསྐྱུར་བ་མི་འཆམ་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་ཡིན་ཏེ་འདིར། ཉན་ཐོས་དེ་ཉིད་རྟོགས་འབྲིང་ཐུབ་དབང་སྐྱེས། །ཞེས་
 པའི་འགྱུར་ཞིག་ཐོབ་པར་སྒྲུང་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་ལ་རང་སངས་རྒྱལ་ཞེས་
 ཀྱང་བྱ་སྟེ། སྤིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་གདམས་ངག་བསྟན་
 པ་ལ་མ་བསྟོས་པར་རང་གིས་བྱང་ཆུབ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་དུ་མས་སྐབ་པའི་དབང་
 བོས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མའི་ཆོས་བསྟན་པ་ཉན་སེམས་བསྟོམས་གསུམ་བྱས་
 པས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ཡོད་པས་ན་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་སྐབ་དབང་
 ལས་འབྱུངས་པ་འཐད་ཀྱང་། རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་
 བསྟོམ་གསུམ་བྱས་པའི་ཆེ་དེ་ལ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་མེད་པས། རང་
 རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་སྐབ་དབང་ལས་འབྱུངས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ།
 རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་དེ་ལ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཉན་སེམས་
 བསྟོམ་གསུམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བ་གཞན་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ངེས་ཀྱི་ལས་བསགས་པའི་གང་ཟག་གིས་ཆེ་དེ་

ལ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཕྱོང་ཀྱང་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ཕྱོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་སྐད་དུ་ཡང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདིར། །སྤྱངན་
འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འབད་མེད་པར། །ངེས་པར་ཐོབ་
འགྱུར་ལས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ཅུ་ཤེ་ལས། རྫོགས་སངས་རྒྱས་
རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང་། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་བད་པ་ན། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ནི། །བཏེན་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱ་བཞད་དུ་ཡོད་པས་བྱབ་
ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་ཉན་ཐོས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་སྐྱ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མ་
བྱབ་པར་ཐལ། མཆོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱ་འཇུག་ན། དེའི་སྐྱ་བཞད་དུ་ཡོད་པས་མ་
བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐམ་ལས་སྐྱེས་པའི་བརྒྱ་ལ་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱ་
འཇུག་དུ་ཡོད་ཀྱང་བཞད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱ་བཞད་དུ་ཡོད་ན། དེའི་སྐྱ་འཇུག་དུ་ཡོད་པས་
བྱབ་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱ་བཞད་དུ་ཡོད་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། མགོན་པོ་བདག་ཅག་དེ་རིང་ཉན་ཐོས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཉན་ཐོས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་
ཀྱིས་སྒྲ་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
མ་བྱུག།

ཁ་ཅིག་ རང་རྒྱལ་དེ་སངས་རྒྱས་འབྲིང་པོ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་ཉན་
ཐོས་དེ་སངས་རྒྱས་ཚུང་དུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་
འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ་ཐེག་པ་ཚུང་འབྲིང་
གང་རུང་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ སྟོན་པའི་འཁོར་དུ་
གྱུར་པའི་རང་རྒྱལ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་
ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་དགོངས་
པ་རབ་གསལ་ལས། དུས་དེར་འཁོར་དུ་ཉེ་བར་གྱུར་ཅིང་། ཐེག་པ་གསུམ་
ལ་བཀོད་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ཉིད་ལ་ཉེ་བར་སྒྱུར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ལུང་དེས་སྟོན་པའི་འཁོར་དུ་རང་རྒྱལ་སྟོབ་པ་
ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ་དེ་མེད་
པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་སྟོབ་པ་ཡིན་ན། རང་རྒྱལ་རིགས་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དེས་པར་ཐོབ་འགྱུར་ལས་བཞིན་ནོ་
ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། རང་བྱང་ཚུབ་ལ་བདག་ཉིད་དེས་རྣམས་
དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་

བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བྱབ་དབང་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་ཚུལ།

གཉིས་པ་བྱབ་དབང་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཆིག་
དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་
ཆོས་ཅན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་བ་ཡིན་ཏེ། རང་དང་རྒྱུད་
གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་དང་། རང་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་
པའི་བྱང་སེམས་འགའ་ཞིག་གིས་ལྡན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཡོངས་འཛིན་བྱས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུངས་པར་བཞག་པའི་བྱིར། ཤིང་ནི་འོག་མ་སྤྱད་པའི་ཆིག་
གོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱབ་དབང་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་ན། །བྱབ་པའི་
དབང་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། སྤྱིར་ཉོན་སྤྱོད་སྤངས་པའི་གང་ཟག་
ཐམས་ཅད་བྱབ་པ་ཡིན་ཞིང་། བཙུངས་ལྡན་འདས་དེ་གོང་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་
དབང་སྤྱུག་སྤུན་སུམ་ཆོག་གས་པ་མངའ་བ་དང་། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་སྤིང་ལ་མངའ་བསྐྱུར་བས་ན། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་ལ་བྱབ་
པའི་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་དབང་པོའི་སྤྱི་མི་
འཇུག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གོང་ན་མེད་པའི་ཆོས་
ཀྱི་དབང་སྤྱུ་སྤུན་སུམ་ཆོག་གས་པ་མངའ་བས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་

དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པས་ཀྱང་དབང་ཕྱག་དམ་པ་ཕུན་སུམ་
 ཆོག་པ་ཉིད་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་དེའི་བཀའ་མངའ་བསྐྱར་བའི་
 ཕྱིར། བཙུན་ལྷན་འདས་རྣམས་ལ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་དབང་དེ། བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 དེ་ལས་འབྱུངས་པ་ལྷུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་འབྱུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་གིས་
 འབྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། འོད་སྤང་འདི་ལྟ་སྟེ།
 དཔེར་ན། རྩ་བ་ཆེས་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་ལྟར་ཉ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོད་
 སྤང་དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་ང་ལ་རབ་ཏུ་དད་པ་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་ལ་ཕྱག་བྱའོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
 ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལས་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་ནི་ཉན་
 ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རིགས་པས་ཀྱང་འབྱུབ་སྟེ། དེ་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་
 ཀྱིས་ལམ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ནས་སྐྱེ་བ་རིམ་བར་བརྒྱུད་པའི་ཉེར་ལེན་དང་།
 རང་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་བྱང་སེམས་འགའ་ཞིག་གིས་ཕྱིའི་ཡོངས་འཇིན་
 འཇོན་ནས་ཆོས་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
 ནས་འབྱུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སོགས། རང་

དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་
ཏེ་བརྒྱུད་པའི་ཉེར་ལེན་དང་སྒྲོན་འཇམ་དཔལ་ལ་སོགས་པས་ཕྱིའི་ཡོངས་
འཛིན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུངས་པར་མདོ་ལས་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཀྱང་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་དག་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། གནས་
སྐབས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ལས་སོ། དེ་ལ་
གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་སྐབས་ནི་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱན་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཡང་
དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ལས་ནི། ཇི་ལྟར་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤྱུག་ཐུབ་པ་དང་། དེ་
ལས་གཞན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཆེས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བྱང་ཚུབ་
ཀྱི་སེམས་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཟུག་པ་འདོན་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ཐུབ་དབང་ལས་འབྲུངས་པ་ཡིན་
ཀྱི། ཐོག་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ལ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཞེས་བརྗོད་པ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། བྱང་སེམས་དེ་རང་ཉིད་ལ་ཆོས་སྒྲོན་
པའི་རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་ལས་འབྲུངས་པས་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་།

སྤྱིར་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་བ་ཉིད། བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་པ་
མི་འགལ་ཞིང་འཐད་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པས། བྱང་སེམས་ལ་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་དགོས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལ་
བསྐྱགས་པ་མི་བརྗོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱང་སེམས་ལས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཡང་བརྗོད་མི་རིགས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་རྣམས་ཉན་རང་བྱང་སེམས་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
པར་བརྗོད་རིགས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པར་བ་གང་ཞིག རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གོང་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་
དབང་ཕྱག་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། དགོན་
བཅེགས་ཀྱི་ལུང་དེ་ཉིད་དང་འགལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་རྒྱ་ལ་གཅེས་པར་ཤེས་པ་དང་། རྒྱ་ལ་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་
པས་འབྲས་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པར་འགྱུར་བ་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་རང་གཉིས་ཐེག་ཆེན་
ལས་དུ་ཁ་བྱངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
གདུལ་བའི་སྒོ་དང་འཆོམ་པར་ཆོས་སྟོན་པས་མི་འགལ་བའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་
འབྱུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་དང་།
རང་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྙན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་འབྱུངས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་སྤྱོད་བའི་བྱུབ་པ་ཡིན་ཟེར་ན། བྱང་
སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བྱང་སེམས་
ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་ བྱང་སེམས་འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ལས་འབྱུངས་པར་ཐལ།
དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིར་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་པའི་སྤྱིར་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། ཟེར་ན། སྤྱི་མ་ལ་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འདུས་མ་
བྱས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། རྒྱལ་སྤྱིར་ཡིན་ན། རྒྱལ་བ་ལས་འབྱུངས་
པས་བྱུབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། རྒྱལ་བའི་རྒྱུར་
གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་ བྱང་སེམས་དེ་རྒྱལ་སྤྱིར་ཡིན་གྱང་རྒྱལ་པའི་སྤྱིར་མ་ཡིན་
ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཆོག་ལ་འབྲིས་པའོ། འདོད་ན་སྤྱོད། །

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལོ་གཙོ་བོ་གསུམ་བཞུན་པ།

གསུམ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལོ་གཙོ་བོ་གསུམ་བཞུན་པ་ལ་གསུམ།
 ཆིག་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དབུད་པའོ། །དང་པོ་ནི་འདིར་བཞུན་སྤྱིང་རྩེའི་
 སེམས་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒྲོ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསུམ་ནི་
 ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་རྒྱལ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་
 པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་དེ། འདིར་བཞུན་ཆོས་གསུམ་ལས་འབྱུངས་
 བ། ཆོས་གསུམ་པོ་དེའི་བྱུང་པར་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་འདིར་ཆོས་གསུམ་
 ཀྱི་ནང་ཆོན་ཀྱི་སྤྱིང་རྩེ་དེ་ནི། སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཅམ་
 ཀྱི་སྤྱིང་རྩེ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་
 སྐྱོབ་འདོད་ཀྱི་སྤྱིང་རྩེ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། སེམས་
 ཅན་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྐྱུལ་པ་སྤྲུལ་མེད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མ་
 ལུས་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ལ་བསྐྱེད་པར་འོས་པ་ཉིད་དུ་
 བཞུན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་བཞུན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་
 རབ་དེ་ཡང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བྱེད་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། བདེན་འཛིན་གྱིས་རི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་
 མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས།

གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒོ་ནི། དངོས་དང་དངོས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་
གཉིས་དང་བྲལ་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་བསྟན་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱང་ལ་འགོད་པའི་
ཆེད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱང་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟེ། སེམས་སྦྱོང་བའི་
དམིག་ནམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སེམས་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
འབྲེལ་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་རོ་ཕུལ་དུ་བྱང་བ་འབྱང་བའི་རྒྱ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ལོག་པའི་མཆོན་ཉིད། འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་
གཉེན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པར་
འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་
སྤྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མ་ཐོབ་དགོས་པའི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་ཕྱོགས་ཀྱིས་དང་པོར་སྦྱོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་
རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ། དབང་
རྒྱལ་གྱིས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་སྦྱོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ལྟ་བ་འཆོལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། ཡང་དག་
ཤེས་འཆོལ་སྒྲོན་བཏང་ནས། །དོན་དམ་ནམ་པར་ངེས་གྱུར་ནས། །ལྟ་ངན་
ཐེབས་གནས་འཇིག་རྟེན་ལ། །སྦྱིང་རྗེ་ཀུན་དུ་བསྐྱེད་ནས་སུ། །འགོ་དོན་བྱེད་
པ་དཔའ་གྱུར་པ། །བྱང་ཆུབ་སྒོ་རྒྱས་མཁས་པ་ནི། །སྦྱོང་སྦྱིང་རྗེས་བརྒྱན་

བ་ཡི། །ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཁྱུངས་ཡང་དག་སྟོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདིར་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་དེ་བྱང་སེམས་མཆོན་ཉིད་བ་ཡིན་ཀྱང་། བྱང་
ཆུབ་སེམས་ནི་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དེ་བྱང་ཆུབ་
གྱི་སེམས་མཆོན་ཉིད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་སེམས་བཏགས་པ་བ་
བྱར་ཤུན་གྱི་རོ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་
ལས། བྱང་སེམས་གྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་
སྒོམ་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་གྱི། བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་དངོས་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་དཔེར་ན་བྱར་ཤིང་གི་ཤུན་པའི་རོ་སྟོང་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས།
བྱར་ཤིང་གི་ཤུན་པའི་རོ་དང་འབྲས་སྟེ། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཟེར་ཡང་
སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཐེག་
ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བཟོ་སྟམ་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཞིག་ནི། བྱར་ཤུན་གྱི་
རོ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སུ་འགྱུར་ལ། སེམས་དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་
སྟོང་བའི་མན་ངག་བཞིན་དུ་སྐྱུངས་པས་ཡིད་འཁུལ་བའི་སྟོང་བ་ཁྱད་པར་
ཅན་སྐྱེས་པའི་ཆོ། ཤུན་པའི་ནང་གི་བྱར་ཤིང་དངོས་སམ་བྱ་རམ་གྱི་རོ་དང་
འབྲས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསམ་བསྐྱུལ་པ་ལས། བྱ་

རམ་ཞིང་ཤུན་སྙིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད། །དགའ་བར་བྱ་བའི་རོ་ནི་ནང་ན་འདུག།
ཤུན་པ་ཐོས་པའི་མི་ནི་བྱ་རམ་རོ། །ཞིམ་པོ་སྙིང་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ།།
རི་ལྷོ་ཤུན་པ་དེ་བཞིན་སྤྲོ་བ་སྟེ། །རོ་ལྷོ་བྱ་ནི་འདི་ལ་དོན་སེམས་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། །

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་མཐའ་དབྱེད་པ།

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སྙིང་རྗེའི་སེམས་དང་ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་
བསྟན་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན།
སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་སྦྱོབ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་འདིས་བསྟན་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་ན། འདིའི་
དངོས་བསྟན་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་མི་དགོས་པ་གང་ཞིག འདིས་བྱང་སེམས་
ནམས་རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་སྦྱོབ་འདོད་ཀྱི་
སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་འབྲུངས་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། འདིས་བྱང་
སེམས་དབང་ཚོན་ནམས་རང་རྒྱ་ཆོས་གསུམ་ལས་འབྲུངས་པར་བསྟན་པའི་
སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྙིང་རྗེའི་སེམས་དང་ཞེས་པ་ནས། རྒྱལ་སྤྱི་ནམས་ཀྱི་རྒྱ།
ཞེས་མང་ཆོག་སྦོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་སྤྱི། གཞན་
ཡང་། གང་སྤྱིར་བཅེ་ཉིད་ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་བསྟན་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་ན།
ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱིར།

ཁྱབ་སྒྲིག་གཞུང་གི་མཆོད་པ་ན། རྣམ་བཤད་ལས། འཆད་པར་འགྱུར་
བའི་སྒྲིང་རྗེའི་སེམས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐོག་མཐའ་
བར་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་གཤ་ཆེ་བའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་
ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསལ་སྤོ།

ཁ་ཅིག་ དེའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་ན། ལམ་ཁྲགས་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་
ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་
ཐོག་མའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཞིག་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒྲོ་ཞེས་པ་ནི། སྒྲིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
པ་བྱེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག་ དེ་ལྟ་ན་དོན་གྱིས་འགྲུབ་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། དོན་དམ་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཆད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསུམ་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱར་མ་ཟད། སྒྲིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས། བདག་ཉིད་དང་ནི་འཛིག་རྟོན་

འདི། །སྤྱི་མཐའ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་ཙུ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རི་
དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་དང་། །སྤྱོད་གས་མཐའ་གཏུགས་པའི་སྤྱི་རྗེ་དང་། །
གཉིས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་
ཁྱེད། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་དེ་དང་དུས་
མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་
ཀྱི་བྱང་སེམས་དེ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། འདིར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མ་མཐའ་དེར་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ནར་
མ་ངེས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་རྒྱས་སྤྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཞེས་མང་ཆིག་གིས་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱལ་བཞག་ལས་ཀྱང་། འདི་གསུམ་གང་གི་རྒྱར་བཞག་པའི་
བྱང་སེམས་དེའི་མ་མཐའ་ལས་ཞུགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཐོག་མ་ལ་བྱེད་དམ་
མི་བྱེད། ཞེས་བརྟན་པ་གཉིས་མཛད་པའི་དང་པོ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་
པར་བཞག་པའི་བྱིར། ཁྱེད་སྟེ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་མ་མཐའ་ཞེས་པའི་
གསུང་ལ་རུས་པ་འདོན་དགོས་པའི་བྱིར། །

སྤྱི་རྗེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་སྤྱི་རྗེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བར་
བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ཆིག་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དབྱེད་པའོ། དང་པོ་ནི། ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་གས་པ་བདག་གིས་བསྟན་བཅོས་འདི་ཙམ་

པའི་ཐོག་མར་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་པར་བསྒྱེ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་
ན། བཙེ་བ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཉོག་ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་པའི་
འདི་འི། ཐོག་མར་བསྐྱེད་པ་ལ་གལ་ཆེ་བ་ས་བོན་དང་ནི་འབྲ་ལ། བར་དུ་གོང་
དུ་སྟེལ་བ་ལ་ཚུ་དང་འབྲ་ཞིང་། མཐར་གདུལ་བྱས་ཡུན་རིང་དུ་ལོངས་སྟོང་
པའི་གནས་ལ་འབྲས་བུ་སྟོན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་སྟོབ་པར་
འདོད་པའི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་ཡོན་
ཏན་དང་ལྡན་པའི་སྙིང་རྩེར་འདོད་དགོས་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་དགོངས་པར་
སྒྲུང་ཡང་། དེ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་སྙིང་རྩེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་གསུམ་གནས་སྐབས་ཀྱིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོར་བྱང་
ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་བའི་སྙིང་རྩེ་དང་། སེམས་
བསྐྱེད་ནས་སྟོང་པ་ལ་སྟོབ་པའི་ཕུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་
པའི་སྙིང་རྩེ་དང་། སངས་རྒྱས་ནས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་
འཁོར་རྫོགས་པར་བསྐྱོར་བའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་སྙིང་རྩེ་གསུམ་པོ་དེ་
འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སྙིང་རྩེ་དང་པོ་དེ། རྒྱལ་བའི་
སྤྱ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གལ་ཆེ་བ་ས་བོན་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། དཔེར་ན།
འཛིག་ཏེན་གྱི་ས་བོན་ནི་སྤྱ་གུ་བསྐྱེད་པའི་ཐོག་མའི་རྒྱར་མེད་དུ་མི་རུང་

བར་འཛོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཞན་དོན་དུ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་
བྱའོ་སྙམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཙུ་བ་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་
སྐྱོབ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ལ་ཐུག་པའི་ཕྱིར། སྙིང་རྩེ་བར་པ་དེ་རྒྱལ་པའི་སྤྱི་གུ་
གོང་དུ་སྒྲེལ་བ་ལ་ཚུ་ལུད་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། བྱང་ཚུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
ནས་ཀྱང་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་ཚུས་ཡང་ཡང་བྲན་ནས་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་གོམས་
པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་གི། དེ་ལས་སྒྲོག་ན་མི་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། སྙིང་རྩེ་གསུམ་པ་དེ། མཐར་གདུལ་བྱའི་ལོངས་སྤྱོད་པའི་གནས་
ལ་འབྲས་བུ་སྒྲིན་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་
པོ་མེད་ན། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། ཉན་རང་བྱང་སེམས་རྣམས་བརྒྱད་མར་འབྱུང་བ་
ཡང་མི་འཐད་ལ། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་གཟིགས་པ་ཡོད་ན་དེ་ལས་སྒྲོག་སྟེ་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སྙིང་རྩེ་དེ། མཆོད་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་སྤྱག་
བསྐྱེལ་ལས་སྐྱོབ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཐེག་དམན་པའི་རྒྱད་ལ་ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་སྙིང་

རྩེ་ཆོད་མེད་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་འདིར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་རྩེ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་ལས་མ་ཞུགས་ཀྱི་
 སྤྱིར་རྩེ་ཡིན་པས་སྤྱབ་ཟེར་ན། འདིར་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱིར་རྩེ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་སྤྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། མཆོད་བརྗོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 སྤྱིར་རྩེ་ནི་ཐོག་མའི་སྤྱིར་རྩེ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱིར་
 རྩེ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་འདིར་
 བསྟན་པའི་སྤྱིར་རྩེ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་ཉན་རང་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་རང་གི་རྒྱད་ལ་
 སྤྱིར་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་པ་གཅིག་དུ་མ་སྤྱབ། མ་གྲུབ་ན་
 དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྦྱོར་འདོད་
 ཀྱི་སྤྱག་བསམ་མེད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་འབྲལ་
 འདོད་ཀྱི་སྤྱིར་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱད་ཟླ་དར་ཤིག་ལས།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྤྱིར་རྩེ་ཆེན་པོ་
 ནི་ཐེག་དམན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་མོད་ཀྱི། སེམས་ཅན་སྤྱག་
 བསྐྱེད་དང་བྲལ་བ་བདག་གིས་བྱའོ་སྟུང་པའི་ཁུར་དུ་ལེན་པའི་སྤྱག་བསམ་
 མེད་པས་ཐེག་ཆེན་ལས་དམན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉན་
 རང་གི་རྒྱད་ལ་སྤྱིར་རྩེ་ཆེན་པོ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱིར་རྩེ་ཡིན་ན།

སྙིང་རྩེ་ཆུང་དུ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྙིང་རྩེ་དམན་པ་
ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ན་རེ་ཞིག་མ་བྱལ་སྟེ། སྙིང་རྩེ་དམན་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྙིང་རྩེ་ལ་བསྟོས་ནས་དམན་པར་བཞག་གུང་། དེ་ཙམ་གྱིས་དེའི་སྙིང་རྩེ་
ཐམས་ཅད་སྙིང་རྩེ་ཆུང་དུ་ར་འཛོག་མི་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་
དམན་དག་བཙམ་ཆེན་པོ་བཞག་ཆོག་པའི་བྱིར། །དབྱེད་དོ། །

སྙིང་རྩེ་ལ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་བྱག་འཆལ་བ་བཞག་པ།

གཉིས་པ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་བྱག་འཆལ་བ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་དང་། ཆོས་དང་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ལ་བྱག་
འཆལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ཆོག་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ལྷ་བའི་ཞབས་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ལ་
བྱག་འཆལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དང་པོར་ཉེ་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིག་
ལྟའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་ངའོ་ཞེས་པ་བདག་ལ་དམིགས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པར་ཞེན་པར་གྱུར་ཅིང་། དེའི་འོག་ཏུ་ང་ཡིར་འཛིན་པ་འཛིག་ལྟས་མིག་ན་
སོགས་ལ་དམིགས་ཉེ་བདག་གི་འདིའོ་ཞེས་བདག་གི་བའི་དངོས་པོ་ལ་
བདེན་པར་ཆགས་པ་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས། རོ་ཆུན་གྱི་འབྲུལ་འཁོར་འབྱུན་
པ་སྟེ་འཁོར་བ་ལྟར་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བ་ཡི་འགོ་བ་ལ་དམིགས་
ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྤྱོད་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྩེར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་

འདུད་པའི་སྒྲིབ།

གཉིས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་རྩེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་
 དེ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་མི་
 ཉག་པ་སོགས་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལྟ་བུས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་མ་
 དམིགས་པར་སྒྱིར་སྐྱག་བསྐྱལ་ལས་སྒྲོབ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་རབ་ཏུ་
 བྱེ་བའི་སྒྲིབ་རྩེ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། སྒྲིབ་རྩེ་གསུམ་པོ་སེམས་ཅན་ལ་
 དམིགས་པར་མཚུངས་ཀྱང་། སྒྲིབ་རྩེ་འདིས་སྒྲིབ་རྩེ་འོག་མ་གཉིས་ལྟར་
 དམིགས་ཚུལ་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྐྱག་བསྐྱལ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་
 དམིགས་ནས་རྣམ་པ་སྐྱག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས།
 ཐ་སྙད་བདེ་བའི་སྒྲིབ་ཆོག་སྐྱད་གྱིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་རྩེ་
 ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལ་དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་
 དམིགས་པའི་སྒྲིབ་རྩེ་ཞེས་པ་ཡང་ཐ་སྙད་བདེ་བའི་སྒྲིབ་ཉིར་བསྐྱེད་མིང་རོ།།
 ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ། འོ་ན་སེམས་ཅན་ཟོ་ཆུན་གྱི་འབྲུལ་འཁོར་དང་འབྲ་
 བར་འཁོར་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། ཆོས་འབྱུང་རྣམ་པ་བྱུག་གི་སྒྲོར་
 ཚུལ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ཟོ་ཆུན་གྱི་རྒྱད་མོ་ཐག་པ་ལ་
 སོགས་པས་དམ་དུ་བཅིངས་པ་དང་། རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བ་དང་།
 ཁོན་པ་ཟབ་མོའི་ནང་དུ་འཇུག་པ་དང་། གྲེན་དུ་དཀའ་ཞིང་ཐུར་དུ་འཇུག་སྟེ་

བ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཁོར་བ་དང་། ཚུའི་ཁུར་གྱིས་ནོན་
ཅིང་ཕྱིག་པ་སོགས་གྱིས་བཅོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། འཁོར་བ་པའི་སེམས་ཅན་
འདི་ནམས་ཀྱང་། ལས་ཉོན་གྱི་ཐག་པས་དམ་དུ་བཅིངས་པ་དང་། རང་དབང་
མེད་པར་འཁོར་བ་དང་། འཁོར་བའི་ཁྲོན་པར་འཇུག་པ་དང་། བདེ་འགྲོར་སྤྱེ་
བའི་རྒྱ་དཀར་ཞིང་ངན་འགྲོར་སྤྱེ་བའི་རྒྱ་གསོག་སྤྱེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་
གསུམ་གྱི་དབང་གིས་སྤྱི་ཕྱི་འོ་རིམས་མཐའ་གཅིག་དུ་མ་ངེས་པར་
འཆ་མས་མེད་པར་འཁོར་བ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་གསུམ་གྱིས་ནོན་ཅིང་གདུང་
བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཀྱང་འདི་ལྟར་འབྱུར་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་གང་གིས།
གནས་གང་དུ། ཚུལ་ཇི་ལྟར། རྒྱུན་གང་གིས་འཁོར་བ་བཞིན་འདུ་བའི་ཕྱིར།
དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་འཁོར་དུ་བཅུག་ན་མ་དུལ་མ་ཞི་བའི་
སེམས་འདི་ཉིད་གྱིས་དང་། གནས་གང་དུ་ན་སྤྱི་ཕྱི་ཅེ་ནས་མནར་མེད་གྱི་
བར་དང་། ཚུལ་ཇི་ལྟར་ན། མི་འཁོར་བའི་སྐབས་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་
གང་གིས་འཁོར་ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འོ་རིམས་ངེས་མེད་དུ་འཁོར་
བ་བཞིན་འདུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་ཇི་ཡིན་ན།
སྤྱིང་ཇི་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་ཇི་ཡིན་པས་
བྱེ་བའི་སྤྱིང་ཇི་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་ཇི་ཡིན་པས་
བྱེ་བའི་སྤྱིང་ཇི་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་ཇི་ཡིན་པས་

དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྙིང་རྩེ་གང་ཞིག །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་
 མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་དང་།
 དམིགས་མེད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་
 སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ལ། སེམས་ཅན་མི་རྟག་པ་དང་རང་
 བཞིན་མེད་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ཏེ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་པས་བྱབ་
 ཟེར་ན། སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
 པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་
 ཅན་དེ་མི་རྟག་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་ན། སེམས་
 ཅན་མི་རྟག་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་གང་རུང་ངེས་མ་ཁྱོད་བའི་གང་ཟག་
 གི་རྒྱད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་
 འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྙིང་རྩེ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་བདེན་

འཛིན་དང་རྟག་འཛིན་ལྟན་སྤྱེས་ཡོད་པ་གང་ཞིག མི་རྟག་པ་ཆད་མས་ངེས་
སྤྱོད་བའི་གང་ཟག་གིས། མི་རྟག་པའི་ཆོས་གང་འཛོག་པའི་ཆེ་མི་རྟག་པས་
བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛོག་པས་མ་བྱུང་། རྟག་འཛིན་ལྟན་སྤྱེས་རྒྱུད་ལྟན་
གྱི་གང་ཟག་དེས་ཆོས་གང་དམིགས་པར་འཛོག་ངེས་ཀྱིས་རྟག་པས་བྱུང་
པར་དུ་བྱས་ནས་འཛོག་པས་ཀྱང་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་
ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྤྱིང་རྗེ་ཡིན་ན། དམིགས་མེད་ཀྱི་སྤྱིང་རྗེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་ཡིན་ན། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་བདེན་མེད་ཀྱི་
ནམ་པར་ཤར་བའི་སྤྱིང་རྗེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། ས་བརྒྱུད་པ་
ནས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོག་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ཆོས་དང་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྤྱིང་
རྗེ་གཉིས་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ། དཔེར་ན། རྒྱུད་གིས་
བསྐྱོད་དེ་གཡོ་བའི་ཚུ་ཡི་ནང་གི་རྣ་བ་ཚུ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཉེ་རེ་རེ་འཛིག་པ་
ལྟར། གཡོ་བ་སྟེ་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པར་འགྱུར་བའི་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་
ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་དང་། ཡང་

དེ་ལྟར་ཚུ་སྒྲ་བཞིན་དུ་བདེན་པར་སྒྲ་ཡང་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་
སྒྲིང་པར་མཐོང་བ་ཡི་སྒྲོ་ནས་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་ཏེ་སྤྱག་བསྐུལ་དང་བྲལ་
འདོད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་རྩེ་དེ་གཉིས་ལའང་འདུད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲིང་རྩེ་དང་པོ་དེ་ལ་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྩེ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲིང་རྩེ་དེ་རྒྱད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་དེས་སྤར་
སེམས་ཅན་སྐད་ཅིག་གིས་སྒྲེ་འཛིག་བྱེད་པར་རྟོགས་རེ་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་ཅན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པ་སྒྲོ་འོར་ཁེགས། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་སེམས་ཅན་དེ་རང་གི་ཕྱང་པོ་ལས་འོ་པོ་ཐ་དད་པའི་དོན་གཞན་ཡིན་
པའང་ཁེགས་རུས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་དེ་རང་གི་ཕྱང་པོའི་ཆོས་
ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཉིད་དུ་ངེས་རུས་པས། ཕྱང་པོའི་ཆོས་ལ་
བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ཐ་
སྐད་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་བར་ཆོག་མི་མཛོན་པའི་ཉེར་བསྐྱེད་མིང་གིས་དེ་ལྟར་
བརྗོད་པའི་སྤྱིར། སྒྲིང་རྩེ་གཉིས་པ་དེ་ལ་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་རྩེ་ཞེས་འཆད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་རི་ལྟར་དམིགས་པ་ལྟར་མེད་པས་
བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། སྤར་
ལྟར་བརྗོད་པའི་སྤྱིར། མི་རྟག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་

དམིགས་པའི་སྤྱི་རྗེ་ལ་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བཞད་པ་ཡང་མཆོན་པ་
ཡིན་གྱི་དེར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་གྱིས་སྤྱི་
བས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་མ་དམིགས་ཏེ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་
འདོད་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྤྱི་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱི་
རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སློབ་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱི་རྗེ་དང་
དམིགས་མེད་གྱི་སྤྱི་རྗེས་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་
མི་རྟག་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་སོགས་སུ་མ་ངེས་དེ་གཉིས་གྱི་རྣམ་པར་
ཤར་བ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཞད་ལས། བྱང་པར་གཉིས་གྱིས་བྱང་
པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་སྤྱི་རྗེ་དེ་དམིགས་པ་འཛོག་པ་ལ། སྤྱི་རྗེ་
རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གིས་སེམས་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་
སློན་དུ་ངེས་ཅིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆོས་གཉིས་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཅིག་
དགོས་གྱི། སྤྱི་རྗེ་དེ་གཉིས་སུ་དམིགས་པ་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སྤྱི་རྗེ་གསུམ་པོ་མི་འགལ་ཟེར་ན། དེ་འགལ་
བར་ཐལ་སྤྱི་རྗེ་དང་པོ་དང་སྤྱི་མ་གཉིས་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་གསུམ་དམིགས་པ་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་
ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་འདོད་དུ་

མཚུངས་ཀྱང་། བྱད་པར་དུ་བྱས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྙིང་
རྩེ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་འགལ་ལོ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྙིང་རྩེ་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྙིང་སྙིང་རྩེ་ཕྱི་མ་གཉིས་
ཀྱིས་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་ཟེར་ན། འོ་ན།
དམིགས་མེད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ས་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་པ་
ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དེ་རྟོགས་པར་ཐལ།
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་དེས་དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེས་དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ལམ་གྱིས་སེམས་
ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཆོད་མས་ཀྱང་དེ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དེ་
རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིར་སྙིང་རྩེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྙིང་རྩེ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་
ཕྱག་འཆལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་དངོས་སུ་བསྟོད་ཕྱག་གི་ཆིག་
འདིར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། འགྲོ་ལ་སྙིང་རྩེར་གྱུར་གང་
དེ་ལ་འདུད། ཞེས་པ་འདི་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་འང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་

བྱས་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་སྙིང་རྩེ་ཡིན་ན། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ལ་
དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཏྲགས་དེར་ཐལ། དེ་
ཡིན་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་
ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་
དང་། དམིགས་མེད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་
ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། སྙིང་རྩེ་ཡིན་ན།
དམིགས་པ་ཡོད་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་དགོངས་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
སེམས་ཅན་ཅམ་མེད་པའི་སྤྱིར་ན་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ཅམ་ཀྱི་སྤྱིར་སྙིང་རྩེ་ལ་
གསུམ་དུ་སྤྱེ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ལ། རང་གི་དམིགས་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་མི་ཏྲག་པ་སོགས་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་
རྣམ་པ་ཤར་བ་དེ་གཙོད་ཀྱི་གཞན་མི་གཙོད་པའི་སྤྱིར། ཏྲགས་སྤྱི་མ་མ་གྲུབ་
ན་དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དམིགས་ཡུལ་ཡོད་དགོས་པའི་སྤྱིར་ན་སྤྱི་མ་ལ་
སྟོན་མེད་དེ། དམིགས་མེད་ཞེས་པ་ནི། དམིགས་པ་གཏན་མེད་པའི་དོན་མ་
ཡིན་པར་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པའི་རྣམ་པར་
ཤར་བའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པ་ཤར་ལས། དམིགས་པ་མེད་
པ་ནི་མཆན་འཛིན་གྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་བདེན་མེད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཆན་ཉིད་སོགས་རྒྱས་པར་ནི་
ལམ་རིམ་སོགས་ནས་ཞེས་པར་བྱའོ། །

བརྒྱམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལྷས་དངོས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བརྒྱམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལྷས་དངོས་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། རྒྱུའི་ས་དང་། འབྲས་བྱའི་སའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ས་བརྒྱ་སོ་སའི་
རྣམ་གཞག དེའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རབ་དགའ་
སོགས་ལྷ་བཤད་པ། ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་བཤད་པ། རིང་དུ་སོང་བ་
སོགས་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། ས་དང་པོ་རབ་དུ་དགའ་བ། གཉིས་
པ་རིམ་མེད་པ། གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ། བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ། ལྷ་པ་སྦྱངས་
དགའ་བ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱད་གཞི་སའི་ངེས་ཆོག་མདོར་བསྟན་པ། བྱད་
ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་
མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོག་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ས་དང་པོ་རབ་དུ་དགའ་བ་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་སྤྱོད་
སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་སྤྱོང་རྗེའི་དམིགས་ལྷལ་དུ་བྱས་པ་འདི་ཡི་
སྤྱོད་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གང་
ཡིན་པ་དོན་དམ་པའི་སེམས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འདིག་ཉིན་ལས་འདས་པའི་

སེམས་དང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བ་སོགས་ལས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྣང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་།
བྱང་སེམས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྟོན་ལམ་མཛད་པའི་སྟོབས་གྱིས་དགེ་བ་
རྣམས་གཞན་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་རབ་ཏུ་བསྐྱོས་པས་ཟིན་པའི་དོན་
དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དོན་དེ་རེ་ཞིག་རྫོགས་
པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ས་འདིའི་རྣམ་བཞག་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དབུ་མ་འཇུག་པ་འདིར་ས་བཙུ་དང་བཙུ་གཅིག་པའི་རྣམ་
གཞག་སྟོན་ན། ས་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། སའི་སྐད་དོད་
བྱུ་མི་ཞེས་པ་ནི། གནས་སམ་རྟེན་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པས། ས་དེ་རྣམས་ཀྱང་
ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སམ་རྟེན་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྣང་
རྗེ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ཉིད། ཆར་རྣམ་པར་སྤྱེ་བ་ན་ས་ཞེས་བྱ་
བའི་མིང་འཛོལ་སྟེ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། སའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་སྣང་ནས་བརྩེ་བ་ཁོ་
ནར་མ་ངས་ཏེ། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ལས། །ཉན་
ཐོས་ས་ནི་བརྒྱད་བཤད་པ། །དེ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའི་ས་བཙུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དམན་པའི་ས་བརྒྱད་ཀྱང་ཡོད་
 དེ། རིགས་ཀྱི་ས། བརྒྱད་པའི་ས། མཐོང་བའི་ས། སྤུང་བའི་ས། འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བའི་ས། བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས། རང་རྒྱལ་ཀྱི་ས་
 ཉེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར། རོན་དམ་པའི་ས་བཙུར་དབྱེ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ།
 སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོགས་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་
 ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་རོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་
 འཕགས་པའི་ཟག་མེད་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྒྲོབ་ལམ་ན་
 འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་ཟག་མེད་
 ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་མ་ཐོབ་ཚུན་
 ཆད་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ནི། འཕགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མིན་པ་མེད་ལ། དེ་ཡང་རེས་
 འཛོག་པ་སྟེ་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལངས་པ་ན། བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་
 ཅན་དུ་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་པ་
 ཉེ། གཞན་དུ་ན་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཀྱང་
 ཡོད་པས་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་མེད་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར། ཐབས་
 བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་རབ་དགའ་སོགས་བཙུར་འབྱེད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་དང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་འཛོམས་པ་

ལ་མཐུ་ཕུལ་བྱུང་བ་ནང་ཚན་གྱིས་ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་། སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་ཉམས་
ལེན་ལྷག་ཚུལ་དང་། རྣམ་སྤྱིན་གྱི་སྤྱི་བ་འཇིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་
འཛིག་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ཡང་གོང་ནས་གོང་དུ་འབྲེལ་བའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་དང་། མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པ་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ལྷག་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
འབྲེལ་བའི་བྱེ་བྲག་གི་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་
བཅུར་བཞག་གི་ འདི་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་བྱུང་བར་གྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་ནི་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ངོ་བོའི་བྱུང་བར་གྱིས་དབྱེ་བ་
མེད་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། ས་བཅུའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་བཅུ་གའང་། ཟག་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་མཚུངས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་མིན་
པའི་སྤྱིར། དེ་དག་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཅུ་པོ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཛིག་
དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཅུ་ནི་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱང་ངོ་བོ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་པའི་
བྱུང་བར་མེད་དེ། དཔེར་ན། བྱ་ནམ་མཁའ་ལ་བགྱོད་པའི་རྗེས་འཇིག་རྟེན་
པའི་བརྟ་བྱང་རང་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྟར་ངེས་པ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་འདིའོ་ཞེས་
བརྗོད་མི་རུས་ཤིང་། དེ་ལྟར་སྟོན་མི་རུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་འདྲ་
བའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ། བྱ་ལྟ་བུའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་
བགྱོད་པའི་ཚུལ་སྤྱོད་བྲལ་དེ་ནི། བྱང་སེམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྟར་རྟོགས་

པ་བཞིན་དུ་ཉན་པ་པོ་ལ་སྒྲོས་མེད་དུ་སྟོན་མི་བྱས་ན། ཉན་པ་པོས་དེ་ལྟར་
 རྟོགས་མི་བྱས་པ་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བཙུ་བའི་མདོ་ལས་
 རི་ལྟར་བར་སྤང་བྱ་རྗེས་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བརྗོད་པར་བྱས་མ་ཡིན་ཞིང་
 མི་མཐོང་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་ས་ཀྱན་ཀྱང་། །བརྗོད་མི་བྱས་ན་
 ཉན་པར་ག་ལ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་དང་།
 མཐུ་དང་། བར་བྱིན་ལྷག་ཚུལ་དང་། རྣམ་སྟོན་གྱི་སྒྲེ་བ་འཛིན་ཚུལ་བཞི་ནི་
 མདོར་བསྐྱུ་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འོག་ནས་འཆད་བ་ལྟར་ས་དང་པོ་ལ་ཡོན་
 ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཙུ་གཉིས་དང་གཉིས་པ་ལ་སྟོང་ཕྱག་བཙུ་གཉིས་སོགས་
 གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་། ས་སོ་སོའི་དྲི་མ་སྟོང་བའི་མཐུ་དང་ས་དང་
 པོར་སྒྲིན་པ་དང་གཉིས་པར་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་
 པ་སོགས་དང་། ས་དང་པོར་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་དང་གཉིས་པར་སྒྲིང་བཞི་ལ་
 དབང་བའི་རྒྱལ་པོར་སྒྲེ་བ་འཛིན་པ་སོགས་ཏེ་བཞི་རིམ་པར་འཛོགས་པའི་
 བྱིར། གཉིས་པ་ནི། ས་དང་པོ་འདི་ལ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་བསྟོ་བས་བེན་པ་
 ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་བཙུ་བའི་མདོ་ལས། ས་དང་པོ་བས་སྟོན་
 ལམ་འབྲམ་ཕྱག་གྲངས་མེད་པ་བཙུ་འདེབས་པར་གསུངས་པའི་སྟོན་ལམ་
 རྣམས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྟོན་ལམ་དུ་བསྐྱུ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཀྱན་ཏུ་
 བཟང་པོའི་སྟོན་ལམ་ཀྱང་ཡོད་དེ། བཟང་སྟོན་དང་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་གང་

ཡང་དུས་གསུམ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་དང་
འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་རི་ལྟར་མཁྱེན་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཆོག་བཅད་
གཉིས་སྟོན་ལམ་དང་བསྟོ་བ་སྒྲན་མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ས་འདིར་འཕོས་
པའི་མཆམས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་
སྐད་ཅིག་ཐ་མ་པ་དེས། སྤྱི་བ་བ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ནམ་ཐོབ་པའི་དེ་ཆེ་ས་དེར་འཕོས་པར་འཇོག་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ས་བརྩའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་བརྩ་པོ་དེ་ཟག་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ས་དང་པོའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་
ཡང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་
ན་དེ་ཡིན་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། ས་དང་པོ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
ས་དང་པོ་པོའི་རྒྱད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་དོན་
སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ཉོགས་པའི་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། ཉོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ས་དང་པོ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་ཡིན་
པས་བྱུང་ཟེར་ན། ས་དང་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་

ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་ཆ་བ་རྩེས།
 ས་དང་པོ་ནི་བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པས་ཡུན་གྱིས་རྩོགས་དགོས་པས་སྒོམ་
 ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ས་དང་པོ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཆོ། སྒྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་། སྒོན་
 ལམ་འདེབས་པ་དང་། ཞིང་གཡོ་བ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྒྲེ་བ་གསར་དུ་འཛིན་
 པ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ས་དང་པོ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་རྩོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་
 སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྩོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་
 རྣམ་དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་རྩོབ་ཀྱི་སྒྲོས་པ་ལ་འཇུག་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ས་དང་པོ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་
 རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་ཡོད་ཟེར་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོད་
 པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་
 སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་
 མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ས་དང་པོ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཆེ་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཐོབ་རྒྱས་པར་མཐོང་ནས་ཡིད་ལ་

དགའ་བ་བྱད་པར་ཅན་འབྱུང་བས། དེ་ལ་རབ་དགའ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ།
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ཉི་བ་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་སྦྱབ་མཐོང་
བ་ལ། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྦྱེ་འགྱུར་བ། །དེ་བྱིར་རབ་དགའ་ཞེས་བརྗོད་དོ།
།ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། དེའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་
སྐབས་སུ་འབྱུང་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། མཉམ་གཞག་
དེར་ཀྱན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་
བྱིར། །

རབ་རྒྱད་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་བཞག་པ།

གཉིས་པ་བྱད་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཞག་པ་ལ་གསུམ།
རབ་རྒྱད་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། གཞན་རྒྱད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་
པའི་ཡོན་ཏན། ས་འདིར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བཞག་པ། མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། དོན་ལྡན་གྱི་མཆན་ཐོབ་པ། དེགས་སུ་སྦྱེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན།
ས་གོང་མ་གཞོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། ས་དང་པོ་ཐོབ་ཟིན་པ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་སེམས་དེ་ནི་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་སྦྱ་ཉིད་
གྱིས་བསྟན་པ་སྟེ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་

ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ཞེས་པའི་སྐྱོདོན་དམ་
 སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལ་གོ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤང་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས་བྱང་སེམས་
 དེ་ནི་ཞེས་འབྱུང་བ་སོར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་འབྱུལ་བ་དང་བྲལ་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དོ་ཞེས་པ་ནི་དོན་དེ་རེ་ཞིག་རྫོགས་པའི་ཆོག་སྟེ། འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་
 པ་འགའ་ཞིག་འཆད་པ་དེ་ཕྱིར་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པ་འོག་མ་ཀྱན་ཏུ་
 ཞེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་འདི་ནི་ཆོས་ཅན་མཆོན་བྱང་པར་ཅན་ཐོབ་
 པར་མ་ཟད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུའང་སྐྱེས་པ་ཡིན་སྟེ།
 སོ་སྐྱེ་དང་ཉན་རང་གི་ས་ལས་འདས་ཤིང་སངས་རྒྱས་སུ་བགྱོད་ངེས་ཀྱི་
 ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་འདིས་ནི་
 ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་གི་བསྐྱུས་པའི་འཛིག་ལྟ་བུ་ཆོ་མ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་
 ཚུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཀྱི་ཀྱན་དུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྲར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔའ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དགའ་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་འཆང་བ་ཡིན་ཏེ། ས་དང་
 བོའི་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་ཐོབ་ཅིང་སྤྲར་ཀྱི་ཉེས་པ་དེ་དག་དང་བྲལ་བས་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགའ་བ་བྱང་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་དེ་
 ཆོས་ཅན། རུས་མཐུ་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་ཏེན་ཀྱི་

ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་ནས་གཡོ་བར་རུས་པར་གྱུར་པའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འང་ནི་
སྤྲ་མར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ས་གོང་མ་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ས་དང་པོ་ནས་གཉིས་པར་གཞོན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་
ནས་ཀྱང་ས་གོང་མ་གོང་མར་རབ་ཏུ་འགོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་འདི་ཡི་སྤང་བྱའི་ངན་འགོར་
འགོ་བའི་ལམ་རྣམས་མཐའ་དག་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་
འདི་ས་དེ་དག་དངོས་སུ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་འདི་ཡི་འདའ་བྱའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་ཟད་པ་སྟེ་འགགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་འདི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་
ནས་ཡས་བགྱངས་པའི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་རི་ལྟ་བ་
དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་
སྤངས་ཏྟགས་རིགས་འབྱུན་གྱི་ཆོས་མཚུངས་བྱེད་པར་བ་སྦྱར་དུ་ཡོད་པས་
ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།

ཁ་ཅིག དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །ཞེས་པའི་ཀྱང་
པ་གཉིས་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཆན་ཐོབ་ཚུལ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།

ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཚན་སྒྲི་ཙམ་མ་ཡིན་པར་
 བྱང་པར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་པའི་
 བྱང་སེམས་ཞེས་པའི་མཚན་དང་པོ་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུའང་སྐྱེས་པ་
 རྟེ། ཞེས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེས་ཚུལ་བསྟན་
 པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་སྒྲོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་པ་དེ་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ འདི་ནི་ཀྱན་དུ་སྒྲོར་བ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིན།
 ཞེས་པས་ས་དང་པོ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་བྱང་སེམས་དེས་མཐོང་སྤངས་ཀྱན་
 སྒྲོར་གསུམ་སྤངས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་དེའི་དོན་འཆད་ཚུལ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་ནི་ཆོག་ཟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
 དེའི་ཆེ་དེས་མཐོང་སྤང་ཀྱན་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་དངོས་གཉེན་ཐོབ་ཀྱང་སྤངས་
 པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
 ཀྱིས་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་དུས་

མཉམ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དེ་ཆེ་འདི་ཡི་ངན་འགྲོའི་ལམ་རྣམས་མཐའ་དག་འགགས་པར་
གྱུར། །ཞེས་པས་ས་དང་པོ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཆེ་ངན་འགྲོའི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་
མཆེད་སྤངས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ངན་
འགྲོའི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་མཐོང་སྤངས་སུ་མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་
ལས་གསུངས་པ་གང་ཞིག །མཐོང་སྤངས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཀྱིས་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
ཆོས་འབྱུང་སྦྱོར་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་
སོ་སྐྱེ་ཡང་ཡོད་པར་ཀུན་བརྟུས་ལས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ།
སྐབས་འདིར་མངོང་ལས་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ་འཕགས་པས་བྱབ་པར་
གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་བཞག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ས་འདིར་ཉན་རང་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཟིལ་གྱིས་
གཞོན་པ་དང་། ས་བདུན་པར་སྒྲོའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། ཆིག་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལྟ་གཉིས་པ་སོགས་སུ་མ་བཅད། རྫོགས་པའི་

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་གནས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཉན་རང་རིགས་
 བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་
 གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པའི་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་
 སྙིང་མེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་བསོད་ནམས་དག་གི་
 དབང་གིས་པམ་པར་བྱས་ཤིང་བྱང་སེམས་རང་ཉིད་དེ་དག་ལས་ལྷག་པར་
 རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ནས་ཉན་རང་རིགས་བྱང་
 པར་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་
 པའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱལ་པོའི་བྱ་སྐྱེས་ནས་རིང་པོར་མ་
 ལོན་པ་རྒྱལ་པོའི་མཆན་དང་ལྡན་པ་ནི་སྒོན་པོའི་ཆོགས་ཀྱན་པོ་གཙོ་བོར་
 གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཟེལ་གྱིས་
 གཞོན་ཏོ། །

དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
 སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྙིང་མེའི་དབང་གིས་
 ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལྟན་རིང་དུ་ཆངས་པར་སྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་
 ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་ལྗིང་གི་

དབང་པོ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་གྲུ་སྤྱེས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པའི་གཤེག་པའི་རྒྱང་
གི་ཤྱགས་དང་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལས་
གཞན་པའི་བྱའི་ཆོགས་མ་ལུས་པ་ཀས་པར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱད་དུ་
ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ། ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་གྲུ་ཐམས་
ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གཤེག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་པ་རོལ་
གཞོན་པ་དང་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་མིག་གི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོ་དེ་དག་གི་
དཔེ་སོ་སོ་བ་ཅུ་མ་གཏོགས་དོན་མི་འགལ་ཏེ། མདོ་དང་པོའི་སྟོབས་ཀྱི་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་བྱར་གྱི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། མདོ་བྱི་མའི་སྟོབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་དང་པོ་
བསྐྱེད་པ་ཞེས་པའི་སྟོབས་ནས་སྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དོན་དམ་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་བྱེད། མདོ་དང་པོའི་སྟོབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཞེས་པ་
དང་། བྱི་མའི་སྟོབས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོན་ཀྱང་རིང་པོར་མ་ལོན་པ་ཞེས་པ་ནི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་མ་ཐག་
 པའི་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ནས་
 རིང་པོར་མ་ལོན་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་དུ་མ་ལོན་པ་ཞེས་
 གསུངས་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྟོས་ནས་ཡིན་ལ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་
 ཉན་རང་བེལ་གྱིས་གཞོན་པར་མི་འདོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེ་
 ཉིད་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྫོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆག་གྱང་
 གསེར་གྱི་རྒྱན་ཁྲད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་བེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་རྫོ་
 རྫོ་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ། དབུལ་པ་ཐམས་ཅད་གྱང་རྣམ་པར་
 རྫོགས་པོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སེམས་བསྐྱེད་
 པའི་རྫོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནན་ཏན་དང་བྲལ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་བེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ། འཁོར་བའི་དབུལ་པ་ཐམས་ཅད་གྱང་
 རྣམ་པར་རྫོགས་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷང་འདིས་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེས་
 རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉན་རང་བེལ་གྱིས་གཞོན་བྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེས་སྐྱེད་པ་ནན་ཏན་དང་བྲལ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉན་རང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་

ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ནུས་པར་བསྟན་པ་གང་ཞིག སྤྱོད་པ་ནན་ཏན་དང་
བྲལ་བའི་བྱང་འཕགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཁ་ཅིག བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མདོ་དང་པོའི་སྐབས་
གྱི་བྱང་སེམས་དེ་བྱང་འཕགས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱང་སེམས་ལས་དང་
པོ་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། སྒྲིན་མེད་
དེ། དེ་ནི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ས་ལ་ལྟོས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག མདོ་དཔེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སྲ་ཕྱི་
གཉིས་པོ་དེ་བརྟེན་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། མ་ཟུབ། འདོད་ན།
མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞུང་འདི་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་སྒྲོས་སུ་འཆད་པའི་
སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་
གནས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གསུམ་གྱིས་མདོ་དཔེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་
ནས་བསྟན་པ་གང་ཞིག དེ་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲེའི་སྒྲོ་ནས་ཉན་རང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བཤད་པ་ལ་
གསུམ། ཚིག་དོན། སྤྱི་དོན། འཕྲོས་དོན་ནོ། །བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་དེ་ནི་

ཆོས་ཅན། ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བར་སོན་བ་ན་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉན་
རང་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་སྒོ་ཡང་ལྷག་
པའི་སྒོ་ནས་བེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་འགོག་པ་ཡང་
དག་པའི་མཐའ་བྱད་པར་ལ་བྱ་རྩོགས་ཀྱི་བྱང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་
ལའང་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ལྡང་བྱེད་རྒྱས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་པ་དེས་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་
བ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་སྒོ་སྟོབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བེལ་གྱིས་གཞོན་
རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་དག་འདི་ཉྩ་སྟེ། །
དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བྱ་རྒྱལ་པོའི་མཆན་དང་
ལྡན་པ་ནི། སྐྱེས་པ་ཅམ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་བྱིན་གྱིས་སྒོན་པོའི་ཆོགས་ཐམས་
ཅད་བེལ་གྱིས་གཞོན་གྱི། རང་གི་སྒོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། རྣམ་དེ་ནར་སོན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རང་གི་སྒོའི་སྟོབས་བསྐྱེད་
པས་སྒོན་པོའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །གྱེ་རྒྱལ་
བའི་སྤྲས་དག་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཡང་། སེམས་བསྐྱེད་མ་
ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་བེལ་གྱིས་གཞོན་གྱི། རང་གི་སྒོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་
པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་ལ་གནས་པས་
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི་ལྷག་བསམ་དག་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཞག་ལས། སེམས་བསྐྱེད་
མ་ཐག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི་ས་དང་པོའི་སྐབས་ཡིན་པས་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ས་འདིར་ཉན་རང་སློ་
སྟོབས་ཀྱིས་བེལ་གྱིས་གཞོན་མི་རུས་ལ། ས་བདུན་པ་ནས་རུས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ས་བྱུག་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་དྲི་མ་སྤངས་པའི་
འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ། ས་བདུན་པའི་སྟོམས་འཇུག་བྱང་པར་
ཅན་ཞིག་གིས་བྱ་རྒྱུགས་ཀྱི་བྱང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་གཉིས་སྤང་
རུབ་པའི་སྟོ་ནས་པར་མཉམ་པར་བཞག། །དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱ་རྒྱུགས་ཀྱི་
བྱང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཚུར་ལྡང་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས་རིང་དུ་སོང་འདི་འདིར་ནི་སྐད་
ཅིག་དང་། སྐད་ཅིག་ལ་ནི་འགོག་པར་འཇུག་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

འོན་ཀྱང་དེའི་ཆོ། འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། ས་བརྩ་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་

ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་། སེམས་
ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་ཡང་འགོག་པ་ལ་སྟོམ་པར་འཇུག་ཅིང་ལྡང་སྟེ། འགོག་པ་
མངོན་དུ་བྱས་ཞེས་ནི་མི་བཤེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་
རིགས་པ་གསུམ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་སྐབ་པའི་
ཁུངས་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཅོད་པ་སྤྲོང་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་སྤྲོད་འཇུག་
གི་ལུགས་སུ་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ནི། ས་བརྩུ་པའི་མདོ་ལས་ས་དྲུག་པ་མན་
ཆད་དུ་ཉན་རང་སྤྱོད་སྒོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་མི་རུས་པ་འདི་ལྟར་ན། ཉན་
རང་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ན། རིགས་པ་གསུམ་དང་འགལ་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར་རོ། །རིགས་པ་
དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་དེས་ཅི་ཡང་མེད་
མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་མངོན་འགྱུར་པ་དང་བལ་པའི་བྱི་རོལ་བ་བཞིན་དུ་
ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་སྤྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
ཟེལ་གྱིས་གཞོན་རུས་པར་ཐལ། ཉན་རང་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་

ཤེས་རབ་མེད་པར་མཚུངས་པ་གང་ཞིག བྱང་སེམས་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་
ཆོས་ཅན། སྤྱི་རོལ་པ་བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་
རྣམས་མ་སྤངས་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་ལམ་མ་རྟེན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་མ་
རྟོག་པར་ཐལ། གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་སྟོང་
བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་
པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་འབྱེན་མི་རྣམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱིན་
ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་བཅིངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་
པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱང་
འདི་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡོད་དོ། ཞེས་བྱ་བ་གསལ་བར་ངེས་
ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། དངོས་པོར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་གང་བྲལ་བ་ལྟར་དེ་དག་གྱུར་།
སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གྱུར་རང་གི་སྒྲིའི་རྣམ་

བར་དབྱེད་པས་ཀྱང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་ལ། བྱེ་རོལ་པ་བཞིན་དུ་
 ཁམས་གསུམ་ན་སྒྲོད་པའི་སྤ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ།
 གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་
 པའི་བྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ་བདག་ཏུ་
 གདགས་པའི་རྒྱ་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 འདྲིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་གྲོལ་བ་སྤང་འདས་ཐོབ་པ་ལ།
 དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། ཅུ་བའི་དམ་བཅའ་
 འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པ་ལ་མ་བཟློས་
 བར་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཕུབ་པའི་རྩ་ལོད་ཕུང་པོ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་
 གང་རུང་གིས་སྟོང་པར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་སྒྲོམ་བྱེད་ཀྱི་
 ཡན་ལག་དང་མ་བུལ་བར་བསྒྲོམས་པས། གོམས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་
 ན་གོམས་བྱའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་ན་དེ་སྟོབས་
 ཀྱིས་ཉོན་མོངས་སྤངས་ནས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་
 བར་བཤད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་
 རྟོགས་པ་ལ་བཟློས་པར་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཕུབ་པའི་རྩ་ལོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་མཐོང་བའི་
 ལམ་མེད་མཐོང་ལམ་དང་། རྟོགས་ཟིན་གོམས་པ་རྒྱན་ལྡན་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་

དེ་སྒོམ་ལམ་མ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱན་བཏགས་དང་ལྷན་
སྤྱེས་སྟོང་མི་རུས་པས་ན། དེ་ལྟར་སྟོང་བར་བཤད་པ་དེ་འདིར་བྱང་དོན་དུ་
འགྲེལ་བའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པར་
འདོད་ཀྱི། སྤྱ་མོར་མི་འདོད་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་མ་བསྟོས་པར་
གྲོལ་བ་མུང་འདས་ཐོབ་རུས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རགས་པའི་མི་རྟག་ལ་
སོགས་བཅུ་དྲུག་ཙམ་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་
བ་མུང་འདས་ཐོབ་རུས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་པ་གཉིས་ལས་བཤད་
པའི་ལམ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་བ་མུང་འདས་ཐོབ་རུས་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་གྲོལ་བ་དེ་གྲོལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཙུན་པ་དེ་དགྲ་བཙུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཙུན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་ཐུག། མ་གྲུབ་ན་
དེར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་སྤྱེས་སུ་ཟུང་བཞི་དང་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་ཡོད་
པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་མ་བསྟོས་
པར་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་

དུ་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩལ་ཡོད་དུ་
 འཛིན་པའི་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་སྟོང་རུས་གྱང་། བདེན་འཛིན་
 ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྟོང་མི་རུས་ཏེ། ལམ་དེ་བདེན་འཛིན་དང་འཛིན་
 སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འོ་ན། ལྷགས་འདིར་
 མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩལ་ཡོད་དུ་
 འཛིན་པའི་རྩལ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ། རགས་པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་
 བཞེད་ན་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩལ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དོན་གང་། དེ་
 ལྟར་རྩལ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཀྱན་བཏགས་དང་ལྟན་སྐྱེས་གཉིས་
 སུ་རི་ལྟར་འཛོག་ཅེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
 འཛིན་པའི་སྟོང་དུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཟུང་བའི་གང་ཟག་དེ།
 བྱང་པོ་ལ་པར་མི་བསྟོས་པའི་དབང་སྐྱུར་པ་པོའི་རྩེ་བོ་ལྟ་བུ་དང་། རང་གི་
 བྱང་པོ་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཟུང་བའི་གང་ཟག་དེ་ལ་བསྟོས་
 པའི་དབང་བསྐྱུར་བྱར་འཛིན་པ་ནི། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་འཛིན་ཚུལ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
 རྩལ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་ཀྱན་བཏགས་དང་ལྟན་
 སྐྱེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་གྲུབ་མཐས་སྟོ་
 ཁ་བསྐྱུར་པ་ལ་མ་བསྟོས་པར་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བ་དང་། གྲུབ་མཐས་

སྒོ་ཁ་བསྐྱར་ནས་གང་ཟག་དེ་རང་གི་ཕུང་པོ་ནམས་དང་མཆོན་ཉིད་མི་
མཐུན་པར་འཇིན་པ་གཉིས་འབྱུང་བའི་སྤྱི་མ་ནི་ལྟན་སྤྱེས་དང་། སྤྱི་མ་ལ་
ཀུན་བཏགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་འདྲ་བའི་རྟོག་པ་དཔལ། གང་ཟག་དེ་རང་གི་
ཕུང་པོའི་ཚོགས་དང་ཡ་གྲུལ་དང་རྒྱན་གང་ལའང་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཡོད་
པར་མི་འཇིན་པར་རང་རྒྱ་བར་འཇིན་པའི་ཚུལ་གསལ་ཏེ། དེ་རྒྱད་ལྟན་གྱི་
གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་རང་གི་ལུས་ངན་པ་འདི་དང་ལྟའི་དབང་པོའི་ལུས་ལྟ་བུ་
བརྗེ་དབང་བྱུང་ན་རང་ཉིད་བརྗེ་བ་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མངོན་འགྱུར་དུ་
ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། མཆོག་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་སྤྱིར་དང་།
།སྤྱི་འཇིག་སྒོ་ཅན་ཉིད་གྱི་སྤྱིར། །སྤྱི་བོ་འདི་ཡིས་དབང་སོགས་ལས། །
བདག་ནི་ཐ་དད་ཤེས་པར་ འགྱུར། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཚུལ་དེ་དཔལ་ལྟན་སྤྱི་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད།
རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྟའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འདུག་ལས་བདེན་པ་
མཐོང་བ་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྤྱོད་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་སྤྱོད་ཉིད་
རྟོགས་པ་ལ་མ་བསྟོས་པར་བདེན་བཞི་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཙམ་
རྟོགས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་བ་བྱུང་འདས་ཐོབ་རུས་
སོ་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་བཀོད་ནས། ལན་དུ་དེ་ལྟར་མི་རུས་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། དེ་
ཉིད་ལས། གང་སྤྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་པས་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་

གསུངས། །བསྟན་ཅ་དག་སྤྲོད་ཉིད་ཡིན་ན། །དག་སྤྲོད་ཉིད་ཀྱང་དགའ་བར་
གནས། །སེམས་ནི་དམིགས་དང་བཅས་རྣམས་ལ། །མྱ་ངན་འདས་པའང་
དགའ་བར་གནས། །ཞེས་སོགས་དང་། སྤྲོད་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སེམས་།
འགགས་པ་སྤར་ཡང་སྤྱེ་འགྱུར་ཏེ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་
བཞིན། །ཞེས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། །ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་
མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཆོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྤེད་པ་ཡིན། །སྤེད་པ་དེ་
དག་ལ་ཡང་ཡོད། །ཞེས་དང་། དེ་ཞིག་ཉར་ལེན་སྤྲད་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་
རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱལ་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བྱིར་རོ། །

སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་དགོད་པ།

གཉིས་པ་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་དགོད་པ་ལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་
དང་། ཡང་བསྟན་བཅོས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་ལོ།
དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་གྲོལ་བ་མྱ་ངན་ཐོབ་པ་ལ་དངོས་པོ་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་རྟོགས་པར་ཉར་ལེན་གྱི་
ཕུང་པོ་བདེན་པར་བཟུངས་ནས་མི་རྟག་སྤྱུག་བསྐྱལ་སོགས་སུ་བསྒྲོམས་
པས་གྲོལ་བ་མྱ་ངན་ཐོབ་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ལྷག་བསམ་
བརྟན་པས་ཁུངས་པའི་མདོ་ལས། དཔེར་ན། མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྐྱུ་མ་མཁན་
གྱི་རོལ་མོ་བྱུང་བའི་ཆེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དཔེ་བསྟན་ནས། དོན་ཡང་དེ་ཉིད་

ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ནི་དག་སྟོང་དང་། དག་སྟོང་མ་དང་། དག་བསྟེན་
དང་། དག་བསྟེན་མ་ཁ་ཅིག་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མི་
སྤྱུག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་རྟག་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་བ་དང་སྟོང་པ་དང་
བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བར་
བསྟོལ། །ར་ནི་མི་སྐྱེན་པོ་དེ་དག་ལ་ལམ་སྟོམ་པ་ཡིན་ནོ་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་དག་ནི་
ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། བསམ་གཏན་དཔེ་འབྱུང་
ཀྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ལ་དམིགས་པས་སེམས་ཅན་
རྣམས་འཁོར་བ་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་བ་བསྟན་དུ་གསོལ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། འཇམ་དཔལ་བདག་དང་བདག་གི་བར་དམིགས་
པས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་མི་འདའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་། ཤེར་བྱིན་སུམ་བརྒྱ་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་
སྟར་བཞག་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་ལ། དང་
པོ་ནི། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། རི་སྤྱིད་ལྷུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྤྱིད་དེ་
ལས་ངར་འཛིན་ཉིད། །ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །དེ་ལས་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་
བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།

གཉིས་པ་ནི། ལྷུང་སྐྱོན་ཆོགས་ལས། གཟུགས་ནི་དབྱ་བ་བརྗོད་པ་

འདྲ། །ཆོར་བ་ཚུ་ཡི་ཚུ་བུར་འདྲ། །འདུ་ཤེས་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་
 རྣམས་ནི་ཚུ་ཤིང་བཞིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱུ་མ་ལྟར། །ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་
 བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུགས་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཐེག་དམན་གྱི་
 མདོ་ལས། སྟོང་ཉིད་སྤྲོ་མོ་བསྟན་པར་ཐལ། །དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་ན། །
 འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱི་བད་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྟན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོང་
 ལས་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྟན་པས། དེ་
 གཉིས་སྟོང་ཉིད་དུ་དོན་གཅིག་པའི་བྱིར་ཏེ། དེན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས། ཐེག་པ་
 ཆེ་ལས་སྐྱེ་མེད་ བསྟན། །གཞན་གྱི་བད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། །བད་དང་མི་སྐྱེ་དོན་
 དུ་ནི། །གཅིག་པས་དེ་བྱིར་བཟོད་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཐེག་
 དམན་གྱི་མདོ་ལས་འདུས་བྱས་བད་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ནི་གཉེན་པོས་
 བད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བད་པ་ལ་བྱེད་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས། གདོད་ནས་བད་པས་བད་ཅེས་བྲ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྟོང་བ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་པ་
 རྣམ་བཤད་པའི་རྩོད་སྟོང་དང་། དེར་གསལ་བར་མ་བཤད་པའི་རྩོད་པ་སྟོང་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྟོབ་དཔོན་
 ལེགས་ལྟན་འབྱེད་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་

གྱི་སྡེ་སྟོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཅོད།

གཉིས་པ་ལན་ནི། དེ་ལྟར་ཅོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་ལུང་དང་
ཡང་འགལ། རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་སྤྱིར། དང་པོ་ལུང་དང་འགལ་ཏེ།
སྤྱིར་བྱངས་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཚུལ་ལ། བྱོད་ཀྱིས་དེ་ནི་ཐེག་
ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་རམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ལས་
སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན་བྱུང་བ་མ་
ངེས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ལས་སྟོང་ཉིད་སྤྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི།
བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་དང་། སྟོད་པ་དང་། སྟོན་ལམ་དང་། བསྟོ་བ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་
དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུ་ལུལ་དུ་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྟོན་ལམ་དང་། །སྟོད་པ་ཡོངས་བསྟོ་མ་བཞག་དེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ག་ལ་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་སྟོད་ལ་གནས་པའི་དོན། །མདོ་སྡེ་ལས་ནི་བཀའ་མ་
སྟལ། །ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་སྟལ་བ། །དེ་སྤྱིར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བཟུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་འང་བྱུང་བ་མེད་དེ། ཐེག་
དམན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ལས་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མདོར་བསྟུས་ཅམ་
གྱི་སྟོན་ས་བསྟན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་ནི་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་

གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པས་བྱད་པར་ཆེ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། མཆན་མ་མེད་པར་མ་ཏྟགས་
པར། བྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས། །དེ་བྱིར་བྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་
ལས། །དེ་ནི་ཆང་བར་བསྟན་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མངོན་ཏྟགས་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་དང་འགལ་བ་སྟོང་
བ་དང་། རྒྱད་སྟེ་ཅ་འགྲེལ་དང་འགལ་བ་སྟོང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅོད་
པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིར་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཏྟགས་
སྟོང་གིས་བྱུང་བ་དང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པ་
འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུང་དོན་ཏྟགས་པ་སྟོང་བྱིར་དང་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པས་ཤེས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་ནི་མཆན་མར་དམིགས་སྒོ་
ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་
པར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི་ཞེས་པའི་
སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྐྱབ་ཏུ་བྱས་ནས་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་དེ་བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོས་སྟོང་བར་བཤད་པའི་བྱིར། །ཟེར་ན་
གཉིས་པ་ལན་ནོ། སྒྱོན་དེ་དག་མི་འཇུག་སྟེ། སྐབས་འདིར་དེ་དག་དང་དོན་
དུ་འགྲེལ་རིགས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མངོན་ཏྟགས་རྒྱན་གྱིས། གདུལ་

བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལའང་ནང་ཆན་དབང་པོ་ནི་འབྲིང་རྩལ་
གསུམ་བཤད་པའི་ནང་གི་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྩལ་འགའ་ཞིག་
རྗེས་སུ་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནི། །དང་པོ་ནི་འཕགས་པ་ལ་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སྟོང་གིས་བྱུང་པ་དང་། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྐྱབ་ཏུ་འདོད་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱད་སྟེ་མས། ཉི་མའི་དགྱེལ་འཁོར་འོད་འབར་བ། མིག་
མེད་པས་ནི་མཐོང་བ་མེད། །ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་ཉན་རང་ལ་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་།
དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པར་འདོད། །ཞེས་པས་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྐྱབ་ཏུ་
བཤད་པའི་བྱིད་ཟེར། གཉིས་པ་ལན་ནི། སྟོན་མེད་དེ། དང་པོ་ནི། བདེན་
འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་དགོངས་
པའི་བྱིད། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་སྟེ་མ་ལས། རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་དེ།
དད་པ་ཉིད་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་རང་རྒྱལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་
ཡོད་པར་བཤད་པའི་བྱིད། བྱི་མ་ཡང་སྤར་ལྟར་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱད་སྟེ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མཐའ་ཐུག་ཐལ་འགྱུར་དུ་གནས་པར་ཁས་
ལེན་རིགས་པའི་བྱིད།

ས་འདིར་སྟག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ས་འདིར་སྟག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ་ལ་བཞི། ས་
 འདིའི་སྟོན་པ། ཉེན་དམན་པའི་སྟོན་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ། སྟོན་པའི་
 སར་སྟོན་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་བྱང་
 སེམས་ས་དང་པོ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་
 ཚུབ་འཐོབ་པའི་རྒྱ་དང་པོ་སྟོན་པའི་སར་སྟོན་ཉིད་ནི་སར་སྟོན་གཞན་རྣམས་
 ལས་ཀྱང་ཆེས་སྟག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལོངས་སྟོད་སོགས་གཏོང་
 བ་ལ་སེར་སྒྲིའི་ཀྱན་འཛིན་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་ཅིང་། སྟོན་པའི་སར་སྟོན་ཀྱི་ཉམས་
 ལེན་སྟག་པར་ཐོབ་པའི་ཆོད་དེ་ཙམ་དུ་སར་སྟོན་གཞན་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སྟག་
 པར་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་སྟེར། དེའི་ཆེ་བྱའི་ཡོ་བྱད་སྟེར་བ་
 ལ་གྲུས་པ་མ་ཟད། རང་གི་ཤ་གཞན་ལ་སྟེར་བ་ལའང་གྲུས་པར་བྱས་པ་
 ཡིས་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་འདིའི་ནང་གི་ཡོན་ཏན་གང་ཟག་གཞན་པལ་ཆེ་
 བའི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་པར་དཔོག་པ་སྟེ་སྐབ་
 པའི་རྒྱར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དེར་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བའི་
 སྟེར། དཔེར་ན། དུ་བས་མེ་ཡོད་པར་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྟོན་པས་འཁོར་བའི་བདེ་བ་སྐབ་པ་དང་། ལྷ་

ངན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཟུབ་
པས་གདུལ་བྱ་ལ་དང་པོར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།
སྦྱེ་བོ་འདི་ཀྱན་ནི་ཆ་གང་བགྲེས་སྒྲོམ་སོགས་སྤྱག་བསྐྱལ་སྦྱིར་བཅོས་པའི་
བདེ་བ་མངོན་པར་འདོད་ཅིང་། མི་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་དེའང་བཟའ་བཏུང་
སོགས་ཀྱི་འོངས་སྦྱོད་མེད་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། འོངས་སྦྱོད་ཀྱང་ནི་
སྦྱོན་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་འབྱུང་བར་མཐུན་པས་ཏེ་རྒྱ་མཆན་དེ་ཡིན་པའི་
སྦྱིར་རོ། །འོ་ན་སྦྱིན་འབྲས་འོངས་སྦྱོད་འབྱུང་བ་ལ་གཏོང་བ་པོ་ཚུལ་དང་
མཐུན་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་སམ་ཞེ་ན། མི་དགོས་ཏེ། གཏོང་བ་པོ་སྦྱིང་
རྗེ་དམན་ཞིང་། དེར་མ་བཟད། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཤིན་ཏུ་རྩལ་བའི་སེམས་
དང་ལྡན་པ་ཅན་རང་དོན་མངོན་མཐོ་ཅམ་གཙུག་པོར་སྦྱར་ལེན་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ཡང་འདོད་པའི་འོངས་སྦྱོད་རྣམས་བགྲེས་
སྒྲོམ་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཏེ་བར་ཞི་བའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་སྦྱོན་སྦྱིན་པ་
བཏང་བ་ལས་འབྱུང་བའི་སྦྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་སྦྱིན་ལ་རེ་བ་ཅམ་ཀྱི་རྟེན་དམན་པའི་སྦྱིན་པ་གཏོང་
བ་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་བདེ་བར་མ་བཟད་ཟུང་འདས་ཀྱི་བདེ་བའང་
སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ། སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་སྐབས་ཀྱིས་དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཆེ་
གཏོང་བ་པོ་འཕགས་པའི་སྦྱེ་བོ་དང་འཕྲད་པ་ཟུར་དུ་འཐོབ་པར་བྱེད་ལ། དེ་

ནས་དེས་ཆོས་བསྟན་པ་ཉམས་སུ་སྦངས་པས་འཁོར་བའི་སྲིད་རྒྱན་ཡང་
དག་པར་བཅད་པར་བྱས་ཏེ་འཕགས་པ་དང་འབྲད་པ་དེ་ཡི་རྒྱ་ཅན་འབྲས་བུ་
ཉན་རང་གང་རུང་གི་ཞི་བར་འགོ་བ་སྟེ་འཕྲོ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་བཞི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་པན་ཡོན་བྱན་མོང་མ་
ཡིན་པ་བསྟན་པ། རྟོན་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱིན་པ་བསྟན་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྦྱིན་པའི་ཆེ་དགའ་བ་ཇི་སྟེ་བྱ་འཕྲོ་བ་པ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུས་སྦྱིན་པའི་
ཆེ་སྟུག་བསྟན་ཡོད་མེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགོ་བ་ལ་པན་པར་དམ་
བཅས་པའི་ཡིད་ཅན་བྱང་སེམས་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་
གྲས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་སྦྱོང་བ་པོ་
ཆོམ་པར་མཐོང་བ་ན་འབྲལ་དུ་སྦྱིན་འབྲས་དགའ་བ་མཆོག་འཕྲོ་བ་པར་
འགྱུར་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོན་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱིན་པའི་གཏམ་
ཉིད་གཙོ་བོར་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྤྱིར་ན། བཅེ་བའི་བདག་
ཉིད་བྱང་སེམས་དང་བཅེ་བའི་བདག་ཉིད་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་
ལའང་སྦྱིན་པས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་འདྲན་པ་དེའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུས་ལོངས་སྦྱོང་
ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ཉན་རང་ཞི་བདེར་ཞུགས་པའི་བདེ་བ་ལས་སྟུག་པའི་

བདེ་བ་འབྱུང་བ་ལྟ་ཞིག་སྒོས་ཅི་དགོས་ཏེ། སྒོང་བ་པོས་རི་ལྟར་བྱིན་ཅིག་
ཅེས་པའི་སྒྲ་ཐོས་ནས་དེའི་དོན་བསམས་པ་ལས་རང་ལ་སྒོང་བར་གོ་བའི་
ཆེ་རྒྱལ་སྤྱི་དེ་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཉན་རང་ནམས་
ལ་ཞི་བར་ཏེ་མྱང་འདས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པས་ཀྱང་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

བཞི་པ་ནི། བྱང་འཕགས་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་ལུས་གཏོང་བ་ལ་སྤྱག་
བསྐྱེད་མེད་དེ། དེ་མེད་ཀྱང་སོ་སྤྱིའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་བསམས་ཏེ་རང་གི་ལུས་
བཅད་ནས་སྟོར་ཞིང་བདག་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཏེ་དེ་ལ་ཅིས་མེད་པར་
བྱས་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་དག་ནམས་ཀྱི་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་རང་གིས་རིག་ཅིང་ཉམས་སུ་སྒྱུང་བ་ཉིད་དུ་མཐོང་ནས་ནི་སྤྱག་
བསྐྱེད་དེ་གཅད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་སྒྱུར་དུ་བཙོན་འགྲུས་ཚོམ་པར་བྱེད་
པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་དེ་ལ་དབྱེ་ན་
གཉིས་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པ་འདིའང་སྦྱིན་བྱ་རྣམས་དང་ལེན་པ་པོ་དང་། གཏོང་པ་
པོར་བདེན་པར་དམིགས་པས་སྒོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་བྱིན་པའི་སྦྱིན་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་དུ་
བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། སྦྱིན་པའི་འཁོར་གསུམ་པོ་དག་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་

སྒྲིམ་པར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅེངས་པའི་སྒྲིན་པ་དེ་འཛིག་ཏེན་
 པའི་སྒྲིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཅེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདིར་སྒྲི་དོན་ལ།
 བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིན་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 གཏོང་བའི་སེམས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཆོས་བཞི་ལྡན་ཞིག་ལ་
 འཛིག་པའི་ཕྱིར། ཆོས་བཞི་ཡང་ཡོད་དེ། མི་མཐུན་སོགས་སེར་སྒྲ་ཉམས་
 པ་དང་། གྲོགས་སྟོང་ཉིད་ཏྲོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་། བྱེད་ལས་
 སེམས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་རྫོགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། སྒར་
 ལྟར་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་མ་འདས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་སྒྲིན་བྱའི་སྒྲོ་ནས་བཞི་ཡོད་དེ། ཟང་ཟིང་གི་སྒྲིན་ལ། མི་
 འཛིགས་པའི་སྒྲིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་ལ། བྱམས་པའི་སྒྲིན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། སྒྲིན་བྱའི་རྩ་ས་ནི་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིན་པའི་ངོ་བོ་གཏོང་
 སེམས་འཁོར་བཅས་ལ་འཛིག་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
 བ། ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྒྲིན་པའི་པར་ཕྱིན་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་
 ཏྲོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་
 བསྐྱེད་བསྐྱོ་བ་སྟོང་ཉིད་ཏྲོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པའི་པར་ཕྱིན་ཏུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད། དེ་གསུམ་པོ་

གང་རུང་གིས་ཟིན་པའི་སྤྱི་ན་པ་ཡང་སྤྱི་ན་པའི་པར་བྱིན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་
ཏེ། རྣམ་བཞག་ལས། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་
བསྐྱོ་བས་ཟིན་པས་པ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བ་དེ་ངེས་པར་བཞག་པའི་བྱིར། སྤྱི་ན་
པའི་པར་བྱིན་གྱི་མིང་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། པར་
བྱིན་གྱི་དོན་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདིར་བྱིན་པ་དང་། འདིས་བྱིན་པ་གཉིས་
ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་ལ། བྱི་
མའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སློབ་ལམ་ན་འང་ཡོད་དེ། རྣམ་བཞག་ལས། དེས་ན་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དོན་ལ་པ་རོལ་འདིར་བྱིན་པ་ཞེས་ལས་ལ་སྐྱར་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སར་བྱིན་པ་ཡིན་ལ། འདིས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱེད་
པ་ལ་སྐྱར་ན་སློབ་ལམ་ན་ཡང་པར་བྱིན་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ས་
འདིར་སྤྱི་ན་པའི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་ལྟར་པར་བྱིན་
གཞན་གྱི་ཉམས་ལེན་མ་ཐོབ་ཀྱང་པར་བྱིན་ལྷག་མ་རྣམས་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། རྣམ་བཞག་ལས། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་པའི་ཆེ་བྱང་སེམས་དེ་ལ་པར་
བྱིན་བཅུའི་ནང་ནས་སྤྱི་ན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཆེས་ལྷག་པར་
ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་པར་བྱིན་གཞན་རྣམས་མེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྤྱི་ན་
པའི་པར་བྱིན་མེད་དེ། དེའི་རྒྱད་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་

རབ་ཀྱིས་མ་བེན་པའི་སྦྱིན་པ་མེད་པའི་བྱིར། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་བེན་པའི་སྦྱིན་པ་ཡིན་ན། སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཉན་
 རང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 བེན་པའི་སྦྱིན་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་
 ཡོད་ན་པར་བྱིན་བཙུ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་བྱིར་ངོ། །

སྦྱིར་བྱང་སེམས་རབ་བྱང་དང་བྲིམ་པའི་རྟོན་ཅན་གཉིས་ཀས་ཆོས་
 དང་ཟང་བེད་གི་སྦྱིན་པ་གཉིས་ཀ་བྱེད་དགོས་ཀྱང་། རབ་བྱང་ལ་གཙོ་བོར་
 ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བསྐྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སོ་སོ་ཐར་པ་ལས། ལྷ་
 རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བྲིམ་པ་གང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གསྐྱའི་
 སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དག་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ལ་སྤུལ་བ་བས། ལྷ་རིའི་བྱ་རབ་ཏུ་བྱང་བར་གྱུར་པའི་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའ་གང་གིས་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཞིག་བསྟན་ན།
 དེ་ནི་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་བསྐྱེད་དེ། ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་ནི་རབ་ཏུ་བྱང་བས་ནི་ཟང་བེད་གི་སྦྱིན་པ་བྱ་བར་མ་གནང་
 ངོ། །ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྦྱིར་བེད་བེད་གི་སྦྱིན་པ་ནི་བྲིམ་
 པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་ལ། བྱང་སེམས་རབ་བྱང་གིས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་

བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆུང་བ་ལས་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་རབ་བྱུང་གིས་བྱང་བྱིང་གི་སྦྱིན་པ་མི་བྱ་བར་གསུངས་
 པ་ཡང་ཐོས་པ་སོགས་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་ན་མི་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྦྱིར་
 དེ་བྱ་དགོས་ཏེ། ལམ་རིམ་གཉིས་ཀ་ལས། དེ་ཡང་ཐོས་པ་སོགས་ལ་བར་
 ཆད་དུ་འགྱུར་བར་བསྐྱབ་བརྟུས་ལས་གསུངས་ཏེ། རབ་བྱུང་གིས་བྱང་བྱིང་
 ཆེད་དུ་བསྐྱབས་ནས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་བཀག་གི། །རང་གི་དགོ་བའི་བྱ་བ་ལ་
 མི་གཞོད་པར་སྦྱོན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུས་མང་དུ་རྟེན་ནས་བྱང་བྱིང་
 གཏོང་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི། ས་
 དང་པོ་རབ་བྱུང་གཞུང་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། འོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་ལྷ་བའི་དགྱིལ་
 འཁོར་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ། ལྷ་བ་དེ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་མཐོན་པོར་
 གནས་ཤིང་དེར་འོད་ཀྱིས་མངེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལུན་པ་སྦྱག་པོ་ཐམས་
 ཅད་རྣམ་པར་བསལ་ནས་གནས་པའི་དཔེ་ལྟར་ཁྱོད་ས་འདིར་གནས་པའི་
 རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ཀྱི་ཡིད་ལ་རབ་བྱུང་གནས་ཤིང་། རང་གི་དམ་པའི་རྟེན་ས་དང་
 པོ་བའི་ཡིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཆགས་པས་མངེས་པ་རྟེན་པར་གྱུར་པའི་
 ཕྱིར་དང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་མཐོང་སྤང་ལས་རྒྱལ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་

པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཙུངེ་ནང་ནས་དང་པོ་གཏན་ལ་ཕབ་བེན་ཏེ། སྒར་
བཤད་པ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ།

ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་བཤད་པ་ལ་ལྟ། ས་འདིར་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྒྲགས་པ། ཚུལ་
ཁྲིམས་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་དཔེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱེན་
ཀྱི་དབྱེ་བ། སའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འདུག་བསྟུ་བའོ། །

ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་ཚུལ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟག་ཚུལ་ལོགས་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་བཞི། ས་འདིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་བསྟན་
པ། ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟག་ཚུལ། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་
པའི་རྒྱ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆིག་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་
དཔྱོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཆོས་
ཅན། སད་པར་མ་བཟང་མི་ལམ་དུ་ཡང་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་མ་
སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱེན་ལྟག་པའི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ས་འདིར་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདིར་པར་སྤྱོད་
བཅུ་ལྔ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་དང་། ཡོན་ཏན་
གཞན་སྟོང་ལྷག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཞན་ལ་གཞོན་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་
ལས་ཡིད་སྤྱོད་ལོག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་པའི་སེམས་པ་དེ།
བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་པ་
ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
སོ་ཐར་ཀྱི་ཁྲིམས་ནི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཡིན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་པ་
མིན་པའི་སྤྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ།
དེར་གྱུར་པའི་སྟོང་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་
ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་བདུན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་བྱ་གི་ཉམས་ལེན་
ལ་འབད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱུད་
ཀྱི་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་དེ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་སྤྱོད་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་དང་བསྟོན་བ་

བྱང་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཙམ་ཡང་སྦྱིན་པའི་པར་
སྦྱིན་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྦྱིན་པ་ལ་
བཤད་པ་དེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་དང་བསྡོམ་བ་
དང་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟེན་པ་སོ་སོ་བ་དང་གཉིས་ཀ་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་དེས་རང་བཞིན་
གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ཚུལ་འཆལ་སྤངས་ཡང་། བཅས་པ་དང་འགལ་པའི་འཆལ་
ཁྲིམས་མ་སྤངས་ཟེར་ན། དེས་དེ་སྤངས་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ནི་
ཙམ་སྤང་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཙམ་གྱི་འཆལ་ཁྲིམས་མིན་གྱི།
བཅས་པ་དང་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངེ་མ་སྤངས་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ན།
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཡིན་ན། དེའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན།
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་དགེ་སློང་གི་སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སོར་ཐར་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སྦྱིང་པོའི་བར་གྱི་མཐའ་ཅན་དང་། དགེ་སློང་གི་སྒྲོམ་པ་དེ་རི་སྤྱིད་འཆོའི་བར་

གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་
ཡིན་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཡིན་པས་བྱི་བཅའ་ཟེར་ན། བས་པས་མ་གོས་
ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཁོར་གསུམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་
བཅའ་ས་པའི་དགོ་སྤྱོད་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉིས་སྤྱོད་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དགོན་མཆོག་བཅུགས་པ་ལས།
འོད་སྤྱང་འདི་ལ་དགོ་སྤྱོད་ཁ་ཅིག་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་
ཐར་པའི་སྒྲོམ་པས་བསྒྲོམས་ཤིང་གནས། ཞེས་པ་ནས། དེ་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་
ཡིན་ཏེ། འོད་སྤྱང་དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་
བཅོས་པ་དང་པོ་འོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་བར་དང་། འདིར་ཡང་དེའི་དོན་འཆད་
པ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཁྲིམས་དག་རང་བཞིན་ལྟ། དེ་བྱིར་དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་
དག་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤར་གྱི་ལྷང་
དེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བར་བསྟན་ཀྱང་སྤྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་
འཆལ་བ་བསྟན་པ་མིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སོ་ཐར་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་
དག་ཏུ་བཞད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉན་རང་གི་བྱང་
ཆུབ་དོན་གཉེར་བྱིན་ཆད་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤང་བའི་སྒྲོ་མི་སྤིང་བེར་ན། དེ་
ཞིག་དེར་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཅམ་
དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་མེད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་

གྱི་སྒོ་སྐྱེས་ནས་ཚུལ་བྱིམས་སྤང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་ཀྱང་།
 དེས་ཀྱན་ནས་སྤངས་ཏེ་བསྤང་བའི་ཚུལ་བྱིམས་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་
 བྱིམས་འཆལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱད་པ་ལས། གལ་ཏེ་བསྐྱལ་
 བ་བྱེ་བར་དགོ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ། སྦྱོད་ཀྱང་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཙའ་ཉིད་ལ་
 འདོད་བསྐྱེད་ན། དེ་ནི་ཚུལ་བྱིམས་སྦྱོན་བྱང་ཚུལ་བྱིམས་ཉམས་པ་ཡིན།
 སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་པས་པམ་ལས་ཀྱང་ཤེན་ཏུ་སྦྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། དེའི་ཆེ་སེམས་བསྐྱེད་བཏང་བ་འདྲ་སྟམ་ཡང་དབྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དམ་
 པའི་ལས་ལམ་སྟེ་མཆོག་ཏུ་དགོ་བའི་ལས་བཅུ་ཆར་སོག་པར་བྱེད་དེ། ལུས་
 ངག་ཡིད་ཀྱི་ཀྱན་སྦྱོང་ངན་པའི་རྒྱ་བསལ་པ་དང་གཉིས་གཉིས་ཀའི་གནས་
 སྐབས་སྤྱའང་དག་པར་གྱུར་པས་ལུས་ཀྱི་གསུམ་དང་། ངག་གི་བཞི་དང་།
 ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ་སྟེ་དགོ་བ་བཅུ་རྩེ་གས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ།
 དགོ་བའི་ལམ་འདི་ལྟ་ཞིག་རེ་རེ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་བཅུ་ཆར་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་
 རྒྱུད་ལ་ཐགས་ཏེ་ཤེན་ཏུ་ལུས་ཏུ་བྱང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དག་པར་འགྱུར་བའི་
 བྱིར། ཏག་ཏུ་ཚུལ་བྱིམས་ནམ་པར་དག་པའི་ས་གཉིས་པ་བ་དེ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་སྦྱོན་ཀའི་སྒྲ་བ་ལྟར་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་བ་དེར་ཆ་གདུང་ཞི་བ་དང་འོད་

གནས་པ་ལྟར་བྱོད་ཀྱང་དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱམས་པའི་ཞི་བ་དང་། ལམ་མེར་གསལ་བའི་ལུས་ཅན་གྱི་འོད་ཆགས་པར་དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་མངེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། བྱང་སེམས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དུས་ཏྲག་ཏུ་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་རེ་རེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གང་ལ་སྤྱོད་བ་དང་། གང་ཞིག་སྤྱོད་གཉིན་བྱེད་བ་དང་། གང་གིས་སྤྱོད་བ་གསུམ་ཆར་ལའང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་བ་མངོན་འགྱུར་པལ་ཆར་དང་ཡང་དག་པར་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བྱིས་ཆེས་ལྷག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་སོར་ཐར་གྱི་ཚུལ་བྱིས་དག་ཀྱང་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་ལ་བདེན་པར་འཇིན་ན། དེ་ལྟར་ཞེན་པའི་གང་ཟག་དེ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བྱིས་དག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་ཟག་དེ་ནི་ཚུལ་བྱིས་དག་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བར་བྱེད་པ་དེའི་སྤྱིར། འདིའི་སྐྱབས་ཀྱི་གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཞེས་པ་དང་དེ་སྤྱིར་དེ་ནི་ཞེས་འབྱུང་བའོ། དོན་ནི་བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་ལ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྒྲར་ལྟར་ཚུལ་བྱིས་བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་གྱིས་བཅེངས་པའི་གང་ཟག་ཞིག་ལ་བཞག་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་ནི་ཚུལ་བྱིས་དག་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་དུ་མི་རུང་པའི་སྤྱིར།

ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐྲགས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། སྦྱིན་འབྲས་བདེ་འགྲོར་ལོངས་སྦྱོང་པ་ཚུལ་བྲིམས་ལ་རག་ལས་པ། ཚུལ་བྲིམས་ཉམས་ན་ངན་སོང་ལས་ཐར་པ་རྙེད་དཀའ་བ། སྦྱིན་པའི་རྩེ་ས་སུ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་གཏམ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱར་ཚུལ་བྲིམས་བསྐྲགས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་བདེ་འགྲོར་མ་ཟད་ངན་འགྲོར་སྦྱོང་པ་ཡོད་ཚུལ། སྦྱེ་བ་བརྒྱད་མར་སྦྱིན་འབྲས་ལ་ལོངས་སྦྱོང་པ་ཚུལ་བྲིམས་ལ་རག་ལས་པའོ། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་འབྲས་བདེ་འགྲོར་ལོངས་སྦྱོང་པ་ཚུལ་བྲིམས་ལ་རག་ལས་ཏེ། དེ་ལ་རག་ལས་ཀྱང་སྦྱིན་པ་གཏང་བ་ལས་འབྲས་བུ་ལོངས་སྦྱོང་སྟངས་མའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་བ་དག་ནི། འགྲོ་བ་ངན་འགྲོའི་རྟེན་སྟེ་ཏ་བ་ལང་སོགས་སུ་སྦྱེས་ནའང་ལོངས་སྦྱོང་རྒྱ་ཡོད་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྦྱེ་བོ་སྦྱོན་སྦྱིན་པ་བཏང་ཡང་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་རྒྱ་པ་ཉམས་པའི་སྟོབས་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་འབྲས་ལ་བར་མ་ཆད་པར་ལོངས་སྦྱོང་པ་ཚུལ་བྲིམས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བྲིམས་མེད་ན་སྤར་གྱི་རྟེན་དེ་ལ་སྦྱིན་འབྲས་ལ་ལོངས་སྦྱོང་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། སྦྱེད་བཅས་དངོས་པོ་འདུ་བ་སྟེ་ཅ་བ་ལ་ལོངས་སྦྱོང་པས་དེ་ལོངས་སུ་ཟད་པས་ན། སྦྱིན་ཆད་གང་

ཟག་དེ་ལ་ལོངས་སྟོང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །དཔེར་ན། ས་བོན་
བཏབ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྟོང་པས་ཟད་ནས། སྤར་ཡང་ས་བོན་མི་འདེབས་
པ་བཞིན་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་བྱིམས་ཉམས་ན་ངན་སོང་ལས་ཐར་
དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་གང་གི་ཆེ་རང་གི་འདོད་པས་རང་དབང་དུ་འཇུག་
ཅིང་། མཐུན་པའི་སྣ་མིའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དེའི་ཆོ། གལ་ཏེ་གང་ཟག་འདི་
བདག་ཉིད་ངན་སོང་དུ་སྦྱང་བ་ལས་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ན། ངན་འགྲོའི་གཡང་
སར་སྦྱང་བར་གྱུར་ནས་གཞན་དབང་གིས་འཇུག་པར་འབྱུང་བ་དེ་ལས་སྤྱི་
ནས་སྤྱི་གང་གིས་སྟོང་བར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་བས་སྤར་སྤྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་
ནས་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཚུལ་བྱིམས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱབ་
དགོས་ཞེས་པའི་གཏམ་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་
ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ནམ་པར་འཕེལ་ན་འབྲས་བུ་ལུས་ལོངས་སྟོང་བཟང་
པོ་ལ་ཉེ་བར་སྟོང་པ་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཚུལ་འཆལ་གྱིས་ངན་
འགྲོར་འཁྲིད་པ་དེའི་སྤྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་འཕགས་གཉིས་ཀའི་ངེས་པར་ལེགས་པ་
དང་མངོན་མཐོའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཚུལ་བྱིམས་ལས་གཞན་པའི་མཆོག་མེད་

དོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱིས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དང་། གསུང་
 སྐྱེས་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཚུབ་ལ་བདག་ཉིད་ངེས་པ་རྣམས་དང་།
 རྒྱལ་སྤྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་གཉིས་ཀ་དང་།
 བྱང་པར་སོ་སྐྱེའི་མངོན་མཐོ་དང་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ངེས་ལེགས་འཐོབ་
 པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙུག་བོ་ནི་ཚུལ་བྱིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཚུལ་
 བྱིམས་ལ་བསྐྱགས་པ་ཡིན་ཀྱི་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་ལ་
 ཚུལ་བྱིམས་ལས་གཞན་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཕྱིན་དུག་སོགས་ཐབས་བྱང་
 པར་ཅན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཚུལ་བྱིམས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་དཔེ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ནི། ཚུལ་བྱིམས་རྣམ་པར་དག་པས་དབང་དུ་བྱས་པའི་
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ཚུལ་
 བྱིམས་འཆལ་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་མི་འདོད་དེ། དཔེ་རི་ལྟར་ཞེ་ན།
 ལྷ་གཙང་སྤྱ་ཅན་གནས་པའི་མཐུས་དེ་གནས་པའི་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱབས་ཀྱིས་རོ་
 ཕྱིར་འཕེན་པས་རོ་དང་ལྟན་ཅིག་ཞག་ཏུ་མི་འགྲོགས་པ་བཞིན་དང་། བཟ་
 ཞེས་པའི་དཔལ་ལྷན་སྐུ་མཚོགས་པ་དེ། དེའི་སྒྲིབ་ཕྱོགས་བཟ་མི་ཞེས་པ་
 ལྷ་ནག་མ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་འགྲོགས་པ་བཞིན་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ།
 འོན་ཀྱང་མི་མཚུངས་པའང་ཡོད་དེ། ལྷ་གཙང་སྤྱ་ཅན་གནས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་

རོ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་སྤྲོད་ཀྱང་། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱད་
ཚུལ་འཆལ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲིར་སྣ་ནག་མ་
ནི་བཟུ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་གང་ཟག་གཅིག་ལ་མི་འབྱུང་
བ་ལ་དགོངས་གྱི། སྤྱི་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་མི་སྤྲོད་པའི་དོན་མིན་ཏེ།
དེ་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གཉིས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པར། བཟུ་ཤེས་མ་གང་དུ་ཞུགས་པའི་བྲིམ་དེར་
སྣ་ནག་མ་ཡང་གདོན་མི་བ་བར་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ།
དེ་ནི་སྤང་འདས་ཆེན་མོར། ལས་ཉོན་གྱིས་སྤྱི་བ་ལ་བཟུ་ཤེས་མ་དང་། དེའི་
དབང་གིས་འཆི་བ་ལ་སྣ་ནག་མའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་
ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཚུལ་བྲིམས་གྱི་དབྱེ་བ་དང་མཇུག་བསྟུ་བ་བསྟན་པ།

བཞི་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་བྲིམས་གྱི་པར་ཕྱིན་དེ་ལ་གཉིས་
ཡོད་དེ། གང་ཟག་གང་གིས། སྤང་བྱ་གང་ཞིག །ཡུལ་སེམས་ཅན་གང་ལ་
སྤྲོང་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་དམིགས་
པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་ཡོད་ན་དེས་བཅིངས་པའི་ཚུལ་བྲིམས་
དེ། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཞེས་བཞད་ལ།
འཁོར་གསུམ་གསུམ་ཀ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པས་སྤྲོང་པའི་ཚུལ་བྲིམས་དེ་

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ཡིན་ཞེས་
བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དོན་སྦྱར་སོ་སྦྱེའི་ས་ལས་
འདས་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་འདིར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་སོ་སྦྱེ་ལ་མེད་
པར་འདོད་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྐབས་ཐོབ་ཀྱིས་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། ཐལ་
འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་
བཤད་པའང་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

ལྷ་པ་ནི། ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། སྟོན་ཀའི་དུས་
ཀྱི་ལྷ་བའི་འོད་ནི་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ས་གཉིས་པའི་རྒྱལ་
སྐས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་། ལྷ་བའི་འོད་དེ་ཐུན་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ལྟར་
རང་ཉིད་འཆལ་ཚུལ་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་འོད་དང་ལྡན་
པའི་སྒོ་ནས་འགོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཚུལ་འཆལ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་གདུང་བ་སེལ་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ས་གཉིས་པ་བ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་འཁོར་བ་བ་
མ་ཡིན་ཀྱང་། སྲིད་པའི་དཔལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་
སྲིང་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་པའི་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་རྒྱ་ཕུལ་དུ་བྱེན་པ་ཐོབ་པ་
དང་། ཡོན་ཏན་ཐུན་སུམ་ཚུགས་པ་རང་གི་རྩེ་ས་སུ་འགོ་བ་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ།
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་སོགས་ནི་གོ་སྒྲ་སྟེ། གོང་གི་རིག་འགྲོས་ཀྱིས་ཤེས་
པའི་བྱིར་རོ། །

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

ས་གསུམ་འོད་བྱེད་པ་བཞག་པ།

གསུམ་པ་ས་གསུམ་འོད་བྱེད་པ་བཞག་པ་ལ་བཞི། བྱེད་གཞི། སའི་
ངེས་ཆིག བྱེད་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན། སར་བྱེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་བྱེད་ཆོས།
སའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ས་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆིག་
དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ནི་གསུམ་པ་འདི་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལ་
འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཉམ་བཞག་ཏུ་གཉིས་སྒྲུབ་གི་ཤེས་བྱའི་བྱེད་ཤིང་
མངོན་གྱུར་བ་མ་ལུས་པ་སྟེག་པར་བྱེད་རྒྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡེ་
ཤེས་མའི་འོད་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། ས་གསུམ་པ་ཐོབ་པ་དེའི་
ཆེ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྲས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་བྱེད་པར་ཅན་འབྱུང་སྟེ། ཉི་མ་འཆར་བའི་དུས་ལྟར་བངས་ཀྱི་
འོད་འབྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་འབྱུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ས་འདིར་ཡོན་ཏན་ངེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་དེ།
བཟོད་པའི་སར་བྱེད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལྟག་པར་ཐོབ་པ་ཅན་དུ་མ་བད། ཡོན་
ཏན་འབྱུམ་སྟག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པའི་བྱིར། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྤྱི་བ་འཛིན་ཚུལ་
ཡོད་དེ། ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེད་དུ་སྤྱི་བ་བངས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་

བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ས་འདིར་བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་ན། བཟོད་
པ་དེ་གང་ཞེ་ན། བཟོད་པའི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཞོན་པ་དང་སྤྱག་
བསྐྱལ་གྱིས་མི་བརྩེ་བའི་སེམས་ནྟལ་དུ་གནས་པ་དང་། ཚོས་ལ་མོས་པ་
ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་བྱུང་གིས་བསྐྱུས་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། གཞོན་པ་ལ་རྩི་མི་སྦྱུང་པའི་བཟོད་པ་
དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་དང་ལེན་གྱི་དེ་དང་། ཚོས་ལ་ངས་ཐོབ་གྱི་དེ་དང་གསུམ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ས་གསུམ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཆོ། ཉི་མའི་འོད་
ལྷ་བྱའི་དམར་གྱི་སྒྲང་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ས་
གསུམ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ལྷོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །ལྷོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་སྟོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྒྲང་བ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་ཤེས་བྱའི་བྱད་ཤིང་མ་ལུས་སྟེག་པའི་མའི། ཞེས་པས་ས་གསུམ་པའི་
མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཤེས་སྐྱིབ་སྟོང་རྒྱས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་
ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཤེས་སྐྱིབ་སྤྱ་
མོ་སྟོང་མི་རྒྱས་པར་མ་ཟད། གཉིས་སྒྲང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ལ་ཤེས་
སྐྱིབ་ཏུ་བྱས་ནས་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་དེའི་

དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ས་གསུམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པ་
མེད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞུང་འདིར་བྱིས་སུ།
མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་ཞིག་ཏུ་ཤེས་སྤྱོད་འཛོམས་པར་བྱེད་རུས་
པའི་སྤྱི་ལྟས་སུ་ས་གསུམ་པར་དེ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འབྱུང་བར་གསུངས་ཀྱི། ས་
གསུམ་པའི་མཉམ་གཞག་ཏུ་དེ་འཛོམས་རུས་པའི་སྤྱི་ལྟས་སུ་དེ་འདྲ་བའི་
སྤང་བ་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ས་འདིར་བཟོད་པ་ལྷག་པར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ས་འདིར་བཟོད་པ་ལྷག་པར་བསྟན་པ། བཟོད་པ་
གཞན་ངེ་ལྟར་བསྟེན་ཚུལ། བཟོད་པའི་པར་བྱིན་གྱི་དབྱེ་བ། ས་འདིར་འབྱུང་
པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་གསུམ་
པ་འདིར་བཟོད་པའི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་
སེམས་ས་གསུམ་པ་བ་འདི་ནི་ཁོང་ཁྱོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་ཀྱང་། གལ་ཏེ་
རྒྱུད་འབྲུག་ས་པ་འགའ་ཡིས་བྱང་སེམས་དེའི་ལུས་ལས་ཤེས་རྒྱུ་པ་མིན་
པར་རུས་པ་དང་བཅས་པ་དུས་བྱང་དུ་མིན་པར་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱད་ནས་
ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་མི་གཙོད་ཅིང་སྤང་རེ་རེ་ནས་བཅད་པར་གྱུར་ཀྱང་བྱང་
སེམས་དེའི་བཟོད་པ་ནི་དེ་ལྟར་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལྷག་
པར་སྤྱོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་སྤང་རྗེའི་སྒོ་ནས་བཟོད་པ་ལྷག་པར་འབྱུང་བར་མ་

ཟད། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྤྱིར་ན་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་མཐོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་གཅད་བྱ་ལུས་
གང་ཞིག་གཅོད་པ་པོ་གང་གིས། དུས་གང་གི་ཆོ། ཚུལ་རིམ་གཅོད་པའི་
ཆོས་ཀྱན་བྱང་སེམས་དེ་ཡི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་མཐོང་
བ་དེས་ཀྱང་བྱང་སེམས་དེ་ཡིས་བཟོད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁོང་ཁྱོད་བྱ་མི་རིགས་པ་དང་། བཟོད་པ་བསྟན་
རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཉིས་དམིགས་ཆེ་བས་ཁོང་ཁྱོད་མི་རིགས་པ།
སྤྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་དང་གཞོན་ལན་བྱེད་པ་གཉིས་འགལ་བ། དགོ་
ཅ་འཇོམས་པས་ཁོང་ཁྱོད་མི་རིགས་པ། མི་བཟོད་པའི་སྒྱུན་བསམས་ནས་
ཁོང་ཁྱོད་གཤག་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞོན་བྱེད་ཀྱིས་གཞོན་པ་བྱས་པས་
དེའི་ལན་དུ་གཞོན་བྱེད་དེ་ལ་བཀོན་པ་སྟེ་ཁྱོད་བཞི་དེས་པར་ཆེ་འདིར་དོན་
མེད་ཅིང་དེར་མ་ཟད། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་དོན་དང་ཡང་ནི་འགལ་བར་
འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་གཞོན་བྱེད་དེར་བཀོན་ཅིང་གཞོན་ལན་བྱེད་ན། གཞོན་
བྱེད་དེ་ལ་འཁོན་དུ་བཀོན་པས་རང་ལ་གཞོན་པ་བྱས་ཟིན་སྐྱར་ལྟོག་གམ་ཅི་
སྟེ་མི་བསྐྱོག་པ་དེའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། །སེམས་ཅན་གཞན་ལ་གཞོན་པ་དང་

ནི་གཞོན་ལན་དུ་ཁོ་བ་བྱས་ཏེ། ཆེ་ཕྱི་མའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ས་བོན་ཉིད་དུ་
ཚུལ་རི་ལྟ་བུར་ན་འཁྲིད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བྱེད་མི་རིགས་པར་བཤམ། གཞོན་
བྱེད་ཀྱིས་རང་ལ་གཞོན་པ་བྱས་པ་ནི། སྡོན་རང་གིས་བསགས་ཤིང་། བྱས་
པ་ཡི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཕྱོང་བའི་ལྷག་མ་ལུས་པ་གང་ཡིན་པ་
ཟད་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀོ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེའི་དོན་ནི་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། གཞན་ཀྱིས་རང་ལ་གཞོན་པ་བྱས་ཀྱང་དེ་
ལ་གཞོན་ལན་སོགས་བྱར་མི་རུང་སྟེ། དེས་གཞོན་པ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་རང་
གིས་སྡོན་མི་དགེ་བ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལྷག་མར་
ལུས་པ་དེ་ཟད་པའི་བསམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའོ།

གསུམ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་འཛོམས་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་
ལས་གཞན་པའི་སྤྲིག་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་
བྱིར་ན། རྒྱལ་སྤྱི་བྱང་སེམས་རང་ལས་སྟོབས་དམན་པ་རྣམས་ལ་ཁྲོས་པ་
ཡི་རྒྱུན་ཀྱིས་ནི་སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་བྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་བསྐྱེད་པ་
བརྒྱར་བསགས་པ་ཁོང་ཁོ་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་འཛོམས་པར་
འགྱུར་པ་དེ་ཡི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁོང་ཁོ་གཙོ་བོར་དགག་རིགས་པ་
ཡིན་ཏེ། མི་བཟོད་པ་ཁོང་ཁོ་ཡིས་རྣམ་སྤྲོད་མི་སྤྱག་པའི་གཟུགས་སུ་བྱེད་

ཅིང་། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་ངན་པར་བགྱི་བ་སྟེ་འབྲིད་པ་དང་། ཚུལ་དང་
ཚུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་ཞེས་པའི་རྣམ་དཔྱད་འཕྲོག་པར་བྱེད་ཅིང་། ཞི་ནས་
ཀྱང་སྦྱར་དུ་ངན་འགྲོར་སྦྱར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟེན་གང་གིས་ཡུལ་གང་ལ་ཁོང་ཁོ་ཅི་ཙམ་སྐྱེས་པས་དགེ་རྩ་འཛོམས་པའི་རྒྱུ་ལ།

འདིའི་སྐབས་སུ་གཉིས། སྤྱི་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། རྟེན་གང་གིས་ཡུལ་གང་ལ་ཁོང་ཁོ་ཅི་ཙམ་སྐྱེས་པས་དགེ་རྩ་འཛོམས་
པའི་རྒྱུ་ལ། འཛོམས་བྱའི་དགེ་རྩ་ངོས་བཟུང་བ། ཇི་ལྟར་འཛོམས་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། ཡུལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་རྒྱ་མཚན་བདེན་མི་བདེན་པའི་
ཆོག་གིས་ཉེས་པ་ལ་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཁོང་ཁོ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
སྐྱེས་ན་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་བསགས་པའི་དགེ་རྩ་འཛོམས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་ཁོང་ཁོ་བ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་བསགས་པའི་དགེ་བ་ཉི་བར་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་
དེའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྐྱལ་བ་
བརྒྱར་བསགས་པའི་དགེ་བ་འཛོམས་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དེ་ནི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་མ་ཟད། ཁོ་བར་བྱེད་པའི་རྟེན་བྱང་སེམས་དེ།
ཁོ་ཡུལ་གྱི་བྱང་སེམས་ལས་སྟོབས་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་
བ་ལས། བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོང་

ཁོ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་སོ་སྐྱེར་ངེས་ཏེ། འཕགས་པའི་
རྟེན་ལ་ཁོང་ཁོ་ལོག་ལྟ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་བྱིར། བྱང་སེམས་སྟོབས་
ཆེ་བས་སྟོབས་ཚུང་བ་ལ་ཁྲོས་པས་དགོ་རྩ་ཅི་ཅམ་འཛོམས་པ་དང། སྟོབས་
ཚུང་བས་ཆེ་བ་ལ་ཁྲོས་པས་དགོ་རྩ་ཅི་ཅམ་འཛོམས་པ་དང། ཡུལ་རྟེན་
མཉམ་པས་མཉམ་པ་ལ་ཁྲོས་པས་དགོ་རྩ་ཅི་ཅམ་འཛོམས་པ་དང། བྱང་
སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་པས་དགོ་རྩ་ཅི་ཅམ་འཛོམས་པའི་
ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་དང། བར་བ་གཉིས་པོ་དེ་བརྒྱ་ལས་
ལྷག་སྟོང་ལས་དམན་པ་དང། བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་
ན་བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་དགོ་རྩ་འཛོམས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།
བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་པར་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་ན་གཞི་ནས་
བསྐྱལ་བར་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་ཀྱང། དེས་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁྲོས་
པས་ཁོང་ཁོ་རི་བྱངས་དང་མཉམ་པར་བསྐྱལ་བར་གོ་ཆ་བགོ་མི་དགོས་ཏེ།
བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁྲོས་པ་དང། བྱང་སེམས་མ་
ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་པ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བཞག་པའི་བྱིར།
བསྐྱལ་བར་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། ཟུར་དུ་སྐྱོར་ལམ་དུ་
འཕོ་རྒྱས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་བ་གཅིག་གིས། ལུང་བསྟན་
ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་ན། ཁོང་ཁོ་རི་སྐད་ཅིག་གི་བྱངས་དང་མཉམ་

པའི་བསྐྱལ་བར་གཞི་ནས་ཚོགས་གཉིས་ལ་སྟོབ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁོང་ཁྱོས་དགོ་རྩ་འཛོམས་རྣམས་བར་མ་བད། རྣམ་སྟོན་དཔྱལ་བའི་
 རྒྱལ་བསྐྱལ་ཡུན་རིང་དུ་སྟོང་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྟོང་འཇུག་ལས། གང་ཕྱིར་
 དེ་འདྲི་རྒྱལ་སྤྱི་སྟོན་བདག་ལ། །གལ་ཏེ་ངན་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ན་
 དེ། །ངན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གངས་བཞིན་བསྐྱལ་བར་ནི། །དཔྱལ་བར་
 གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱུང་བས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོ་
 རྩ་འཛོམས་ཚུལ་ལ་བད་པ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་སྟོན་
 གྱི་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྲིན་པ་ཚུང་དུར་བཏང་པ་དང་། དུས་རིང་དུ་འབྲིན་
 པ་དུས་བྱང་དུར་བཏང་བ་དེ་བད་པ་ཚུང་དུ་དང་། དེ་ཉིད་འབྲིང་དུ་བྱས་པ་
 བད་པ་འབྲིང་དང་། དེ་ཉིད་གཏན་མེད་དུ་བྱས་པ་བད་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁྱོས་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་མི་འོང་འབྲིན་པའི་ཡུལ་ལ་
 གང་བག་ཏུ་མ་བད། རྣམ་ཤེས་དང་བྲལ་བའི་མགལ་དུམ་ལའང་གཞོད་པའི་
 སེམས་སྦྱེས་པས་ཀྱང་འགྱུར་པ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། ཉེ་བར་འཁོར་དེ་ལྟ་བུས་
 ན་ཅི་ནས་ཀྱང་མགལ་དུམ་ལ་ཡང་སེམས་ཀྱིས་གཞོད་པར་མི་བྱ་ན། རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་ཨེ་ལའི་འདབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།

འདྲོམས་བྱའི་དགེ་ལྷན་འདྲོམས་བརྒྱུད་བ།

གཉིས་པ་འདྲོམས་བྱེད་དགེ་ཙམ་ཆོག་གས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་
བོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དགེ་ཙམ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
བདག་མེད་ལེགས་པར་ཉོགས་པའི་དགེ་ཙམ་ཁོང་ཁྱོད་ལོག་ལྟ་སོགས་ཀྱིས་
འདྲོམས་མི་རུས་པའི་བྱེད་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། སྤྱིན་དང་ཁྲིམས་བྱུང་དགེ་བ་
བསྐྱེད་པ་བརྒྱུད། །ཞེས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་ལས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་
ཞེས་དང་། སྤྱིན་འཇུག་ལས་ཀྱང་། སྤྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་ལ་
སོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་
དགེ་ཙམ་ཡིན་ན། ཁོང་ཁྱོད་འདྲོམས་མི་རུས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། སྤྱིན་སོགས་
པར་སྤྱིན་དང་པོ་ལྟེན་དགེ་ཙམ་ཆོག་གས་གཉིས་ཀྱི་དགེ་ཙམ་པའི་བྱེད་
ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། སྤྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསོད་ནམས་ཀྱི། །ཆོག་གས་ཡེ་
ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་སོ། །ལྟ་པོ་ཡང་ནི་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱེད།

ཁོ་ཁྱོས་དགེ་ལྷན་འདྲོམས་ཚུལ།

གསུམ་པ་ཁོ་ཁྱོས་དགེ་ཙམ་ཆུལ་ཡོད་དེ། ས་བོན་མེས་ཆོག་
པ་བྱིས་རྒྱུན་དང་མཐའ་ཀྱང་སྤྱི་བུ་སྤྱིན་པོ་མི་སྤྱི་བདེ་བཞིན་དུ། གཉན་པོ་
སྟོབས་བཞེས་སྤྲིག་པ་དག་པ་དང་། ཁོང་ཁྱོས་དགེ་ཙམ་བཅོམ་པ་གཉིས་བྱིས་

རྒྱུན་དང་སྤྱད་ནའང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་མི་འོང་དང་ཡིད་འོང་
འབྱེན་མི་རྒྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁོང་ཁྱོས་དགེ་རྩ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡང་ཁོང་ཁྱོས་སྤྱི་མ་ཐག་ཏུ་དགེ་རྩ་བཅོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །རྣམ་
སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱེན་པའི་རྒྱས་པ་ལ་གཞོན་པ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་འཛོམས་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཟད་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ཅི་ཙམ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་
ཕྱིས་རྒྱུན་དང་སྤྱད་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་འབྱེན་པ་ཡིན་གྱི། ཁོང་
ཁྱོས་ཟད་པ་ཆུང་དུ་བྱས་པའི་དགེ་རྩའི་ཆ་ཤས་གཞན་གྱིས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་
འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་འབྱེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པའི་གང་
ཟག་གིས་བྱང་སེམས་ལ་ཁོང་ཁྱོས་སྤྱད་ཅིག་མ་གཅིག་སྒྲིས་པ་ཙམ་གྱིས་
བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གྱིས་བསྐྱས་པའི་
དགེ་རྩ་མཐའ་དག་འཛོམས་པར་བྱེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན། མ་བྲལ། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་ཁོང་ཁྱོས་སྤྱད་ཅིག་
མ་གཅིག་སྒྲིས་པ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཚོགས་གྱིས་བསྐྱས་པའི་དགེ་རྩ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་བྱེད་
ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཁོང་ཁྱོས་སྤྱད་ཅིག་མ་གཅིག་སྤྱར་སྒྲིས་ཤིང་ཕྱིས་ཀྱང་མང་དུ་
སྒྲིས་པ་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་ན། དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་དེ་འཆང་རྒྱ་བའི་

སྐབས་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་
ཆོག་པ་ལམ་པས་བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པ་ལ་ཁོང་ཁོ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
སྒྲེས་པ་དེའི་ཆོ། བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ལས་ལྷག་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པ་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་ཅ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་བྱེད་པར་ཐལ།
སྐབ་བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྒྲེས་པའི་དུས་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་
ཆོ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲ་བའི་དགོ་ཅ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས་སྒྲེས་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཆོག་པ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་ཅས་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་འབྲིན་པ་
མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་དགོ་ཅ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་སོགས་ཀྱི་དགོ་ཅ་
འཛོམས་པར་གསུངས་པ་ནི། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་སོགས་
སྐབས་གསལ་པའི་དགོ་ཅ་དུ་མ་ཡོད་པས། བསྐྱལ་བ་བརྒྱའི་དགོ་ཅ་ཡང་དུ་མ་
ཡོད་ལ། བསྐྱལ་བ་བརྒྱའི་དགོ་ཅའི་ཆ་ཤས་མི་འདྲ་བ་གཞན་དུ་མ་ཡོད་པས།
དེ་འདྲ་བའི་དགོ་ཅའི་ཆ་ཤས་རིགས་འབྱུན་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་བསགས་པ་
ཞིག་འཛོམས་ཀྱས་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་
བསགས་པའི་དགོ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱེད་མི་རུང་བར་མ་ཟད། བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཆོག་པ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་མཐའ་དག་འཛོམས་པའི་དོན་དུ་ཡང་མི་རུང་པའི་

ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། རྩེ་འི་གསུང་འབུམ་ཐོར་བུ་ལས། སྦྱོང་འབྲུག་གི་ལུང་
 དེའི་དོན་ནི། ཁོང་ཁོ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་
 པའི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པ་ལ་བྱེད་ན། འོ་ན་ཁོང་ཁོ་སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་སྦྱེས་ཡན་གྱི་དགོ་བ་གང་འབད་དོན་མེད་དུ་སོང་བ་ཁས་ལེན་ཞེ་
 ཅུས། ཅུས་ན་ནི་དང་སང་ཁོང་ཁོ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྦྱེས་ཤིང་། སྦྱེ་འགྱུར་
 གྲང་ཤས་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་
 གྲང་འདིར་ཁོ་ཅག་གིས་དཔྱོད་པ་ཅམ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཐག་གཅོད་བྱས་
 པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འདི་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་
 ལས། འོ་ན་གྲང་འདི་གལ་ཆེ་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་ལུང་དང་དེ་ལ་
 བརྟེན་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱུད་དགོས་པ་ཁོ་ནར་སྤང་བས་ལེགས་
 པར་གསུང་རབ་བསྟན་ལ་དབྱུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
 རེ། ཞི་བ་ལྟས། བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི། །སྦྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་
 མཆོད་ལ་སོགས། །ལེགས་སྦྱང་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་གྲང་། ཁོང་ཁོ་གཅིག་གིས་
 འཛོམས་པར་བྱེད། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་
 སེམས་ལ་ཁྱོས་ན་རང་གི་གཞོམ་བྱར་གྱུར་པའི་བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་
 པའི་དགོ་ཅ་ཞིག་འཛོམས་ཅུས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་ཅ་ཁོང་ཁྱོས་འཛོམས་པ་མེད་
པར་ཐལ། སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཁུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་བསྐྱུ་བ་
ན། རི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ནང་ཆུ་ཐིག་ལྟར། །རྒྱ་མཚོ་མ་འཛད་བར་དུ་དེ་མི་
འཛད། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་བསྐྱོས་དགེ་བ་ཡང་། །བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་
བར་དུ་དེ་མི་འཛད། །ཞེས་པ་དང་། སྤྲོད་པོ་བཀོད་པ་ལས། དདུལ་ཆུང་
ཁམས་གསེར་དུ་སྤྲོད་བ་སྤྲོད་གང་གིས་ལྷགས་སྤྲོད་གསེར་དུ་བསྐྱུར་བ་
ནི་ལྷགས་འཛད་ཅིང་། དདུལ་ཆུང་ཁམས་མི་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁོང་
ཁྱོས་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགེ་བ་འཛོམས་མི་ཁུས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
སྤྱོན་མེད་དེ་དང་པོ་ནི། རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོས་པའི་དགེ་ཅ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
རྫོགས་བྱང་མ་ཐོབ་བར་དུ་འབྲས་བུ་འབྱེན་པས་མི་ཟད་པའི་དོན་དང་། ཕྱི་མ་
ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཁོང་ཁྱོ་གཏན་ནས་ཟད་པར་བྱེད་ཁུས་པ་ལྟར།
ཁོང་ཁྱོ་སོགས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཟད་པར་མི་ཁུས་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཁོང་ཁྱོ་ལས་གཞན་པའི་མི་དགེ་བ་སྟོབས་ཆེན་མེད་པར་
ཐལ། འཇུག་པ་ལས། མི་བཟོད་ལས་གཞན་སྤྲིག་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་
དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཞེ་སྤང་ལྟ་བུའི་སྤྲིག་པ་མེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ན་སྤྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ཁུས་ཏེ། འཆོམས་མེད་དང་། ཆོས་སྤྲོད་དང་། ལོག་ལྟ་སོགས་

མི་དགོ་བའི་ལས་སྟོབས་ཆེན་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ཁོང་ཁྱོས་ཟད་པ་ཚུང་
 དུ་བྱས་པའི་དགོ་རྩལ་རྣམས་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་འབྲིན་པ་མེད་པར་
 ཐལ། དེས་དེ་ལ་ཟད་པ་ཅི་ཙམ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམས་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་
 ཡིད་འོང་འབྲིན་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དགོ་
 རྩེ་ཆ་ཤས་གཅིག་བཙུན་རྣམས་སྒྲིན་འབྲིན་མི་རྒྱས་པ་ཙམ་གྱིས། ཆ་
 ཅན་དགོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམས་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲིན་མི་རྒྱས་པར་འདོད་མི་
 རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། དཔྱལ་བར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམས་སྒྲིན་
 སྤོང་བ་དག་ཀྱང་། ཆེ་འདིར་མགོ་བོ་ན་བ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་བཞིན་
 ཡིན་པའི་བྱིར།

བཟོད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བཟོད་པའི་ཕན་ཡོན་བསམ་པ་དང་། དོན་བསྐྱུས་
 ཏེ་བཟོད་པ་བསྟེན་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བཟོད་པ་
 བསྐྱོམས་པ་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་མ་ཡོད་དེ། བཟོད་པ་བསྐྱོམས་པས་སྤར་བཤད་
 ཟེན་གྱི་སྒྱུན་དང་འགལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འགྱུར་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། བྱེད་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། བཟོད་པས་གཟུགས་མངོས་ཤིང་སྐྱེ་བོ་དམ་པ་རྣམས་ལ་
 སངས་པ་སྟེ་གཅེས་པ་དང་། ལྷགས་ཏེ་རིགས་པ་དང་ལྷགས་མིན་མི་རིགས་
 པ་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཤེ་བ་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ནི་ལྷ་དང་མའི་སྐྱེ་

བ་ལེན་པ་དང་སྤྲིག་པ་རྣམས་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་སྤྲ་མའི་ཁོ་བའི་སྐྱོན་དང་། བྱི་མའི་བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་རིག་པར་
བྱས་ཏེ་མི་བཟོད་པ་སྤངས་ནས་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས་བསྐྱབས་པའི་
བཟོད་པ་ཏྲག་ཏུ་སྦྱར་པར་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་སྦྲར་
བཞག་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། བཟོད་པའི་ཕར་བྱིན་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ།
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བྱིར་བསྐྱོས་ཀྱང་གང་གིས་གང་ལ་
གང་བཟོད་པའི་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་དམིགས་པས་བཅིངས་པ་ཡོད་
ན་བཟོད་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་བཟོད་པ་དང་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་མེད་ན་
བཟོད་པ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བཟོད་པའི་ཕ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་ཅེས་བསྟན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ་གསུམ། ཆོག་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ས་གསུམ་པ་དེར་གནས་པའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡོངས་སུ་
དག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ཡང་འབྱུང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་བསམ་
གཏན་དང་། དེས་མཆོན་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག །ལྟའི་མིག་གི་
མངོན་ཤེས་སོགས་མངོན་ཤེས་དང་། ཆད་མེད་པ་བཞི་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་

ཐོབ་པ་དང་། སྤང་བྱ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཕྱག་མངོན་འགྱུར་
པ་པལ་ཆེར་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་བསྐབས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ས་གསུམ་
པ་བ་དེས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཏྲག་ཏུ་འཛིག་ཏེན་པ་ཡིན་ན་འདོད་པའི་འདོད་
ཆགས་ཅི་རིགས་འཛོམས་པར་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་མངོན་འགྱུར་བ་
པལ་ཆེར་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། བསམ་གཏན་དང་། མངོན་ཤེས་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་
གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདིར་རྒྱས་པར་འཆད་པའང་སྐབས་སུ་བབ་མོད། མང་དུ་
དོགས་པས་པར་སྤྱོད་ཀྱི་བསམ་གཏུགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ལ།
འདིར་ཆད་མེད་བཞི་དང་། མངོན་ཤེས་རྒྱག་གི་ངོ་བོ་ཅམ་བཤད་ན་ཡོད་དེ།
ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། བྱམས་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་
སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་དང་སྤྱད་པར་ཤོག་ཅིག་བར་བསམ་པའི་གནས་
པ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་།
དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་
རྣམས་སོ། །ཞེས་དམིགས་པ་རྣམ་པ་ངོ་བོ་གྲོགས་གནས་ཏེ་བྱུང་ཆོས་ལྔ་
བཤད་པ་བཞིན་ཏེ། ཆད་མེད་པ་གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བསྐྱུ་ན། བྱམས་པ་ནི་སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་འདོད་པའི་
རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། སྙིང་རྩེས་སྐྱག་བསྐྱེལ་དང་འབྲལ་བར་འདོད། དགའ་

བས་བདེ་བ་དང་མི་འབྲེལ་བར་འདོད། བཏང་སྟོམས་ནི་ཆགས་སྒྲུང་མེད་པའི་
རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱས་པར་ཀུན་བརྟུས་སོགས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་
པའི་སྤྱིར་རོ། །ས་མཆོམས་ནི་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་
ཡོད་དེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། ཕྱི་རོལ་བའམ། ཉན་ཐོས་སམ། རང་སངས་རྒྱས་
སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འང་རུང་སྟེ། དག་
པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མེད་པ་རྣམས་མངོན་པར་བསྟུན་
ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། མངོན་ཤེས་དུག་གི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། སེམས་
རྟེན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱུལ་བསྐྱར་སྒྲ་ཆོགས་སྟོན་
བས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་
པའི་རིག་པ་དེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་
རྟེན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དུ་མའི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་མཐོང་
བ་དང་། སྤྲ་སྤྲ་རགས་ཐོས་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། ཆེ་སྡེ་སྤྱི་
ཤེས་པ། སྤང་བྱ་གང་ལས་གྲོལ་བའི་སྤངས་པ་ཤེས་པས་རབ་དུ་སྤྱི་བའི་རིག་
པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས། ལྷའི་རྣ་བའི། གཞན་
སེམས་ཤེས་པའི། སྟོན་གནས་རྗེས་བྲན་གྱི། ཟག་ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་སྤྱི་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཇོག་པའི་སྤྱིར། ས་འདིར་འདོད་ཆགས་སོགས་སྤོང་བར་
གསུངས་པ་ནི་འདིའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་འདི་ནས་

འདོད་ཆགས་སོགས་གཏན་ནས་བད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ལ་རྒྱང་འབྲིང་
ཆེན་པོ་དུག་ཏུ་བྱས་པའི་སྤྲ་བ་ནི་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ ཚད་མེད་བཞི་རྒྱད་ལྡན་གྱི་ཕྱི་རོལ་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། ཀྱན་ལས་བདུས་ལས། ཕྱི་རོལ་པའལ། ཉན་ཐོས་སམ་ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་ མ་ཁྲབ་གསུང། འདོད་མི་རྒྱས་
ཏེ། སེམས་ཅན་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྣང་རྩེ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་ཕྱི་རོལ་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བྲལ་
འདོད་ཀྱི་སྣང་རྩེ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་ཕྱི་རོལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རྣམ་པ་
གཅིག་ཏུ་མ་ཁྲབ་སྒྲུལ་མོ། ཁ་ཅིག་ མངོན་ཤེས་དུག་པོ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་ཕྱི་རོལ་
པ་ཡོད་པར་ཐལ། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན། མ་ཁྲབ། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ཟག་པ་བད་པའི་མངོན་ཤེས་རྒྱད་
ལྡན་གྱི་ཕྱི་རོལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། རང་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དག་བཅོམ་པ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ས་གསུམ་པ་བ་ཡིན་ན། ཉོན་སྤྱོད་མ་སྤངས་པས་
ཁྲབ་པར་ཐལ། ས་གསུམ་པ་བའི་རྒྱད་ལ་ཉོན་སྤྱོད་ལྡན་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་གཏི་
ཐུག་ལྡན་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་ཉོག་པ་

སྒོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་གསུམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
རྟགས་གསལ་སྒྲོལ། ཁཅིག་ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཁོང་ཁྱོ་ཡོད་པར་ཐལ།
ས་འདིར་ཁོང་ཁྱོ་སྤྱོད་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་ཞེ་སྤང་སྤྱོད་
བར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་ཡོངས་སུ་བྱད་པར་
འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ན། སྤྲ་མར་མ་བྱལ། འདོད་མི་རྒྱས་
ཏེ། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཁོང་ཁྱོ་གསར་དུ་སྦྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྒྱིན་པ་དང་སོགས་ཀྱི་སྦྱས་ཚུལ་བྲིམས་བཟོད་པའི་
ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། གཞུང་པལ་མོ་ཆེར་བདེ་བར་གཤེགས་
པས་བྲིམ་པ་ནམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྦྱབ་པར་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་དེ་ལ་སྦྱབ་
སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བསོད་
ནམས་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོགས་ཀྱང་ཡིན་ལ། ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱོ་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡི་
རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་འཕྲོ་བའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞེ་བ་ནི། རྒྱལ་པའི་སྤྱས་པོ་ཉི་མ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་འདི་ཆོས་ཅན། རང་གཞན་ཀྱི་རྒྱུད་
ཀྱི་སྒྱོན་ཀྱི་ལྷན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལྷན་གང་ཟག་གི་

རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་མི་ཤེས་པའི་ཐུན་པ་རྣམས་དང་ཐོར་ཡང་དག་པར་
 བསལ་བར་བྱས་ནས་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་ཤེས་པའི་ཐུན་པ་རྣམས་པར་
 འཛོམས་པར་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ས་འདིར་གནས་པའི་བྱང་
 སེམས་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་སྒྲོན་འཛོམས་པ་ལ་སློ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྩོལ་བར་གྱུར་
 ། གྲང་སྒྲོན་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཁོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། བསོད་པའི་པར་བྱིན་ལྟག་
 ཅིང་། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་རྒྱུད་སྐྱུམ་པར་བྱས་པའི་བྱིར། དབུ་མ་ལ་ཞེས་
 སོགས་སྒྲ་སྟེ། བོང་གི་དེས་རིགས་འགྲོ་བའི་བྱིར་རོ། །

སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པ།

ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་བཤད་པ།

བཞི་པ་ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ས་འདིར་བཙུན་
 འགྱུས་ལྟག་པར་བསྟན་པ། སའི་ངས་ཆོག་བསྟན་པ། སྤངས་པའི་བྱང་པར་
 བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། བཙུན་འགྱུས་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་གནས་ཞིང་
 འཕེལ་བ་དང་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་མ་ལུས་
 པ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་རྩེས་སུ་འགྲོ་བ་སྟེ་རག་ལས་ཞིང་། བསོད་ནམས་དང་སློ་གྲོས་
 ཏེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་སྟེ་འགྱུར་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་འདྲ་

བའི་བཙུན་འགྲུས་ས་གང་དུ་འབར་བ་སྟེ་ལྷག་པར་གྱུར་བ་ཡིས་བཞི་བ་དེ་
ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་འོད་ནི་འཕྲོ་བའོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་
ལྷག་ཅིང་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ངེས་ཆོག་དང་ལྷན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ས་འདིར་ཡོན་ཏན་ངེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། བཙུན་
འགྲུས་ལྷག་ཅིང་ཡོན་ཏན་གྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
སྟོན་གྱི་སྟེ་བ་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཐབ་བྲལ་གྱི་བདག་པོར་སྟེ་བ་སྦངས་
ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ས་འདི་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་བྱང་སྤྱོད་གས་སོ་བདུན་སྟེ་རགས་
བསྐོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ས་གསུམ་པ་ལས་ལྷག་པའི་འོད་ཀྱི་སྒྲུང་
བ་འབྱུང་བས་ན། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འོན་པཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ་
སོགས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་དགོ་བ་སྤྱད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་
སེམས་མངོན་པར་སྟོ་བ་དང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་སྟོ་གསུམ་གྱི་ལས་གཡོ་བ་
ནི། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཙུན་འགྲུས་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་
ཡོད་དེ། གོ་ཆའི་བཙུན་འགྲུས། དགོ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་བཙུན་འགྲུས། སེམས་
ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བཙུན་འགྲུས་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཙུན་འགྲུས་
ཡིན་ན། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཡིན་པར་མ་ངེས་ཏེ། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་

བཙུན་འབྲུས་ཡོད་པའི་བྱིར། མི་དག་བའི་ལས་ལ་སྒྲོ་བའི་བཙུན་འབྲུས་ནི།
 བཙུན་འབྲུས་བཏགས་པར་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་བཙུན་འབྲུས་སུ་འཛོག་པར་
 དགའ་སྟེ། སྤྱོད་འབྲུག་ལས། བཙུན་གང་དག་ལ་སྒྲོས་པའོ། ཞེས་དེའི་ངོ་བོ་
 དག་བའི་བྱ་བ་ལ་སྒྲོ་བ་ཞིག་ལ་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་བཞི་པ་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 ས་དེར་ནི་བདེ་གཤེགས་སྤྲས་པོ་ལ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཀྱི་
 ཆོས་སོ་བདུན་ལྷག་པར་བསྒྲོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲང་བ་ས་
 གསུམ་པར་ཐོབ་པའི་ཟངས་ཀྱི་འོད་ལྟ་བུ་བས་ལྷག་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་
 ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། འོ་ན །བྱང་སྤྱོད་པ་སོ་བདུན་གང་ཞེ་ན། ཡོད་
 དེ། ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ། སེམས་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་
 གཞག་བཞི། དག་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པ། སྐྱེས་པ་སྤེལ་བ་མི་དག་བ་
 མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ། སྐྱེས་པ་སྤོང་པའི་ཡང་དག་སྤོང་པ་བཞི། འདུན་པའི་
 རྩ་འབྲུལ་ཀྱི་རྒྱང་པ། དེ་བཞིན་དུ་བཙུན་འབྲུས། སེམས་པ། དཔྱོད་པའི་རྩ་
 འབྲུལ་ཀྱི་རྒྱང་པ་བཞི། དད་པའི་དབང་པོ། དེ་བཞིན་དུ་བཙུན་འབྲུས། དན་
 པ། ཉིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ལྷ། དད་པའི་སྟོབས་སོགས་སྟོབས་
 ལྷ། དན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱུ་
 འབྱེད། བཙུན་འབྲུས། དགའ་བ། ཤེས་ཏུ་སྤྲངས་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་བཏང་

སྟོམས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན །ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ། དེ་བཞིན་དུ་
རྟོག་པ། ངག ལས་གྱི་མཐའ། འཆོ་བ། ཚུལ་བ། དན་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་
འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དེ་སོ་སོར་སྤྱོད་ན་སོ་བདུན་དུ་འགྱུར་པའི་སྤྱིར་
རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ས་བཞི་པ་ཆོས་ཅན། སྤངས་པ་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་
ཏེ་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་རང་དུ་སྟེ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། དེར་འབྲེལ་བ་
སྟེ་དེས་བྱངས་པ་རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་རྩ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་
ཡོངས་སུ་བྱང་པར་འགྱུར་བ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར། དབུ་མ་ལ་སོགས་ནི་སྟོལ། །

མེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བ།

ས་ལྟ་བ་སྐྱེད་དཀའ་བ་བཞག་པ།

ལྟ་བ་ས་ལྟ་བ་སྐྱེད་དཀའ་བ་བཞག་པ་ལ་གཉིས། སའི་ངེས་ཆོག་
བཞག་པ་དང་། བསམ་གཏན་ལྟ་བ་ཅིང་བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་བསྟན་ པའོ།
དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ས་ལྟ་བ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་སྐྱེད་དཀའ་བའི་ས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་གནས་པའི་བྱངས་སེམས་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ལ་སྟེ་བྱེད་བདུད་རྣམས་ཀྱན་གྱིས་བྱང་པམ་པར་
རུས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ས་འདིར་ཡོན་ཏན་རི་ལྟར་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་ལྷག་ཅིང་། ཡོན་ཏན་གྱེ་བ་སྟོང་ཕྱག་བཙུ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྱི་བ་འཇིག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགའ་ལྡན་གྱི་བདག་པོར་སྤྱི་བ་སྒྲངས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ས་འདིར་སྤྱང་དགའ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདུད་ཀྱན་གྱིས་སྤྱབ་དགའ་བར་མ་ཟད། རང་གི་ངོས་སྤལ་གྱི་སྤྱོད་ཡོན་རྣམས་བྱང་སེམས་གྱིས་ཀྱང་སྤང་སྒྲང་ཆེས་དགའ་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་སོགས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་གང་རུང་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་རིག་པ་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་སྤྱོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་རེ་རེ་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་གསུམ། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆེ་འདིར་ལུས་སེམས་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་སྤྱབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་ལ་དེའི་པར་ཕྱིན་གྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། ཕྱི་རོལ་བ་དང་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆིག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན་ནོ། །ས་ལྷ་པ་ཆོས་ཅན། བདེན་བཞི་སྤ་རགས་ལ་མཁས་པའི་སྒོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་

གཏན་གྱི་པར་སྤྱོད་ལྷག་ཅིང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་སོགས་པ་སྒོ་གྲོས་བཟང་
པོས་ལེགས་པར་དབྱད་ནས་བདེན་པ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཞིབ་མོས་ཉོགས་
པའི་ཚུལ་ལའང་ཞིན་ཏུ་མཁས་པ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ས་འདིར་བདེན་བཞི་སྤྱོད་རགས་ལ་མཁས་པའི་ཞེས་རབ་
ཐོབ་ན། བདེན་པ་བཞིའི་སྤྱོད་རགས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། ཀྱན་ནས་
ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྤྱོད་བདེན་སྤྱོད་རགས་གཉིས། དེས་
བསྐྱུས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་སྤྱོད་རགས་གཉིས། རྣམ་བུ་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་
འགོག་བདེན་སྤྱོད་རགས་གཉིས། དེས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་བདེན་སྤྱོད་རགས་
གཉིས་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྤྱོད་བདེན་སྤྱོད་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ།
སོ་སྤྱོད་རང་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་བསྐྱུས་ཀྱི་བདེན་པར་མངོན་སུམ་དུ་ངེས་
ཅུས་པ་རྣམས་རགས་པའི་སྤྱོད་བདེན་དང་། དེ་ལྟར་ངེས་མི་ཅུས་པའི་སྤྱོད་
བདེན་རྣམས། དེ་སྤྱོད་བཞིན་པའི་སྤྱིར། ཀྱན་འབྱུང་སྤྱོད་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
ཡོད་དེ། གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཇིག་པའི་བདེན་འཇིག་གྱིས་
བྱངས་པའི་གང་ཟག་ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཇིག་པ་དང་རང་རྒྱ་ཐུབ་
པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཇིག་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་དང་དེས་བྱངས་པའི་
ལས་ཀྱི་ཀྱན་འབྱུང་རྣམས། ཀྱན་འབྱུང་རགས་པ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་དེ་དག་
འཇིག་བྱེད་ཀྱི་བདེན་འཇིག་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་དང་དེས་

བྲངས་པའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ནམས་ཀུན་འབྱུང་སྤྱོད་མོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 འགོག་བདེན་སྤྱོད་རགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ལམ་བདེན་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོབ་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་
 བདེན་དེ། འགོག་བདེན་སྤྱོད་མོ་དང་། བདག་མེད་རགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ལམ་ཀྱིས་སྟོབ་པ་འགོག་བདེན་དུ་གྲགས་པའི་བདག་མེད་
 རགས་པ་དེ། འགོག་བདེན་རགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ལམ་བདེན་སྤྱོད་རགས་
 ཀྱང་ཡོད་དེ། བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་མངོན་གསུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ལམ་
 བདེན་སྤྱོད་མོ་དང་། བདག་མེད་རགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 དེ། རགས་པའི་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འོན་ཀྱང་རགས་པའི་འགོག་
 བདེན་ལ་འགོག་བདེན་ཀྱིས་མ་བྱུང་པ་དང་། རགས་པའི་ལམ་བདེན་ལ་ལམ་
 བདེན་ཀྱིས་མ་བྱུང་པར་གསལ་ཏེ། གཞན་དུ་ནི་འགོག་བདེན་ལ་འགོག་
 བདེན་སྤྱོད་མོ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་འདོད་པའི་ཆེ། བདེན་བཞི་སྤྱོད་རགས་བཤད་
 པའང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འདིར་འགོག་བདེན་
 ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་བྱུང་པར་བཤད་ལ། འགོག་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་
 བདག་མེད་རགས་པ་ཡོད་ན་དེས་མ་བྱུང་པར་འགྱུར་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་
 ཀྱང་ལམ་བདེན་རགས་པ་ལ་ལམ་བདེན་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། བདག་
 མེད་རགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་བདེན་ལམ་བདེན་རགས་པར་

བཞག་པའང་སྒྲུང་བའི་བྱིར། བདེན་པ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་བདེན་གཉིས་སུ་མ་
འདུས་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། གཞན་རྣམས་
ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་འདུས་པའི་བྱིར། དབུ་མ་ལ་སོགས་ནི་སྤྱོད། །

སེམས་བསྐྱེད་རྒྱག་པ།

ས་རྒྱག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཞག་པ།

གཉིས་པ་ས་རྒྱག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཞག་པ་ལ་བཞི། སའི་ངེས་
ཆིག་དང་ཤེར་བྱིན་ལྷག་པར་བསྟན་པ། ཤེར་བྱིན་གྱི་བསྐྱེད་པ་ལ། རྟེན་
འབྱུང་གཟིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞག་པ། སའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་སྒྲོ་
ནས་མཇུག་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆིག་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དབྱེད་
པའོ། །

དང་པོ་ནི། ས་རྒྱག་པ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་སྟེ། མངོན་དུ་གྱུར་པར་
མཉམ་གཞག་གི་སེམས་ལ་གནས་ཏེ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་བྱང་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། སྟོམས་འཇུག་
བྱུང་པར་ཅན་འཕྲོལ་བར་འབྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་གྱི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་
ལེན་ལྷག་པ་ལ་གནས་པས་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
ཐོབ་པར་འབྱུར་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་བྱིར། ས་རྒྱག་པ་ཆོས་ཅན།

སྟོང་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཤེས་རབ་ལྷག་པའི་སྒོ་ནས་
གཟུགས་བརྟན་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་ཞིང་། བདེན་བཞི་སྤྱ་རགས་ལ་
མཁས་པ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མངོན་དུ་
སྟོགས་པའི་ས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ས་འདིར་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ནི། ས་འདིར་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། ཡོད་དེ།
ཤེར་བྱིན་ལྷག་ཅིང་། ཡོན་ཏན་གྱེ་བ་བརྒྱ་སྟག་བཙུ་གཉིས་ཐོབ་པའི་བྱིར།
ནམ་སྟོན་གྱི་སྟེ་བ་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཕྲུལ་དགའི་བདག་པོར་སྟེ་བ་སྤངས་
ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བྱིར། འོ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་སོགས་རི་
ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། བཏགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་
པར་འབྱེད་པའི་སེམས་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་
ན་གསུམ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། གུན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་
བྱིར། ས་འདིར་ཐོབ་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཤེར་
བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་དགག་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་
སྟེང་དུ་དགག་བྱ་གཉིས་སྤང་གི་སྟོས་པ་བྱུང་པར་བ་བཀག་པས་རབ་ཏུ་སྟེ་
བའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ས་བྱུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། དེ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འགོག་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ།
འདིར་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་གནས་པས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་ལྡ་པ་མན་ཆད་དུ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་མེད་པ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་སྤྱན་མོང་བའི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ཁ་ཅིག་འགོག་སྟོམས་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པས་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན་ཤེས་པ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་འདོད་པའི་འགོག་
སྟོམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། འགོག་སྟོམས་དེ། ཐལ་རང་གཉིས་
ཀས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་མིན་པར་ཐལ།
ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱད་པས་དེ་ལྟར་འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཐལ་རང་གཉིས་སྤྱན་མོང་དུ་
ཁས་ལེན་པའི་ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་བས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད། རང་རྒྱད་པས་དེ་ལས་བསྐྱོད་ཀྱིས་ཁས་
ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྟོབ་ལམ་ན། ཤེས་ཕྱིན་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེར་

ཤེར་སྤྱོན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ས་རྒྱག་
པ་ནས་དེ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ན་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེར་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་ཤེར་སྤྱོན་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདི་
རྒྱས་པར་ནི་ཁོ་བོས་བྱས་པའི་པར་སྤྱོན་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། པར་སྤྱོན་དང་པོ་ལྷ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སར་བཞོད་པ་ཡང་ཤེར་སྤྱོན་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྷར་ཏེ་དཔེར་ན།
མིག་དང་བྲལ་བའི་ལོང་བའི་ཆོགས་ཀྱན་ཀྱང་མིག་ལྡན་གྱི་སྤྱིས་བྱ་གཅིག་
གིས་རང་གར་འདོད་པ་ཡི་ཡུལ་དུ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་
དུ། སྐབས་འདིར་ཡང་སྒོ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྷ་བའི་མིག་ཉམས་
པའི་སྤྱོན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྦངས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་ས་ཉིད་དུ་འགོ་བར་
འགྱུར་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སྤྱད་པ་ལས། དཔུས་ལོང་དམིགས་བྱ་
མེད་པ་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས། །ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གོང་བྱེད་འཇུག་པར་ག་ལ་
འགྱུར། ། ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་པ་རོལ་སྤྱོན་ལྷ་འདི། །དམིགས་བྱ་མེད་
པས་བྱང་ཚུབ་རེག་པར་རྒྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ཟབ་དོན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་སོགས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལ་ལྷ། ཟབ་དོན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། དེ་བཤད་པའི་
སྒོ་དོས་བཟུང་བ། དེར་བཤད་ན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་ཚུལ། སྒོ་དཔྲན་ལ་མཉན་

པར་བསྐྱེལ་བ། ཉེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཞག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། ཚིག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བ་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟར་
བསྟན་པ་ལྟར་གནས་པའི་ལུགས་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་
སེམས་ས་དྲག་པ་བ་དེ་ཡིས་ཆེས་ཟབ་པའི་ཆོས་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་
ལྟར་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་ཙ་བ་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱི་ལུང་དང་། དེར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་
རིགས་པས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་
ན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན། ཟབ་མེ་ཉེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་
འབེབས་པར་བྱེད་པ་ནི། མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ན། དེ་ལ་ཤེས་
བྱེད་ཅི་ཡོད་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་དེ་ཟབ་དོན་གཏན་ལ་
འབེབས་པ་ལ་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པའི་ཆོད་མའི་སྤྱིས་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། ལྷོ་ཕྱོགས་བེ་ཏའི་ཡུལ་
དུ་ནི། །དགེ་སློང་དཔལ་ལྷན་ཆེར་གྲགས་པ། །དེ་མིང་སྤྱ་ཞེས་འབོད་པ་ རྟེ།
ཡོད་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་འཇིག་པ། །ང་ཡི་ཐེག་པ་འཇིག་ཉེན་དུ། །སྒྲ་མེད་
ཐེག་ཆེན་རབ་བཞག་ནས། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྐྱབས་ཏེ། །བདེ་བ་ཅན་
དུ་དེ་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད། མདོ་སྡེ་རྩ་བོ་ཆེ། སྤྱིན་ཆེན་

པའི་མདོ། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱད། དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱད་སོགས་ནས་ཀྱང་ལུང་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། ར་བོ་ཆེའི་མདོ་ནས་ས་བདུན་པ་བར་བཤད་ཀྱང་འདི་དང་
མི་འགལ་ཏེ། སྒྲུལ་པའི་མཛད་པ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྟོང་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས།
སྟོང་མིན་སྟོང་ཚུལ་དང་། སྐབས་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟབ་མོའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཡང་། ཉན་པའི་བག་ཆགས་བཞག་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་བཤད་པར་
བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྟོང་དུ་མི་རུང་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་ལ་
མོས་པ་རུང་བཅད་མེད་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་ཐོས་པ་ཅ་མ་ཉིད་ནས་སྟོང་
བར་འདོད་པ་འབྱུང་ཞིང་། གཞན་དག་ལ་མོས་པ་ལྟར་སྟོང་ཡོད་ཀྱང་རང་
བཞིན་མེད་པ་དང་། མེད་པའི་བྱད་པར་མ་བྱེད་པར་དོན་གཅིག་ཏུ་བཟུང་
ནས་ལས་འབྲས་ལ་བསྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་སྒྲེས་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་
བྱས་ཏེ་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙ་ཤེས་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་
ལ་ལྟ་ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་ཚུང་ནམས་ལུང་པར་འགྱུར། །རི་ལྟར་སྒྲུལ་ལ་
བཟུང་ཉེས་ན། །རིགས་སྒྲགས་ཉེས་པར་སྒྲུབ་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ལ་བསྐྱར་བ་མི་འདེབས་པ་ལ།
གཟུགས་བརྟན་དང་འབྲ་བའི་ལས་འབྲས་ལ་གཞོད་པ་མ་བྱས་པ་དགོས་པ་
དང་། དོན་དམ་པར་སྟོ་མི་འདོགས་པ་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁོ་ན་

ལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་དུ་འཛོག་ཤེས་དགོས་པར་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པའི་སྐབས་སུ་མ་ཟད། སོ་སོ་སྤྱི་བོའི་དུས་
ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་ཐོས་པ་ན་ནང་དུ་གཏམ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་
ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བྱི་རྟགས་
མཆི་མས་མིག་བརྒྱན་ཞིང་། ལུས་ཀྱི་བ་སྦྱ་ལྡང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པའི་
གདུལ་བྱ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་པར་བྱ་
འོས་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་སྟོང་རུང་གི་གང་ཟག་དེ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་དེ་ཡི། ས་བོན་ཡོད་པའི་བྱིར། འདི་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་བྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པར་བཞག་པའི་གཏམ་ཐོས་ནས་དོན་གྲང་དེ་ལྟར་གོ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་
རྟགས་དེ་དག་བྱུང་ན་རྟོགས་པ་མི་འཁྱུལ་བ་ཡིན་གྱི། མི་གོ་བའི་མོས་པ་ལྟར་
སྟངས་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་སྟོང་བྱན་ལས་བཞག་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་
དོན་ལེགས་པར་མི་གོ་ཡང་མོས་པ་ཆེ་ན། ཇི་ལྟར་རིགས་པར་ཟབ་དོན་སྟོན་
པའི་སྟོང་དུ་རུང་སྟེ། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཀྱི་རུས་པ་གསར་དུ་
འཛོག་པ་མི་འགལ་བར་བཞག་པའི་བྱིར།

ཡོན་ཏན་གཞན་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ནི། སྒོད་རུང་གི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་སྒོད་ཉིད་ཀྱི་
 དོན་བསྟན་པ་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་འབྱུང་སྟེ། དེ་གང་ཞེ་
 བ། འདི་ལྟར་སྒྲེ་བ་གཞན་དུ་མི་ཉམས་པའི་ཆེད་ཏྲག་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་
 པར་སྒྲངས་ནས་གནས་པར་འགྱུར་ལ། ཡོ་བྱད་ཀྱི་འཕོངས་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲིན་
 པ་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞིང་། སངས་རྒྱས་འཕྲོ་བ་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
 བསྟེན་པར་བྱེད། དགེ་བ་བསྐྱུང་ཞིང་འཕགས་པ་དགེས་པའི་ཆེད་དུ་བཟོད་
 པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད། འགོ་བ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་དགོལ་བར་བྱ་བ་དང་འབྲས་
 བྱ་མི་ཟད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིར་སྒྲིན་སོགས་དེ་ཡི་དགེ་བ་རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བར་བྱེད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལས་
 གཞན་པས་སྒོད་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྫོགས་པར་སྒྲིན་མི་རུས་པར་མཐོང་ནས་
 རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ལྟག་པར་གྲུས་པར་བྱེད་པའི་
 ཡོན་ཏན་རྣམས་འབྱུང་བའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ་གཉིས། ཆོག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། ས་རབ་དུ་དགའ་བ་དེ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བར་འདོད་པས། འཆད་
 པར་འབྱུང་བའི་ཟབ་མོའི་ལམ་འདི་མཉན་པར་གྱིས་ཤེས་ཅེས་བསྒྲུལ་བར་
 རིགས་ཏེ། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་སྒྲེ་བོས་ནི། ཟབ་པ་དང་

ཀྱུ་ཆེ་བའི་སྟོགས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་ནས་སོ་སྤྱིའི་ས་ནས་རིམ་གྱིས་
འཕགས་པའི་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ནི་འཛོལ་བར་འགྱུར་བས་ན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོང་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་བསྐྱལ་ནས་ཟབ་དོན་
བསྟན་པ་ལ་ཕན་ཡོན་ངེ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། སྤྱིར་བར་བེད་དང་
ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་བྱིན་པ་ནི། ཕན་ཡོན་
ལྷག་པར་ཆེ་ཞིང་། བྱད་པར་ཟབ་མའི་དོན་བྱིན་ཅེ་མ་ལོག་པར་བསྟན་པ་ནི་
ཕན་ཡོན་ཆེས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དགོན་མཆོག་བཅེགས་
པའི་བྱམས་པ་སེང་གའི་སྤྱིའི་མདོ་ལས། ཕན་འདོགས་བྱེད་པར་འདོད་པ་དེ་
དག་གིས། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཀྱི། །བདེ་བ་གང་དག་
ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་སྤྱིན་པར་བྱས་པ་བས། །གང་
གི་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ལྷགས་ཀྱི་ནི། །ཆོགས་བཞིའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
གཅིག་བསྐྱགས་ན། །དེ་ནི་ཕན་འདོགས་ཤིན་ཏུ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། །དེས་ནི་
སྤྱག་བསྐྱལ་དག་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གང་གིས་སེམས་ཅན་
གཅིག་ལ་ཆོགས་བཅད་བྱིན། །རིན་ཆེན་སྤྱིན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་དེས། །
ཆོགས་བཅད་སྤྱིན་པ་སངས་རྒྱས་སྐྱབ་དེ་ལ། །ཆར་ཡང་མི་ཤོད་གངས་
སུའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཤེས་
བྱིན་གྱི་མདོ་མང་པོ་དང་། སལ་ཆེན། དགོན་བཅེགས་སོགས་ལས་དེའི་ཕན་

ཡོན་ཆེས་མང་པོ་གསུངས་ཤིང་། བྱེད་པར་བྱེད་ཅིན་ཆེན་བྱིན་པའི་མདོ་
ལས། ཤེར་བྱིན་དང་བྲལ་བས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་བྱིན་དུག་གི་ཕྱོགས་ལ་
སྦྱུད་པ་བས། གང་གིས་ཟབ་མོའི་དོན་ལེགས་པར་ཉན་པ་ཅམ་ཡང་པན་ཡོན་
ཆེ་བ་དང་། རྗེ་གཙོང་པ་ལས། གཤམ་ལྷུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་ཀྱི་
ཁམས་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་གྱིས་བཀའ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡུལ་པ་བས། ཟབ་
དོན་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་ཅམ་རང་གིས་བཟུང་ཞིང་གཞན་ལ་ལེགས་
པར་བསྟན་ན་པན་ཡོན་ཆེ་བ་དང་། འདུད་འདུལ་བའི་ལཱ་དང་མ་སྦྱེས་
དགའི་མདོ་ལས། ཟབ་དོན་ལ་ལེགས་པར་འཇུག་ཅིང་མོས་ན་མཆོམས་མེད་
ཀྱི་ལས་སོགས་ལས་ངན་པ་སྟོབས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་འདག་པར་འགྱུར་ན།
གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོས་པ་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་ཡོད་པ་འཕགས་པ་སྦྱ་སྦྱབ་དང་རྗེ་
ཉིད་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིད།

ལྷ་པ་ལ་གསུམ། ཟབ་དོན་ལྷུང་གིས་བསྟན་ཚུལ། ལྷུང་དོན་རིགས་
པས་བསྐྱེད་པ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷུང་
དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །

མཉམ་ཉིད་བརྩའི་སྒྲིབ་ནས་ས་དྲུག་པར་འཇུག་ཆུ་ལ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། ས་བརྩུ་པ་ལས། ས་ལྷ་པ་བ་དེ་ས་དྲུག་པ་ལ་འཇུག་པ་ན།
ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་བརྩས་འཇུག་གོ། །བརྩུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་

ཐམས་ཅད་མཆན་མ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆན་
ཉིད་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་
དང་། དཔེན་པ་དང་། གདོད་མ་རྣམས་པར་དག་པ་དང་། སྦྱོས་པ་མེད་པ་དང་།
ལྷང་བ་མེད་པ་དང་དོར་བ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་
དང་། མི་ལམ་དང་། མིག་ཡོར་དང་། བྲག་ཆ་དང་། ལུ་ལྷ་དང་། གཟུགས་
བརྟན་དང་། སྤྱལ་བ་ལྟ་བུར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་
དང་དངོས་པོ་མེད་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། ཞེས་སོགས་
གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ལུང་དེས་ས་རྒྱག་པ་ནས་ཡུལ་གཟིགས་ཚུལ་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་དང་། ཞེས་སོགས་བདུན་གྱིས་རྗེས་ཐོབ་གྱི་
ཡུལ་གཟིགས་ཚུལ་བསྟན་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་གཞག་གི་གནས་
སྐབས་སུ་ཡུལ་གཟིགས་ཚུལ་བསྟན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱང་པ་དང་པོ་
གཉིས་ཀྱིས་མདོར་བསྟན་ནས། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཞག་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆན་མ་མེད་པ་དང་། ཞེས་པ་དེས། ས་
རྒྱག་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་མཉམ་གཞག་དེའི་དོར་སྡོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་
མཆན་མ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆན་ཉིད་
མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་

གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་ལ། དེ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། མ་
 འོངས་པའི་དུས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཉམ་པ་
 ཉིད་དང་། འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བའི་དུས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་
 མ་སྐྱེས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པས་དབེན་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཡང་འབྲལ་དུ་བཅས་པ་མ་
 ཡིན་པར་འདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སྡོ་སེར་སོགས་
 མཆོན་མ་དང་སྐྱོད་ག་གི་སྡོས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་།
 མཉམ་གཞག་དེའི་གཟིགས་ངོར་སྒྲང་ངོར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་
 མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར། སྐྱེ་མ་དང་ཞེས་
 སོགས་གྱིས་རྩེ་སྒོ་བའི་ཀྱི་ཡུལ་གཟིགས་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་མ་མཁན་
 གྱིས་རྩེ་ཤིང་ཏྲ་སྒྲང་དུ་སྐྱུལ་པ་དེའི་ཆོ། རྩེ་ཤིང་ཏྲ་སྒྲང་དུ་སྒྲང་ཡང་ཏྲ་སྒྲང་དུ་
 མ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲང་
 ཡང་མ་གྲུབ་པར་བདེན་པས་སྟོང་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར།
 འདིར་བཙུ་པོ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་གཙོ་བོར་
 འཆད་དེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེའི་བྱིར། འདིར་ཆོས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་
 ཉིད་ཁོ་ན་རིགས་པས་བསྟན་པ་ཉིད་གྱིས་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་གཞན་བསྟན་

པ་སྦྱ་བར་དགོངས་ཏེ། སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་དང་པོར།
བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། ཞེས་པ་ནས། ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་བྱིར།

དགག་བྱ་བཞད་པ།

གཉིས་པ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རིགས་
པས་བསྐྱབ་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ལ་བཞི། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་དགག་པ། བགག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྒྲོང་བ། ཉེན་
འབྱུང་གི་སྐྱེ་བས་མཐར་འཛིན་འགོག་ཚུལ། རིགས་པས་དབྱུང་བ་བྱས་པའི་
འབྲས་བུ་དོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དམ་བཅའ་བཞག་པ། སྐྱབ་
བྱེད་བསྟན་པ། བྱབ་དོན་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་བྱ་དོས་
འཛིན་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སྐབས་གྱི་དོན་བཞད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲོང་ཉིད་རྟོག་པའི་ལྟ་བ་ནམ་དག་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་
དགག་བྱ་བདེན་བྱབ་གྱི་དོན་སྤྱི་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ཞིག་སྒྲོན་དུ་འགོ་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བར་བདེན་བྱབ་བགག་ཅམ་གྱི་མེད་
དགག་དེ་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་མི་རུས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྒྲོད་འཇུག་ལས། བཏགས་
པའི་དངོས་ལ་མ་རིག་པར། དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འོ་ན། དགག་བྱའི་ཆད་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། ཐལ་འགྱུར་

བའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆད་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱའི་ཆད་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་
 མིང་དང་བརྟ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་
 རོ་བོས་གྲུབ་པ་དེ། རོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་
 མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་དགག་བྱ་དེ་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་
 བཀག་པ་ཅམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 སྟེང་དུ་བཀག་པ་ཅམ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་
 པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་
 གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་རོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་
 པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ།
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་
 རྟོག་བཏགས་ཅམ་དུ་འཛོག་ཚུལ་ཤེས་ན། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་
 པར་ཡུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་པའི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཆད་དམ། དགག་བྱའི་ཆད་ཀྱང་
 བདེ་ལྷག་ཏུ་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་གང་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་པས་
 བཏགས་ཅམ་དུ་འཛོག་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་
 སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་འཛིན་རྟོག་པ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་དང་། དེ་མེད་ན་

མེད་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རྟོག་པས་བཞག་པའི་
དཔེ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ཐག་ཁའི་སྟེང་དུ་ཐུན་པ་ཅུང་ཟད་བབས་པ་ན། དེར་
སྐྱལ་ལོ་སྐྱམ་པའི་སློ་སྐྱེས་པའི་ཆོ། ཐག་ཁ་དེའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་བ་དང་།
དབྱིབས་དང་། ཆོགས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆ་ཤས་གང་ཡང་སྐྱལ་
དེའི་མཚན་གཞིར་གཟུང་དུ་མེད་པས། དུས་དེར་ཐག་ཁའི་སྟེང་དུ་སྐྱལ་རང་
འཛིན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་། བཞི་
བརྒྱ་པ་ལས། རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལ། །སོགས་ལ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་
མིན་ན། །ཡང་དག་དོན་དང་རྟོག་པ་ཞེས། །སློང་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་འཛིན། །
ཞེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རྟོག་
པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི་གོར་མ་ཆགས་པར་ཐག་པ་
བསྐྱོགས་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྐྱལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཡང་གདགས་གཞི་ཕྱང་པོའི་སྟེང་དུ་
རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་ཏེ། ཕྱང་པོའི་སྟེང་དུ་རང་འཛིན་གྱི་སློ་སྐྱེས་པ་
དེའི་ཆོ། ཕྱང་པོའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་བ་དང་། དབྱིབས་དང་། ཆོགས་པ་དང་། དེ་
ལས་གཞན་གང་ཡང་དེའི་མཚན་གཞིར་བཟུང་དུ་མེད་པས། ང་དེ་ཕྱང་
པོའི་སྟེང་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་
ལས། སྐྱེས་སུ་ས་མིན་ཚུ་མ་ཡིན། །མེ་མིན་རླུང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན། །

རྣམས་ཤེས་མ་ཡིན་ཀྱན་མིན་ན། །དེ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲེས་བྱ་གང་། །སྒྲེས་
བྱ་ཁམས་བྱག་འདུས་པའི་བྱིར། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ཅི་ལྟ་བར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ང་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ངའི་གདགས་གཞི་བྱང་པོའི་ཆ་ཤས་
རྣམས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་
ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་ཁམས་ནི་རེ་རེ་ཡང་། །འདུས་བྱིར་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མིན། །
ཞེས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་རྒྱལ་པོ་ལས། རི་ལྟར་ཁྱོད་གྱིས་བདག་གི་འདུ་
ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀྱན་ལ་སྒྲོས་སྒྱུར་བྱ། །ཞེས་པ་དང་། སྤྱད་པ་
ལས་ཀྱང་། བདག་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས། །སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཅི་འདྲ་དེ་འདྲར་ཆོས་ཀྱན་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
གཟུགས་སོགས་མིང་བརྟན་བཞག་ཙམ་ཡིན་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ལྷ་ཆོགས་
པའི་ཆོས་འདི་རྣམས་ལས། རུམ་པ་ཞེས་པ་དང་། ཀ་བ་སྒྲུམ་བྱ་རས་ལྟས་
སྒྱིན་མཆོད་སྒྱིན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྒྲོ་ཆིམ་ནས་
སྒྲང་དོར་སོགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཞུགས་ན་མི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་གྱི། དེ་
ཙམ་གྱིས་མ་ཆིམ་པར་ད་དུང་བཏགས་དོན་དེ་རང་གི་ཆ་ཤས་སོགས་དང་
གཅིག་གམ་ཐ་དད་སོགས་ཀྱིས་བཏགས་ཤིང་བཙུལ་ནས་སྒྲང་དོར་ལ་
འཇུག་འདོད་ན་འཇུག་མི་རུས་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་མཆོན་ན། སྒྲ་མ་གང་
ཡིན་ཞེས་བྲིས་པ་ན། ཁྱི་སྟངས་ལོད་པ་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས།

མཇལ་ན་སྤང་པར་རྒྱས་ཀྱི། དེ་ཙམ་གྱིས་མ་ཆིམ་པར་བཏགས་དོན་སྒྲ་མ་དེ་
རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་བཏགས་ནས་སྤང་
དགོས་ན། སྤང་པར་མི་རྒྱས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཐ་སྤྱད་ཀྱི་དོན་དུ་ཐ་སྤྱད་
ཀྱི་དབྱུང་པ་བྱར་རུང་གི། །དོན་དམ་ཀྱི་དབྱུང་པ་བྱས་ན་འཇིག་པར་འགྱུར་
བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཐ་སྤྱད་བདེན་ལ་རྣམ་པར་དབྱུང་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར།

སྐབས་འདིར་ཐ་སྤྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདོག་ཚུལ།

སྐབས་འདིར་ཐ་སྤྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇིག་རྟེན་དང་མཐུན་པར་ཁས་
ལེན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་སྒྲན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་མི་ལེན་དང་བསྒྲན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱང་འདོད་དགོས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
བའི་སྤྱིར། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐ་སྤྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཐ་
སྤྱད་པའི་ཆད་མ་འམ་སྒོ་ལྡན་སྤྱེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འདོག་པར་
གསུངས་ཏེ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་བསྤྱད་དབང་
གིས། །གསུང་གི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན། །ཞེས་པ་དང་། བཙུམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་ང་དང་ཅོད་ཀྱི། ང་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་མི་ཅོད་དེ། གང་
འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི། ངས་ཀྱང་ཡོད་པར་བཞེད། གང་
འཇིག་རྟེན་ན་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ང་ཡང་མེད་པ་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་སྒར་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་མིང་བརྟམ་བཞག་ཅམ་
 མ་ཡིན་པར་ཡོད་པའི་འཛིན་པ་ནི། བདེན་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རིགས་པའི་
 དགག་བྱ་དང་། བདེན་འཛིན་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་བྱུང་ན། བདེན་པར་བྱུང་ལ།
 རོན་དམ་པར་བྱུང་ལ། ཡང་དག་པར་བྱུང་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བྱུང་ལ། རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་ལ། རང་ངོས་ནས་བྱུང་ལ།
 རང་དབང་དུ་བྱུང་ལ། རྟམ་སྐྱབས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་དོན་དམ་དཔྱོད་
 བྱེད་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། འོག་ནས་དགག་སྐབ་
 རི་སྟེང་ཅིག་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དེ་
 རྣམས་སྐྱབས་པ་འགོག་པ་དང་། མིང་བརྟམ་བཞག་ཅམ་ལ་འཆིང་གྲོལ་དང་
 བྱ་བྱེད་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་དུ་འཛོག་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཆོས་ཉིད་དེ། ཡང་དག་དང་། རང་བཞིན་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། རོན་དམ་
 པ་དང་། བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཡང་དག་པར་བྱུང་པ་སོགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་
 དག་པ་ཡིན་པར་བྱུང་པ་སོགས་དང་། ཡང་དག་པར་བྱུང་པ་སོགས་དོན་མི་
 འདྲ་བའི་ཕྱིར། མདོར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་ཏེ།
 ཉེར་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། ལྷ་ཆོགས་ཡིད་དགའ་མེ་རྟོག་ཁ་བྱེ་
 ཞིང་། །གསེར་གྱི་ཁང་མཆོག་འབར་པ་ཡིད་འོང་བ། །འདི་ན་དེ་ལ་བྱེད་སོ་

འགའ་མེད་དེ། དེ་དག་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན། རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་རྣམ་བཏགས་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་མ་རིག་སྐྱེན་ཅན་དུ། གང་སྤྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུངས། དེའི་སྤྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་འདི། རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་འཐད། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དེ་དག་མིང་བཅས་བཞག་ཅམ་ཡིན་ཏེ། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། ཇི་ཟེའི་གྲོང་སྤྱིར་རི་ལྷར་སྤྱང་གྱུར་ཀྱང་། གྲོང་སྤྱིར་སྤྱོགས་བཅུར་ཡོད་མིན་གཞན་ན་མེད། གྲོང་སྤྱིར་མིང་ཅམ་ཞིག་གིས་རབ་ཏུ་བཞག། དེ་བཞིན་བདེ་བར་གཤེགས་པས་འགྲོ་འདི་གཟིགས། ཞེས་པ་དང་། རིན་ཆེན་སྤྱིང་བ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མིང་ཅམ་སྤྱིར། རྣམ་མཁའ་ཡང་ནི་མིང་ཅམ་མོ། ཞེས་སོགས་དང་། ཐ་སྙད་གདགས་པར་མ་གཏོགས་པར། གང་ཞིག་ཡོད་དང་མེད་འགྱུར་བའི། འཇིག་རྟེན་དོན་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅིས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དེ་ལྷར་ཡིན་ཀྱང་། རང་འཇིན་རྟོག་པ་དང་མིང་དང་བཅད་དོན་འཐུན་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ལ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱི། དེ་དོན་མི་མཐུན་གྱིས་བཞག་པ་ལ་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། བདེན་གྲུབ་སོགས་ཀྱང་རང་འཇིན་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན། སྤྱང་པོའི་སྤྱིང་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་དང་། ཐག་ཁའི་སྤྱིང་དུ་སྒྲུལ་དང་། མཐོ་ཡོར་ལ་མིང་བཏགས་པ་རྣམས་རང་འཇིན་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་མཆུངས་

ཀྱང་། བྱད་པར་ཡོད་དེ། སྤང་པོའི་སྤྲོད་དུ་ང་ཡོད། ཐག་ཁའི་སྤྲོད་དུ་སྐྱུལ་དང་།
 རྩོ་ཡོར་ལ་མི་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་པོའི་སྤྲོད་དུ་ང་འཇིག་རྟེན་ཐ་
 སྤྲོད་པའི་སྒོ་ལྟན་སྤྲེས་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་ཀྱན་རྫོབ་དུ་འཇོག་ཀྱས། ཅིག་ཤོས་
 གཉིས་ལ་དེ་ལྟར་འཇོག་མི་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་པོའི་སྤྲོད་དུ་ངའི་
 ཐ་སྤྲོད་བྱས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྤྲོད་པའི་ཚད་མས་མི་གཞོད་པར་མ་
 ཟད་བྱུག། ཅིག་ཤོས་གཉིས་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྤྲོད་པའི་ཚད་མ་གཞན་
 གྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱུང་བ་དེ་ཡང་ཡུལ་སྤྲོད་ནས་བྱུག་པའི་དོན་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གང་དང་གང་དུ་གྲགས་པ་དོན་འབྱུང་གི་རྩེ་ས་སུ་འཇུག་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱད་པའི་དགག་བྱའི་ཚད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚད་བཤད་པ་ལ་
 གཉིས། བཤད་བྱའི་ལུང་དགོད་པ་དང་། ལུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་།
 དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་རྣམ་པར་སྒོ་འདོགས་པའི་འབྲུལ་པའི་སྒོ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 བོ། ཀྱན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། འདིའམ་འདིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད།
 འགོབས་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་མདོ་ལས་ཀྱང་། དངོས་
 རྣམས་སྤྲེ་བ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་

མེད་ལ་འཇུག་པ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ།།
དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་རྩུན་པ་
ཐམས་ཅད་ནི་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྟོག་མ་མེད་པའི་
འཇུག་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སློན་པའི་དབང་གིས་བྱུང་ལ། དེས་ཀྱང་
སྟོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་
བསྟན་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་
དངོས་པོ་རྩུན་པའི་ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།
།ཞེས་གསུང།

གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཞད་པ་ནི། དངོས་པོ་ཡང་དག་པར། ཞེས་པ་
ནས། འགོ་བས་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་ཅེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ནི། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་
རྣམས་ཡང་དག་པ་སྟེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཀྱང་དེར་ཡོད་
པར་འཇིན་པའི་སྟོག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱན་རྫོབ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། བྱོད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་
ལ་སྐྱེ་བ་པར་བྱེད་ཅིང་འགོ་བས་པ་སྟེ་མཐོང་བ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མདོ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ། ཞེས་སྟོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། ཀྱན་རྫོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་
བར་གྱི་དོན་ནི་བདེན་འཇིན་དེ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་དེས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་འཇུག་པ་

ལ་སྒྲུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའམ་བརྟུན་པ་ཞེས་
 བརྫོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱོད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་པར་སྒྲུང་
 བའི་སྒྲོ་ནས་སྒོག་ཆགས་སོ་སྒྲེ་རྣམས་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་
 ཐོག་མ་མེད་པ་ནས། ཞེས་པ་ནས། མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་
 དོན། ཆོས་རྣམས་སྒོ་གཞོད་མེད་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་
 བར་རང་གི་སྒྲོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ནི། བདེན་
 འཛིན་ལྟར་སྒྲེས་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་སྒྲིན་
 བའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ངམ་ངམ་ལུགས་ཀྱི་སྒྲེ་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས། ཆོས་རྣམས་ཡོད་པར་འཛོག་པའི་ཆེ་སྒོ་གཞོད་མེད་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་
 གིས་འཛོག་ཅེས་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་གཞོད་མེད་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་
 བཞག་པ་དང་། རང་གི་སྒྲོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་
 ཡོད་པ་དེ། དེ་དག་གི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་འགྲུབ་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
 རྣམས་སྒོ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་འཛོག་པའི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན།
 རྒྱ་མ་མཁན་གྱིས་དེ་ཤིང་རྟ་སྒྲང་དུ་སྐྱུལ་པའི་ཆེ་སྐྱགས་རྩས་གྱིས་མིག་
 བསྐྱད་པའི་ཤེས་ངོར་དེ་ཤིང་རྟ་སྒྲང་དུ་སྒྲུང་བ་དང་། དེའི་ཆེ་དེ་ཤིང་རང་ངོས་
 ནས་རྟ་སྒྲང་དུ་སྒྲུང་བ་གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་དུ།

གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཐ་མལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་དང་། རང་
ངོས་ནས་བྱུང་བ་གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་པར་འཇོག་པའི་བྱིར།
གཟུགས་སོགས་སྒྲོ་གཞོན་མེད་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་
པར་རང་གི་སྒྲོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་མ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱུ་མ་མཁན་
ཀྱིས་རྗེ་ཤིང་རྟ་སྒྲུང་དུ་སྐྱུ་ལ་བའི་ཆོ། མིག་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་རྟ་སྒྲུང་དུ་
སྒྲུང་བ་ཅ་མ་མ་གཏོགས་རྟ་སྒྲུང་རང་གི་སྒྲོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་མ་བྱུང་བ་
བཞིན་དང་དེ་ལྟར་བྱུང་ན་མིག་མ་བསྐྱད་པ་ལ་ཡང་རྟ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་དགོས་པ་
ལས། དེ་མི་སྒྲུང་བ་ལྟར། གཟུགས་སོགས་སྒྲོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་
པར་རང་གི་སྒྲོད་ལུགས་སུ་བྱུང་ན། སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བ་སྒྲོ་བ་པ་འཕགས་པའི་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་མ་གཟིགས་
པའི་བྱིར་རོ། །ལུགས་འདིར། བདེན་པར་བྱུང་པ། ཡང་དག་པར་བྱུང་པ།
དོན་དམ་པར་བྱུང་པ། ལྟར་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་ཆོས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་ཀྱིས་བྱུང་
པ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ། རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ་རྣམས་ཐ་སྙད་
ཅ་མ་དུ་བཞེད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་
ཆེ་རྒྱུད་པར་འདོད་པའི་བྱིར། དགག་བྱ་དེ་དག་ཀྱང་ཆ་བཅས་དང་གཅིག་ཏུ་
བྲལ་བྱི་རྟགས་ཀྱིས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་མང་དུ་དོགས་པས་གཞན་དུ་

ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚིག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན། མཐའ་དབྱེད་ པའོ། །
 དང་པོ་ནི། སྤྱི་བྱ་སོགས་འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་དེའི་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་
 འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཅིང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་རྒྱ་གཞན་དག་
 ལས་སྟ་ག་ལ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ལ། བདག་གཞན་གཉིས་
 ཀ་ལས་ཀྱང་སྤྱི་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་མེད་པར་ནི་སྤྱི་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་སྤྱི་བར་འདོད་ན་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་བཞི་སྤྱི་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་མཛད་པ།

གཉིས་པ་ནི། འདིར་དམ་བཅའ་བཞི་འབྱུང་བ་ནི། ཅ་ཤེ་ལས། བདག་
 ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་མིན། །དངོས་
 པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྤྱི་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཀོད་པའི་
 རྩེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ལ། སྐབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། འོག་ཏུ་ཐལ་འགྱུར་དུ་
 མའི་སྒོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་བདག་མེད་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་གཏན་ལ་འབབས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་ཐལ་འགྱུར་མང་
 ཡང་འདིར་བཞི་ཡོད་དེ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྩེས་དཔག་སྤྱིད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་
 འགྱུར། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྟོམས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། འགལ་བརྗོད་

གྱི་ཐལ་འགྱུར། སྐབ་བྱེད་བསྐབ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་བཞི་
ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱ་ལ་མི་སྟོས་པར་
ཐལ། རང་དོས་ནས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་འཇིན་ཉན་ཤེས་གྱིས་གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ།
གཟུགས་འཇིན་མིག་ཤེས་གྱིས་དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་བྱིར་
ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་
སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུའི་དུས་ནས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཞེས་པ་
ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཕྱང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་
བར་ཐལ། ཆོར་ཕྱང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྷ་
བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་བསྐྱུས་ན་འདི་
ལྷ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དང་དུས་དང་བྱུང་བའི་མཐའ་
གང་གི་དབང་གིས་ཀྱང་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་
མི་སྐྱེ་སྐྱེ། ཡུལ་དུ་བྱུང་མཐའ་འདིའི་དབང་དང་རང་བཞིན་འདི་ལས་མི་སྐྱེ་
ཡང་། གཞན་འདི་འདྲ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་ཞེས་པའི་བྱུང་བར་མེད་པར་ཡུལ་དུས་
རྣམ་ཡང་དེ་དང་དེའི་དབང་དང་དེ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས། འདིར་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབ་བྱེད་རང་ལས་
སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེལ་གྱི། ཡོད་པ་དང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་བཞག་པ་དོན་གྱིས་བྱུང་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོན་གྱིས་འབྲུབ་པ་ནི། མཐའ་བཞི་ལས་
སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་མཛད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་
པའི་དམ་བཅའ་ཤུགས་ལ་མཛད་པའི་རོན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་འབྲུབ་པའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་
བཅའི་བཞེད་རོན་མེད་དགག་ཡིན་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་སྐྱེ་མེད་
པ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
བའི་ཕྱིར།

དགག་པའི་མཆོད་གཞི་དོས་བརྒྱབ་བ།

དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་
ལ། མཆོད་གཞི་ཡོད་དེ་སྐྱ་གུ་བདེན་མེད་སོགས་དང་། དེ་མེད་པ་དང་།
དངོས་མེད་སོགས་མེད་དགག་དང་། སྐྱ་གུ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་།
བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྐྱ་གུ་དངོས་མེད་མ་ཡིན་པའི་སྐྱ་གུ་སོགས་མ་ཡིན་
དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཡིན་དགག་ལ་ནང་ཆོད་གྱིས་སྤྱོད་ན་མང་སྟེ། ཇི་སྐད་
དུ། དགག་པ་རོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། །ཆོག་གཅིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། །
དེ་ལྟར་རང་ཆོག་མི་སྟོན་པ། །མ་ཡིན་གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མ་ཡིན་

དགག་ལ། ཚེས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པ། དངོས་སུ་མི་འཕེན་པར་ཤུགས་
ལ་འཕེན་པ། དངོས་ཤུགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཕེན་པ། སྐབས་ཐོབ་ཀྱིས་འཕེན་
པ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། མིང་མཐར་མེད་ཞེས་སྒྱུར་བ་ཅམ་གྱིས་མེད་དག་
ཏུ་མི་གྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཆེ་དཔག་མེད་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་བཞད་པའི་
སྤྱིར། དེར་མ་ཡིན་སྒྱུར་བས་ཀྱང་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་མེད་དགག་
ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་ང་ལས་ཞེས་སོགས་གྱིས་མཐའ་བཞིའི་
སྐྱེ་བ་བཀག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་སྐྱེ་དང་། གཞན་སྐྱེ་འགོག་མི་རུས་
པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བདག་ལས་སྐྱེ་
བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
བདག་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཟེར་ན། དོན་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་མ་ཐུབ།
སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཐུབ། ཁ་
ཅིག་བདག་ལས་མ་ཡིན། ཞེས་སོས་གྱིས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དམ་
བཅའི་ཞེན་དོན་དུ་བསྟན་པར་ཐལ། གོང་གི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱིར། འདོད་
ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྒྱུབ་བྱེད་གྱི་
གཏན་ཆོག་ལས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཟེར་ན། མ་ཐུབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། གང་གི་

ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་དང་། རྒྱ་ལ་མ་ལྟོས་ཡོད་པ་
མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཐའ་བཞིའི་
སྐྱེ་བ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་སྐབ་པའི་ཉགས་སུ་མི་རུང་བར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་འདྲིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒྲོར་བ་འགོད་
ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱལ།

ཁ་ཅིག་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་མེད་དགག་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ལྟར་གཞུང་དུ་མ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ་དེ་ནི་
དེའི་དམ་བཅའི་ཞེན་དོན་ལ་དགོངས་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན།
དེ་འདྲའི་བསམ་པ་དམ་བཅའ་ཡང་མེད་དགག་ཏུ་ཐལ་ལ། འདོད་པར་མི་
རུས་ཏེ། འདུས་བྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའི་སྐབ་བྱེད་བསྟན་པ་ལ་བཞི།
བདག་སྐྱེ་དགག་པ། གཞན་སྐྱེ་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་རིགས་པས་དགག་པ་
དང་། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིགས་པས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགྲེལ་
མཛད་མཁན་གྱི་ལྷགས་གཞན་བཤད་པ་དང་། སྐབས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་
ནི། འདིར་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་པོ་ནི་བྱུན་ལྔ་ལི་ཏ་མཛད་པ་པོ་ཏྟེ། དེ་ནི་སྒྲོབ་

དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཡིན་པས་དེའི་བཞེད་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

ཐལ་བརྒྱུག་བདག་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྒྲ་བརྗོད་པ།

འདི་ལ་གཉིས། ཐོག་མར་བདག་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྒྲ་བརྗོད་པ་
དང་། དེ་འགོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱི་རོལ་གྲངས་ཅན་པས་ཤེས་བྱ་ལ། ཉེར་
སྒྲ་གྲངས་ངས་བྱས་ནས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཆ་མེད་ཀྱི་ངང་དུ་
རང་བཞིན་གཅིག་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ཤེས་བྱ་ཉེར་སྒྲ་ནི། ཁོ་རང་གི་གཞུང་
ལས། རྩ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་མིན་ལ། །ཆེན་པོ་སོགས་བདུན་
རང་བཞིན་རྣམ་འགྱུར་ཞིང་། །བཙུ་བྱ་པོ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །སྤྱིས་
བྱ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་འགྱུར་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཏེ། དེ་དག་གི་
ཁྱད་པར་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །སྤྱི་གཙོ་བོ་ནི་དེའི་གཞུང་ལས། ཁྱད་པར་ཆང་
བྱིར་རྗེས་འགྲོའི་བྱིར། །རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་བྱིར། །རྒྱ་དང་འབྲས་
བྱ་དབྱེར་ཡོད་བྱིར། །འཇིག་རྟེན་སྣ་ཆོགས་དབྱེར་མེད་བྱིར། །མི་གསལ་བའི་
རྒྱ་ཡོད་དོ། །ཞེས་རྩལ་ཐུན་སྟོང་སྟོབས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་དུས་ནམ་ཡང་
མདོན་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པས་མི་གསལ་བ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་
རང་བཞིན་དེའི་ངང་ལས་འབྲས་བྱ་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་སྣ་ཆོགས་པ་ནམ་
མཁའི་འཇའ་ཆོན་ལྟར་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གཅིག་
པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་། རྒྱ་རྒྱུན་ཐ་དད་དུ་མས་འབྲས་བྱ་གཅིག་ཐུན་མོང་

དུ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩེས་སུ་འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་ནམ་
 སྤྱི་གཙུག་པོ་མེད་ན། བསྐྱེད་ཚུལ་སྤྲུལ་མ་དེ་མི་འཐད་པས། ས་བོན་གྱི་རང་
 བཞིན་གང་ཡིན། དེའི་རྒྱུ་ཚུ་ལུད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། དེའི་རང་བཞིན་གང་
 ཡིན་སྐྱུ་གུའི་རང་བཞིན་དང་། བྱམ་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་སྤྲུལ་བུའི་རང་
 བཞིན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་བྱམ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས། གནས་
 སྐབས་ཐ་དད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་ལ་ཆ་ཤས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་
 གྲང་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ། སྤྱི་དང་། གཙུག་པོ་དང་རང་བཞིན་ཞེས་ བྱའོ། །སྤྱི་དེ་
 ཉིད་རྟག་དངོས་དང་། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་བརྒྱན་པ་སྤྲུལ་མ་སྤྱི་བུ་འདོད་དོ། ། སྤྱི་
 གུ་བདག་ལས་སྤྱི་བའི་དོན་སྤྱི་གུ་དེ་རང་ཉིད་ལས་སྤྱི་བའི་དོན་མ་ཡིན་པར་
 ས་སྤྱི་གུ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་པར་ཡིན་ཚུར་ཡིན་དུ་འདོད་པས། སྤྱི་གུ་ནི་
 རང་གི་རྒྱུའི་དུས་སུ་གྲུབ་ཅིན་གྲང་བསྐྱེད་མ་ཅིན་པས་དེ་ལས་སྤྱི་བ་ན་གྲུབ་
 ཅིན་སྤྱི་བར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ རང་གི་རྒྱུ་དུས་སུ་སྤྱི་མ་ཅིན་གྲང་མི་
 གསལ་བའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་རྒྱུན་གྱིས་གསལ་བར་འདོད་དོ། །གྲུབ་ཅིན་སྤྲུལ་
 ཡང་སྤྱི་དགོས་པ་དང་། སྤྱི་མ་ཅིན་སྤྲུལ་ཡང་གསལ་དགོས་པའི་དོན་ཡོད་དེ།
 སྤྱིར་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་ཞིག་མི་སྤྱི་བས་ཡོད་པ་ཞིག་སྤྱི་དགོས་ལ། རྒྱུ་དུས་
 སུ་མེད་པ་སྤྱི་ན་རི་བོང་རྩ་ཡང་སྤྱི་བར་ཐལ་བས། སྤྲུལ་མས་རང་གི་རྒྱུ་དུས་སུ་
 ཡོད་པ་ཞིག་སྤྱི་དགོས་ཤིང་། སྤྱི་མ་ཅིན་སྤྲུལ་ཡང་སྤྱི་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་

དང་། ཡོད་ན་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཕྱི་མས་རྒྱ་དུས་སུ་མ་སྐྱེས་པ་གཅིག་
མི་སྐྱེ་བས། སྐྱེས་ཟིན་དེ་ཉིད་ཕྱིས་རྒྱུན་གྱིས་གསལ་བར་འདོད་ཅིང་།
གསལ་ཟིན་སྤྲོད་ཡང་གསལ་མ་དགོས་ལ། དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་
བར་འདོད་དོ། །

སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འགོད་པ།

གཉིས་པ་དེ་འགོག་པའི་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འགོད་པ་
དང་། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་སློན་བརྗོད་ཚུལ་དང་། ཟླ་
བས་སློན་བསལ་པའི་སློན་ས་འབྲེལ་པའི་དགོངས་པ་བཞད་པ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་བྱས་སྤྱི་ལི་ཏ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་
མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེན་ཏུ་
ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་
ལ་ནི། ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་རྣམ་ཡང་མི་སྐྱེ་
བར་མི་འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རང་ལུགས་ཀྱི་དེའི་དོན་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་
དེ་ཞེས་པས་དམ་བཅའ་བརྗོད་ནས། དེ་སྐྱབ་པ་ན། འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་
འགྱུར་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་། དོན་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
ན། ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ས་བོན་

ལས་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་
 རྩོགས་པར་གྱུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས། མ་ཁྲབ་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་སྐྱར་ཡང་ཐུག་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། རང་གི་ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་
 གྱུབ་ཟིན་ཀྱང་སྐྱར་ཡང་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་དང་། ཞེས་པས་བསྟན། ཕྱི་མ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།
 ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་ནས། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་
 རྣམས་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་གཞུང་གིས། ཐལ་འགྱུར་
 དང་པོ། དེ་རྒྱས་པར་བསྟན། ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་རྣམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 འདིར་ནི་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། མི་སྐྱེ་བའི་དུས་རྣམ་
 ཡང་མེད་པར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་སྟེ། ཐུག་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང་དོན་
 གཅིག་ལ། འདུག་པ་ལས། ས་བོན་སྤིང་མཐར་ཐུག་པར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་
 འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་རིགས་པ་གནད་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་སྒྲོན་གཙོང་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གངས་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་ཁས་
 གངས་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་
 ཕྱིར། རི་ལྟར་གཞོད་ན། རྒྱ་དུས་སུ་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་

འདོད་པའི་ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་
བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་དུ་
ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དགོས་པ་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པོ་དེ། སྤར་གྱི་གཞུང་སྤྱི་
གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པར་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དངོས་པོ་
ནམས་ཞེས་པ་དང་། དངོས་པོ་ཞེས་པ་གཉིས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཞད་དུ་
བྱས་ནས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་མ་ཐུན་དཔེ་བསྟན། དེ་དག་གི་ཞེས་པ་
དང་། བདག་གི་བདག་ཉིད་ཞེས་པ་གཉིས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཞད་དུ་བྱས་
ནས་གཏན་ཆིགས་བསྟན། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པ་དང་།
ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་གཉིས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཞད་དུ་
བྱས་ནས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་བཞད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱང་ཐོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ནི། ལྷ་གྲུ་
ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དེ། རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན། མདོན་པར་གསལ་བའི་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ཞིག་ཐོན་པའི་ཕྱིར།
དེ་དག་ནི་སྤོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བའི་བཞེད་པ་
ཐུན་མོང་དུ་བཞད་པའོ། །

ཡེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་དག་དེ་ལ་
སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ།

གཉིས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཡེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་
ཀྱི་འགྲེལ་དག་དེ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་ལ་གཉིས། འགྲེལ་བའི་དོན་ལ་དགོངས་
ཚུལ་དང་། སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་
ཆིག་ཟེན་དང་། དོན་ཐོབ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྐྱེ་ལྷན་གྱི་དང་པོ་ནམས་
ཆོས་ཅན། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་ལས་སྐྱེ་ན་དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་
མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི།
མདོར་བསྟན་གྱི་དངོས་ཟེན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་དོན་
མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ནི། དོན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་མདོན་ལ། རྒྱ་དུས་སུ་མདོན་པར་མི་
གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྐྱ་གྲུ་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་མི་
སྐྱེ་སྟེ། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་
དེ་ལྷགས་བསྟན་གྱི་སྐྱོར་བ་དང་། རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་གོང་དུ་བརྗོད་པའི་རང་
ལྷགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་བསྟན་པར་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱ་ཕྱི་གཉིས་
མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་དུ་མ་བཞེད་ཅིང་། མདོར་བསྟན་ལ་སྦྲར་ཡང་རང་
གི་དོན་ཡོད་པར་མ་དགོངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ནི། ཆིག་གསལ་ལས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་སྤྲོས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བསྐྱོག་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། དེའི་ཆོས་བསྐྱོག་པའི་དོན་མངོན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཞེས་སྐྱོན་སྤྲོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། བདག་སྐྱེ་འགོག་ཀུས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་མ་བསྐྱོན་པའི་སྐྱོན་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་དང་། གངས་ཅན་གྱིས་སྤྲོས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་དང་། དབུ་མ་པའི་བྱུང་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ནི། ལེགས་ལྡན་ན་རེ། བྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འདིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཀུས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་ཡང་དག་མ་བསྐྱོན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་ནི་སྤྱིར་བཞིན་དང་སྐྱོར་བ་ཡང་དངོས་ཟིན་ལྟར་ན། སྐྱེ་ལྡན་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

བཤམ། བདག་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པའི་སྐྱོར་བ་གཉིས་གང་རུང་འགོད་པ་ལས་མ་འདས། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་
 འཐད་དེ། གཏན་ཆིགས་དེ་དབུ་མ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་འགྱུར་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་པས་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སུ་ཁས་ལེན་
 པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། གངས་ཅན་ལ་གྲུབ་ཟིན་སྐབ་པས་
 མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བདག་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་
 བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ངེས་ན། བདག་སྐྱེ་མེད་པར་ཡང་
 ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། གངས་ཅན་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་དོན། འབྲས་བུའི་དུས་ནས་མདོན་པར་གསལ་ཟིན་བའི་རྒྱ་གུ་ལ་
 འདོད་དམ། རྒྱའི་དུས་ན་མི་གསལ་བའི་རྒྱ་གུ་ལ་འདོད་པ་དག་ལས་གང་
 ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། དེད་གངས་ཅན་ལ་གྲུབ་ཟིན་སྐབ་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། མདོན་པར་མི་གསལ་
 བའི་ཚུ་ལ་གྱིས་ཡོད་པའི་རྒྱ་གུ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས། གཏན་
 ཆིགས་གང་བཀོད་ཀྱང་ཁྲབ་པ་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ།
 བདག་སྐྱེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ་རྟགས་དཔེ་ངེས་པར་

འགོད་དགོས་ཤིང་། ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་དངོས་ཟིན་ལྟར་མི་རུང་བར་
བཞད་ཟིན་ལ། འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཆིག་གི་རྒྱས་པས་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་
དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། བདག་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་
དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་ལས་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲིག་དོན་རྟགས་སུ་འགོད་དགོས། དེ་
འགོད་ན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བདག་སྐྱེ་བཅད་ཅེས་གྱི་མེད་དགག་ལས་གཞན་
པའི་སྐྱེ་བ་ཞིག་འཕེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། བདག་སྐྱེ་མེད་པར་དམ་བཅས་
པའི་དམ་བཅའི་ཞེན་དོན་མེད་དགག་ཏུ་ཁས་སྦྱངས་པའི་དབུ་མའི་གྲུབ་
མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། ལྟར་གྱི་བསྒྲིག་དོན་རྟགས་སུ་འགོད་ན་གཞན་སྐྱེ་འཕེན་པར་འགྱུར་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་སྐྱེ་ཁས་སྦྱངས་ཤིང་བདག་སྐྱེ་བཀག་པས་སྐབས་ཐོབ་
ཀྱིས་གཞན་སྐྱེ་འཕེན་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་
དངོས་པོའི་སྐྱེ་བ་ལ་བདག་སྐྱེ་གཞན་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པར་ཁས་
སྦྱངས། སྐྱེ་བ་ཞིག་ནི་བསྐྱབ་བྱར་བྱས། བདག་སྐྱེ་བཀག་པས་ན། གཞན་སྐྱེ་
འཕེན་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་འཕེན་པ་ཁྱོད་རང་ཁས་ལེན་
དགོས་པར་སྒྲུང་ཞེས་འཕུལ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་སྐྱེ་འཕངས་སོ་ཞེས་ནན་
གྱིས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་སྤྱི་བའི་དོགས་པ་དབྱེད་པའི་སྐབས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་སྦངས་ནས།
སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཡང་གཞན་སྐྱེ་ཁས་སྦངས་པར་བསམ་པ་ཡིན་ཏེ།
སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་གཞན་སྐྱེ་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ་མ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་
རོ།

དཔལ་ལྡན་ལྷ་བས་སྐྱོན་དེ་སྦངས་པའི་སྐྱོན་ས་འགྲེལ་བའི་
དགོངས་པ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དཔལ་ལྡན་ལྷ་བས་སྐྱོན་དེ་སྦངས་པའི་སྐྱོན་ས་འགྲེལ་བའི་
དགོངས་པ་བཤད་པར་གཉིས། སྐྱོན་དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་མི་འཇུག་
པར་བསྟན་པ་དང་། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རང་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གསུམ། བདག་སྐྱེ་འགོག་བྱས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་མ་བསྟན་
པའི་སྐྱོན་མེད་པ་སོགས་དང་། ཉེས་པའི་བྱུང་པར་གཞན་མེད་པར་བསྟན་པ་
དང་། བསྐྱེད་དོན་ཁས་སྦངས་པའི་སྐྱོན་ས་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་
བའི་སྐྱོན་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་དང་། གཞན་གྲགས་ཀྱི་
གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་མ་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེས་བདག་སྐྱེ་
འགོག་བྱས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་དགོས་བྱས་མཚུངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
གཉིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བརྗོད་པའི་རང་

ལུགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པོ་དེ་བསྟན་པའི་སྤྱིར། འདིས་སྤྱོད་འདོད་པ་
ལྟར་གྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་འགོད་མི་དགོས་ཤིང་བཀོད་ཀྱང་དགོས་
པ་ལྟག་པོ་མེད་དེ། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་བཀོད་པས་འགལ་བ་མཐོང་ནས་མི་
ལྟོག་ན། བསྟོན་འདིང་བ་ཡིན་པས། དེའི་ཆེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་
བཀོད་ཀྱང་མི་ལྟོག་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བསྟོན་འདིང་པའི་རྒྱུ་བ་ཚད་ཆེར་མི་རུང་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཆིག་གསལ་ལས། གང་ལ་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་བཀོད་པ་
འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་བཅུད་པ་ན། ཅི་པ་རོལ་པོས་
ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་པ་རོལ་པ་རང་གི་ཁས་མ་སྒྲངས་པ་དང་
འགལ་བ་བས་བཅུད་པས་ཀྱང་མི་ལྟོག་ན་ནི། དེའི་ཆེ་ངོ་ཆ་བ་མེད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་གཉིས་ཀྱང་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། ཁོ་
བོ་ཅག་ནི་བསྟོན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཚད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར་རོ། །རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དགོས་པར་འདོད་མི་རིགས་པར་
ཐལ། དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར།
དེར་ཐལ། དེས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཁས་ལེན་
མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཆིག་གསལ་ལས། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ནི། རང་རྒྱུད་
ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷོགས་གཞན་ཁས་
སྒྲངས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ལྷོགས་གཞན་ཁས་

མ་སྦངས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མི་འདོད་པའོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འདིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཅུས་ཀྱི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་མ་བཀོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དུས་སུ་མངོན་པར་མི་གསལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྐྱ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྦར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བའི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བའི་ཡོད་ན། སྦར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། གངས་ཅན་གྱི་མདུན་ན་གནས་པའི་མངོན་པར་གསལ་བའི་གྱི་རྩ་བུ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྒྲོར་ངག་ཞིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། འདིར་གྲོལ་བ་གཞན་གྱིས་སྦྱས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། ཆིག་གསལ་ལས། གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བཟད་ཀྱི། གཞན་གྱིས་སྦྱས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་ལྷ་ལེ་ན། གངས་ཅན་པ་དག་མདུན་ན་གནས་པའི་བུམ་པ་མངོན་པར་གསལ་པའི་རགས་པའི་རང་བཞིན་ཡང་མངོན་པར་གསལ་བར་མི་འདོད་ཅིང་། དེ་ཉིད་དཔེ་ཉིད་དུ་བྱུང་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ནས། སུན་འབྱེན་པ་འདི་དག་ནི་འབྲེལ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཉེས་པའི་བྱུང་པར་གཞན་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་བདག་སྐྱེ་བཀག་པ་ཅུ་ལྟ་བུ་བཟད། བདག་ཤེས་

རིགས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་བྱ་ཉིད་བཞི་པོ་ཚས་ཅན། སྤར་
ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱའ་བེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་བཞིན་ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་ཞིག་ཀྱང་གཞུང་དེས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདིར་གསལ་བ་སྤྱི་བའི་ལོག་ཏོག་མ་ཞིགས་པའི་སྦྱོན་ཡང་
མེད་དེ། སྐྱེ་བ་སྤྱི་བ་དང་གསལ་བ་སྤྱི་བ་གཉིས་བརྗོད་ཚུལ་མ་གཏོགས་
བསམ་དོན་མཚུངས་པས། སྤྱི་མ་བཀག་པས་ཕྱི་མ་ཡང་ཞིགས་ཀྱས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

ཐལ་འབྲུར་བསྐྱོག་དོན་ཁས་སྦྱངས་པས་དབྱུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་
མི་འགལ་ཚུལ།

གསུམ་པ་ཐལ་འབྲུར་གྱི་བསྐྱོག་དོན་ཁས་སྦྱངས་པའི་སྦྱོན་ས་དབུ་མ་
པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྦྱོན་མེད་དེ། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་
ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཐལ་འབྲུར་བསྟན་ཀྱང་། དེའི་བསྐྱོག་དོན་སྤར་ཡང་སྐྱེ་
བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་དེ་པ་རོལ་གངས་ཅན་གྱིས་ཁས་སྦྱངས་ཀྱི།
ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཉེས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་
ལས། ཐལ་བར་འབྲུར་བ་བསྐྱོག་པའི་དོན་ཡང་། པ་རོལ་པོ་ཉིད་འབྲེལ་བ་
ཡིན་གྱི། ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། སྤར་བརྗོད་པའི་སྦྱོན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་

ཀྱང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆིག་གསལ་ལས། སྒྲོན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་མཐོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོན་དེ་དག་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་བསྟན་པ་
 ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཁས་སྒྲངས་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་
 དང་། དབུ་མ་པས་དེ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་འདོད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ་
 མིང་དང་བདས་བཞག་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཆད་མའི་
 རྟེན་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲེང་དུ་སྤྲ་གོལ་གང་ལ་དཔག་འདོད་
 ལྷགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚུལ་
 གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆིགས་དེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་སུ་འདོད་པའི་
 ཕྱིར། རི་སྤྲོད་དངོས་སྤྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་ནས་ཐལ་འགྱུར་པའི་གྲུབ་
 མཐའ་ལ་མ་ལྷགས་བར་དུ་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་འཐུན་སྒྲུབ་བ་མེད་
 དེ། དངོས་སྤྲ་བས་ཆོས་ཅན་འཇལ་པའི་ཆད་མ་དེ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་
 ཆོས་ཅན་ལ་ཆད་མར་སོང་བར་འདོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེས་ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེ། མིང་བདས་བཞག་
 ཅམ་མ་ཡིན་པར་བཏགས་དོན་བཅལ་བའི་ཆེ་རྟེན་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་

ཆད་མར་སོང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡོད་དེ།
སྤྱི་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མ་ཐུན་སྤང་བ་
མི་དགོས་ཀྱང་། སྤྱིར་དེ་གཉིས་ཀས་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་། ཕྱིར་
ཆོལ་གྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཁས་སྤངས་ལ་འབྲིས་ནས་
བཀོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆིགས་དེ། དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་
མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། རང་ལ་མི་ལྟ་བུ་དེ། མིག་དོན་དམ་པར་གཞན་ལ་མ་མི་
ལྟ་བར་སྒྱུབ་པར་བྱེད་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཅ་ཤེས་ལས། ལྟ་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ནི། །དེ་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཉིད། །གང་
གིས་བདག་ལ་མི་ལྟ་ན། །དེ་དག་གཞན་ལ་རི་ལྟར་ལྟ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། མིག་རང་ལ་མི་ལྟ་ན་གཞན་གསུགས་ལ་ཐ་སྦད་དུ་མི་ལྟ་བས་མ་བྱུང་
ཀྱང་། རང་ལ་མི་ལྟ་ན། གཞན་གསུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་ལྟ་བས་བྱུང་
ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ལྟ་ན། དེ་མིག་གི་གནས་ལུགས་སུ་སོང་། དེ་ཡིན་ན།
རྒྱུན་ལ་མི་ལྟོས་པས་རང་ལ་མི་ལྟ་བ་དང་གཞན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ལྟ་བའི་
བྱེད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཁས་ལེན་མི་
རིགས་ཏེ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་འགོད་
ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པའི་གཏན་ཆིགས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་

ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཉེས་སྤོང་གི་ལེན་དང་།
དེ་དགག་པ་ནི་འདིར་མི་བརྗོད་དེ་ལས་དང་པོ་བ་ལ་ཉེར་མཁོ་ཆེར་མེད་པ་
དང་ཆིགས་མང་དུ་དོགས་པས་སྐབས་དོན་ངེས་པའི་གོགས་སྤུ་འགྱུར་བར་
མཐོང་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོགས་པར་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་
མཁན་གྱི་ལུགས་དགག་པ། གྲུབ་མཐས་སྒོ་མ་བསྐྱར་བ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་
པར་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་
དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྤྱེ་བ་དགག་པ། རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྤྱེ་ན་དོན་མེད་དུ་
ཐལ་བ། རིགས་པ་དང་འགལ་བ། དེའི་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ལྷ་གུ་སོགས་སྤྱེ་ལྟན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་བདག་
ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ས་བོན་དེ་ལས་འབྱུང་ན་དེ་ལྟར་འབྱུང་དགོས་པའི་ཡོན་ཏན་
ལྷག་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ས་བོན་གྱི་དུས་ནས་
ཁྱོད་གྱི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཟིན་པའི་སྤྱིར་རྟགས་ཁས།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ས་བོན་ལས་སྐར་ཡང་བལྟམས་ནས་སྤྱེ་
བར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ། རང་གི་ས་བོན་གྱི་དུས་ནས་སྤྱེས་
ཟིན་པར་གྱུར་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་རང་གི་ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྤྱེས་ཟིན་

པའི་འོག་ཏུ་དེ་ལས་སྤར་ཡང་བཟུབས་ནས་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་སྟེ་
འདོད་པར་འགྱུར་ན་ནི། ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་ལྡན་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱིས་
ཀྱི་སྐྱེ་བ་འཛིག་རྟེན་འདིར་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཡང་བྱིས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་
ཉིད་བར་མ་ཆད་པར་སྤིང་པའི་མཐའི་བར་ཐུག་པར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱེས་ཟེན་པ་དེ་ཉིད་སྤར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དབྱིད་དུས་སོགས་ཀྱིས་ས་བོན་སྤང་རོ་ལྟར་ཉམས་
པར་བྱེད་ཅིང་། ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། རི་ལྟར་ན་ལྷ་གྲུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ས་བོན་དེ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་
འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། དེ་རང་གི་ས་བོན་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རྟགས་ཁས། འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། ལྷ་གྲུས་ལྷ་གྲུ་འཛིག་པར་མི་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། བྱུ་སྟེ། ས་ལྷ་གྲུ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པར་ཁས་
སྤངས་ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་འཛིག་ན། ལྷ་གྲུ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གངས་ཅན་ཆོས་ཅན་ནི། ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་
ས་བོན་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སོགས་ལས་ཐ་དད་པའི་ལྷ་གྲུའི་རིང་ཐུང་
སོགས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་ནི་ཁ་དོག་རོ་དང་རུས་པ་སྤྲིན་པའི་ཐ་དད་རྣམས་
བྱིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མེད་པར་འགྱུར་པར་ཐལ། བྱིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ས་ལྷ་གྲུ་
གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་རོ་བོ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་དོག་ནི་སྤྱི་

སེར་སོགས་དང་། རོ་ནི་མངར་སྐྱར་སོགས་དང་། སྒྲིན་པ་ནི་གནས་སྐབས་
 ཀྱི་འཕེལ་པའི་བྱད་པར་རོ། །གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། ས་སྐྱུག་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 གཅིག་གྱང་དབྱིབས་སོགས་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ། སྐྱ་གྱུ་
 དེ་སྤར་གྱི་ས་བོན་གྱིས་བདག་གི་དངོས་པོའི་གནས་སྐབས་བསལ་བ་སྟེ་
 བཏང་ནས་གནས་སྐབས་དེ་ལས་གཞན་པ་སྐྱ་གྱུའི་ངོ་བོར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྤར་འདོད་པ་དེའི་ཆེ། ས་བོན་དེའི་རང་
 བཞིན་དེ་ཉིད་སྐྱ་གྱུའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ངེ་སྤར་ཁས་ལེན་རིགས་
 པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་གྱུའི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཆེ་
 ས་བོན་གྱི་གནས་སྐབས་གཏོང་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གལ་ཏེ་གངས་ཅན་ཁྲོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ས་བོན་དང་། སྐྱ་
 གྱུའི་ངོ་བོ་གཉིས་ལ་འཇིག་རྟེན་འདིར་གཞན་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ནི།
 སྐྱ་གྱུའི་དུས་སྐབས་ས་བོན་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་གྱུ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་གཟུང་
 དུ་མེད་པ་འཇམ། ཡང་ན་ངེ་སྤར་སྐྱ་གྱུའི་དུས་སྐབས་སྐྱ་གྱུ་གཟུང་དུ་ཡོད་པ་འདི་
 བཞིན་དུ་དེའི་ཆེ་ས་བོན་དེ་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་
 བར་ཐལ། ས་སྐྱུག་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེ་སྤར་འདི་ནི་ཁས་མི་སྤང་བ་སྟེ་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྤར་བཤད་
 པའི་རིགས་པས་གཞོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ས་ལྷུག་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་
གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་ལུགས་སུ་མི་འཐད་པར་མ་བད། རང་བཞིན་གཅིག་པ་
ཡིན་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཡུང་ཐ་སྟོད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ་རྒྱ་མཚན་
གང་གི་ཕྱིར་ན། རྒྱ་ས་བོན་ཞིག་ནའང་ས་བོན་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་སྤྱུ་གུ་འཇིག་
རྟེན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདག་ལས་
འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་རབ་ཏུ་བཏགས་པ་འདི་དེ་ཉིད་དེ་དོན་དམ་དང་ནི་དེར་མ་
བད་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྟོད་དུ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུལ་དེ་ལ་གཞོད་
བྱེད་སྒར་བསྟན་ཟེན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྩ་བ་ཞེས་རབ་ཀྱི་རིགས་པས་དགག་པ་ནི། ལྷུ་གུ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྤྱེ་བར་ཁས་སྦྱང་
བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ལས་སྤྱེ་བར་འདོད་ན་རང་བཞིན་གཅིག་
ཏུ་སོང་བས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་འབྲས་བུ་དང་། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་རྒྱ་དང་། གང་
ཞིག་བྱ་བའི་ལས་དང་། གང་གིས་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཡང་གཅིག་ཉིད་དུ་
འགྱུར་ན། དེ་དག་ནི་གཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་དབུ་མ་
འདི་དང་རྩ་བ་ཞེས་རབ་ནས་རྒྱ་ཆེར་བཞག་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བཅུ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་

ཉིད་དུ། །ནམ་ཡང་འཐད་བར་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་ན།།
སྐྱེད་དང་བསྐྱེད་བྱ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། གལ་ཏེ་ཤིང་དེ་མེ་ཡིན་
ན། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཞན་སྐྱེ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་འདོད་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱིར་དགག་པ་དང་།
སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། གཞན་སྐྱེ་
དགག་པ། དེ་ལ་འཛིག་ཏེན་གྱི་གཞོད་པ་སྤང་བ། བཀག་པའི་ཡོན་ཏན། རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགར་ཡང་མེད་པ། བདེན་པ་གཉིས་ཅར་དུ་འང་རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྤྱིར་དགག་
པ། བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ། ལྷ་བཞིར་དབྱེད་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། ཏ་ཅང་ཐལ་བས་དགག་པ། སྒྲོན་སྒྲོང་གི་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལ་བཏེན་ནས་
གལ་ཏེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་
འགྱུར་བར་འདོད་ན་ནི་དེ་མི་འཐད་དེ། ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ།
༼རྩེ་ལྷ་ཞེ་ན། འོ་ན་གསལ་བྱེད་ཀྱི་མེ་ལྷེ་དམར་འབར་བ་ལས་ཀྱང་རང་གི་
ངོ་སྤྲུལ་གྱི་བསལ་བྱའི་ལུན་པ་འཐུག་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། འབྲེལ་

མེད་དོན་གཞན་གྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་
ལས། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། གསལ་བྱེད་མེ་ལྷེ་དམར་འབར་བ་
ལས་དེའི་བསལ་བྱའི་ཐུན་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྒྲགས་པ་འཕེན་ནོ། །
གཞན་ཡང་། རྒྱ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་ཐམས་
ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཉགས་སྒར་གྱི་དེའི་ཕྱིར། དེས་ཀྱང་བསྒྲགས་པ་
འཕེན་ནོ། །སྤྱི་བུ་གཉིས་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཆོན་གང་གི་ཕྱིར་ན། སྤྱི་
བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་མ་ལུས་པ་ལ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་སུ་འདོད་དགོས་པ་
དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་ལ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འདོད་པ་
དང་གཉིས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རྒྱ་དེ་འབྲས་བུ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན། ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཞན་ཡིན་པར་སོང་བས། ལྟོས་མེད་
ཀྱི་ཆོས་ལ་རྒྱར་རུང་ན། འབྲས་བུ་ཡང་རུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། ལྟོས་མེད་ལ་
རྒྱ་འབྲས་རུང་ན། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་འབྲས་རུང་བར་
ཐལ་བ་འཕེན་པའོ། །གཞན་སྤྱིའི་གཞན་ནི། རྒྱ་འབྲས་གཞན་ཡིན་པ་ཅམ་མ་
ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཞག་
ལས། དེ་ལྟར་ན་གཞན་སྤྱིའི་གཞན་ནི་གཞན་ཅམ་མ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་

གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པས། དེ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཏུ་ཅང་ཐལ་པ་འཕེན་པ་
ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གཞན་སྐྱེ་ལེགས་པར་འགོག་
ཤེས་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དགག་བྱའི་ཚད་ལེགས་པར་ངོས་
ཟེན་པ་དང་དེ་འགོག་རྒྱས་པ་ལ་ཐུག་སྟེ། གཞན་དུ་བཀག་པར་སྒྲིམ་ཡང་
ཆིག་ཙམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེན་སྦྱང་བ་དང་། དེའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་
ན་རེ། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་སྐྱེན་མེད་དེ། རྒྱ་གང་
གིས་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་རབ་ཏུ་བྱ་བར་རྒྱས་པ་དེའི་འབྲས་བུར་ངེས་པར་
བརྗོད་ཅིང་། རྒྱ་གང་ཞིག་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་པར་རྒྱས་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ནའང་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་ལུའི་ལྷ་གྲུ་དེ། རས་
དང་གྲོ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་རིགས་མི་གཅིག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་
པས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་སྟེ། ས་ལུའི་ལྷ་གྲུ་ནི་རང་རྒྱུད་གཅིག་
ཏུ་གཏོགས་པ་དང་། རིགས་རྒྱན་སྤྲུལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དེའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ནི། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དཔེ་རི་ལྟར་ན། རས་དང་བརྒྱ་
སོགས་ཀྱི་གོ་སར་དང་ནི་ཀང་ལྷ་ཀའི་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཞན་
ཡིན་པས། དེ་དག་ས་ལུའི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱར་འདོད་པ་མ་ཡིན་

ཞིང་། དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པའང་མ་ཡིན་ལ། རྒྱད་གཅིག་གི་ཁོངས་
སུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རིགས་འདྲ་བ་སྤྱུ་མ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་
པ་དེ་བཞིན་དུ་ས་ལུང་ས་བོན་ཡང་ནི་ས་ལུང་སྤྱུ་གུ་དེ་ཡི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ་བའི་སྤྱིར་ རོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་རྒྱ་དང་རྒྱ་
མ་ཡིན་པ་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་མཚུངས་
པའི་སྤྱིར།

རྒྱ་འབྲས་སྤྱུ་སྤྱི་བ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་སྤྱུ་སྤྱི་བ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་དང་།
རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་
དང་། ཚྩོད་པ་སྤོང་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གུ་ནི་ས་བོན་ལས་ཐ་དད་དུ་མཐོང་ གི།
རྒྱ་གུ་དེ་རང་གི་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་རྣམ་
པར་མ་འགྱུར་བར་རྒྱ་གུ་མཐོང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །རྒྱ་གུ་ནི་ས་བོན་དེ་རྒྱ་
གུ་ལས་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་པ་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་པར་
ཐལ། ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་མེད་པའི་སྤྱིར། རྒྱ་གུ་ལ་སོགས་པའི་
དངོས་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་གས་འདི་བཏང་
བར་བྱོས་ཤིག་སྟེ་བྱ་བར་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱ་གུ་རང་གི་ས་བོན་ལས་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགྱུར་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པས་ཏེ་དེའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་གུ་དེ་རང་གི་ས་བོན་དང་དུས་མཉམ་དུ་
 ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་རི་ལྟར་ན། སྤང་གི་མདའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་མཐོ་
 བ་དང་ནི་གཅིག་ཤོས་དམར་བ་དག་དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པར་ནི་མིན་པར་སྟེ་
 དུས་མཉམ་ཡིན་པར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། བསྐྱེད་
 པར་བྱ་བ་སྐྱ་གུ་དང་སྐྱེད་བྱེད་ས་བོན་དག་གི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་
 འགག་པའི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་པས་ས་སྐྱ་གུ་གཉིས་ཀྱང་དུས་གཅིག་ཏུ་
 ཡོད་པར་འགྱུར་པའི་སྒྲིབ་རོ། །ཞེ་ན། སྤང་གི་དཔེས་དེ་ལྟར་འདོད་མི་རིགས་
 པར་ཐལ། གལ་ཏེ་སྤང་གི་མགོ་མཐུག་གི་བྱ་བ་མཐོ་དམན་གཉིས་དུས་
 གཅིག་གི་ཆེ་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་མཆོན་དོན་འདིར་ནི་ས་སྐྱ་གུ་དུས་གཅིག་ཏུ་
 མེད་པས་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། གལ་ཏེ་ས་བོན་
 ཀྱི་དུས་སྐྱ་སྐྱ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་ནི་ད་ལྟ་སྐྱེ་བ་ལ་
 མཛོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པས་སྐྱ་གུའི་དུས་སྐྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ས་བོན་
 རང་དུས་སྐྱ་འགག་བཞིན་པ་ཡིན་པས་དེ་ནི་རང་དུས་དེར་ཡོད་ཀྱང་འཇིག་
 པ་ལ་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་པར་འདོད་པར་གྱུར་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ས་སྐྱ་གུ་
 གཉིས་པོ་འདི་ནི་རི་ལྟ་བུར་ན་སྤང་གི་མཐོ་དམན་དུས་མཉམ་པ་དང་
 མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་གི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་
 ད་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། ས་བོན་ནི་རང་དུས་སྐྱ་ཡོད་པའི་འཇིག་བཞིན་པ་ད་ལྟ་བ་

དང་། ལྷ་གུ་ནི་ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་མེད་ཅིང་དུས་དེར་སྐྱེ་བཞིན་པའི་མ་འོངས་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་བ་པོ་ལྷ་གུ་ནི་རང་གི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བའི་དུས་སུ་མེད་
ཀྱང་ལྷ་གུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་འདི་ནི་བྱེད་བ་པོ་ལྷ་གུ་མེད་པར་དེ་ཡོད་པར་
རིགས་པའི་ངོ་བོ་འང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱ་བ་དེ་བྱེད་བ་པོར་སྟོས་ནས་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན། འཕགས་པ་ས་ལུ་ལྡང་བའི་མདོ་ལས། སྤང་གི་དཔེ་བཞོད་
བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་ས་ལྷ་གུ་དུས་མཉམ་པའི་དཔེ་མ་
ཡིན་གྱི། བྱ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ཡིན་
ཏེ། ས་བོན་འགག་བ་ལ་མདོན་དུ་སྤྱོད་ས་པའི་བྱ་བ་དང་། ལྷ་གུ་སྐྱེ་བ་ལ་
མདོན་དུ་སྤྱོད་ས་པའི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་
འདྲ་བའི་བྱ་བ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་བ་ལ་འཐད་ཀྱང་། རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་བ་ལ་མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་དུ་རྒྱ་འབྲས་ཁས་ལེན་བ་ལ་
སྐྱེ་འགག་གི་བྱ་བ་དུས་མཉམ་ཡང་ས་ལྷ་གུ་སོགས་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་མི་
དགོས། ཅིག་ཤོས་ལ་དེ་ལྟར་མཉམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རྟེན་
བརྟེན་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ནི། རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་
པས་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཡང་བརྟེན་པར་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ལྷ་གུ་
རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་ཏེ། རང་གི་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དུས་སུ་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་
འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི་གལ་ཏེ། ས་སྐྱུག་གཉིས་དུས་མི་མཉམ་ཡང་། རྒྱ་འབྲས་
 དུས་མཉམ་པས་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། མིག་གི་སྒྲོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 ལ་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་རང་དང་དུས་གཅིག་པ་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་དག་
 དང་སྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་འདུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པ་ལས་ནི།
 གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིག་གི་
 རྣམ་ཤེས་ནི། རང་གི་སྐྱེ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་དུས་སྐྱེ་ཡོད་པ་ལས་སྦྲར་ཡང་འབྱུང་བས་
 དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་རྒྱུ་དེ་དུས་སྐྱེ་དེ་མེད་ཀྱང་རང་
 བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཅེ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་
 འདི་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་མེད་པས་དེ་ཡོད་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡིན་པ་སྐྱར་
 བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་རང་ལས་བསྐྱེད་བྱ་གཞན་སྐྱེད་པར་
 བྱེད་པ་དེ་རྒྱ་ཡིན་ན། དེའི་ཆེ་རྒྱ་དེས་འབྲས་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
 འཇ། འོན་ཏེ་མེད་པ་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་
 བལ་བ་ཞིག་སྐྱེད་ཅེས་བརྟག་གང་། དང་པོ་སྐྱར་ཡོད་དེ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བུ་སོགས་
 འབྲས་བྱ་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཅི་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་པར་ཐལ་རྒྱ་དུས་སྐྱེ་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་སྦྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བྱ་མེད་པ་

ལའང་རྒྱན་དེས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། མེད་པ་རྒྱན་གྱིས་
བསྐྱེད་པར་མི་རྒྱས་པའི་སྤྱིར། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཉིད་ལ་རྒྱན་དེས་ཅི་ཞིག་
བྱ་སྟེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར། ཡོད་མེད་
གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་ལའང་རྒྱན་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་
གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་སྤངས་
ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོད་པ་སྤང་བ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་
མེད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོད་པ་སྤང་བའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་།
ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་འདིར་ནི་དེ་འགོག་པའི་རིགས་
པ་གཞན་སྤྲས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་གོ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་བྱར་མེད་པར་ཐལ། འཇིག་
རྟེན་པ་གང་གིས་རང་གི་ལྟ་བ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བའི་
ཤེས་པ་ཆོད་མར་འདོད་པས་ན་མཐོང་བ་དེ་འགོག་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་
གྲགས་པས་གཞོད་པའི་སྤྱིར། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་འདིར་ནི་རིགས་པ་
གཞན་བསྟན་པ་དེ་དག་ཀྱང་། ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། རང་གི་
མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་རྒྱ་གཞན་ལས་འབྲས་བུ་གཞན་འབྱུང་བ་ཡང་
འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་མདོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱ་མཆོད་དེས་ནའི་
སྤྱིར་རོ། །ཞེ་ན།

བདེན་གཉིས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་ལྟ། བདེན་གཉིས་སྤྱི་འཇུག་གཞག་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་
སྒྱུར་བ། བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ། བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་
གཞོན་པ་དགག་པ། འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་
བར་བསྟན་པ། འཇིག་རྟེན་ལ་སྟོས་ཏེ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཞེན་ཡུལ་ལ་
འབྱུང་བའི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
ཆིག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཀྱན་ཆོས་ཅན། རང་རང་གི་སྤྱི་ནང་གི་
བོ་གཉིས་གཉིས་ནི་འཇིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་རིག་
ཤེས་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་དང་། རྟེན་པ་མཐོང་བ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་ཡིས་རྟེན་
དོན་གྱི་དངོས་པོ་སྤྱི་དོན་བོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཡང་དག་པ་མཐོང་
བའི་རིག་ཤེས་ཆད་མས་རྟེན་པའི་ཡུལ་སྤྱི་གྲུ་བདེན་སྟོང་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འདོད་དེ། མཐར་ཐུག་
དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་གང་ཞིག་ཆད་མ་དེ་སྟོང་ལ་
མཐར་ཐུག་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་སོང་བའི་སྤྱིར། མཐོང་བའི་རྟེན་པ་ཐ་
སྙད་པའི་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་གྲུ་ཆོས་ཅན། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་

པར་གསུངས་ཏེ། ཐ་སྙད་དཔྱད་པའི་རིག་ཤེས་ཆད་མའི་ཉིད་དོན་གང་ཞིག་
ཆད་མ་དེ་ཁྱོད་ལ་ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདིར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་པ་སྤངས་ནས་
བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་མ་ཤེས་ན་
ཟབ་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་ཤིང་། མ་ཤེས་ན་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པར་
མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དེར་ཐལ། ཅ་ཤེ་ལས། གང་དག་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི།
རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡི། །ཟབ་མའི་
དེ་ཉིད་རྣམ་མི་ཤེས། །ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོག་མི་
རུས། །དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར། །སྤངས་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །
ཞེས་པ་དང་། འདིར་ཡང་། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ཏེ།
ཡབ་སྐུས་མཇུག་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་
དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདིར་ཟད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ངེ་

ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཞེས་པས་དབྱེ་གཞི་དང་།
འདིར་བད་ཅེས་པས་གངས་ངེས་དང་། ཐུགས་སུ་ཚུད་ཅེས་པས་མཐུན་པར་
བསྟན་པའི་བྱིར། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གང་གིས་
ཉིད་པའི་ཆད་མ་དེ་ཁྱོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིག་ཤེས་ཆད་
མར་སོང་བའི་ཉིད་དོན་དེ། དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཆོན་གཞི་ནི། ལྷ་གྲ་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག་དང་། བསྐྱ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་སྤྲོ་མོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་
གཞི་ལ་གང་ཟག་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་བྱིར།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གང་གིས་ཉིད་པའི་ཆད་མ་དེ་
ཁྱོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཐ་སྐྱད་དཔྱོད་པའི་རིག་ཤེས་ཆད་མར་སོང་བའི་ཉིད་དོན་དེ།
དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། མཆོན་གཞི་ནི། ལྷ་གྲ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པ་ལ་ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་མི་འབྱེད་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་ཤེས་འོ་ལ་ལྟོས་ནས་
ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་དེ། འཕྲལ་གྱི་འཁྲལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་དབང་
པོའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རྣམས། འཇིག་རྟེན་ཤེས་འོ་ལ་ལྟོས་པའི་
ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་དང་། འཕྲལ་གྱི་འཁྲལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་དབང་
པོའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རྣམས། འཇིག་རྟེན་ཤེས་འོ་ལ་ལྟོས་པའི་

ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པར་འཆད་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར། སྤྱ་གུ་བདེན་སྟོང་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།
དོན་ཡང་ཡིན། དམ་པ་ཡང་ཡིན། བདེན་པ་ཡང་ཡིན་པས་ནི་དེ་ལྟར་བརྗོད་
པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཉིད་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དམ་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པར་བདེན་
པའི་མི་བསྐྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱ་གུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འཆད་འགྱུར་ལྟར་རང་ཉིད་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱི་ངོ་བོར་བདེན་ཡང་དོན་ལ་བརྟུན་པས་ན། དེ་ལྟར་
བརྗོད་པའི་བྱིར། བདེན་རྒྱུན་ཀྱི་བྱུང་པར་དེ་ལྟར་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱ་གུ་ལྟ་
བུའི་ཆོས་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་རྒྱུན་པ་བསྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡོངས་གཙུག་ལ་
བྱུང་ན། མི་བསྐྱ་བའི་ཆོས་ལེན་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་དགོས་པའི་བྱིར།
བྱུང་སྟེ། བསྐྱ་མི་བསྐྱ་གཉིས་པན་ཚུན་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དབུ་
མ་སྤང་བ་ལས། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཙུག་པ་གང་རྣམ་པར་བཅད་པ་མེད་ན་
མེད་པ་དེ་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ།
ཁེགས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྤྱ་གུ་རང་ཉིད་བདེན་སྟོང་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱ་གུ་ངེས་
ན་དེ་བདེན་སྟོང་ཡིན་པར་ངེས་པའི་བྱིར་པ་མེད་དེ། སྤྱ་གུ་བདེན་སྟོང་ངེས་ན་

དོན་དམ་བདེན་པ་ངེས་དགོས། ལྷ་གུ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་མ་སྟོང་པའི་ཐ་སྙད་
 པའི་ཆོད་མས་ཀྱང་ངེས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་གུ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་
 ངེས་པས་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ངེས་པའི་གོ་ཆོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་དེ་
 ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དབུ་མའི་ལྷ་བ་
 ཉིད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པ་ཡིན་པར་ཆོད་མས་ཉིད་པ་ལ་ནི། དབུ་མའི་ལྷ་བ་ཉིད་པ་ཅིག་ངེས་
 པར་དགོས་ཏེ། གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་བརྟུན་པར་གྲུབ་དགོས་
 ཞིང་། བརྟུན་པར་དངོས་སུ་འབྲུབ་པ་ལ་གཞི་དེ་ལ་སྟོན་དུ་བདེན་གྲུབ་ཆོད་
 མས་ཁེགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་གཉིས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོག་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དབྱུང་པའོ། །དང་པོ་
 ནི། ཞེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བར་མ་ཟད། མཐོང་བ་བརྟུན་པའི་ཡུལ་
 ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལའང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། འཕྲལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་
 མ་བསྐྱད་པའི་དབང་པོ་གསལ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཞེས་པ་དང་། འབྲུལ་
 རྒྱ་དེས་བསྐྱད་པའི་དབང་པོ་སྟོན་ལྡན་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཞེས་པ་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་སྟོན་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནི་
 ཆོས་ཅན། དེས་མ་བསྐྱད་པའི་དབང་པོ་ལེགས་པར་གྱུར་པའི་ཞེས་པ་ལ་

ལྟོས་ནས་ལོག་པའི་ཤེས་པར་འདོད་དེ། འཕྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཕྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱུ་འགོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་
དུག་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཟུང་བར་བྱ་བའི་དོན་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་
པའི་གཟུགས་སོགས་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་ངོ་ཉིད་ལས་
ལྟོས་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་མ་སྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་
པའི་ཆོད་མས་ལོག་པར་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷག་མ་
གཟུགས་བརྟན་དང་བྲག་ཆ་དང་སྒྲིག་རྒྱུ་འུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་
ཅན། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་ལོག་པར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་
ཏེ། ལྷར་གྱི་ཆོད་མ་དེས་ལོག་པར་རྟོགས་རུས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདིར་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་ལོག་གཉིས་
གྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་ན། དེ་གཉིས་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། འཕྲལ་གྱི་
འབྲལ་རྒྱ་རབ་རིབ་དང་། བྲག་སེར་དང་། ད་རྒྱ་ར་སྟེ་ཐང་སྟོམ་གྱི་འབྲས་བུ་
ཐོས་པ་སོགས་ནང་ན་ཡོད་པ་དང་། ལྷ་དང་། ཉིལ་མར་དང་། བྲག་ཕུག་གི་སྒྲ་
དང་། དབྱེད་དུས་གྱི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་མ་སྒྲ་བོའི་ཡུལ་དང་ཉི་བ་རྣམས་
རྟེན་གྱི་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱེས་པའི་
དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་དང་། རྟེན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་གཉིས་དང་གྲུབ་
མཐའ་ངན་པ་དང་གཏན་ཆོག་པས་ལྷར་སྤྲང་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱེས་པའི་

ཡིད་ཤེས་རྣམས་དང་། དེ་དག་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཤེས་འོ་ལ་
 ལྟོས་པའི་ལོག་པ་དང་། རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་དབང་པོ་དང་།
 ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ནི། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྒྱུ་དེ་ལྟ་བུ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསེ་རུའི་ནང་དུ་
 སྐྱེ་ཤད་འཇག་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་དང་། དུང་དཀར་སེར་འཇིན་དང་། གཟུགས་
 བརྟན་བྱད་བཞིན་དུ་འཇིན་པ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་ལ་ཚུར་འཇིན་གྱི་དབང་ཤེས་
 དང་རྟོག་པ་སོགས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་
 ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་དབང་ཤེས་རྟོག་པ་ཡུལ་དང་བཅས་
 པ་ནི། འཇིག་རྟེན་རང་ཁ་བའི་ཐ་སྐྱད་པའི་ཤེས་པས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
 རྟོགས་བྱས། རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་དབང་ཤེས་རྟོག་པ་ཡུལ་
 དང་བཅས་པ་ནི་ཤེས་པ་དེས་དེ་ལྟར་རྟོགས་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར། འབྲུལ་རྒྱ་དེ་
 ལ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྒྲིག་རྒྱ་ལ་ཚུར་འཇིན་པའི་ཆེ་རྒྱུན་
 ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་དང་། གྲུར་ཞུགས་ནས་ལྟོན་ཤིང་འགོ་བར་སྒྲུང་བའི་ཆེ་རྒྱུན་
 ལ་ཡོད་པ་དང་། ས་གཞི་དམར་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ཆེ་དེ་མ་ཐག་
 རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་དང་། བསེ་རུ་གཙང་མའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤད་འཇག་སྒྲུང་གི་དབང་
 ཤེས་སྐྱེས་པའི་ཆེ་འབྲུལ་རྒྱ་བདག་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱད་བཞིན་གྱི་
 གཟུགས་བརྟན་དང་དེར་འཇིན་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་འོས་ལ་

སྟོས་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མ་སྟོས་
པར་འཇིག་རྟེན་རང་ཁ་བས་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་རྒྱས་པའི་
ཕྱིར། བྱད་བཞིན་དང་ངེ་འཇིན་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་སྟོས་པའི་ཡུལ་ཅན་
ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་འཇིག་རྟེན་རང་ཁ་
བས་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་
རྒྱ་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་ལྟན་སྦྱེས་སོགས་འབྲུལ་རྒྱ་
ལྟན་སྦྱེས་སམ་ཕུག་གི་འབྲུལ་རྒྱ་རྣམ་འདིའི་རྒྱར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། འབྲུལ་
གྱི་འབྲུལ་རྒྱ་བདག་འཇིན་ཀྱན་བཏགས་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་ནི་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་ངས་མི་རྒྱས་ཏེ། ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་
བྱེད་དེ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་།
སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན། སྣང་ཚུལ་བདེན་པར་སྣང་ཡང་།
གནས་ཚུལ་བརྟུན་པར་གྲུབ་པས་བྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་
མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་འཇིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་
གྱི་བྱད་པར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་འབྲུལ་པར་
ཁས་ལེན་ཅིང་། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ཁས་མི་ལེན་ལ། དེ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ལ་ཡང་

ལོག་གི་དབྱེ་བ་བྱེད་མི་བྱེད་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་
 མི་ལེན་ལ་ཐུག་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་ལོག་གཉིས་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་ཀྱང་དེར་ལྟོས་པའི་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀྱན་
 རྫོབ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་བྱེད་དེ། ལྟོ་གང་གི་ངོར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་ན། དེའི་
 རོ་བོར་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མ་སོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་རོ་བོར་ལོག་པར་མ་
 སོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱད་བཞིན་དེ་ལྟོ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་
 དག་ཏུ་འཇིག་པའི་ལྟོ་ཡིན་ན། དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ལོག་པ་དང་བརྟུན་པར་འཇིག་
 པའི་ལྟོ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

མཐུན་དབྱེད་པ།

གསུམ་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ཀྱན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཐད་
 པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་
 དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་བྱུང་བེད། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཀྱན་རྫོབ་
 ལ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། ཟེར་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་
 ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་
 བྱུང་། འདོད་མི་རུས་སོ། ཁ་ཅིག་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་དག་
 དང་ལོག་པ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཡོད་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཡང་ལོག་གང་རུང་

ཡིན་ན། ཡོད་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། འདོད་ན། སྐྱ་རྟག་པ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བུམ་པ་
བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྤྱོད། ཁ་ཅིག་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཡོད་པར་ཐལ། ལོག་
པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། གཟུགས་
བརྟན་དང་དེའངོན་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་
ཀྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ལ་ཡང་དག་དང་ལོག་
པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་དག་ཏུ་གྱུར་པའི་
ཀྱན་རྫོབ་དང་ལོག་པར་གྱུར་པའི་ཀྱན་རྫོབ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
མ་ཁྲབ། ཁ་ཅིག་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་ན། ལོག་པའི་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཡང་
དག་ཀྱན་རྫོབ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། སྐབས་འདིའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
འདོད་བྱས་པར། རྣམ་མཁྲེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ་དོན་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། སྐབས་དོན་གཞན་གྱི་ཆེ་
འདོད་མི་རིགས་པའང་ཡོད་དེ། དགོ་བའི་སྤྱོད་པས་ལ་ཡང་དག་དང་། མི་དགོ་

བའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་ལ་ལོག་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན།
འདི། རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། ལོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་ཚུལ་གཞན་དུ་སྤང་
ཞིང་། གནས་ཚུལ་གཞན་དུ་གནས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
རང་འཇིན་ཤེས་པ་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་ཡང་། དོན་ལ་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་
ཡིན་ན། འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ཞེས་པས་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། སྐབས་དེའི་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན། མ་ཁྲལ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཤེས་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་
པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་
ཆོས་ཅན་གྱིས་བསྐྱབ། ཁ་ཅིག་ འཕྲལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་མིག་
སོགས་དབང་པོ་དུག་པོ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དུག་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲལ། འདོད་ན། དེ་འབྲལ་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་དབང་
པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་པོ་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། མི་ཤེས་པ་སྤངས་པའི་གཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་
ལུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་གཞུང་ལས་འབྲུང་བའི་བདག་དེ་ཉིད་རི་
ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་བཏགས་པ་དང་། ལྟུ་

མའི་རྟ་སྒང་ལ་རྟ་སྒང་མཆོན་ཉིད་པ་དང་སྤྱིག་རྒྱུ་ལ་ཚུ་དང་སོགས་ལ་སྟེ་
གཟུགས་བརྟན་ལ་བྱད་བཞིན་དང་བྲག་ཆའི་སྤྱ་ལ་བརྗོད་བྲེད་ཀྱི་སྤྱ་ལ་
སོགས་པར་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རི་ལྟར་བཏགས་པ་
ལྟར་ཀྱི་དོན་དེ་ཐ་སྙད་དུ་འང་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་
ཡིན་ཀྱི། ལུ་སྟེགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་དང་སྤྱི་གཙོ་བོར་སྤྱོ་བཏགས་པ་
སོགས་མེད་པ་མིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་དང་སྤྱི་གཙོ་བོ་དང་། ལུ་མའི་རྟ་
སྒང་ལ་དེ་དག་ཏུ་སྤྱོ་འདོགས་པ་དང་བཏགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་
པའི་གཟིགས་པ་ཁས་སྒངས་ནས་གཞན་སྤྱེ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་
གྲགས་པས་མི་གཞོད་དེ། རི་མེད་སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒངས་པ་སྟེ་དེ་
དང་བྲལ་པའི་སོ་སྤྱིའི་མ་རིགས་པས་བསྐྱད་པའི་སྒོས། དེས་མ་བསྐྱད་པ་རི་
མ་མེད་པའི་སྒོས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།
།དཔེ་རི་ལྟར་ན། མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་ཀྱིས་སྤྱ་ཞུང་ལ་སོགས་པ་དམིགས་
པ་སྟེ་ཞེན་པ་ཡིས་ནི། རབ་རིབ་མེད་པའི་ཤེས་པས་སྤྱ་ཞུང་སོགས་མ་མཐོང་
བ་ལ་གཞོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་བཞད་པ་དང་། དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆིག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན་ འོ། །

དང་པོ་ནི། གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་གཏི་
 ཟུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རོ་བོ་རི་ལྟར་གནས་པའི་རང་
 བཞིན་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན་པའི་སྟེར། བདེན་འཛིན་དེས་གཟུགས་སོགས་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་དེས་སྒྲུང་བར་བཅོས་པའི་བཅོས་
 མ་སེམས་ཅན་ལ་བདེན་པར་སྒྲུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐུབ་པ་
 དེས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པ་རང་
 ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་རོ་བོར་བདེན་པའི་སྟེར། མདོ་
 གང་ལས་གསུངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། དངོས་རྣམས་
 སྒྲིབ་པ་ཀུན་རྫོབ་དུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་
 འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྟེར།
 གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་
 དག་བཅོམ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྗེས་ཐོབ་པའི་རོ་བོར་
 ཀུན་རྫོབ་དུ་གྲུབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་བཅོས་མར་གྱུར་པའི་རོ་
 བོར་སྒྲུང་བའི་སྟེར།

གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་རོ་བོར་བདེན་མི་བདེན་

བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་རོ་བོར་

བདེན་མི་བདེན་གྱི་བྱང་པར་སོགས་བསྟན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་སོགས་དང་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་ལུགས་འདིའི་སྤྱི་བ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། གཟུགས་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཀྱན་རྫོབ་
བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་བདེན་པར་འཇིན་པའི་
བདེན་འཇིན་དེ་སྟོ་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཡིན་ལ་བྱིད་དེའི་ངོ་བོར་འདེན་པར་སྤང་ཡང་
དོན་ལ་བདེན་པར་མ་བྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་
བཤད་དེ་ཆང་བ་ཅམ་གྱིས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་
དམ་བདེན་པ་ལ་ཡང་སྤྱོད་བཤད་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོང་
ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ལངས་མ་ཐག་པའི་ཡེ་ཞེས་གྱི་
ངོ་བོར་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོ་བོར་བཅས་
མའི་ཀྱན་རྫོབ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་རང་
བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་གྱི་དབང་གིས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་
བཞག་གྱང་། བདེན་འཇིན་དེས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེས་བཞག་པའི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་སྤིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་བསྟུས་པའི་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་
བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དག་ས་ལ་

གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་རྩེ་ས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་
 གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་སྒྲུང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་
 གཟེགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་བདེན་འཇིན་ས་བོན་དང་བཅས་པ་བྱང་
 པར་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྒྲུངས་པས།
 འདུ་བྱེད་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་གཟེགས་
 པ་རྣམས་ལ་ནི། བཅོས་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི། བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 བདེན་པར་མངོན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་སྤར་བཤད་པའི་
 གང་ཟག་དེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་ཀྱན་རྫོབ་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་། གང་ཟག་གསུམ་པོ་
 མཐའ་དག་ལ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་
 པའི་གང་ཟག་དེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་ཀྱན་རྫོབ་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། ཀྱན་རྫོབ་
 ཅམ་ཡིན་ཞེས་པས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་དོན་མི་འགོག་སྟེ། དེ་ནི་
 བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཇིན་པ་འགོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སོ་སྐྱེའི་ངོ་བོར་
 དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་སྒྲུང་བའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་
 རྣམས། ལྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པའི་
 རྩེ་ས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་ཀྱན་རྫོབ་དང་། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་

ཉིད་དེ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོར་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འཕགས་པ་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཡིན་ལ། དེའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྐྱིབ་གཉིས་བཞད་པ་དང་།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྐྱིབ་གཉིས་སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་བཞད་པ་དང་།
ལུགས་འདིའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཐུན་མོང་མིན་པ་བཞད་པ་དང་།
སྐྱིབ་གཉིས་ལམ་གང་གི་གནས་སྐྱེས་སུ་སྟོང་ཚུལ་བཞད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
ས་ལམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གཙུག་པོར་གོགས་བྱེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། སྐྱིབ་
པའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཉོན་སྐྱིབ་དང་། ཤེས་སྐྱིབ་གཉིས། ཐར་པ་ཐོབ་
པ་ལ་གཙུག་པོར་གོགས་བྱེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་དང་
པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྟན་སྐྱེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
གྲུབ་མཐས་སྟོ་ཁ་བསྐྱར་བའི་དབང་གིས་སྐྱ་གུ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འཛིན་
པའི་རྟོག་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་ངང་གིས་སྐྱ་གུ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
ས་བོན་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་གཙུག་པོར་གོགས་

བྱེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད།
 དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་མངོན་འགྱུར་བ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་
 བློ། འཇུག་ཤེས་དུག་ལ་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་པའི་གཉིས་སྒྲུང་
 འབྲུལ་པའི་ཆ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
 བག་ཆགས་ལྟ་བུའོ། །འཇུག་ཤེས་དུག་ལ་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་
 བའི་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པའི་ཆ་དང་། དེའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཀྱང་
 དེར་ངེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཕྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་ལྟག་པར་ཐོབ་པ་དང་། ཡོན་
 ཏན་བརྒྱ་ཐག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པ་སོགས་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་།
 ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྤྲ་བ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མྱོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་
 སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་
 པར་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་ཉོན་མོངས་སུ་མི་འདོད་ཀྱང་། དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་
 ཉོན་མོངས་རི་ལྟར་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་
 དུ་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཉོན་མོངས་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་
 གིས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གཞན་ནམས་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་བྱིར།
 ལུགས་འདིར་ཡང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་
 ལ་རྟོག་པ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། རང་དུ་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་ཞེས་པའི་

ཐད་དུ་དེ་ལ་ལྟན་སྤྱིས་ཡོད་པར་བཞག་པའི་སྤྱིར། གང་ཟག་སྤང་པོ་དང་
མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཀུན་བཏགས་
ཀྱིས་བྱུང་སྟེ། གང་ཟག་རྟོག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་
ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བྱུང་པའི་སྤྱིར། འདིར་སྤར་བཞག་པ་དེ་དག་ཉོན་མོངས་
ཡིན་པར་མ་ཟད། ཚོས་དང་གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་
ཅད་ཉོན་མོངས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གཏི་ཟུག་དང་། མ་རིག་པ་དང་། བདེན་
འཛིན་དུ་འདོད་པའི་སྤྱིར། བདེན་འཛིན་དེ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་གཞན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་ཡང་གསུངས་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་
དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །གཏི་ཟུག་ཀུན་ལ་གནས་འགྱུར་ཏེ། །དེ་སྤྱིར་ཉོན་མོངས་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །གཏི་ཟུག་བཙོམ་པས་བཙོམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་ལས་ཀྱང་། གནས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལྡན་ལ།
།ཉོན་མོངས་དུག་ཅན་ཅེས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་བདེན་འཛིན་ཡོད་ན་ཉོན་མོངས་
གཞན་འབྱུང་བ་དང་། དེ་མེད་ན་གཞན་མི་འབྱུང་བའི་འགྲོ་ལྟོག་གསུངས་
པའི་སྤྱིར། འཛིག་ལྟ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་བྱུང་ཀྱང་།
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན། འཛིག་ལྟ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ལྟས་སྤྱིན་
ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཚོད་སྤྱིན་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཡང་། འཛིག་ལྟ་མིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འཛིག་ལྟའི་

དམིགས་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ། ངའོ་སྙམ་པའི་སྒོ་སྒྲེ་བ་ཞིག་དགོས་ལ། ལྷས་
 སྒྲིན་གྱིས་མཆོད་སྒྲིན་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྙམ་པ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེ་
 བྱི་སྒྲིར་ང་ཙམ་ཡིན་པར་འཇིན་མི་སྲིད་པའི་དོན་མིན་གྱི། རང་ཉིད་དོ་སྙམ་
 པ་ངང་གིས་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ཏེ། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན། མཆོད་སྒྲིན་གཞན་ལ་
 དམིགས་ནས་ང་དང་གང་ཟག་ཏུ་འཇིན་པའི་ལྷས་སྒྲིན་གྱི་ཉོག་པ་མེད་པར་
 འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །ངར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྷ་དང་ང་ཡིར་འཇིན་པའི་འཇིག་
 ལྷ་གཉིས་ཀྱིས། དམིགས་ཡུལ་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པར་མཚུངས་ཀྱང་མི་
 འབྱུང་བའི་བྱིར་པར་ཡོད་དེ། ངར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྷས་ང་ཉིད་ལ་དམིགས་
 ནས་རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པར་འཇིན། ང་ཡི་བར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྷས། ང་
 ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ང་ཡི་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པར་
 འཇིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་ནི་ང་དང་
 ང་ཡི་སྙམ་པ་དེ་ལྷ་བྱའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ང་ཡིར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྷ་དེས། མིག་སྒྲོ་སོགས་
 ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པར་མི་འཇིན་
 ཏེ། དེ་དག་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུབ་
 གྱེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཆོས་བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་
 འཇིན་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་ཡིན་དགོས་ལ། འཇིག་ལྷ་ཡིན་ན། གང་

ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་བ་གཉིས་ལམ་གང་གི་གནས་སྐབས་སུ་སྤོང་ཚུལ་བཞག་པ།

གསུམ་པ་ནི། དམན་ལམ་སྤོན་དུ་མ་སོང་པའི་བྱང་མེས་སྤྱི་བ་
གཉིས་ལམ་གང་གི་གནས་སྐབས་སུ་སྤོང་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉོན་སྤྱི་བ་ཀྱན་
བཏགས་རྣམས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤོང་། ལྷན་སྤྱེས་ལ་ཆེ་
འབྲིང་བྲལ་ཏུ་བྱས་ནས་ས་དང་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ནས་ས་བདུན་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤོང་།
ཤེས་སྤྱི་བ་སྤོང་པའི་འགོ་བརྩམ་པ་ནི་ས་འོག་མའི་གནས་སྐབས་སུ་འབྱུང་
ཡང་། གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ལ་ཤེས་སྤྱི་བ་ཏུ་བྱས་པའི་འགོ་
དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཚུམ་པའི་
ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཚུང་དགྲུང་བྱས་
ནས་སྤོང་ཚུལ་བཞག་པ་རྣམས་འདིར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། སྐབས་འདིར་བདེན་
འཛིན་ཉོན་སྤྱི་བ་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཛིན་ལྷན་སྤྱེས་ལ་སྒྲོར་བྲལ་ཏུ་
འབྲེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཚུང་གསུམ་དང་། རེ་རེར་གཉིས་གཉིས་
སུ་བྱས་ནས་སྤང་བཞག་པ་ལྟར་སྤོང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཞག་དང་སྤོང་འཐུན་
ལས། ཤེས་སྤྱི་བ་སྤོང་པའི་འགོ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཚུམ་པར་གསུངས་པ་དང་
མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ལ་ཤེས་སྤྱི་བ་ཏུ་བྱས་

པའི་ནང་མཚན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྦྲོང་པའི་
 འགོ་རྩེ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་
 འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བར་འགྱུར་ཏེ།
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་མི་སྦྲོང་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་ཁོ་ཐོ་ནི་རྩེ་བཙུན་བསྟན་དར་བའི་བཞེད་པ་འདི་ཁོ་ན་འཐད་པར་
 སེམས་ཏེ། གཞན་གྱི་ལྟར་ན་སྤར་གྱི་སྒྲིབ་དུ་མ་བད། ཐེག་དམན་དག་བཙུན་
 གྱི་རྟོགས་པ་སྒྲིབ་དུ་སོང་པའི་བྱང་སེམས་འོག་མ་བ་རྣམས་ལ་སྤར་བྱ་གང་
 ཡང་མེད་པར་ཐལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་བད། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་ཤེས་པ་མེད་
 པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡིན་ན། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ལས་ས་བཙུའི་ངོས་སྐལ་གྱི་
 སྤར་བྱ་ལ་ཀུན་དུ་ཕྱོངས་པ་གཉིས་གསུངས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་
 ཐལ་བ་དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྤྲ་ཞིང་སྤར་བ་མཐའ་དག་ནི། སངས་
 རྒྱུ་ལ་འབྲེལ་ཞིག་གི་མདོན་སུམ་གྱིས་གཟིགས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་ཀུན་དུ་ཕྱོངས་པ་
 དེ་དག་ཀྱང་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ལས་འབྲས་ཀྱི་
 འབྲེལ་བ་སྤྲ་ཞིང་སྤར་བ་རྣམས་ལ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་
 བ་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པའི་རྒྱད་ལ་དེ་རྣམས་ལ་
 ཕྱོངས་པའི་ཕྱོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན། ཤེས་སྒྲིབ་དང་

ཤེས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་གྱུ་བ་པ་ལས། དེ་དང་ཤེས་པའི་གཞི་མཐུན་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཁས། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། སྟོང་འཐུན་དང་འགལ་པའི་
སྟོན་མེད་དེ། དེ་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱེ་ཤད་དང་བདེན་གཉིས་མཁྱེན་ཚུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཚིག་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། དཔེར་ན། བློ་རབ་རིག་གི་མཐུ་ཡིས་བསྐྱད་པ་ལ་བསེ་རུ་གཙང་མའི་
ནང་དུ་སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ལོག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་
དོན་དེ་ཉིད། དེའི་བདག་ཉིད་ཞིག་དུ་བཏགས་པ་དེར་བློ་དག་པས་སྐྱེ་ཤད་
སོགས་ངེ་ལྟར་བཏགས་པའི་དོན་དེ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ། སྐྱེ་ཤད་སོགས་
ཀྱི་མེད་པའི་སྟོང་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། དོན་དང་སྦྱོར་བའི་སྐབས་
འདིར་ཡང་ཤེས་པར་གྱིས་ཏེ་བྱ་བར་རིགས་ཏེ། ད་ལྟ་སོ་སྦྱེས་གཟུགས་
སོགས་བདེན་གྱུ་བ་དུ་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་བདེན་གྱུ་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་
ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་། མ་རིག་པའི་རབ་རིག་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་སོ་སྦྱེས་བདེན་གྱུ་བ་དུ་བཏགས་པ་
ལྟར་མ་གཟིགས་པའི་གཟུགས་སོགས་བདེན་པས་སྟོང་བ་དེ། གཟུགས་
སོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རབ་རིག་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་དང་། དེ་དང་བྲལ་བའི་མིག་

གཉིས་ཀྱིས་བསེ་རུ་གཙང་མའི་ནང་དུ་བལྟས་པའི་ཆེ་མཐོང་ཚུལ་མི་འདྲ་
བའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལ་དེའི་ནང་དུ་སྐྱ་ཤད་ཀྱི་སྒྲུང་ཞེན་གཉིས་ཀ་
ཡོད། བྱི་མ་ལ་དེར་སྒྲུང་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་བྱིར། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། མ་
རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་དང་། དེས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་
ཡུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བལྟས་པའི་ཆེ་སྒྲུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་སྟེ། དང་པོ་
ལ་ཡུང་སོགས་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པར་སྒྲུང་ཞེན་གཉིས་ཀ་ཡོད། བྱི་མ་ལ་
ཡུང་སོགས་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་སྒྲུང་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་བྱིར། དེ་
ལྟར་བྱས་ན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་
ཤེས་པ་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་སྒྲུང་བའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱན་
ཇོབ་པའི་ཆོས་རྣམས། ཀྱན་ཇོབ་བདེན་པ་དང་། དེས་མ་བསྐྱད་པའི་སྟོབ་པ་
འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་ངོར་ཡུང་སོགས་ཀྱན་ཇོབ་
པའི་ཆོས་རྣམས་མ་གཟུགས་པ་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ཁ་ཅིག ཇི་ལྟ་བུ་ཉོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས། མ་རིག་
པས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་བའི་ཀྱན་ཇོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་མ་གཟུགས་
པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱིས་དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་འཐད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱུང་།
འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པ་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ཐལ། སེམས་ཅན་ལ་སྒྲུང་
བའི་ཀྱན་ཇོབ་པའི་ཆོས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག ཇི་ལྟ་བུ་ཉོགས་པའི་རྣམ་

མཁྱེན་གྱིས་རི་སྟེང་པའི་ཆོས་མ་གཟིགས་པར་ཐལ། ཅ་ཤེད་ཀྱི་ཆེན་ལས་
དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་ནི། རི་ལྟ་བུ་གྱི་གས་པའི་
རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་དོར་རི་སྟེང་པ་མ་གཟིགས་
པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྣམ་མཁྱེན་ལ་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུང་
བར་ཐལ། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུང་བ། དེས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲལ།
མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དངོས་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། རི་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་གཉིས་
སྒྲུང་རྒྱུ་པའི་སྟོན་ས་གཟིགས། རང་ལས་ཐ་དད་པའི་རི་སྟེང་པའི་ཆོས་
རྣམས་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་སྟོན་ས་གཟིགས། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རང་
ཉིད་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱུ་པའི་སྟོན་ས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་
མཁྱེན་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱུ་པའི་སྟོན་ས། གཟིགས་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྫོག་
པའི་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱུ་པའི་སྟོན་ས་གཟིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། དེ་ཀྱི་རྫོག་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་
རི་ལྟ་བུ་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་སྟོན་ས་གཟིགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ཡུལ་
ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པའི་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་སྟོན་ས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར།

ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། རྣམ་མཁུན་གྱིས་རི་ལྷ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཡུལ་ཡུལ་
ཅན་འབྲེལ་མེད་རྒྱངས་ཆད་ཀྱི་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་སྒྲོན་ས་གཟིགས་པའི་
ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རྣམ་མཁུན་གྱིས་ཤེས་བྱ་རི་ལྷ་བ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་
ཡོད་དེ། དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་སྒྲོན་ས་ཉོགས། ཀྱན་
རྩོབ་བདེན་པ་རྣམས་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པའི་སྒྲོན་ས་ཉོགས་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་བསྐྱབས་ཟེན། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། རི་སྟེང་པ་མཁུན་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་ངོ་བོར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
མཁུན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ རྣམ་མཁུན་གྱིས་རི་ལྷ་བ་
གཟིགས་པའི་ངོར་རི་སྟེང་པ་མ་གཟིགས་པར་ཐལ། དེས་རི་ལྷ་བ་གཟིགས་
པའི་གཟིགས་ངོར་རི་སྟེང་པ་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་རི་ལྷ་བ་
གཟིགས་པ་ལྟར་དུ། རི་སྟེང་པ་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རི་ལྷ་
བའི་ཆོས་རྣམས་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་གཟིགས། རི་སྟེང་པའི་ཆོས་རྣམས་
སྒྲོས་བཅས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་མ་བྲལ། འདོད་ན། དེ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་རི་ལྷ་བ་གཟིགས་པའི་ངོར་རི་སྟེང་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རི་ལྷ་བ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་རི་སྟེང་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་མཁུན་གྱིས་རི་ལྷ་བ་གཟིགས་པའི་ཆེ་རི་སྟེང་པ་

ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་གཉིས་ཀ་དེར་ཐལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་བདེན་གཉིས་
དུས་ཅིག་ཅར་དུ་གཟིགས་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སྤང་
སོགས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མ་གཟིགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་མ་གཟིགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་སྤྱིར་བེར་ན། མ་ཁྲབ།
འོ་ན། གསལ་བ་ཁྱོད་རང་གི་དེར་ཐལ། དེས་སྤང་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་སྤང་སོགས་མ་གཟིགས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ།
རང་འགྲེལ་ལས། དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་
ཞིག་མངོན་དུ་མཛད་པས་དེ་ཉིད་ཐུགས་སྤྱུ་ཚུད་པའི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་
བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། མདོ་ལས། མ་མཐོང་བ་ནི་མཐོང་
བ་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ལུང་སྤྱི་མའི་དོན་ནི། དུལ་ཅི་ཡང་མ་
མཐོང་བ་མཐོང་བ་དམ་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མ་མཐོང་
བའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་དེ། མཐོང་བ་དམ་པའི་དོན་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དགག་བྱ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རེག་
བྱ་མ་མཐོང་པས། རྣམ་མཁྱེན་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར། གཞི་གང་དུ་བདེན་
བྱུང་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མ་མཐོང་བ་ཞིག་ལ། ཆོས་ཉིད་མཐོང་ཞེས་འཛིག་
རིགས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱད་པ་ལས། གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཆོར་
བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ། ། འདུ་ཤེས་མཐོང་བ་མེད་ལ་སེམས་པ་མི་མཐོང་

ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་ཡིད་མི་མཐོང་བ། །འདི་ནི་ཆོས་
མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །རྣམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་
སེམས་ཅན་ཆོག་ཏུ་རབ་བཟོད་པ། །རྣམ་མཁའ་ཇི་ལྟར་མཐོང་སྟེ་དོན་འདིར་
བརྟགས་པར་གྱིས། །དེ་ལྟར་ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
བསྟན། །མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་གྱིས་ནི་བསྟན་པར་རྒྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་སྟེ་བཀག་པ་ལ་འདི་གེན་གྱིས་མཐོང་བའི་མི་གཞོད་

སྟོགས་བཤད་པ།

བཞི་པ་ནི། །གཞན་སྟེ་བཀག་པ་ལ་འདི་གེན་གྱིས་མཐོང་བའི་མི་
གཞོད་དེ། །གཞན་སྟེ་འགོག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་
བྱིར། །གལ་ཏེ་འདི་གེན་གྱིས་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་
ནི། མ་རིག་པ་སྤོང་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འཕགས་
པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཅི་བྱ་དགོས་ཏེ། །དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། །དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། །གཞན་ཡང་འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱ་
སྟེ་འཕགས་ལམ་འཆོལ་བ་ཡང་མི་དགོས་པར་ཐལ། །འདི་གེན་རང་ཁ་བས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་ཏེ་དེའི་བྱིར། །དེས་ན། །འདི་གེན་སྟུན་
པོ་རང་དགའ་བས་མཐོང་བ་ནི། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཆད་མར་རིགས་པའང་མ་

ཡིན་ཏེ། འཕགས་ལམ་འཆོལ་བ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་
པའི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་པ་མེད་པར་ཐལ། སྐབས་དེར་རྣམ་པ་
ཀུན་ཏུ་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བས་མཐོང་བ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར།
འདིར་ཆད་མ་མིན་ཞེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་རང་ཁ་བའི་རྒྱད་གྱི་གཟུགས་སྐྱ་
སོགས་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆད་མ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
གྱི། འཇིག་རྟེན་པའི་རྒྱད་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་ཆད་མ་མེད་པའམ།
སྤྱིར་དེའི་རྒྱད་ལ་ཆད་མ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་
པའི་སོ་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་སྐྱ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བའི་སོ་སྤྱིའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། སྐབས་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་གཞོན་ན། འོ་ན་ངི་ལྟར་
གཞོན་ཅེ་ན། གཞོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དོན་
རྩ་བུམ་ལྟ་བུ་ནི། ལུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཉིད་གྱིས་གལ་ཏེ་སེལ་བ་ཏེ་འགོག་ན་ནི། གང་ཟག་
དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ལས་སྤྱི་བ་དོན་དམ་པར་མ་ཟད། འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་མེད་དེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པས་བུའི་ས་
བོན་དང་ཤིང་གི་ས་བོན་ཅམ་ཞིག་བཏབ་ནས་ཕྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བདག་

གིས་བྱ་འདི་སྐྱེད་ཅེས་སྒྲ་བར་བྱེད་ཅིང། ཞིང་སྤྱང་འདི་ཡང་བཙུགས་སོ་
སྒྲུམ་དུ་འབྲེལ་བཅས་སུ་རྟོགས་པ་སྟེ་སེམས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། སྐྱེས་པའི་བྱ་
དང་ཞིང་སྤྱང་གཉིས། སྤར་གྱི་བཏབ་པའི་ས་བོན་དེ་དག་མ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྙད་
དེ་ལ་མི་འཐད་པ་མེད་དེ། ལག་པ་དང་རྒྱང་པ་གང་ཟག་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་
ན་བའི་ཆེ་འཕ་གང་ཟག་ན་བར་འཛོག་རྒྱས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ས་སྐྱུག་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་
ན། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། སྐྱུ་གུ་ཡོད་བཞིན་དུ་ས་བོན་
རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རི་ལྟ་ཞེ་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། སྐྱུ་གུ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ས་བོན་ཞིག་པ་སྟེ་དེའི་རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆད་པའི་
ཉིས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱུ་གུ་རང་གི་ས་བོན་
ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐ་སྙད་དུ་དེའི་འབྲས་བྱ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱུ་གུ་ཡོད་པའི་ཆེ་དེའི་ས་བོན་ཡོད་མེད་བརྗོད་པར་མི་
བྱ་བ་སྟེ་བྱ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ས་སྐྱུག་གཉིས་
དུས་ཅིག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས། ས་
བོན་ཡོད་ན་སྐྱུ་གུ་རི་བཞིན་ཏེ། །ས་བོན་གང་ཡིན་སྐྱུ་གུ་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་
ལས་གཞན་པའི་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་རྟག་མིན་ཆད་མིན་ཆོས་ཉིད་དོ།
།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྐྱུག་ཆེ་ས་བོན་ཞིག་པ་མེད། །ཅེས་པའི་

དོན་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིན་གྱི། སྤུས་ཟེན་སྤར་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱ་གྲུའི་དུས་སྤྱ་རང་
གི་ས་བོན་ཞིག་ཟེན་པ་གོང་དུ་བཞད་པའི་སྤྱིར། ས་སྤྱ་ག་གི་དཔེ་འདིས་ཏྲག་
ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་མ་འགྱུར་བཞིན་དུ་སྤྱ་གྲུར་
འཕོས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ས་བོན་སྤྱ་གྲུའི་དུས་སྤྱ་འདས་ཟེན་པས་ཏྲག་མཐའ་
སྤངས། ས་བོན་མེད་པར་སྤྱ་གྲུ་མི་འགྱུར་ཞིང་དེ་ཡོད་ན་སྤྱ་གྲུ་འགྱུར་བར་
བསྟན་པས་ཆད་མཐའ་སྤངས་པའི་སྤྱིར།

གཞན་སྤྱི་འགོ་ག་རྒྱལ་ལས་འབྲོས་པའི་མཉམ་གཞན་དངོས་པོའི་
འདི་ག་རྒྱ་ཐལ་བ་ལོགས་གསུམ་བཞད་པ།

བཞི་པ་ལ་གཉིས། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཡོད་པར་འདོད་
པ་དགག་པ་དང་། བཀག་པ་ལ་ཚུང་པ་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འཕགས་
པའི་མཉམ་གཞན་དངོས་པོའི་འདི་ག་རྒྱར་ཐལ་བ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིག་
ཤེས་ཀྱི་དབྱུང་བཟོད་དུ་ཐལ་བ། དོན་དམ་པའི་སྤྱི་བ་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་
བས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་
གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཆེས་འཐད་ཀྱི། གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་
རྣམས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་བར་འགྱུར་ན་ནི།
ཆོས་རྣམས་བདེན་པས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་

དེ་ལ་བསྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། གཟུགས་
 སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་བཞིན་དུ།
 ཁྱོད་གྱིས་དེ་དག་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་དེ་
 ལྟར་ཡིན་ན། དངོས་པོ་དེ་རྣམས་མཉམ་གཞག་གི་སྒར་ཡོད་ལ། དེའི་ཆེ་མེད་
 པས་འཇིག་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རྒྱར་ཐལ་
 བར་འགྱུར་དགོས་ན་ཚུལ་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། འདིའི་
 ཕྱོགས་སྒྲ་སྒྲ་བ་པོའི་གཙོ་བོ་ནི་རང་རྒྱད་པ་ཡིན་ལ། དེས་དངོས་པོ་རང་
 བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་མི་འདོད་ཀྱང་།
 དངོས་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁས་ལེན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་
 ཤེས་དེ་དངོས་པོའི་འཇིག་རྒྱར་ཐལ་བ་རིགས་པས་འཕྲུལ་བའོ། དེས་ན། ཡེ་
 ཤེས་དེ་དེའི་འཇིག་རྒྱར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་སོང་ཡང་ལེན་པ་ནི་མ་ཡིན་
 ཉི། ཐལ་འགྱུར་བས། ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ་མ་བྱུང་པའི་ལན་ནམ། རྟགས་
 ཟུར་མ་གྲུབ་པའི་ལན་གང་རུང་ཞིག་འདེབས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་བདེན་པ་ལ་དོན་
 དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པར་མི་བྱ་བ་སྟེ་བྱར་མི་

རིགས་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་
འདི་དག་ནི་བདག་གམ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་ཞེས་རིགས་པས་རྣམ་
པར་དབྱད་པའི་ཆེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ་དོན་
དམ་པར་མ་སྐྱེས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཚུ་རོལ་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་
སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པར་གནས་པ་རྙེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དོན་དམ་
དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱད་ན་དབྱད་མི་བཟོད་པས་དབྱད་པར་མི་བྱ་
བའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་མི་དཔྱད་པའི་དོན་མ་
ཡིན་ཏེ། འདིར་འགྲོའི་སྤྱད་དོ་ཞེས་དང་། འདི་མཐོང་དོ་། འདི་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་
སྟེ་བྱའི་དབྱད་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅོད་སྒྲུབ་ལས། ཐ་སྙད་ཁས་
ནི་མ་སྒྲངས་པར། །དེད་ཅག་འཆད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་
སྐྱེ་བར་སྐྱ་བ་པོ་བྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་སྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཆད་མ་གང་
གིས་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
དངོས་པོ་དེ་དག་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་སྐྱབས་སུ་ངི་སྐད་བཞག་པའི་རིགས་
པ་གང་ཞིག་གིས་བདག་གཞན་གཉིས་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ངེས་པའི་རིགས་པ་

དེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཉེ་དེའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་བདེན་
པ་གཉིས་ཆར་དུ་ཡང་མེད་ན། གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། དེའི་ལན་ནི། སྐྱོན་དེ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་
དག་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་དག་རབ་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
འགྱུར་ཉེ། དཔེར་ན། དངོས་པོ་སྟོང་བ་སྟེ་རྩུན་པ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུན་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་པ་ལ་སྟོས་ནས་སྐྱེ་བ་རྣམས་
འཛིག་ཉེན་ན་མ་གཤམ་པ་ཡང་མིན་ཞིང་། རི་ལྟར་གཤམ་པ་དེར་ནི་གཟུགས་
བརྟན་སོགས་སྟོང་བ་སྟེ་རྩུན་པ་ལས་མིག་གི་ཤེས་པ་སོགས་གཟུགས་
བརྟན་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་གྱི་དཔེ་དེ་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། མེ་ལོང་ཤེན་དུ་ཡོངས་དག་ལས། །རི་ལྟར་
རང་བཞིན་མེད་པ་ཡི། །གཟུགས་བརྟན་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །སྟོན་པ་ཆོས་
རྣམས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཛིག་ཉེན་གྱི་གན་པོ་བར་
བྱང་གི་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་གཟུགས་བརྟན་དེ་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ལྟར་མ་

གྲུབ་པར་ངེས་ཀྱང་། གཟུགས་བརྟན་བདེན་པར་སྒྲུང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་
པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་གཟུགས་བརྟན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པར་འཇིག་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་སྤུན་མ་སྤྱང་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་མེད་
པ་རྟོགས་པ་ཅ་མ་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཞག་ལས།
གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཅ་མ་གྱི་བརྟུན་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་སྟོན་
པའི་ལུང་རིགས་གང་ལ་ཡང་སློ་ཁ་མ་སྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྲན་པོ་བརྒ་
བྱང་ཐམས་ཅད་གྱིས་འགྲུབ་པས། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་རིགས་ཤེས་རགས་
པ་ཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་
གཟུགས་བརྟན་དཔེར་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱད་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བའི་གཟུགས་
བརྟན་ནི། ཆ་འདི་ཅ་མ་ཞིག་བྱད་བཞིན་དུ་སྒྲུང་ལ། འདི་ཅ་མ་ཞིག་བྱད་བཞིན་
དུ་མི་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་ཆ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པས་བྱད་བཞིན་དུ་གང་སྒྲུང་གི་ཆ་
ཐམས་ཅད་ནས་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་། རང་གི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་
ཞིང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མི་འགལ་པ་དེ་བཞིན་དུ། སོ་སྤྱིའི་ཤེས་པ་ལ་སྤྱོ་
སོགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་བའི་ཆེ། སྟོན་པའི་སྟོང་ནས་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་མི་སྒྲུང་གི་ཆ་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཅིང་། དེ་ལྟ་
གང་སྒྲུང་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སྒྲུང་བ་ལྟར་ཡོད་པས་སྟོང་ཡང་། རང་གི་རྒྱ་

ལས་སྐྱེས་པ་དང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མི་འགལ་བའི་སྒྲིབ། དེ་ཡང་བྱད་བཞིན་
 དུ་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་བཞིན་དུ་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་སྒྲུབ་
 བའི་གཟུགས་བརྟན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་སྐྱེའི་མིག་ལ་གཟུགས་བརྟན་
 སྒྲུབ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲིབ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོན་པོ་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་བ་ལྟར་མེད་ཀྱང་སྒྲོན་པོ་ཡོད་པར་འཛོག་དགོས་ཏེ།
 ཚུལ་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟོག་པ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བས་ལེགས་པར་ཤེས་
 དགོས་པ་སྐབས་འདིའི་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ།

ལྷ་པ་ལ་གཉིས། ཏྲག་ཆད་གྱི་ལྟ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལས་
 འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་
 སོགས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། བྱིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་
 ཞིང་དེར་མ་ཟད། སྒྲུབ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་སྐྱེས་མེད་པའི་ཆད་
 བའང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་
 སྐྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྒྲིབ།

ཀུན་གཞི་འགོག་ཚུལ་དང་བྱུང་ཆོས་བརྒྱད་སོགས་བཤད་བ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་ཀུན་གཞི་
 སོགས་ཁས་སྒྲུབ་མི་དགོས་པར་བསྟན་བ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ལས་
 འགགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་བསྟན་བ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཅོད་པ་

སྤྱིང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆིག་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འདོད་པའི་ལྷགས་ལ་ཆོས་
ཅན། གྲུན་གཞི་སོགས་ཁས་སྦྱངས་པ་མེད་ཀྱང་བྱེད་པ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ལར་
སྤར་བྱས་པའི་ལས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་ལས་ཀྱང་ལས་གྱི་
འབྲས་བྱ་ཡང་དག་པ་སྟེ་མི་འབྲུལ་བར་འབྱུང་བར་རིགས་པར་གྱིས་ཏེ་བྱ་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གྲུན་གཞི་སོགས་མི་འདོད་ཀྱང་ལས་ལས་འབྲས་བྱ་འདི་
འབྱུང་བར་རུས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་ན། རང་བཞིན་གྱིས་ལས་དེ་མི་
འགག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཐ་སྙད་དུ་ཞིག་པ་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་འཐད་པའི་རྒྱ་
མཚན་དེའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལས་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བར་འདོད་
པའི་ལྷགས་འདིར། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བྱེད་ཆོས་གྱི་གཙོ་བོ་བརྒྱུད་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་གཞིར་བྱས་
པའི་སྒྲོ་ནས། འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་སྤྱོད་དང་། བདེན་
འཛིན་ཉོན་སྤྱོད་དང་། སྤྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་དང་
བཅས་པའི་སྒྲུབ་སྤྱོད་གྱི་དམ་བཅའ་བཞི། གྲུན་གཞི། རང་རིག། རང་རྒྱུད་
གྱི་གཏན་ཆིགས། གཞན་སྤྱི་མི་འདོད་པ་དང་བཅས་པའི་དགག་སྤྱོད་གྱི་
དམ་བཅའ་བཞི་སྟེ་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་མ་ཟད། འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་

ལྷ་བུའི་དམ་བཅའ་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚུར་ཐོང་གི་རྒྱད་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
 སུམ་ཡོད་པ་དང་། སྤང་འདས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་ལྷག་མེད་སྤང་
 འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། འགོག་བདེན་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་བྱབ་པ་
 དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་སྒྲིམས་བཞེད་པ་དང་། ཡང་དག་ཀྱན་
 རྩོལ་མི་འདོད་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་སྤོང་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དང་། སྤོང་ཉིད་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་བྱབ་པ་དང་། སྒྲིབ་
 པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཉིས་སྤང་ཅན་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བྱབ་པ་དང་། དེ་
 ཡིན་ན། རང་གི་སྤང་བ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། རང་གི་གཞུང་བྱ་ལ་
 འབྱུང་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པ་དང་། དཔྱད་ཤེས་ལ་ཆད་མས་བྱབ་པར་འདོད་པ་
 སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཁ་ཅིག་མདོ་ལས། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
 ལས་རྣམས་ནི། །བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་ཡང་ཆུད་མ་བཟ། །ཆོགས་ཞིང་དུས་ལ་བབ་
 པ་ན། །འབྲས་བུ་སྒྲིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས། དགོ་མི་དགོའི་
 ལས་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ལས་དང་དེའི་རྣམ་
 སྒྲིན་ཀྱི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པས་ཆད་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་
 ལྟར་ན། ལས་དེ་དག་རང་གི་རྣམ་སྒྲིན་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་དག་བསྐྱེད་མ་བཟོན་ཀྱི་
 བར་དུ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་དམ། མ་བསྐྱེད་པར་བསྐྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། མི་
 འཐད་དེ། རྟག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། མི་འཐད་དེ། ཞིག་པ་

དངོས་པོར་མེད་པས་ཆད་པར་འགྱུར་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན།

འདིའི་ལན་ལ། གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བཀའ་ཞན་གྱི་ལན་དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་
ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བཀའ་ཅིག་ན་རེ། སྦྱོན་མེད་
དེ། ལས་དེ་རང་གི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་མ་ཟིན་གྱི་བར་མི་གནས་ཀྱང་། ལས་
གཉིས་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཐོབ་པ་རྫས་གྲུབ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཅིག་གིས་
ནམ་སྦྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་བེད། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བཀའ་རེ། དེ་ལྟ་
བུའི་སྦྱོན་མེད་དེ། ལས་དེ་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་པའི་བྱ་ལོན་གྱི་དཔང་རྒྱ་
སྟེ་དེའི་ཡི་གེ་དང་འདྲ་བ་ཚུད་མི་བླ་བ་རྫས་གྲུབ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཞིག་གིས་
ནམ་སྦྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་བེད།

རང་རྒྱུད་པ་ཁ་ཅིག་དང་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་ནམས་
ན་རེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོན་མེད་དེ། ཀུན་གཞིའི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྟངས་དུ་ལས་ཀྱི་བག་
ཆགས་བཞག། དེ་ལ་སྤྱིས་གསོས་བཏབ་ནས་ནམ་སྦྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་
པའི་སྤྱིར་བེད། མདོ་སྟེ་བ་དང་། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་
དང་། ནལ་འབྱོད་སྦྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་
བཅས་པ་ནམས་ན་རེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོན་མེད་དེ། ལས་འཇིག་པ་ན་ཡིད་ཀྱི་ནམ་
ཤེས་ཀྱི་སྟངས་དུ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག། དེ་ལ་སྤྱིས་རྒྱུན་གྱིས་གསོས་
བཏབ་ནས་ནམ་སྦྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་སྤྱིར་བེད་རོ།

རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་ནི། དག་མི་དགའི་ལས་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་
 བྱའི་བར་དུ་དུས་རིང་པོས་ཆོད་པ་ཡོད་ཅིང་། ལས་གཉིས་པོ་དེ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་
 འབྲས་བྱ་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་མ་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་མི་སྡོད་ཀྱང་། ལས་
 དེས་འབྲས་བྱ་དེ་གཉིས་མི་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ལས་འཇིག་པའི་ཆེ་
 རང་བཞིན་གྱིས་མི་འཇིག་ཅིང་། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱང་པོ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་
 ང་ཅཱ་གྱི་སྟེང་དུ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག དེ་ལ་ཕྱིས་སྐྱེན་གྱིས་གསོས་
 བཏབ་ནས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།
 ལན་འདེབས་ཚུལ་དེ་འཕགས་པའི་བཞེད་པའང་ཡིན་ཏེ། ཅ་ཤེས་ལས། གང་
 ཕྱིར་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད། །འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་དེའི་ཕྱིར། །གང་ཕྱིར་དེ་
 བྱི་མ་སྐྱེས་པ། །དེ་ཕྱིར་ཚུད་ཟར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགགས་ལ། ལས་
 རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགགས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་འདིར་ཞིག་པ་དངོས་
 པོར་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྦྱ་གུ་ཞིག་པའི་ཆོ།
 སྦྱ་གུའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལོག་པས། སྦྱ་གུ་ཞིག་པ་དེ་དངོས་
 པོར་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཏྲག་པ་དང་། མེད་དགག་ཏུ་འདོད། སྦྱ་གུའི་ཞིག་པ་མ་
 བཏགས་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་པའི་ལུགས་ལ་སྦྱ་གུ་ཞིག་པའི་ཆོ། སྦྱ་གུའི་ཆ་
 ཤས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལོག་ཀྱང་། སྦྱ་གུའི་ཞིག་པ་དེ་དེའི་རྒྱན་དུ་

གྱུར་པའི་མ་ཡིན་དགག་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་འདིར་སྤྱིར་གྱུར་གྱུ་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་གསུམ་དངོས་པོར་བཞེད་པ་
ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་སྤྱི་གྱུ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། དགུན་དུས་ཀྱི་ཞིང་ལྟ་བུར་རེ་
ཞིག་རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་དབང་གིས་དེ་སྤྱི་གྱུ་མ་སྤྱིས་པའི་ཆ་མ་ཡིན་དགག་
དེ། སྤྱི་གྱུ་འདི་མ་འོངས་པ་དང་། སྤྱི་གྱུ་འདི་ངོ་བོར་སྤྱིས་པའི་དངོས་པོ་དེའི་ད་ལྟ་
བ་དང་། དེ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་ཞིག་པའི་ཆ་མ་
ཡིན་དགག་དེ། དེའི་འདས་པར་འཛོག་ཅིང་། དེ་དག་དངོས་པོར་འདོད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་གྱུ་འདི་ཞིག་པ་དེ་སྤྱིས་ལ་མ་འགགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ད་ལྟ་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་གྱུ་ཞིག་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་སྤྱི་གྱུ་འདི་ཞིག་པ་དང་། ཞིག་
པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད། དེ་དག་གི་ཞིག་པ་ཡིན་པས་ད་ལྟ་བ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སྤྱི་གྱུ་འདི་ཞིག་པ་སོགས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་རིགས་
འདྲ་སྤྱི་མ་ལས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དུས་གསུམ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདས་
པའི་རིགས་འདྲ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་འདས་
པའི་ཆ་ལ་འཛོག་། མ་འོངས་པའི་རིགས་འདྲ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་
དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་དེར་མ་སྤྱིས་པའི་ཆ་ལ་འཛོག་། ད་ལྟ་བ་ནི་བྱུང་ཆོས་དེ་
ལྟ་བུ་དང་མི་ལྟ་བུ་པའི་ཕྱིར།

དུས་གསུམ་མཆན་ཉིད་ལོགས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ཐལ་ཟེན་པ། འདས་པའི་མཆན་ཉིད། མ་སྐྱེས་པ།
 མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ། ད་ལྟ་བའི་མཆན་ཉིད་
 ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་དེ། མ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལྷ་གྱའི་འདས་པ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟ་བའི་མ་ཐལ།
 མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེས་པ་གང་ཞིག་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། རི་བོང་
 རྩ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཀྱང་། མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་གྱའི་མ་
 འོངས་པ་དེ། སྐྱེས་པ་ལ་འགགས་ཀྱང་། ད་ལྟ་བའི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
 ལྷ་གྱའི་དུས་སུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ན། ལྷ་གྱའི་མ་འོངས་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་
 ཟེར་ན། ལྷ་གྱའི་འདས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་གྱའི་
 དུས་སུ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་
 ཐལ། དེའི་དུས་སུ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་སྐྱེ་
 བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་སྐྱེ་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ། །ཁ་ཅིག་ ལྷ་གྱའི་

དུས་སྤྱི་འདས་པ་ཡིན་ན། སྤྱི་གུའི་འདས་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། སྤྱི་གུའི་
མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དུས་སྤྱི་འདས་
པའི་སྤྱིར ཁ་ཅིག་མ་ཁྲབ་ཟེར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེའི་དུས་སྤྱི་འགགས་
པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དུས་སྤྱི་ཞིག་ཟེན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་སྤྱོད། ཁ་ཅིག་སྤྱི་གུའི་རྒྱ་དེ། སྤྱི་གུའི་མ་འོངས་པ་
དང་། སྤྱི་གུའི་འབྲས་བྱ་དེ། སྤྱི་གུའི་འདས་པ་ཡིན་གསུང་ན། འོ་ན། སྤྱི་གུ་
ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་གུའི་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། ད་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱི་མ་དེ་ཆོས་ཅན།
འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་གུའི་འདས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་སྤྱོད།
།གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། སྤྱི་གུའི་འབྲས་བྱར་
གྱུར་པའི་སྤྱི་གུ་དེ་ཡང་། སྤྱི་གུའི་འདས་པར་གྱུར་དགོས་པ་ལ། དེ་མི་འཐད་
པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་ད་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་གུ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱི་གུའི་འདས་པ་དེ། སྤྱི་གུའི་
འབྲས་བྱ་དང་། སྤྱི་གུའི་མ་འོངས་པ་དེ། སྤྱི་གུའི་རྒྱ་ལ་འཛོག་ཀྱང་། སྤྱི་གུའི་
རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་གང་རུང་ལ་དེ་དང་དེ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར།

རང་ཕྱགས་ལ་རང་ཉིད་དུས་གང་དུ་འཛོག་པ་དངོས་པོ་གང་གིས་
རང་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་དགོས་པའི་ལྟོས་པར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེ་

དང་དུས་སྐུ་མ་སྒྲིབ་པ། མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད། རང་ཉིད་དུས་གང་དུ་
འཛོག་པ་དངོས་པོ་གང་གིས་རང་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་དགོས་པའི་ལྟོས་
པར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེ་རང་དུས་སྐུ་ཐལ་བེན་པ། འདས་པའི་མཆན་ཉིད།
རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་འདས་མ་འོངས་གི་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་ལྟོས་མི་
དགོས་པའི་སྤྱིས་ལ་མ་འགགས་པའི་ཆོས། ད་ལྟ་བའི་མཆན་ཉིད། མཆན་
གཞི་ནི་སྤྱར་ལྟར་རོ། །

ཅོད་པ་སྒྲོང་པ་ལ། ཁ་ཅིག་སྐུ་གྱའི་ཞིག་པ་སྐུ་གྱའི་ཞིག་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ཡོད་དེ་གཞན་གྱི་ཞིག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྐུ་གྱའི་
འདས་པ་དེའི་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། སྐུ་གྱའི་འདས་པ་དེའི་
འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྐུ་གྱའི་འདས་པའི་
འདས་པ་ཡང་སྐུ་གྱའི་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐུ་གྱའི་འདས་པའི་འདས་པ་སོགས་དང་། དེའི་ཞིག་པའི་
ཞིག་པ་སོགས་འདས་པ་རི་སྟོད་བྱང་བ་ཐམས་ཅད། རང་རང་གི་སྤྱུ་མའི་
འདས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། ཁ་ཅིག་སྐུ་གྱའི་རྒྱ་དེ་མ་འོངས་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྐུ་གྱའི་སྤྱི་པའི་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་རེ་ཞིག་དུས་དེར་མ་སྤྱིས་པའི་
ཆེ་མ་ཡིན་དགག་དེ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། འདོད་ན།
མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ད་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་གི་འདས་མ་

འོངས་ལ་སྟོས་ནས་ད་ལྟ་བར་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འདས་མ་
འོངས་གྲུབ་ལ་ཡོད་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། རི་བོར་རྩ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མ་འོངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། ཉགས་དེར་ཐལ།
མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཟུ་གུ་དེ། ཟུ་གུའི་འདས་པ་འདས་པར་འཛོག་པ་
དང་། ཟུ་གུའི་མ་འོངས་པ་མ་འོངས་པར་འཛོག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་དག་དེར་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟུ་གུ་དེ།
རང་གི་འདས་པའི་དུས་སུ་མ་སྐྱེབ་པ་དང་། རང་གི་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་
ཐལ་ཟེར་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པའོ། ཟུ་གུའི་འདས་པ་དེ། ཟུ་གུའི་དུས་སུ་མ་
སྐྱེབ་པ་དང་། ཟུ་གུའི་མ་འོངས་པ་དེ། ཟུ་གུའི་དུས་སུ་ཐལ་ཟེན་པ་གང་རུང་
ཡིན། ཕྱིར་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཟུ་གུའི་འདས་པ་དེ། ཟུ་
གུའི་དུས་སུ་མ་སྐྱེབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་དུས་སུ་སྐྱེབ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དུས་སུ་འདས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན། མ་ཁྲབ། གོང་དུ་འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་འབྲས་བུའི་དུས་སུ་
མ་སྐྱེབ་པ་དང་། རང་གི་རྒྱུའི་དུས་ཐལ་ཟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་རང་གི་འབྲས་བུའི་དུས་སུ་འདས་ཟེན་ཅིང་། རང་གི་རྒྱུའི་དུས་སུ་མ་སྐྱེས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཟུ་གུའི་འདས་མ་འོངས་ཉག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
རང་རྒྱུད་པ་དང་སེམས་ཅམ་པ་མདོ་སྡེ་པ་གསུམ་གྱི་ལུགས་ལ་དེ་ཉག་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་ལུགས་ལ་ཡང་སྐྱ་གུའི་
འདས་མ་འོངས་དངོས་མེད་དང་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པ་སོགས་
གསུམ་གྱི་ལུགས་ལ་དེ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ།

ལུགས་འདི་དང་། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་གཉིས་དུས་གསུམ་དངོས་པོར་འདོད་
པར་མཚུངས་ཀྱང་ཁྲད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་སྐྱ་གུ་
སྐྱ་གུའི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་དུས་གསུམ་ཀའི་གནས་སྐབས་སྐྱ་ཡོད་
པར་འདོད་ཀྱང་། འདིར་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཞིག་པའི་དངོས་
པོ་ཡོད་པར་ཐལ། ཞིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདོད་ན། འདས་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར །འདོད་ན། འདས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞི་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་པོ།

ཞིག་པ་དངོས་པོར་ལུགས་འདིར་ལྷང་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ།

ལུགས་འདིར་ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྷང་རིགས་གཉིས་ཡོད་
དེ། ལྷང་ནི། ས་བཙུ་བའི་མདོ་ལས། སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ག་ཞི་ཞེས་གསུངས་
ལ། འདི་ཉིད་གྱིས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་བསྟན་ན།
ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་དེ་ཞི་བ་ནི་དེ་ཉིད་ཞིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་
གྱིས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་ནི། སྐྱ་གུ་ཞིག་པ་དངོས་པོ་

ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཞིག་པ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་གུ་རྒྱ་
རྒྱུན་ལ་མི་སྟོས་པར་མི་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྟེ། ལྷ་གུ་ཞིག་པ་རྒྱུན་ལ་མི་
སྟོས་ན། དེ་འཇིགས་པའང་རྒྱུན་ལ་མི་སྟོས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བར་འབྲས་བུ་འབྱུང་པའི་
དཔེ་གང་ཞེ་ན། སྒར་ལས་འགགས་ཤིང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཀྱང་དེ་ལྟར་མེད་པའི་ལས་འགགས་པ་ལས་ཀྱང་ནི་རང་གི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་
ཡིན་པ་ཏེ། དཔེར་ན། གཉིད་ལོག་པའི་མི་ལམ་ན་བྱད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་
དམིགས་པའི་ཡུལ་དག་མཐོང་ནས་ནི། གཉིད་སད་ཀྱང་སྒྲོན་པོ་ལ་འགགས་
ཤིང་མེད་པའི་བྱད་མེད་ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་སྒྲིན་ཐུག་མེད་དུ་འབྱེན་
པའི་ཚུད་པ་སྤང་བ་དང་། ཀྱན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་
ཚུད་པ་སྤོང་བའོ། དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ལས་ཞིག་པ་ལས་
འབྲས་བུ་འབྱུང་ན། རྣམ་སྒྲིན་ཕྱང་བེན་པའི་ལས་ཀྱིས་སྤྲར་ཡང་རྣམ་སྒྲིན་
འབྱེན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིན་ཕྱང་བེན་མ་བེན་
གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མཚུངས་ནའང་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲིན་བེན་པ་ལས་
སྤྲར་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲིན་པ་སྟེ་འབྱེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་
ཏེ། དཔེ་དེ་ལྟར་ན། ཡུལ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར། མཚུངས་ཀྱང་། རབ་

རིབ་ཅན་གྱི་མིག་གི་ས་གཞི་གང་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཤད་གྱི་རྣམ་པར་
 བློ་མཐོང་གི། །དངོས་པོ་གཞན་བོད་བྱའི་དྲ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་
 མ་ཡིན་པ་ལྟར་རྣམ་སྒྲིན་སྤྱང་མ་བེན་པ་ལས་འབྱེན་ཞིང་། སྤྱང་བེན་པ་ལས་
 མི་འབྱེན་པའི་བྱད་པར་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད། ལས་དཀར་
 རྒྱ་གི་འབྲས་བུ་ཡང་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྷ་བུ་ཞེ་ན། རྣམ་སྒྲིན་མི་
 དགོ་བ་སྟེ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ནི་ནག་པོའི་ལས་འབྱུང་ལ། རྣམ་སྒྲིན་དགོ་བ་
 ཡིད་དུ་འོང་བ་ཉིད། དགོ་བའི་ལས་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སོ་སོར་ངེས་པའི་དཔེ་བཤད་བེན་པ་དེའི་ཕྱིར་
 དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཅན་
 གྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས་གྲོལ་བའི་
 ཐབས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བས་
 ལས་དང་འབྲས་བུའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་
 བས་སེམས་པའང་དགག་པར་མཛད་དེ། དགོས་པ་ནི། ཐ་སྙད་དུ་ལས་རྣམས་
 ཀྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བས་སྒོ་རྒྱུད་པའི་སོ་
 རྒྱུས་ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་ནས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ངེས་པ་སྟོང་དུ་འོང་
 སྟམ་དུ་དགོངས་ནས་དེ་འགོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དཔེ་

བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གུན་གཞི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་
ཀྱང་མདོ་གཞན་དུ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉིན་དུ་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་བར་
ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་། རང་
རྒྱ་ཐུབ་པའི་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འདི་དགའ་
བ་ཞིག་ཉིད་བདེན་པར་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པ་འདི་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་
ཆོས་ཟབ་པའི་དོན་རིག་པར་མི་འགྱུར་བའི་གང་ཟག་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་
དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གུན་གཞི་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
རྒྱས་པར་ནི་སྟོང་ཐུན་སོགས་ནས་ཤེས་དགོས་ལ།

འདིར་བསྟུན། གུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདོད་ཚུལ་ཡོད་
དེ། རང་འབྲས་གུན་བྱང་གི་ཆོས་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་དེ་
དག་གི་ས་བོན་ལྟ་བུ། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་སོ་སོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་
པའི་དུས་ཀྱི་ཁམས། ཆོས་རྣམས་གུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་པས་ན་
འགོ་གུན་དང་། །ཕྱ་ངན་འདས་པའང་ཐོབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདིར་གུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱང་
དེ་དེས་གདུལ་བའི་གདུལ་བྱའི་ངོར་དགོངས་གཞི་སྟོང་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་
གསུངས་པའི་ཆ་ནས་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཀུན་གཞི་མེད་པར་མ་ཟད། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་མོད་ཀྱི། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་བྲང་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱ་བཀྱི་བའི་ཐབས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེ་རི་ལྟར་ན། འཇིག་ཆོག་ལས་ལ་ལྟ་བ་དང་བྲལ་ཡང་བྲལ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཐབས་སུ་ང་དང་ང་ཡི་ཞེས་བསྟན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

སྤྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཆོད་མ་དགག་པ། སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་ཅམ་སྒྲས་སྤྱི་དོན་མི་འགོག་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སེམས་ཅམ་པ་ན་རེ། བྲང་སེམས་ས་དྲུག་པ་བས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞེ་ན་འདིར་ལྟར། ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་སྤྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྟག་པར་ཐོབ་པ་ས་དྲུག་པ་ལ་གནས་པའི་བྲང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུང་འཇིག་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རྟོན་འབྱུང་གི་དངོས་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ།

ནང་གི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པ་ལས་གཟུགས་སོགས་འབྱུང་བས་སེམས་ལས་
རྫས་གཞན་གྱི་སྤྱི་རོལ་དོན་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་དེ་
འཛིན་པར་བྱེད་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། ས་འོག་ས་སྟེང་ས་སྒྲུབ་སྤྱི་བྱེད་པ་གསུམ་པོ་
ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་རབ་དུ་རྟོགས་པས་གཉིས་སྟོང་གི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཀུན་གཞི་
ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལས་རང་གི་རྣམ་པས་གཞག་པའི་བག་ཆགས་
སྒྲིན་པ་ལས་སྤྱིར་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་བ་
ཡིན་ཏེ། དཔེ་རི་ལྟར་ཞེ་ན་རྒྱང་གིས་བསྐྱལ་བ་སྟེ་བསྐྱོད་པ་ལས་རྒྱ་མཚོ་
ཆེན་པོ་ལས་རྒྱ་རྒྱབས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་གྱི་དབང་
རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་རོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཟུང་འཛིན་
གྱི་དངོས་པོ་བཏགས་པར་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་བར་སྒྲུང་བའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་ལ་བག་ཆགས་བཞག་པའི་རྣམ་པ་སྒྲིན་པ་ལས་དོན་སྒྲུང་
གི་དངོས་པོ་འབྱུང་བ་བསྟན་ཅིན་པ་དེའི་སྤྱིར། དོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་
ཅན། བྱོད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་རོལ་དོན་གྱི་གཟུང་བ་མེད་
པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྒྲི་
རྟོག་གི་སྒྲོས་པ་ཀུན་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། ཟེར།

དེའི་དཔེ་དགག་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་དགག་པ་དང་། རོན་བསྐྱུ་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་དགག་པ། རོན་དགག་པ། དེ་ལྟར་བཀག་པ་དང་མི་སྤྱག་
པ་བསྒྲོམ་པ་མི་འགལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་ལམ་གྱི་དཔེ་
དགག་པ་དང་། རྒྱ་ཤད་མཐོང་བའི་དཔེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མི་
ལམ་གྱི་དཔེས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པ། དེས་སྤྱི་རོན་
མེད་པར་མི་འགྲུབ་པ། དེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བརྟུན་པར་འགྲུབ་པར་
བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སེམས་ཅམ་པ་ཁྱོད་གྱིས་སྤྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ན། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་དཔེ་ནི་གང་དུ་ཡོད་ཅེས་
དེས་པ་ལས། ཁོ་ན་རེ། མི་ལམ་དུ་སྤྱི་རོལ་གྱི་སྤང་པོ་ཆེ་མེད་ཀྱང་ཁང་མིག་
ཚུང་དུར་ཉལ་བའི་ཆེ་དེ་ན་མི་ལམ་གྱི་ཡིད་ཤེས་ལ་སྤང་ཆེན་གྱི་བྱ་
འཕྲིགས་པར་སྤང་བ་རི་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚུལ་དེ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར།
སྤྱིར་དེ་འདྲ་བའི་ཤེས་པ་འབྲུལ་བ་སྤྱི་ཡང་ཁྱོད་གྱི་དེ་སྤྱི་རོལ་མེད་པར་ཤེས་
པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དཔེར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་གང་གི་
ཆེ་ངའི་ལུགས་ལ་མི་ལམ་ན་ཡང་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་
དེའི་ཆེ་སྟེ་དེའི་སྤྱིར་རོ། །ཡང་གལ་ཏེ་མི་ལམ་ན་ཡིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་

དེ། གཉིད་སད་པའི་ཆེ་ཆི་ལམ་སྤྱོད་བ་བླན་བ་ལས་ཏེ་དེའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེ་ན།
ཆི་ལམ་དུ་སྒྲུང་བའི་སྤྱི་རོལ་ཡུལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་
འགྱུར་བར་ཐལ། རི་ལྟར་ཞེ་ན་སྤྱོད་གྱིས་སད་པའི་ཆེ་ངས་ཆི་ལམ་མཐོང་
སྒྲུང་དུ་བླན་བ་དེ་འདྲ་བ་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་མཐོང་སྒྲུང་དུ་བླན་བ་ལ་ཡང་ཡོད་
པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། སྤྱི་དོན་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཏྲགས་
ཁས།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། གཉིད་འབྲུག་པོ་ལོག་པའི་སྐབས་ན་
མིག་གི་སྒྲོ་མི་སྤིང་བས། མིག་གི་ཤེས་པའི་གཟུང་བྱའི་སྤྱི་དོན་ཡོད་པ་མིན་
ཅིང་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡོད་ལ། ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྤྱི་རོལ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་
སྒྲུང་བ་ཅམ་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འབྱུང་བས་ན། ཆི་
ལམ་དུ་སྤྱི་དོན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་རི་ལྟར་བ་དེ་བཞིན་དུ་སད་པའི་
སྐབས་འདིར་ཡང་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆི་ལམ་དུ་སྤྱི་དོན་མེད་
ཀྱང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དེ་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། འོ་ན་རི་
ལྟར་ན། སྤྱོད་གྱི་ལྟར་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཆི་ལམ་དུ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་
གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ལ། དེར་མ་བྱད། ཆི་ལམ་
དུ་མིག་གི་ཡུལ་གཟུགས་དང་དེ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་མིག་གི་
རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་བརྟུན་པ་ཡིན་ཞིང་། རྣ་བ་དང་སྒྲ་

སོགས་ལྷག་མའི་དབང་ཡུལ་རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པ་སྟོང་འདོད་པ་ལྟར་ཆེ་ལམ་གྱི་སེམས་དེ་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་ཡང་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅིང་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
ཐལ། དཔེར་ན། ཐ་མལ་བའི་གཉིད་ལོག་པའི་ཤེས་ངོར་ཆེ་ལམ་གྱི་ཡུལ་
དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་ཡང་དོན་དུ་རྩུན་པས་ན། ཆེ་ལམ་ངེ་ལྟ་
བ་དེ་བཞིན་དུ་སད་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་ཡུལ་དབང་ཤེས་པའི་དངོས་པོ་
རྣམས་བརྩུན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདིག་ཉེན་འདི་ན་ངེ་ལྟར་ཐ་མལ་བའི་
གཉིད་སད་ཀྱང་མ་རིག་པའི་གཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་
ཆར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རི་སྤྱིད་དུ་ཐ་མལ་བའི་གཉིད་མ་
སད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་གང་ཟག་དེའི་ཤེས་ངོ་དེ་ལ་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་
པོ་ཡོད་ཀྱང་། གཉིད་སད་པར་གྱུར་པ་ན་ཤེས་ངོ་དེར་ཆེ་ལམ་གྱི་ཆོས་
གསུམ་ཆར་ཡོད་པ་མིན་པ་ལྟར། གཉི་ཐུག་གི་གཉིད་སད་པ་ལས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་གང་ཟག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཆོས་གསུམ་
པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེའི་
དོན་བསྒྲུ་ན། ཆེ་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། གཉིས་

ལོག་པའི་སྐབས་སུ་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་བདེན་པར་སྒྲང་ཡང་།
གཉིད་སད་པའི་ཆེ་དེ་གསུམ་མི་བདེན་པར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པའི་ངོ་བོར་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲང་ཡང་། མ་རིག་པ་སྒྲངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་དེ་གསུམ་མི་བདེན་པར་སྒྲང་བའི་ཚུལ་དཔེ་དོན་སྤྱི་པན་
ཚུན་སྦྱར་བའི་ཆེ་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་དུ་སྐྱེ་ཤིང་མེད་ཀྱང་། དེར་སྒྲང་བའི་ཤེས་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྤིད་དོ་ཞེ་ན། དཔེ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིག་གི་
དབང་པོ་རབ་རིབ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་གང་གིས་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུ་ལས་གཞི་
དེར་སྐྱེ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ཤིང་རྣམས་གང་མཐོང་བ་ན། གང་ཟག་དེའི་སྒོ་
ལ་ལྟོས་ནས་མིག་ཤེས་དེ་དང་སྐྱེ་ཤིང་གཉིས་ཆར་བདེན་པ་སྟེ་གཉིས་ཀར་
སྒྲང་བ་ཡོད་ལ། རབ་རིབ་མེད་པར་དོན་གསལ་བར་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་
དེ་གཉིས་ཀའང་རྩུན་པ་ཡིན་པ་སྟེ་མི་བདེན་པའི་སྤྱིར། སྐྱེ་ཤིང་པར་སྐྱེ་
ཤིང་འཇག་སྒྲང་གི་སྒོ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་
ཤེས་བྱ་སྐྱེ་ཤིང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་བ་ཡོད་ན་ནི། དེའི་
ཆེ་སྐྱེ་ཤིང་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་དང་། དེར་མིག་ནི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
སྟེ་གཏད་པའི་རབ་རིབ་མེད་པ་ལའང་རབ་ཅན་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་ཤིང་གི་རྣམ་

པ་ཅན་གྱི་སྒོ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་ན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བག་ཆགས་སྟོན་མ་སྟོན་ལས་དོན་སྒྲུང་གི་
 དབང་ཤེས་སྒྲེ་མི་སྒྲེ་དགག་པ། སྒྲར་ཡང་ཕྱི་དོན་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་སྒྲེ་བ་
 དགག་པ། བགག་པ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་མི་གཞོད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅམ་པ་
 ན་རེ། རབ་རིབ་མེད་པ་ལ་སྐྱེ་ཤད་སྒྲུང་བའི་སྒོ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་དེ་མི་
 འབྲུག་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། རབ་རིབ་མེད་པར་ཡུལ་མཐོང་བ་དག་
 ལ་སྐྱེ་ཤད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒོའི་རྒྱས་པ་བག་ཆགས་ནི། སྟོན་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་
 ན་རབ་རིབ་མེད་པ་དེ་ལ་སྐྱེ་ཤད་སྒྲུང་བའི་སྒོ་སྒྲེ་བར་མི་འགྱུར་གྱི། ཤེས་བྱ་
 སྐྱེ་ཤད་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་བ་ཅམ་གྱིས་སྒོ་དེ་མི་སྒྲེ་བ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན།

གཉིས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་ཤད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒོའི་རྒྱས་པ་ལས་སྒོ་སྒྲེ་བ་འདི་ནི་
 འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་རྒྱས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་ཏེ་
 དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་འོག་ནས་འབྲུང་བའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ལ་གསུམ། ད་ལྟ་བ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། འདས་པ་ལ་རྒྱས་པ་རང་
 བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་

སྐྱེས་པ་སྟེ་ད་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྤིང་བ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེའི་ཆེ། རྒྱས་པ་ལ་
རྣམ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་དོན་སྤྱི་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཏོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྤྱང་བ་
ལྟར་གྲུབ་དགོས་པས། རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་རྒྱས་པ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་གཅིག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
བས། ལས་བྱ་བྱེད་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ། རྒྱས་
པའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་དོན་སྤྱི་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཆེ་དུག་པའི་སྤྱིས་
རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་རྒྱས་པ་གཉིས་དོན་གཞན་དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་འདོད་ན་
དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་རྒྱས་པ་
གཉིས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་སྤྱིར། ཡང་རྒྱས་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཞེས་
རྣམ་དབྱེ་ལྟར་པའི་སྤྱི་དོན་སྤྱི་ལྟར་འབྲེལ་བ་ལྟར་འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ།
རྒྱས་པ་དང་རྒྱས་པ་ཅན་དུས་མཉམ་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་ལ་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
དོ་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་སྤར་མ་སྐྱེས་པའི་ངོ་བོ་ལ་ཡང་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་དེ་ལྟར་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་མེད་པས་རྒྱས་པ་
འདི་ནི་རྣམ་ཤེས་འདིའི་རྒྱས་པའི་ཞེས་བསྟན་མི་རྒྱས་པའི་སྤྱིར་ཁྱབ་སྟེ།
ཁྱད་པར་རྣམ་ཤེས་མེད་པས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ཡོད་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལའང་དེའི་རྒྱས་པ་ནི་ཡོད་པར་
 ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲམ་ཡུགས་ཐོགས་ཤིག་ཅེས་སོགས།
 འབྱུང་འགྱུར་ལ་བསམས་ནས་བརྗོད་པ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕྱིར་འབྱུང་
 བར་འགྱུར་པ་དེར་བསམས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཞེས་བསྟན་པར་འདོད་
 རོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཤེས་
 འདི་ཡི་འབྱུང་འགྱུར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་འོངས་པའི་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་
 གྱིས་མེད་པས་དེའི་རྒྱས་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་རྒྱས་པ་གཉིས་པཅ་ཚུན་སྟོས་ནས་འཛོག་གོ་ཞེ་ན། དེ་
 ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། པཅ་ཚུན་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་འགྲུབ་པ་ནི། རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཅེས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་སྐྱེས་ནས་འགགས་པའི་རྒྱས་པ་སྒྲིན་
 པ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
 གཞན་གྱི་རྒྱས་པ་ལས་འབྲས་བུའི་རྣམ་ཤེས་གཞན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་
 ཐལ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུན་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་དེར།
 ཁྱོད་ལྟར་ན་སྔ་ཕྱི་པཅ་ཚུན་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།
 །འདོད་དོ་ཞེ་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་རྒྱ་ཡིན་མིན་ཀྱན་ལས་འབྱུང་
 བར་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་གལ་ཏེ་སྔ་ཕྱི་རིམ་གྱིས་

འབྱུང་བ་དེར་ནི་རྒྱན་ཅན་གྱི་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ཡིན་མོད་
 གྱི། སྐད་ཅིག་སྤྱི་དེ་དག་ལ་རྒྱན་ནི་ཐ་དད་མེད་ཅིང་གཅིག་ཡིན་པ་དེའི་
 བྱིར་ངེ་སྐད་བཞག་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཅེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 སྤྱིར་རྒྱན་གཅིག་པ་འཐད་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ལ་རྒྱད་
 གཅིག་པ་འདི་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཞིག་སྟེ་དེ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཐ་དད་ཡིན་པ་རྒྱན་ཡོད་པའི་སྐབས་མི་
 རིགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་སྤྱི་བ་གང་དག་རང་གིས་མཆོན་
 ཉིད་གྱིས་ཡོད་པའི་སོ་སོ་བ་དེ་དག་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་རིགས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན། །བྱམས་པ་དང་། ཉེས་སྐྱས་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱད་
 ཏུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི། གང་ཟག་སོ་སོའི་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་
 བ། དེ་དག་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།
 །འདིས་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱད་གཅིག་པ་འཐད་ཀྱང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པའི་
 སྤྱི་བ་སྤྱི་ལ་རྒྱད་གཅིག་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་ཏེ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་ན། ལྟོས་མེད་ཀྱི་སོ་སོ་བ་ཡིན་དགོས་པར་
 བསྟན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དག་ག་པའོ། །དང་པོ་
 ནི། ཡང་སེམས་ཅམ་པ་ན་རེ། བྱི་དོན་མེད་པར་ཤེས་པ་སྤྱི་བ་ཡོད་དེ། དེ་

མེད་ཀྱང་དབང་ཤེས་རང་གི་བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་ཡོད་དེ། བློ་གྲོས་སྒྲིབ་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ན་རང་གི་རྣམ་པའི་བག་
 ཆགས་གང་ཞིག་ཀྱན་གཞི་ལ་བཞག་པ་སྒྲིན་པ་ལས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བློ་གྲོས་སྒྲིབ་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱན་ནས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། བློ་གྲོས་རང་གི་རྣམ་ཤེས་དེ་གང་ལས་
 སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བློ་གྲོས་
 ཅས་བྱ་བར་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱི། རྣམ་ཤེས་ལས་རྣམ་ཐ་དད་པའི་བློ་གྲོས་
 དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གཞན་ལའང་སྐྱར་བར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྒྲོན་པོ་འཇིག་པའི་བློ་གྲོས་ཤེས་སྒྲུབ་ལ་མཆོན་ན། དེ་སྐྱེ་
 བའི་རྒྱུ་ལྟེན་བག་ཆགས་ནི་དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་། བློ་གྲོས་དབང་ནི་དེའི་བདག་རྒྱུན་
 སྒྲོན་པོ་ནི་དེའི་དམིགས་རྒྱུན། ཤེས་པ་དེའི་སྒྲུབ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་
 ཤེས་པ་ནི་དེའི་དམ་ཐག་རྒྱུན་ལོ། །རྣམ་ཤེས་དེ་ལས་རང་གི་གཟུང་དོན་ངོ་
 བོ་གཞན་ཏུ་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་དབང་པོ་སྒྲུབ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་
 རིག་པ་སྒྲིབ་ནི། སྒྲོན་པོ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་རང་
 གི་ས་བོན་ཀྱན་གཞི་ལ་བཞག་པ་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲོ་སོགས་སུ་སྦྱང་བ་ཉིད་
 འབྱུང་བར་མ་རྟོགས་ནས་སྐྱེ་བོས་སེམས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པར་སྦྱང་བ་
 ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་གཟུང་བར་ཁས་ལེན་པ་སྒྲིབ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། མི་ལམ་ན་ནི་སེམས་ལས་གཟུགས་དོན་

གཞན་དུ་གྱུར་པ་མེད་པར་རང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་རུས་པ་སྒྲིན་པ་ལས་
གཟུགས་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་སེམས་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ། སད་
པའི་སྐྱབས་ལའང་འདིར་སྤྱི་དོན་གྱི་དོན་མེད་པར་ཡིད་ནི་ཡོད་དོ་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཇི་
ལྟར་ན། མིག་དབང་མེད་པར་ནི་མི་ལམ་དུ་སྡོ་སོགས་སྤང་བའི་ཡིད་གྱིས་
སེམས་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་དུ་མིག་དབང་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་རང་གི་ས་བོན་གྱི་
བག་ཆགས་སྒྲིན་པ་ལས། སད་པའི་དུས་སུ་ལོང་བ་ལ་འདིར་སྡོ་པོ་སོགས་
གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་རྒྱ་མཚན་ཅིས་མི་སྐྱེ་སྐྱེ་སྐྱེ་རིགས་པར་འགྱུར་
བའི་སྤྱིར་ཏེ། ལོང་བ་ལ་སད་གཉིད་གཉིས་ཀའི་དུས་སུ་མིག་དབང་ཁྱད་པར་
ཅན་མེད་པར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན། སྤྱི་དོན་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་རང་
བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། རྒྱ་མཚན་ཇི་སྐད་བཞད་པ་དེའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་ཁྱོད་
འདོད་པ་ལྟར་མི་ལམ་ན་ལོང་བ་ལ་གཟུགས་གསལ་བར་སྤང་བ་དེ་དུག་པ་
ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡི་རུས་པ་སྒྲིན་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན་ལ།
ལོང་བ་གཉིད་སད་པར་གྱུར་བའི་ཆེ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་འདོད་ན། དེ་
ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལོང་བ་དེ་ལ་དུག་པའི་རུས་པ་སྒྲིན་པ་སད་པའི་
དུས་འདིར་མེད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་མི་ལམ་གྱི་ཆེ་ཡང་མེད་ཅེས་ཏེ་ཅིའི་སྤྱིར་
མི་རིགས་ཏེ་རིགས་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དགག་བྱ་ལ་གཏུགས་པའི་ཆེ་དོན་

ཤེས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་མིག་མེད་པའི་ལོང་བ་ལ་སང་
 དུས་ཕྱི་རོལ་དོན་སྤང་གི་བག་ཆགས་སློན་པ་ནི་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བ་འདི་ཡི་རྒྱ་
 མ་ཡིན་པ་ལྟར། མི་ལམ་དུ་ཡང་གཉིད་ནི་དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་མེད་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་བག་ཆགས་
 སློན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་ལམ་དུ་ཡང་སང་པའི་སྐབས་དེ་ལྟ་བུའི་
 དངོས་པོ་གཟུགས་སོགས་སྤང་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེན་མིག་ནི། བརྒྱན་པའི་
 ཡུལ་ཅན་ཉོགས་པ་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་རམ་ཉེན་དུ་ཁས་སྦྱང་བར་བྱ་འོས་
 ཉེ་ཅིའི་ཕྱིར་ན། བག་ཆགས་བརྒྱན་པ་ལས་དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་བརྒྱན་པ་སྐྱེ་
 བ་དེའི་ཕྱིར། །བསྐྱུ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅམ་པས་རྣམ་པར་རིག་
 པ་ཅམ་དུ་སྤྱོད་པའི་ཅོད་པ་འདི་སེལ་བར་བྱེད་ཀྱས་ཉེ། དབུ་མ་པས་གཞན་
 དབང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་བཀག་པ་ལ་སེམས་ཅམ་པ་འདི་ཡིས་ལན་ནི་
 གང་དང་གང་བཏབ་པའི་ལན་དེ་དང་དེ་ནི་བསྐྱུབ་བྱ་མ་བྱུབ་པའི་དམ་བཅའ་
 དང་མཚུངས་པར་མཐོང་པས་ཉེ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འདིར་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་དེ་ལྟ་བུ་བཀག་པ་ལ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་གིས་མི་གཞོད་དེ། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟོས་འདས་
 རྣམས་ཀྱིས་རང་ལྷགས་ལ་གསུང་རབ་འགར་ཡང་དངོས་པོ་བདེན་པར་
 ཡོད་ཅེས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལང་ག་ཤེགས་ལས། སྲིད་པ་

གསུམ་ནི་བཏགས་པ་ཙམ། །རྡོ་བོ་ཉིད་གྱིས་དངོས་པོ་མེད། །བཏགས་པ་
དངོས་པོའི་ངོ་བོར་ནི། །རྟོག་གོ་བ་དག་རྟོག་པར་འགྱུར། །རང་བཞིན་མེད་
ཅིང་རྣམ་རིག་མེད། །ཀྱན་གཞི་མེད་ཅིང་དངོས་མེད་ན། །བྱིས་པ་ངན་པ་རྟོག་
གོ་བ། །རོ་དང་འབྲ་བས་འདི་དག་བཏགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཆིག་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། བྱི་དོན་མེད་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་བ་མེད་ན། ཀའ་རུས་
གསལ་སྒྲུང་ཙམ་གྱི་ཤེས་པ་རི་ལྟར་སྦྱེ་སྦྱུང་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཙམ། དེ་ལྟར་
སྦྱེ་བ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་སྒྲ་མའི་མན་ངག་གི་
དོན་མི་སྤྱད་པ་བསྒྲོམ་པ་ལས་ཀའ་རུས་གྱིས་གང་ཞིང་བྱབ་པའི་ས་གཞི་
མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེར་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་རྩུན་པར་ཡོད་ཀྱང་།
དེ་གསུམ་ཆར་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་བ་མེད་པར་མཐོང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ། ཡུལ་ལོག་པ་སྟེ་མི་བདེན་པ་མོས་པས་
ཡིད་ལ་བྱེད་པར་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་བྱིར་དོ། སེམས་ཙམ་པ་ཆོས་ཙམ།
ཁྱོད་གྱིས་སྒྲོས་གར་གྱི་ལྟ་མོ་སོགས་ལ་བལྟ་བའི་ཆེ་གང་ཟག་གཅིག་གི་
དབང་པོའི་སྒྲོ་མིག་གི་ཤེས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཤེས་པ་དེའི་ངོ་བོར་རི་ལྟར་
སྒྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་མོ་བ་གཞན་ལ་ཡང་སྒྲུང་བ་རི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་མི་སྤྱད་
པ་ཡིད་བྱེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བས་ཡུལ་མཐོང་བར་ཡང་འགྱུར་ན། དེས་མཐོང་

བ་དེ་བཞིན་དུ་ཀང་རུས་ཀྱི་ཡུལ་དེར་སློབ་གཏན་པའི་ནལ་འབྱོར་བ་མ་ཡིན་པ་
 ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ཀང་རུས་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་
 ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉིང་དེ་འཇིན་དེ་ནི་ཆོས་
 ཅན། བརྩན་པར་ཉེ་ལོག་པའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞི་གང་དུ་ཚུ་འབབ་པའི་སྒྲུང་དེ་ལ་ཡི་དགས་འགའ་ཞིག་
 གིས་ནག་ཁྲག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་སློབ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་མེད་པར་ཤེས་པ་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། རབ་རིབ་དང་ལྡན་པའི་
 དབང་པོ་ཅན་གྱིས་སྐྱ་ཤད་མཐོང་བ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚུ་འབབ།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་དཔེར་མི་ལམ་གྱི་དཔེ་བཀོད་པ་མི་འཐད་པར་མ་བཟད་རབ་
 རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྱ་ཤད་མཐོང་བ་དང་། ཚུ་སྒྲུང་ནག་ཁྲག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་སློབ་སྒྲེ་
 བའི་དཔེ་བཀོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དག་བསྐྱབ་བྱ་མི་འགྱུར་པར་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རྒན་ཤིང་ག་ཤེར་པའི་ཚུ་ཕོར་བ་གང་ལ་ལས་ཅན་
 གྱི་ལྟ་མི་ཡི་དགས་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་བལྟས་པའི་ཆོ། སྒྲུང་ཚུ་ལ་ཐ་དད་
 པ་ཡོད་པས། གང་གིས་མཐོང་བ་ནི་ཆོད་མས་གྲུབ། གང་གིས་མཐོང་བ་ནི་
 ཆོད་མས་གྲུབ་པ་མིན་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཟག་དེ་གསུམ་གྱིས་

དངོས་པོ་དེ་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེ། ལུ་ཕོར་བ་གང་པོ་དེ་ཉིད་
དངོས་པོ་དེ་གསུམ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་ཆེ་ཆ་ཤས་གསུམ་
ཐུན་དུ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཤིང་གཤེར་བ་ཕོར་བ་གང་པོ་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་
གིས་ཉིར་ལེན་དང་། ཡི་དགས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཐུན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གི་རིགས་རྒྱུན་སྤྱི་མ་རྟག་ཁྲག་དུ་སྒྲེ་བ་དང་
དེ་བཞིན་དུ་མི་དང་། ལྷ་གཉིས་ལ་ཡང་སྦྱར་ཏེ་རིམ་བཤེན་དུ་ལུ་དང་
བདུད་ཅིར་སྒྲེ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེའི་ཆེ་ལུ་དེ་ཆ་ཤས་གསུམ་ཐུན་དུ་སྒྲེ་
ཡང་། གསུམ་ཀས་ཆ་ཤས་གསུམ་ཀ་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡི་དགས་ཀྱི་
ལས་དབང་གིས་རྟག་ཁྲག་དུ་མཐོང་ཞིང་། དངོས་པོ་གཞན་གཉིས་མ་མཐོང་
ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་ལུ་དེ་ཐོག་མར་
བལྟ་བུ་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཆ་ཤས་གསུམ་ཐུན་དུ་སྒྲེས་
པའི་ཆེ་ཆ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་གསུམ་ཀས་མི་མཐོང་བར་མ་བཟད། ཡི་དགས་
གཅིག་བྱས་ལོངས་སྤྱོད་པར་ཚུམ་པ་དེའི་ཆེ་ཡི་དགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་ཡིན་པས། རིགས་འབྲས་སྤྱི་མ་རྟག་ཁྲག་དུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་
བའི་སྤྱིར། འགྲོ་བ་དེ་གསུམ་གྱིས་དངོས་པོ་དེར་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པའི་ཆེ་
ཆ་ཤས་དངོས་པོ་ཆད་བྱུང་བ་གསུམ་སྒྲེ་བའི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། ལྷགས་ཀྱི་
གོང་བུ་དམར་འབར་བའི་ཆ་ཤས་ཅིག་གིས་ཉིར་ལེན་དང་། ལག་པར་ལྷགས་

སྐྱགས་བཏབ་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལག་པ་དེས་
 ལྷགས་གོང་དེར་རེག་པའི་ཆོ། ཆ་བའི་རེག་བྱ་མི་སྤྱོད་བར་རེག་བྱ་གཞན་
 ཞིག་སྤྱོད་། ལྷགས་སྐྱགས་མ་བཏབ་པའི་ལག་པས་རེག་པ་ན། དེ་ལས་སྒྲོག་
 རྩེ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སོས་ཀའི་དུས་སུ་སྒྲ་བའི་འོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཅིག་གི་
 ཉིར་ལེན་དང་། ཡི་དགས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
 རྒྱུ་དེའི་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་བྱར་བྱུར་བའི་ཆ་རེག་སྒྲེ་བ་དང་། དགུན་
 དུས་སུ་ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་རེག་བྱའི་ཆ་ཤས་ཅིག་གིས་ཉིར་ལེན་དང་། ཡི་
 དགས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་ལུས་ཤེས་ཀྱི་
 སྤྱོད་བྱར་བྱུར་བའི་གང་རེག་སྒྲེ་བ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་
 ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཐོག་མར་དཔེ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ལྷགས་གོང་མེས་
 བསྐྱེད་པའི་དམར་འབར་བ་ལ་རེག་གྱང་མི་ཆོག་པའི་རིགས་སྐྱགས་དང་
 ལྷན་པ་ཅིག་གིས། ཞེས་པ་ནས། ཅིག་གིས་བྱུབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཅིག་ཤོས་
 ཀྱིས་དེའི་བསྒྲོག་སྤྱོགས་སུ་བྱུབ་པ་ག་ལ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བཤེས་སྤྱོད་ལས། ཡི་
 དགས་རྣམས་ལ་སོས་ཁའི་དུས་སུ་ནི། །སྒྲ་བའང་ཆ་ལ་དགུན་ནི་ཉི་མ་གང་།།
 ཞེས་པ་ནས། དངོས་པོ་ཅིག་ཅེས་གྱང་གསུངས་པས། གཞུང་དོན་ཞིབ་དུ་མ་
 དབྱེད་པར་གོ་བ་རགས་པ་རེ་ཤར་བ་ན་དེས་ཆོམ་ནས་ཐག་གཅོད་མ་སྤྱོད་

ཞིག །ཞེས་པའི་གསུངས་པའི་བྱིར། ལས་ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་གསུམ་ལ། མཐོང་
ཚུལ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཡི་དགས་དུད་འགྲོ་མི་
རྣམས་དང་། །ལྟ་རྣམས་ཅི་ལྟར་རིགས་རིགས་སྟུ། །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་
དད་ བྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཞིང་། དེའི་
བཞད་སྒྱུར་དགེ་བསྟེན་བཙུན་པས་མཛད་པར། ཚུ་སྒྲུང་གི་དངོས་པོ་ལ་རང་
རང་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་དབང་གིས་ཡི་དགས་ཀྱིས་རྣག་ལ་
སོགས་པས་གང་བར་མཐོང་བ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་དུད་འགྲོ་ཉ་ལ་སོགས་པས་
སྒྲོས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མངར་བ་དང་དར་བ་དང་
བསིལ་བའི་ཚུར་ཉོག་ཅིང་། ཁུས་བྱེད་དོ། །འབྱུང་དོ། །དེར་འཇུག་གོ །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལ། ཁ་ཅིག ལས་ཅན་གྱི་ལྟ་མི་ཡི་
དགས་གསུམ་ཀྱིས་ཚུ་སྒྲུང་གི་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་
པའི་ཆོ། དེ་གསུམ་ཀྱིས་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་གསུམ་པ་དེ་ཆ་ཅན་གྱི་དངོས་
པོ་གཅིག་པོ་དེའི་གོ་ས་ན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དངོས་པོ་ཆད་གྲུབ་པ་དེ་
གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྣག་ཁྲག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གསུམ་
པོ་དེ་པན་ཚུན་གོ་ས་འགོག་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན།
མ་ཁྲག། འོ་ན། སྐྱེས་བུའི་མགོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ལྔ་པོ་དེ་སྐྱེས་བུའི་
ལུས་ཀྱི་གོ་ས་ན་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་པན་ཚུན་གོ་ས་འགོག་རྒྱས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བུམ་པའི་མཚུ་ཞབས་སོགས་བུམ་པའི་ཆ་ཤས་
 རྣམས་ཆ་ཅན་བུམ་པའི་གོ་ས་ན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ། ཡོད་དོ་ཞེ་ན།
 བུམ་པའི་མཚུ་ཞབས་མགྱིན་པ་གསུམ་པན་ཚུན་གོ་ས་འགོག་བུམ་པ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཀ་བུམ་པའི་གོ་ས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱབ་ཁས་
 སོ། ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཆེ་ཆ་ཤས་ཀྱི་དངོས་པོ་གསུམ་པོ་དེ། ཆ་ཅན་གྱི་དངོས་
 པོ་དེ་དང་ཆད་མཚུངས་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་ཚུ་
 གླུང་གི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བཟླས་པའི་ཆེ་ཆད་མཚུངས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་དངོས་པོ་གསུམ་སྟིང་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ། མ་
 བྱབ་ན་དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཆད་མཚུངས་ངེས་པར་མི་དགོས་ཀྱང་ཆད་
 མཚུངས་སུ་སྒྲུང་བ་ཞིག་སྟིང་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བུམ་ཏེ། བུམ་པ་རང་གི་
 ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ཆད་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཡི་དགས་འགའ་ཞིག་
 གིས་ཚུ་བོ་གཞུ་ལ་བཟླས་པའི་ཆེ་ཆུ་བ་གཞུ་བསྐྱམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་
 ཆེ་དེ་བསྐྱམ་པར་སྒྲུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྲལ་སྟེ། དེས་དེ་མ་
 མཐོང་བར་འོག་གཞི་འགྲམ་པ་སོགས་མཐོང་བ་ཅ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 ཡིན་ཀྱང་། ཡི་དགས་དེའི་ལས་ཀྱིས་ཚུ་གླུང་གི་ཆ་ཤས་ཞིག་བསྐྱམ་པར་
 སོང་བ་ནི་སྟིང་དེ། ལྟར་གྱི་འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ལ་
 བཟླས་པའི་ཆེ་དངོས་པོ་ཆད་མས་བྱབ་པ་གསུམ་སྟེ་བ་སྟིང་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཆེ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཚུ་བོ་དེ་མ་བསྐྱམ་པར་
མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ གུན་དགའ་པོ་དང་དགོ་སྒྲོང་ལྟས་བྱིན་གཉིས་གྱིས་
ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་པའི་སྐྱེ་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེ། སྐྱེ་དེར་མཛེས་མི་མཛེས་གྱི་
ཆ་གཉིས་བྱུབ་པར་ཐལ། བྱོད་གྱི་གོང་གི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཆེ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་། དངོས་གནས་པའི་ཆ་
གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་པའི་སྐྱེས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་མི་མཛེས་པའི་ཆ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ མདོན་པའི་ཆེད་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་དང་། དུས་འཁོར་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རིགས་གཉིས་གྱིས་རི་
རབ་ལ་ཅིག་ཅར་བལྟས་པའི་ཆེ། རི་རབ་གཅིག་གི་གོ་ས་ན་རི་རབ་བྱུ་བཞི་
དང་ལྷུ་མ་པོ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་ཅན་གྱི་ལྟ་མི་ཡི་དགས་གསུམ་གྱིས་
ཆུན་ཤིང་གཤེར་བ་པོར་གང་ལ་བལྟས་པའི་ཆེ་དེའི་གོ་ས་ན་ཚུ་དང་ནག་
ཁག་བདུད་ཅི་གསུམ་ཅིག་ཅར་བྱུབ་སྤིང་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདོད་བྱས་པར།
དེ་གཅིག་གི་གོ་སར་དེ་གཉིས་ཤོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྟོན་
མེད་དེ། སྤྱིར་རི་རབ་ར་གཅིག་ཁོ་ནའི་གོ་སར་དུས་གཅིག་ཏུ་གཉིས་མི་ཤོད་
ཡང་། དུས་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆེ་ཤོར་བ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དཔེར་ན། སྤྱིར་རྩལ་ཕྱན་གྱི་གོ་ས་གཅིག་ཉིད་ལ་རྩལ་རགས་པའི་མི་ཆུད་
ཀྱང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གྱིས་རྩལ་འབྲུལ་བསྟན་པའི་ཆེ་ཆུད་སྤིང་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། སྐྱ་ཙམ་ཁྱོན་ལ་དུས་གསུམ་ཆད་སྟེད་ཀྱི། སངས་
 རྒྱལ་རྒྱ་མཆོ་ཞིང་རྣམས་རྒྱ་མཆོ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། འབྲུག་པ་ལས་
 གྲང་། དེ་ལྟར་སྟོན་ཀུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་
 པའང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསང་བ་བསམ་
 གྱིས་མི་བྱབ་པའི་མདོར། །བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བཞི་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག ལྷགས་གོད་ཆ་ཞིང་འབར་བའི་རེག་བྱར་བྱར་པའི་གང་རེག་ཡིད་
 པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ར་མ་བྲལ། འདོད་མི་ཀུས་ཏེ། དེའི་
 རེག་བྱ་ཡིན་ན། ཆ་བའི་རེག་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཡི་དགས་ཀྱི་
 མི་ཤེས་ལ་ཚུ་སྤང་རྣག་ཁྲག་ཏུ་སྤང་བ་དང་། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་
 བསེ་རུ་གཙང་མའི་ནང་དུ་སྐྱ་ཤད་སྤང་བ་གཉིས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཀེང་རུས་གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་ཡིད་ཤེས་ལ་ཀེང་རུས་སྤང་བ་
 དང་། མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་མིར་སྤང་བ་གཉིས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྲལ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེ་དག་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
 མཆེད་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་ཀུས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་
 གི་མིག་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མིག་ཤེས་

དེ་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོར་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག །འདུས་མ་བྱས་མིག་ཤེས་དེ་དག་
གི་ངོ་བོར་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། སོ་སྤྱིའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་བྱམ་
པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུང་བ་ནི་འདོད་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། མདོར་ན། རི་ལྟར་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
པ་དེ་བཞིན་དུ། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་
དོན་འདི་ཤེས་པར་གྱིས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱར་རིགས་ཏེ་ཡུལ་ཤེས་བྱ་མེད་པར་
ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཆད་འགོ་ག

གཉིས་པ་ལ་བཞི། གཞན་དབང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་རང་རིག་དགག་པ། སེམས་
ཅམ་པའི་ལུགས་བདེན་པ་གཉིས་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་པ། དེ་ནས་སྤྱི་སྒྲུབ་
ཀྱི་ལུགས་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་རིགས་པ། གཞན་དབང་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་
ཐ་སྙད་འགོག་པ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་གསུམ།
གཞན་དབང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་བྱིས་ནས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་ལན་དགག་པ་
རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རང་རིག་མི་འཐད་པ་གཞན་དབང་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་ལས་དོན་
གཞན་པའི་འཇིན་པ་ཉིད་དང་བྲལ་ཞིང་། གཟུང་འཇིན་རྗེས་ཐ་དད་པ་གཉིས་

གྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་གཞན་
 དབང་འདི་ཡི་ཡོད་པ་དེ། སེམས་ཅམ་པ་བྲོད་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་གིས་ཤེས་
 པར་འགྱུར་ཞེས་ངི་བར་བྱའོ། །ཤེས་པས་མ་བཟུང་པར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་
 མི་རུང་སྟེ། ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྒྱུར་རོ། །གལ་ཏེ། བྱི་
 དོན་མེད་པའི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་དེ། རང་སྟོང་པའི་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་
 སྟོང་བར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྱུར་རོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་གཉིས། རང་རིག་
 འདོད་པའི་སྟོགས་སྒྲ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་རིག་འདོད་པ་རྣམས་ན་རེ། རང་རིག་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་
 ཡོད་དེ། སྟོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ནས་མཆོན་ན། སྟོན་པོ་འཛིན་
 པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་
 རིག་པ་གཅིག་དང་། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཡང་ཁ་ནང་ཁོ་ན་ལ་སྟོགས་
 ཞིང་གཉིས་སྒྲ་ཐམས་ཅད་དང་། བྲལ་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་གཉིས་
 སྐྱེ་བའི་དང་པོ་གཟུང་རྣམ་དང་། བྱི་མ་འཛིན་རྣམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་
 ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཤེས་གོང་དག་པ་རས་སྟོན་པོའི་སྟོང་དུ་བཞག་པ་ནི།
 སྟོན་པོས་ཁ་བསྐྱར་བའི་དངས་ཆ་གཅིག་དང་། ཤེས་གོང་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོས་
 ནས་དྲངས་པའི་ཆ་གཉིས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། མར་མེ་སྐྱེས་པ་མ་ཉིད་ནས་

གཟུགས་གཞན་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་། རང་ཉིད་གསལ་བའི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བ་ལྟ་
བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་རིག་འདོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཉོག་གོ་འབར་བ་
ལས། རྣམ་ཤེས་ནི་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་སྟེ། རང་སྒྲུབ་བ་དང་། དུལ་དུ་སྒྲུབ་བའོ་
དུལ་དུ་སྒྲུབ་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་བྱི་རོལ་གྱི་དུལ་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས། རང་
སྒྲུབ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དག་
གོ་ལུགས་ལ། སྟོན་འཛིན་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་དེས། སྟོན་འཛིན་དང་རང་
ཉིད་གཉིས་ཀ་སྟོང་བ་ཡིན་ཀྱང་། རང་ཉིད་ལ་རིག་བྱེད་དང་། སྟོན་འཛིན་ལ་
རིག་བྱའི་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱ་མེད་པའི་གཉིས་སྒྲུབ་དང་བྲལ་བའི་འཛིན་རྣམ་
ཡན་གར་བ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཉོག་ཏུ་བདག་ལ་
ནང་མདོན་སྟོགས། །རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྣམ་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། དེ་སྐབས་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ཉོག་གསལ་བ་ཆེན་ནས་སྟོན་འཛིན་སྟོང་
བ་ཡོད་པར་ནི་གྲུབ། སྟོང་བྱེད་ལ་གཞན་སྟོང་དང་། རང་སྟོང་གཉིས་སུ་ཁ་
ཆོན་ཆོད། གཞན་སྟོང་ཡོད་ན་སྟོང་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། སྟོན་
འཛིན་བྱི་མ་སྟོན་པོ་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་ལ། རང་
སྟོང་ཡོད་ན་རང་ལས་རྒྱངས་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པའི་རང་སྟོང་མི་
འཐད་པས། སྒར་བཞག་པ་ལྟ་བུའི་རང་རིག་འགྱུར་པའི་བྱིར། སྟོན་འཛིན་ལ་
སྟོང་བྱེད་གཞན་སྟོང་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་སྟོང་བྱེད་དོན་གཞན་པ་དེ་ཡང་སྟོང་

བྱེད་དོན་གཞན་པ་ཞིག་གིས་སྤྱོད་དགོས་པས། དེ་ལྟ་ན་སྤྱོད་བྱེད་ཐུག་མེད་
 དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ཐུག་མེད་ཡིན་ན། སྤྱོན་འཛིན་ཡང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་ལ།
 དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཅུ་བའི་སྤྱོན་འཛིན་མི་འཐད་པས་དེ་ལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱང་མེད་
 པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྤྱོན་འཛིན་ལ་སྤྱོད་བྱེད་ཡོད་དེ། དེས་སྤྱོན་པོ་མཐོང་
 སྟམ་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱ་བའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སྤྱོན་པོ་མ་སྤྱོད་ན་
 ཡུལ་སྤྱོན་པོ་བྱ་བའི་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། སྤྱོན་འཛིན་ལ་སྤྱོད་བྱེད་
 མེད་ན། ཡུལ་ཅན་སྤྱོན་འཛིན་བྱ་བའི་བྱ་ཤེས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་བའི་ཕྱིར་དེ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྤྱོན་མེད་དེ། སྤྱོན་འཛིན་ཕྱི་
 མས་སྤྱོན་འཛིན་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། །སྤྱོན་འཛིན་ཕྱི་མ་ཡུལ་སྤྱོན་
 པོ་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེས་སྤྱོན་འཛིན་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ།
 བྱང་གི་སྤྱོན་འཛིན་གཟུང་དོན་བྱེད་པ་བོར་ནས། ཕྱི་རོལ་སྤྱོན་པོ་ལ་འཇུག་
 པ་དགོས་པ་མེད་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྤྱོན་མེད་དེ། སྤྱོན་འཛིན་སྤྱོད་ཕྱི་གཉིས་
 ལ་སྤྱོད་བྱེད་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན།
 སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་རྣམས་ཐ་དད་
 པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་
 འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྒྱུད་རེ་
 རེ་བ་ཁོ་ན་འོ། །ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར།

རང་རིག་ས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་ལོག་ས་དགག།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་དྲན་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་འཛིན་
ལ་སྟོང་བྱེད་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་བྱབ་པའི་དྲན་པ་རྟགས་
སུ་འགོད་དམ། དྲན་པ་ཅ་མ་ཞིག་རྟགས་སུ་འགོད་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་
ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དའི་ལུགས་ལ་དེ་འདྲ་བའི་དྲན་པ་དང་རང་རིག་
གཉིས་མེད་པར་མཚུངས་པས། སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ནའང་བྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་ཅ་མ་གྱི་རྟགས་
ལས་མེ་ཤེལ་དཔོག་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དྲན་པའི་རྟགས་ལས་སྟོན་འཛིན་
ལ་སྟོང་བྱེད་ཡོད་པར་བྱབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་། ཁྱོད་ལྟར་སྟོང་བ་ལ་རང་སྟོང་
གཞན་སྟོང་གཉིས་སུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མར་མེ་གསལ་བའི་ངོ་
བོར་སྐྱེས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་གསལ་བར་ཡང་མི་བྱེད་ལ། རང་ལས་
དོན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གསལ་བར་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ།
མར་མེས་རང་གིས་རང་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཟུན་པས་ཟུན་པ་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟུན་ནང་གི་བྱམ་པའི་
གཟུགས་མཐོང་བ་རྒྱུན་ལ་མི་སྟོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཅ

ཞེ་ལས། མར་མེས་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །གལ་ཏེ་སྒྲུང་བར་འགྱུར་ན་
ནི། །ཐུན་པའང་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །
ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་ནི། །ཁ་ནང་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོད་གས་ཞིང་གཉིས་
སྒྲུང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱ་མེད་
པའི་རང་རིག་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་ཉིད་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྣམ་
པ་འཆར་རྒྱ་མེད་པར་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་འདོད་ན་རལ་གྱི་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་
རང་གིས་རང་གཅོད་རྒྱས་པ་དང་། སོར་མོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཅེ་
ལ་རིག་རྒྱས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། རི་ལྟར་རལ་
གྱིས་རང་གི་སོ། །གཅོད་པར་མི་བྱེད་སོར་མོས་ནི། །རང་ལ་རིག་པར་མི་
བྱེད་ཀྱང་། །རང་གི་སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་
ལྟ་བུའི་རང་རིག་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དེ་ལ་རི་ཅམ་ཡིད་གཏད་ཀྱང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་
རྒྱ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

རང་རིག་མེད་ཀྱང་བྲན་པ་སྐྱེ་བའི་རྩལ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རང་རིག་མེད་ཀྱང་བྲན་པ་སྐྱེ་བའི་
རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ། བྱི་དུས་ཀྱི་བྲན་པའི་རྟགས་ལས་རང་རིག་ཡོད་

པར་འབྲུག་པོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་ཤོལ་ལ་རང་རིག་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
སྤྱིར་དུ་བརྗོད་པ་ཡི་བྲན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་འདི་ནི་ཆོས་
ཅན། བྱོད་རང་རིག་གི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་གཞི་མ་གྲུབ་
པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་དེ་རང་གིས་རང་རིག་པར་བྱེད་པ་ནི་གྲུབ་ལ་རག་
མོད་ཀྱི་སྟེ་ཡོད་དུ་ཆུག་གྱང་། དེ་ལྟ་ནའང་བྲན་པའི་ཤེས་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་
ཅན་དེ་དག་བྲན་པ་སྟེ་སྤྱོད་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ལྟར་ན་སྤྱིར་གྱི་
ཡུལ་སྤྱོད་གི་ཤེས་པ་དང་། སྤྱིས་ཀྱི་བྲན་ཤེས་གཉིས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་གཞན་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྲབ་སྟེ།
དཔེར་ན། ཉར་སྤྲས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། བྱམས་པའི་ཤེས་པས་སྤྱིར་མ་ཤེས་པ་སྟེ་
མ་སྤྱོད་བ་བྱམས་པའི་རྒྱད་སྟེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་
ཏེ། དོན་དེ་ནི་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། དཔེ་དེ་ནི་རྒྱད་ཐ་དད་
པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པའི་གཞན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཤེས་པའི་གཏན་ཆིགས་འདིས་ནི། རྒྱད་གཅིག་ཏུ་
གཏོགས་པ་དང་རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་བྲད་པར་དེ་དག་གྱང་འཛོམས་
པར་བྱེད་པ་བྱམས་པ་ཉར་སྤྲས་ལ་བརྟེན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཞད་
ཟེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆིག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན་ནོ། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་

རང་རིག་མ་འདོད་པ་སྟོང་ལྟར་ན་བླ་བ་སྐྱེ་ཚུ་ལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཁོ་པོ་
 ཅག་གི་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་བླ་བ་སྐྱེ་ཚུ་ལ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
 མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། སྟོན་འཛིན་ལྟ་བུ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་གང་གིས་ཡུལ་
 སྟོང་བར་གྱུར་པ་དེ་ལས་བླ་བ་པའི་ཤེས་པ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་
 དབུ་མ་པ་ངའི་ལུགས་ལ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་
 པས་ཡུལ་སྟོང་བ་དང་བཅས་པ་དེ། ཕྱིས་བླ་བ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་
 པས། འདི་སྒྲུབ་ཡང་ང་ཡིས་མཐོང་སྟུང་དུ་བླ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།
 བཏགས་དོན་མ་བཅུ་ལ་བར་བླ་བ་ཚུ་ལ་འདི་ཡང་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་
 ཚུ་ལ་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྟོན་འཛིན་ལ་སྟོང་བྱེད་རང་རིག་མེད་ཀྱང་ངས་སྟོན་པོ་
 མཐོང་སྟུང་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བླ་བ་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ཏེ། སྟོན་འཛིན་དང་བླ་བ་
 ཤེས་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་མིན་པར་རྒྱན་གཅིག་པའི་
 འབྲེལ་བ་གྲུབ་ཅིང་། སྟོན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་སྟོན་པོ་དང་བླ་བ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་སྟོན་
 པོ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་འཛིན་དེ་ང་མིན་ཀྱང་ངའི་ཆ་
 འགས་ཡིན་པས་སྟོན་འཛིན་གྱིས་སྟོན་པོ་མཐོང་བས། ངས་སྟོན་པོ་མཐོང་
 སྟུང་པའི་བླ་བ་སྐྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྟོན་འཛིན་གྱི་དུས་
 སྟུང་གྲུབ་པའི་སྟོན་པོ་དེ་བླ་བ་ཤེས་ཀྱི་དུས་སྟུང་གྲུབ་པོ་སྟུང་དུ་བླ་བ་སྐྱེ་བ་མ་

ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་དུས་ཐ་དད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། སྡོན་འཛིན་གྱི་དུས་
སུ་དེ་སྤྱིང་བྱེད་གྱི་རང་རིག་མེད་ཀྱང་བྱིས་རས་སྡོན་པོ་མཐོང་སྐྱམ་པའི་བྲན་
ཤེས་སྐྱེ་བ་འཐད་པའི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། དགུན་དུས་སུ་བྱི་བ་དུག་ཅན་གྱིས་
དཔྱགས་པ་ན་དུག་ཞུགས་ཏེ་དབྱིད་ཀའི་དུས་སུ་འབྲུག་སྐྱོ་ཐོས་པའི་རྒྱན་
གྱིས་དུས་ལངས་པའི་ཆེ། བྱི་བས་དཔྱགས་པ་མ་སྤངས་པར་བྱི་བས་
དཔྱགས་པའི་དུས་སུ་དུག་ཞུགས་སོ་སྐྱམ་པའི་བྲན་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་སྤྱིད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་མིན་ན། །
རྣམ་ཤེས་བྲན་པ་རྗེ་ལྟར་འགྱུར། །གཞན་སྤྱིང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །བྲན་
འགྱུར་བྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཆོས་མཚུངས་སྦྱོར་
ཚུལ་ཡོད་དེ། སྡོན་འཛིན་གྱི་དུས་སུ་སྡོན་པོ་མཐོང་བ་དང་། དགུན་དུས་གྱི་
བྱི་བས་དཔྱགས་པ་གཉིས་ཆོས་མཚུངས། སྡོན་འཛིན་གྱིས་དུས་སུ་སྡོན་
འཛིན་ལ་སྤྱིང་བྱེད་རང་རིག་མེད་པ་དང་། བྱི་བས་དཔྱགས་པའི་དུས་སུ་
དུག་ཞུགས་པ་མ་སྤྱིང་བ་གཉིས་ཆོས་མཚུངས། སྡོན་འཛིན་མ་སྤངས་པར་
སྡོན་པོ་མཐོང་སྐྱམ་པའི་བྲན་པ་སྐྱེ་བ་དང་། བྱི་བས་དཔྱགས་པ་མ་སྤངས་
པར་དུ་གཞུགས་མ་སྤྱིང་བའི་བྲན་པ་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཆོས་མཚུངས་པའི་བྱིར།
འདི་དག་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ། རང་རིག་མེད་ཀྱང་དབང་
ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་སོགས་འདོད་དགོས་པས། དེ་ཡང་རང་ཉིད་གྱིས་རང་

གྲུབ་ན། རང་རིག་བཀག་པ་དང་འགལ་ལ། སྤྱིང་བྱེད་དོན་གཞན་ཞིག་གིས་
 སྤྱིང་ན། སྤྱིང་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་གཞོད་བྱེད་བྱེད་རང་ལ་ཡང་
 མཚུངས་སོ། །ཞེ་ན།

འདིའི་ལན་ལ་གཉིས། ལན་དངོས་དང་། ཞར་ལ་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིན་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདིར་གཞལ་བྱའི་གངས་
 དེས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཚད་མའི་གངས་དེས་འཛོག་ཅིང་། ཚད་མ་ཡང་གཞལ་བྱའི་
 རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒྲོ་ནས་གྲུབ་ཀྱི། དེ་ལས་ལོགས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་
 སོགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོགས་གསལ་ལས། ཚད་མའི་
 གངས་འཇུག་པ་གཞལ་བྱའི་གཞན་ཀྱི་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞལ་
 བྱའི་རྣམ་པའི་རྩེས་སུ་བྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྟེན་པའི་ཚད་
 མ་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། སྒྲིན་འཛིན་གྱིས་སྒྲིན་འཛིན་གྲུབ་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་
 པར་སྒྲིན་འཛིན་གྱིས་སྒྲིན་པོ་གཞལ་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲིན་འཛིན་ཡོད་པར་
 འགྱུབ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྒྲིན་འཛིན་གྱིས་སྒྲིན་པོ་བྱན་པའི་བྱན་ཤེས་དེ་ཚད་
 མ་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན། དེ་བྱན་པའི་བྱན་ཤེས་དེས་
 སྒྲིན་པོ་དང་སྒྲིན་འཛིན་མེད་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་སྒྲོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་
 ཅམ་གྱིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་བྱན་པའི་བྱན་ཤེས་ཚད་མ་གཞན་ལ་མ་

སྟོན་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་པ་ཡིན་གྱི། སྟོན་འཛིན་གྱིས་རང་ཉིད་གྲུབ་
ན་རང་རིག་བཀག་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་
བཞད་ལས། སྟོན་པོ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་འཛིན་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན། དུལ་
བླན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དུལ་ཅན་བླན་པ་ཡིན་གྱི། སྤར་དུལ་ཅན་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་
རང་གཞན་དག་འདོད་པ་ལྟར་སྟོང་བའི་དབང་གིས་བླན་པ་དེ་འགྱུར་བ་མིན་
པ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
སྟོབ་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་ཉིད་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་འགྲུབ་པ་
ཡིན་ཏེ། དཔེ་སྲ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཞར་ལ་ཆོད་མའི་རྣམ་གཞག་བཞད་པ།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་ཆོད་མའི་རྣམ་གཞག་བཞད་པ་ལ་གསུམ། མཆན་
ཉིད་དབྱེ་བ། འསྟོས་པའི་དོན་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་འཛིན་སྟངས་
ཀྱི་དུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་རིག་པ། ཆོད་མའི་
མཆན་ཉིད། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བར་གསུངས་པ་
དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་རང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་
མཐུན་པའི་བརྟུན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བཞད་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཆོད་མའི་
མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་མི་སྤྱོད་པའི་དོན་ནི། ཆོད་མས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཇི་ལྟར་
དབྱེད་པ་ལྟར་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོད་མ་པ་ལ་གྲགས་པའི་ཆོད་

མའི་མཆན་ཉིད་ལྟར་འདིར་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་
 གྱིས་གྲུབ་པ་གཞིར་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་ལ། དབྱེ་ན་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་། རྩེས་དཔག་ཆད་
 མ་གཉིས། རང་གི་རྟོན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་འཛིན་སྟངས་
 གྱི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་མངོན་འགྱུར་བ་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་རིག་པ་དེ། མངོན་སུམ་གྱི་
 ཆད་མའི་མཆན་ཉིད། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་དུ་གངས་
 རེས་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་
 གྱི་ཆད་མ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་གསུམ་དུ་གངས་རེས་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟོན་
 དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པའི་རང་གི་འཛིན་སྟངས་གྱི་
 ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་རིག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྟ་ཡོད་དེ། གཟུགས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
 གྱི་ཆད་མ་ནས། རིག་བྱ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མའི་བར་
 ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་
 རྟོན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཞིང་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་འཛིན་སྟངས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་

གཞལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་མི་སྣ་བའི་རིག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ད་ཀྱི་ན་གསུམ་
ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཛིན་པའི་ཡིད་མངོན། བང་བདེ་སྐྱུག་སོགས་
འཛིན་པའི་ཡིད་མངོན། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་མངོན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་
 རྒྱུན་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་
 རང་གི་འཛིན་སྟངས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་བདག་མེད་སྤྱ་རགས་གང་རུང་ལ་
 མི་སྐྱེ་ཞིང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རང་གི་རྟེན་
 རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞུང་གྱུ་སྟོན་གྱུར་བ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་
 རིག་པ་རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད། རྗེས་དཔག་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་
 དེ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 དཔེ་ཉར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག་རྣམས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་དག་གི་མཆན་གཞི་
 བོ་གཞན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས། ཆད་མ་ཡིན་ན། རང་གི་
གཞལ་བྱ་ལ་མ་འཁྱལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་སྤྱི་པའི་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་
འདོད་ཀྱང་། ལྷགས་འདི་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱབ་སྟེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་
པའི་ཆད་མ་དང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་

རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་རྣམས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་འབྲུལ་བའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ལ་རང་གི་གཞལ་བྱ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་
 སྒྲུང་ཡང་། དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་བའི་བྱིར། བུམ་བ་དེ་བུམ་
 འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མངོན་སུམ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མངོན་
 སུམ་གྱི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་འབྱུག་པའི་བྱིར་དང་། ཡུལ་ཅན་དེ་ཡུལ་དེ་ལ་སྟོས་
 བ་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཤེས་བ་
 གང་ལ་ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཡུལ་དེ་ཡིན་ན། ཤེས་བ་དེའི་ཡུལ་
 མངོན་སུམ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚིག་གསལ་ལས། གལ་
 ཏེ་མཆན་གཞིའམ། རང་གི་མཆན་ཉིད་དམ། སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་རུང་སྟེ་
 འཛིག་ཏེན་ན་ཡོད་ན་ནི། ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། སྟོག་ཏུ་མ་བྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱིར་དེའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་དང་སྟན་ཅིག་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཤེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། འདིས་སྟོག་བྱུར་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་བྱུང་ན། སྟོག་
 བྱུར་དང་མངོན་བྱུར་གཉིས་ཀ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། རྩ་གཅིག་རྩ་གཉིས་
 སུ་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་སོགས་ཏྟག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས་དང་། རྩ་ཏྟག་
 འཛིན་ཏྟག་པ་སོགས་ཏྟག་པ་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཀྱང་། རང་གི་
 སྒྲུང་བ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་སྒྲུང་བ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡུལ་མངོན་བྱུར་བ་ལ་

མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་དག་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རང་གི་
ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་གི་འཛིན་
སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་སྤྱི་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདིར་རང་གི་ཞེན་
ཡུལ་ལ་འབྲུལ་པའི་རིག་པ་ལ། ཚད་མ་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་མི་ཉག་
པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་མི་
ཉག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་གྲང་དེ་ལ་བྱུང་བར་སྤང་བའི་སྤྱིར།
མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་དབྱུང་ཤེས་མི་འགལ་ཏེ། སྟོན་འཛིན་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་གྱིས་བྱངས་ནས་སྦྱེས་པའི་བྱེད་ཤེས་དེ་དེ་གཉིས་ཀའི་གཞི་
མཐུན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སོ་སྦྱེའི་རྒྱུད་
ལ་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མེད་ཀྱང་། ལུགས་འདི་ལ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་རང་
རྒྱ་བྱུང་བའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་སོ་
སྦྱེ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཡིད་མངོན་གྲང་ནམ་འགྲེལ་སོགས་ནས་བཞུགས་པ་དང་རྗེ་
ལྟ་བ་བཞིན་མི་མཐུན་ཏེ། དེར་གཟུགས་གསལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བའི་རང་ཁ་བའི་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་མངོན་ཡོད་པར་བཞུགས། འདིར་
དེ་འདྲ་བའི་ཚུར་མཐོང་གི་དབང་མངོན་ཡོད་ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་ཡིད་མངོན་
མེད་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར། འདི་དག་གི་སྟོར་རྒྱས་པར་ནི་སྟོང་བྱུན་སོགས་
ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཙམ་པ་སྟོང་གི་གཞན་དབང་ཤེས་པ་གང་གིས་
འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་རང་རིག་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་གོང་དུ་བཟོད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་
པ་དེའི་སྒྲིབ། སྒྲོ་འཛིན་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་འཛིན་པར་རིགས་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་ལྟ་བུ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཐོ་དང་། བཅད་པའི་ལས་
སྒྲུབ་བ་ཤིང་དང་། གཙོད་པའི་བྱ་བ་གསུམ་པོ་གཅིག་མ་ཡིན་པས་ཏེ་དེའི་
སྒྲིབ་རོ།

བཞི་པ་ནི། སེམས་ཙམ་པ་ཆོས་ཙན། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན། མོ་
གཤམ་གྱི་བྱ་འདི་ཡོད་པར་མི་རིགས་པར་འདོད་པ་གཞན་སེམས་ཙམ་པ་
སྟོང་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱས་གཞོད་པ་ཅི་ཞིག་བསྐྱལ་ནས་དེ་ཡོད་པར་མི་
འདོད་པ་བཟོད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲེ་བ་མེད་ཅིང་
ཆད་མས་མ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཙན་གྱི་གཞན་དབང་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་
པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྟོང་གིས་འདོད་པའི་སྒྲིབ། བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན། སྒྲོས་
པ་དང་བྲལ་ཞིང་བཟོད་དུ་མེད་པའི་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་འདོད་
རིགས་པའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་འདོད་མི་འདོད་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་
མཚུངས་པའི་སྒྲིབ་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་པའི་འཁྲལ་པའི་རྒྱ་སྟེ་གཞི་རྩས་སྒྲུབ་པར་

ནི་གང་ཞིག་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གང་གི་ཆེ་གཞན་དབང་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སེམས་ཅམ་པ་
གཞན་གྱི་ལུགས་ལྟར་ན། འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྣམ་གཞག་སོང་ཞིག་
འདུག་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་བྱ་བྱེད་འཇོག་ཚུལ་ཀུན་ཀྱང་བརྟག་པ་སྟེ་
འཇིག་པའམ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་དབང་གི་རྫས་ལ་བདེན་བར་ཆགས་
པ་ཡི་སྒོ་ནས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་རོལ་
གྱི་དོན་མེད་ཅིང་། ཉང་ཤེས་པ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་
ཞབས་གྱིས་སྟོལ་སྤྱི་བའི་ལམ་ལས་ནི་སྤྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཞི་བ་བྱང་
འདས་ཐོབ་པའི་ཐབས་གྱི་གཙོ་བོ་མེད་པར་ཐལ། སྤྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་
ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལས་
ཉམས་པར་འགྱུར་ལ། བདེན་གཉིས་དེ་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་འགྱུབ་པ་
ཡོང་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་
གཞག་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་
ཐབས་སྤྱི་གྱུར་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་རྟོགས་པ་ནི་སྤྱིར་
བཞག་པའི་ཐབས་དེ་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བདེན་པ་དེ་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་ཏྲོག་ལོག་པའི་དབང་དུ་སོང་ནས་ལམ་ངན་པར་ཞུགས་
པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་སྤར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། རིམ་ལྔ་མེས་ཅམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་ནི་དངོས་
པོར་ཏེ་ངོ་བོས་བྱུབ་པར་འདོད་པ་ལྟར། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་ངོ་བོས་བྱུབ་པར་
བདག་གིས་ཁས་མ་སྒྲངས་པར་ཐལ། དགོས་པའི་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་
ཕྱིར་དུ་གཟུགས་སོགས་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཡོད་དེ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ངོ་ཁོ་ནར་བྱས་ནས་བདག་ནི་སྤྲ་
བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཀྱན་རྫོབ་
གཞག་ཏུ་མེད་དེ། རིམ་ལྔ་ཞེ་ན། ཁྱོད་འདོད་པ་བཞིན་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་
སྒྲངས་ནས་ཞི་བར་ཞུགས་པའི་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་དགྲ་
བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཡོད་པ་
མིན་པ་དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་མེད་ན། དེ་
ལྟར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཀྱན་རྫོབ་འདི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ལྟོས་ནས་
ཀྱང་ཡོད་ཅེས་བདག་མི་སྤྲ་ཡང་ཀྱན་རྫོབ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་
དབང་གིས་ཁས་ལེན་དུ་རུང་ཞིང་རུང་བ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་མི་
གཞོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱན་རྫོབ་འདི་ནི་དགག་

པར་གྱིས་ལ། བྱོད་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་འདིར་ནི་ཚྱོད་པར་གྱིས་ཤིག་
དང་། བཙོན་པའི་སྤྱི་ནས་གང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་བདག་གིས་བརྟེན་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་སྟོབས་ཆེ་བས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་
པ་ལ་བརྟེན་པར་འོས་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ས་བརྩ་པའི་མདོ་ལས་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་
པའི་དགོངས་པ། དོན་སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པ། ལང་ག་ཤེགས་
ལས་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
ཅམ་གྱི་སྐྱས་སྤྱི་དོན་མི་འགོག་པ་ས་བརྩ་པའི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ། དོན་དེ་
ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པ་ཅམ་གྱི་སྐྱས་སེམས་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་
བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ས་བརྩ་པའི་མདོ་ལས་འདི་ལྟར་ཁམས་གསུམ་
པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྤྱི་དོན་གྱི་དོན་མེད་ཅིང་
ཤེས་པ་བདེན་གྱུར་ཡོད་དེ་སྟུང་ན། མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཅམ་གྱི་
སྐྱས་སྤྱི་དོན་མི་འགག་པར་ཐལ། མདོ་དེར་ས་དུག་པ་མདོན་དུ་གྱུར་པ་ཆོས་
དབྱིངས་ལ་མདོན་དུ་སྤྱོད་གས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས་སྲིད་པ་
གསུམ་པོ་རྣམ་ཤེས་ཏེ་སེམས་ཅམ་དུ་གང་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་དེ་ནི།
རྟག་པའི་བདག་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་བཀག་པ་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་

བཀག་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ནི་གཙོ་བོ་སེམས་ཙམ་ཞིག་ཡིན་
 བར་རྟོགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བཙུ་པའི་མདོ་ལས།
 ལུགས་སུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་རབ་ཏུ་རྟོག་གོ།
 ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་དག་གོ་
 ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པ་དེས། རྟག་པའི་བདག་བཀག་ནས། སེམས་ཉིད་
 བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེ་ལས་སེམས་ཙམ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་ཙམ་
 སྐས་ཕྱི་དོན་འགོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་དེ་
 ལས་ཀྱན་མཁྱེན་གྱི་ཐུ་སྟེགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་དང་སྤྱི་གཙོ་བོ་སོགས་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པའི་ལྟ་བ་ངན་པའི་རི་བོ་སྤྱོ་མཐོན་པོ་
 འཛོམས་པའི་ངག་གི་རང་བཞིན་གྱི་དོ་རྩེ་ལྟ་བུ། གང་ཟག་རྒྱུན་དང་ལུང་པོ་
 དང་། །དེ་བཞིན་རྒྱུན་དང་རྒྱལ་དག་དང་། །གཙོ་བོ་དབང་ལུག་བྱེད་པོ་
 རྣམས། །སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་ནི་མདོ་གཞན་
 དུ་སེམས་ཙམ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོན་པས་
 གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་རྟོགས་ཀྱས་པའི་སྒོ་ལྟན་གྱི་སྒོ་ནི་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མདོ་དེའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ། ཇི་བཞིན་ཏེ་རི་ལྟར་ཐུ་སྟེགས་

རང་རང་གི་བསྟན་བཅོས་དེ་དང་དེ་ལས་ཟུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་
དང་སོགས་ཏེ་རྒྱན་དང་ཕྱང་སོགས་དེ་དག་གྱེད་པ་པོར་སྤྲས་པ་དེ་དག་གྱེད་
པ་པོར་མ་གཟིགས་ནས་རྒྱལ་བས་སེམས་ཅམ་ཞིག་འཛིག་ཏེན་གྱི་གྱེད་པ་
པོར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མདོ་ལས་སེམས་ཅམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སེམས་
བདེན་པར་གྱུབ་ཅིང་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ནི་མེད་དོ་ཅེས་འདིར་འགོག་པ་དེ་
ལྟར་མདོ་ཡི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འོ་ན་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒོ་
རྒྱས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཞད་པའི་ཆེ་ཆོག་སྤྲ་མ་སངས་ཞེས་པ་མི་
མདོན་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་ནི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བསྟན་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ།
འདིར་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ་གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅམ་
ཞིག་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་ཆོག་སྤྱི་མ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་མི་མདོན་པར་གྱས་
ནས་སྟོན་པས་མདོ་ལས་འཛིག་ཏེན་ལ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་ནི་སེམས་ཅམ་དུ་
གསུངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་གལ་
ཏེ་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུབ་པའི་སེམས་ཅམ་མོ་
ཞེས་མཐུན་ནས་ས་བརྩུ་པའི་མདོ་དེ་ལས་སྤྱི་རོལ་དོན་གྱི་གཟུགས་ཉིད་
དགག་པར་མཛད་ན་ནི། སྤྲུལ་ཡང་མདོ་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་རྣམ་ཤེས་དེ་གཏི་ཐུག་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་གྱེད་གྱི་ལས་

གཉིས་ལས་སྐྱེས་པར་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་སྤྱིར་གསུངས་ཏེ་གསུང་བ་མི་རིགས་
 བར་ཐལ་བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་དོན་མེད་ཅིང་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོད་ན་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོད་ན་རྒྱེན་ལ་མི་སྟོས་པར་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཉིད་གྱིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་
 རྟེན་དང་། སྣོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཆོགས་པ་འགོད་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པར་
 བྱེད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ནི་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 ལས་ལས་སྐྱེས། སྣོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་ཐུན་མོང་པའི་ལས་ལས་སྐྱེས་ཤིང་།
 ལས་དེ་ཡང་སེམས་གྱིས་བསགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟགས་དེར་ཐལ། རྟོན་
 བས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་རང་རང་གི་ལས་དཀར་ནག་ལས་སྐྱེས་པར་
 གསུངས་པ་གང་ཞིག །སེམས་སྤངས་ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། ས་བཙུ་བའི་མདོ་ལས་སེམས་ཅན་མོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་མདོ་ཆོག་འདི་
 ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་དབང་ལྷག་སོགས་སྣོད་བཙུད་
 གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་བསྒྲེག་གི། སྤྱི་རོལ་དོན་གྱི་གཟུགས་ནི་བཀག་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་གཟུགས་ཡོད་པར་འདོད་མོད་གྱི་གཟུགས་དེ་ལ་ནི་
 སེམས་བཞིན་དུ་འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་པོ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་
 སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱེ་རོལ་གྱི་གཟུགས་མེད་པར་འདོད་ན་ནི། བར་གི་
སེམས་ཡོད་པར་མ་འཇིན་ཅིག ། བར་གི་སེམས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་
ནའང་བྱེ་རོལ་གྱི་གཟུགས་མེད་པར་མ་འཇིན་ཅིག་སྟེ་དོན་ཤེས་ཡོད་མེད་
མཚུངས་པར་ཐལ། སྤར་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དེ་
ཉིད་དེ་རྣམ་གཞག་ལ་གནས་པ་ལ་བྱེ་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་སོགས་
འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་ཏེ་སྤང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡོད་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མདོན་སྤུམ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འཆར་བར་འདོད་པ་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་མཉམ་པར་གཞག་
པ་ལ་མཉམ་གཞག་དེའི་གཟིགས་དོར་སྤང་པོ་དེ་ལྔ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་
བའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དོན་སེམས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་ཐལ། གཟུགས་
སོགས་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཚུལ་གྱི་
མདོར། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཚུངས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྤངས་ཤིང་
སྟེ་བཀག་ལ། མདོན་པའི་ཆོས་ལས་ནི་རང་དང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ལ་སོགས་
པའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། སེམས་ཅམ་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་གཉིས་རིམ་པ་འདི་དག་བཞེག་
པར་བྱས་ནས་རྣམ་གཞག་བྱེད་ཀྱང་། གཞན་དབང་རྣམ་གྲུབ་ནི་བསྐྱབས་
ཀྱང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་གཞན་དབང་
རྣམ་སྤྱུ་གྲུབ་པ་ནི་སྤར་བཀག་པས་ཏེ་དེའི་བྱིར། སྤར་བཞག་པའི་དེ་ལྔ་བྱའི་

རིམ་པས་དངོས་པོ་རྣམས་གདོད་མ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས་ཤིང་འཇིག་
ཉིན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེས་པར་རིགས་པར་བྱ་སྟེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་མ་
བཤེགས་པར་འཇོག་ན་དོན་ཤེས་གཉིས་དོན་དམ་དུ་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
པར་མཚུངས་པར་འདོད་དགོས་པ་དེའི་བྱིང།

མདོ་གཞན་ཡང་བྱང་དོན་དུ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་
བྱང་དོན་དུ་བསྟན་པ་དང་། མདོའི་བྱང་ངེས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱང་དོན་དུ་ལུང་གིས་བསྟན་པ་དང་། རིགས་པས་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་འབྲེལ་བའི་མདོ་གཞན་
ཡང་བྱང་དོན་དུ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལུང་གཞན་ཡང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་སྡེ་གང་
ལས། བྱི་རོལ་སྒྲུང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །སེམས་ནི་སྣ་ཆོགས་རྣམས་སུ་སྒྲུང་། །
ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་འབྲེལ་། །སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །
ཞེས་བྱིར་རོལ་དུ་སྒྲུང་བ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སེམས་ནི་ལུས་ལོང་
སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱི་དོན་བཀག་ཀྱང་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་
གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་གཟུགས་ལ་ཆགས་

པའི་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་
བ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་ཡང་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་འདི་ནི་སྟོན་
བས་བྱང་དོན་ཉིད་དུ་གསུངས་ཤིང་འདི་ནི་བྱང་དོན་ཉིད་དུ་རིགས་བས་ཀྱང་
འཐད་བ་སྟེ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱར་དང་པོ་དེར་ཐལ། རི་ལྟར་ནད་བ་
ནད་བ་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ནི། ཕྱི་རོལ་སྒྲུང་བ་ཡོད་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་བྱང་དོན་ཡིན་
བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བཟད་གྱི་སྒྲར་བཞག་པའི་རྣམ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅམ་
བས་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་འདོད་པའི་མདོ་སྟེ་གཞན་ཡང་ཀུན་བཏགས་བདེན་
བར་མེད་ཅིང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་སོ་སོར་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
སྟོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དང་། ལེན་པའི་རྣམ་བར་ཤེས་བ་བཟ་ཅིང་
སྟེ། །ཞེས་སོགས་གྱི་མདོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཏེ། བྱང་
དོན་གྱི་མདོ་ཉིད་དུ་ལང་ག་ཤེས་ལས། ལྷོ་གྲོས་ཆེན་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་མི་
སྟེ་བ་ཞེས་སོགས་དང་རི་ལྟར་ནད་བ་ནད་བ་ལ། །སྒྲན་བ་སྒྲན་རྣམས་གཏོང་
བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ། །སེམས་ཅམ་དུ་ཡང་རབ་ཏུ་
གསུངས། །ཞེས་པའི་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལུགས་འདིར་
བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་
བར་ཡོད་མེད་སོ་སོར་བྱེ་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། ཕྱི་དོན་མེད་བར་སྟོན་

པའི་མདོ་དང་། གུན་གཞི་ཡོད་པ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གསུམ་དུ་བྱལ་བར་སྟོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ལུང་འདིས་ཞེས་པའི་དོན་སྒྲུབ་བྱངས་པའི་མདོ་དེ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ།
དེ་ལ་གུན་གཞི་སྟོན་པའི་མདོ་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་སོགས་བཞི་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་ནི་རྣམ་བཤད་ལས་ཤེས་
བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དང་པོར་ཤེས་བྱ་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དགག་པ་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཕྱི་
རོལ་གྱི་བདག་མེད་པར་ངེས་ཀྱས་ན་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་བསལ་བ་ནི་བདེ་
ལྷག་ཏུ་ཉིད་ཅེས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཕྱི་
རོལ་གྱི་བདག་མེད་པར་ངེས་ཀྱས་ན། ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་བདག་
མེད་འགྲུབ་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།

མདོ་བྱང་ངེས་སྒོར།

གཉིས་པ་ནི། གོང་དུ་བཟོད་པ་དེ་ལྟར་བྱང་ངེས་ཀྱི་ལུང་གི་ལོ་རྒྱས་
ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་བྱང་ངེས་ཀྱི་མདོའི་རྣམ་གཞག་འདི་ལྟར་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ།
མདོ་སྡེ་གང་དག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་གུན་
རྩོབ་ཅུམ་བཤད་པའི་དོན་ཅན་དེ་བྱང་དོན་དུ་གསུངས་པའང་རྟོགས་ནས་བྱང་

བར་བྱ་ཞིང་། སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་མདོ་དེ་
ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
དེ་ལྟར་ཉིང་འཇིན་རྒྱལ་པོ་ལས། སྟོང་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བཞག་པ་
ལྟར། ངེས་དོན་མདོ་སྟེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་ཤེས། །གང་ལས་སེམས་ཅན་གང་
ཟག་སྐྱེས་བྱ་བ་ལྟར། །ཆོས་དེ་ཐམས་ཅད་བྱང་པའི་དོན་དུ་ཤེས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་འགོག་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ། གཅེར་སྤྱ་བ་ན་རེ། བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བར་
འདོད་ན། སྤར་གྱི་རིགས་པས་གཞོད་པས་མི་འཐད་ཀྱང་། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་
བ་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བྱ་ལྟས་བྱིན་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སློག་དབང་
ལས་སྐྱེ་བས་བདག་ལས་སྐྱེ་ལ། བ་མ་སོགས་ལས་སྐྱེ་བས་གཞན་ལས་སྐྱེ་
ཞིང་། རྩ་བུ་མ་འཇིམ་པའི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བས་བདག་དང་། རྩ་མཁན་
ལས་སྐྱེ་བས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འདོད་རིགས་པའི་
ཕྱིར་བེད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བའང་
རིགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། རེ་རེ་ལས་སྐྱེ་
བ་ལ་བཞག་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
དེར་ཐལ། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་།

དེ་ཉིད་དོན་དམ་དུ་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། གང་གི་སྒྲིབ་
ན་བདག་གཞན་རེ་རེ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་གང་དུ་འགྱུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
སྒྲིབ།

བཞི་པ་ནི། རྒྱང་འཕེན་པ་ན་རེ། བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་དང་ཆོགས་པ་
ལས་སྐྱེ་བ་གང་འདོད་ཀྱང་རིགས་པས་གཞོད་པས་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་
དེ། མ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་པ་དང་། ཆེར་མའི་རྩོལ་དང་། སྒྲ་
མའི་རྒྱམ་པ་སོགས་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བའི་སྒྲིབ། ཟེར་ན། དེ་ལྟར་འདོད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ལྟ་ཞིག་
འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཆེ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ནི་དུས་ཏྲག་ཏུ་རང་གི་རྒྱ་
མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན། རྒྱུན་ལས་མི་སྟོས་
པས་བྱ་རོག་ལ་མ་བྱའི་མདོངས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་
སྒྲིབ། གཞན་ཡང་། ལོ་ཏྲག་སོགས་འབྲས་བུ་འབྲུང་བའི་ཆེད་དུ་འཛིག་ཏེན་
པ་འདི་ཡིས་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ནི་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་དག་གི་སྒྲོན་ས་སྤུད་
པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་འཐད་པའི་སྒྲིབ།
ཏྲགས་ཁས་གཞན་ཡང་། གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་རྒྱ་ཡིས་སྟོང་པར་སྐྱེ་བར་གྱུར་ན།
འགྲོ་བ་རྣམས་ནམ་མཁའི་ཡུད་པ་ལ་ཡི་རྩི་དང་མདོག་བཟུང་དུ་མེད་པ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་ཆད་མས་གཟུང་དུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་དགོས་ན། དེ་ནི་ཆེས་མི་

འཐད་པར་ཐལ། འཁོར་ཏུ་ཆེས་བག་བའི་འཇིག་རྟེན་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་
འཇིན་པའང་ཡིན་པ་དེ་ཡི་སྤྱིར། འཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་
རང་གི་རྒྱ་ཁོ་ན་ལས་སྦྱེ་བ་ཡིན་པར་འཤེས་པར་གྱིས་འཤིག་སྟེ་བྱ་དགོས་པར་
ཐལ། དེ་རྒྱ་ལས་སྦྱེ་བ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། རང་གི་སྒྲོ་སྟོན་
པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ནི། སྟོན་པོ་ལས་སྦྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །རྒྱང་འཕེན་ན་རེ། ཇི་ཅམ་
དབང་པོའི་སྟོན་ཡུལ་ག། །སྦྱེས་བྱ་དེ་ཅམ་ཁོ་ནར་བད། །ཅེས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་
གཞུང་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་མ་མཐོང་བས་དེ་མེད་དེ་ཅེ་ན།
རྒྱང་འཕེན་དེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་བྱོད་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཡོད་པ་དང་
མེད་པ་གང་ཡང་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཐལ། ས་སོགས་
འབྱུང་བ་བཞི་པོ་དེ་དག་བྱོད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཞག་པའི་བདག་ཉིད་གང་ཞིག་
གིས་ནི་བྱོད་ཀྱི་སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་ནི་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་རགས་པའི་དོན་གང་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་པ་འཐུག་པོ་
འདི་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དང་མ་བུལ་བས། འཁོར་ཏུ་སྤྱོད་པའི་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་
རྟོགས་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་འགོག་པར་བྱེད་
པའི་དུས་སུ་རྒྱང་འཕེན་བདག་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། འཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་སྤྱིར་
ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པར་གསལ་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་
ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་དེ་ཡི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་མཚུངས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཁོག་

པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། དཔེར་ན་གང་གི་ཆེ་འབྲུང་བའི་བདག་ཉིད་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཆེ་བཞིན་ན། འབྲུང་བ་བཞི་པོ་
དེ་དག་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིམ་ལྡན་བདེན་པར་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བཤད་ཟིན་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། གང་གི་སྒྲིབ་ན་གོང་དུ་
རང་དང་། གཞན་ལས་དང་། བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་
མེད་ལས་སྐྱེ་བ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་དུ་ནི་འབྲུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
བཀག་ཟིན་པ་དེའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། ལྷ་སྐྱེའི་ཚུལ་གྱིས་བཀག་པས་ན།
འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགོག་པར་མ་བཤད་པའི་འབྲུང་བ་འདི་དག་
ལྟ་བུ་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་རོ། །གལ་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་འགོག་
པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བདག་ཉིད་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་བྱེད་རང་
ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། དེ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། ཁོ་བོ་ཅག་སྒྲིབ་ཅི་ལོག་
ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་དཔེ་མེད་པའི་སྒྲིབ། དེས་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་འདི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ།
འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་བདག་ །ཞེས་བྱའི་རང་
བཞིན་དམ་པའི་དོན་ནི་ལྟ་བུར་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །བདག་གི་ལྟ་བུའི་རྣམ་པའི་རྟེན་
མཚུངས་ལུས་དང་ལྡན་ཉིད་སྒྲིབ། །གང་གི་ཆེ་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པར་
ཁས་ལེན་དེ་ཆེ་ བཞིན། །ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བའི་སྒྲིབ་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྒྲིབ་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་

སྤྱི་བ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་
གཉིས་ཀ་ལས་སྤྱི་བ་དང་། རྒྱ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྤྱི་བའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདིས་ངེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡོད་དེ། མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྤྱི་བས་
གཏན་ཚིགས་བསྟན། དངོས་པོ་རྣམས་ཞེས་པས་ཚས་ཅན། རང་བཞིན་
གྱིས་སྤྱི་བ་དང་བྲལ་ཞེས་པས་དམ་བཅའ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དོན་བསྟུ་པའོ། དང་པོ་ནི། དངོས་
པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྤྱིས་པ་ཡིན་ན། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་གྱིས་
ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྤྱིས་པ་དེ་ཉིད་མ་མཐོང་བར་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱི་བར་མཐོང་ཞེ་
ན། འཇིག་རྟེན་པའི་གྱིས་པ་རྣམས་ལ་སྡོན་པོ་སོགས་གྱི་རང་བཞིན་ངེ་ལྟ་བ་
བཞིན་མཐོང་བ་མེད་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཆར་སྤྱིན་ནག་པོའི་ཚིགས་
དང་མཚུངས་པའི་གཏི་ཐུག་སྟུག་པོས་སྒོ་མིག་བསྐྱབས་པ་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་
ཡོད་པ་དེས་ན་དེ་རྣམས་ལ་སྡོ་སོགས་ཡུལ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་
པའི་ལོག་པ་དག་ཏུ་སྒྲུང་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རང་བཞིན་མ་མཐོང་
ཡང་ལོག་པར་ཅི་ལས་མཐོང་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བའི་དཔེ་
ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། ངེ་ལྟར་དབང་པོ་རབ་རིབ་གྱིས་བསྐྱད་པའི་མཐུ་
ཡིས་རབ་རིབ་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་གང་དུ་སྒྲི་ཞུ་ཞུ་དང་། ཟླ་བ་གཉིས་དང་
མ་བུའི་མདོངས་དང་སྒྲུང་མ་ལ་སོགས་པ་མེད་བཞིན་དུ་དེ་ཡོད་པའི་བདག་

ཉིད་དུ་ལོག་པར་འཇོན་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ནི་གཏི་ཐུག་གི་སྒྲིབ་ཀྱི་
 དབང་གིས་མི་མཁས་པའི་སོ་སྦྱེས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་སྒོ་སོགས་ཀྱི་
 འདུས་བྱས་ལྟ་ཞིག་སྒྲིབ་ཆོག་པ་སྒོ་གྲོས་གྱིས་ནི་རྟོག་པ་སྟེ་མཐོང་བར་
 འགྱུར་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས། གཏི་ཐུག་གི་མ་རིག་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་གྱིས་ལས་འབྱུང་། གཏི་ཐུག་དེ་མེད་པར་ལས་དེ་མི་
 འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ལ། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པར་སྒྲུང་བ་ནི། མི་མཁས་པ་ཁོ་ནར་
 རྟོགས་པར་ཏེ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གོར་མ་ཆགས་པ་སྟེ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་
 ཐལ། མཁས་པ་དག་ནི་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་
 མཐོང་བ་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་
 ཅིང་། རྟོན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་གྲོས་བཟང་པོའི་ཉི་མས་མི་ཤེས་
 པའི་ཐུན་པ་སྐྱབ་པོ་རྣམས་པར་བསལ་བ་ཡི་སྒྲོ་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་
 འགྱུར་བའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
 གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་དེ་ཉིད་དོན་དམ་དུ་མེད་ན་ནི། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མོ་
 གཤམ་གྱི་བྱ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་དེ་དག་མེད་པར་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་
 ཡི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་འདིར་བཀལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། གང་དག་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་པའི་སྐྱ་
འད་ལ་སོགས་དེ་དག་མ་སྐྱེས་པས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བྱེད་ཅག་གིས་མེད་པའི་
སྐྱ་འད་མཐོང་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མི་མཐོང་ཞེས་རེ་ཞིག་རབ་རིབ་ཅན་དེ་
དག་ཉིད་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ་དེའི་ཕྱི་ནས་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་རྗེས་སུ་
འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་སྒྲོ་མིག་ཉམས་པ་ལ་བྱོད་ཅི། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་
བར་མཚུངས་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་མཐོང་ཞིང་། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མི་
མཐོང་བ་ཡིན་ཞེས་བཀལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདི་རབ་
རིབ་ཅན་ལྟ་ཞོག རྒྱལ་བ་པོ་བྱོད་ཉིད་ལའང་བརྟག་པ་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
གལ་ཏེ་མི་ལམ་གྱི་ཁང་བྱིས་དང་བྱི་བའི་གྲོང་བྱིར་དང་བཅས་པ་མཐོང་བ་
དང་། སྤྱི་གུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་མིག་འཕྲུལ་མཁན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་སྐྱེས་བྱ་དང་།
གཟུགས་བརྟན་དང་བྲག་ཆ་སོགས་སྤང་བ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཐོང་བ་ན།
སྤང་བ་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་བྱོད་ལ་རི་ལྟར་དེ་དག་
མཐོང་བ་དེར་འགྱུར་ལ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མཐོང་བ་དེར་མི་འགྱུར་བ་དེ་མི་
རིགས་སོ་ཞེས་བཀལ་ཞིང་བརྟག་པར་གྱིས་ལ། ཕྱིས་ཁོ་བོ་ལའང་དེ་ལྟར་
བརྟག་པར་བྱ་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་དུ་མེད་ན་ཐ་སྙད་
དུའང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལྟར་མི་མཐོང་བར་ཐལ་བར་སྐྱ་བ་འདི་ཆོས་ཅན།
གཏན་ཆིགས་མ་ངེས་པ་སྟེ་འཁྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་

ཀྱི་དངོས་པོ་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རི་ལྟར་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་
 མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟར་གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་མི་
 འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། འགྲོ་བ་དག་ནི་མི་
 འབྲར་བཤད། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་རྣམ་མ་བཞག །མི་ལམ་གང་ལ་དངོས་པོ་མེད།།
 ལོག་པའི་སྒོ་ལྟར་མདོན་པར་ཞེན། །ཞེས་པ་ནས། མེ་ལོང་གིན་ཏུ་ཡོངས་
 དག་ ལ། །རི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡི། །གཟུགས་བརྟན་སྣང་བ་དེ་བཞིན་
 དུ། །སྒྲོན་པ་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ཆོས་རྣམས་
 རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་འདི་ཀྱན་ཆོས་ཅན། རང་
 གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འང་མ་སྐྱེས་
 བར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་
 རང་གི་བདག་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་
 སྙད་དུ་འང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཏྲག་
 ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་གོང་དུ་བརྗོད་
 བ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ལྟར་སྒྲོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་
 ཀྱན་གདོད་མ་ནས་ཞི་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་བལ་བ་དང་། རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱུང་ན་ལས་འདས་པ་གསུངས་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ན། །གདོད་
ནས་ཞི་ཞིང་མ་སྐྱེས་པ། །རང་བཞིན་ཐུང་ན་འདས་པ་ཡི། །ཆོས་རྣམས་
མགོན་པོ་བྱིད་ཀྱིས་བསྟན། །ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེའི་དོན་བསྟུན་འདི་
ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱན་གདོད་ནས་ཏེ་དང་པོ་ནས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
སྐྱེས་པ་དེ་ཡེ་ཤེས་ཞི་བའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མ་སྐྱེས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བསྐྱད་པ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པའོ།
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དངོས་པོ་རྣམས། དོན་དམ་དུ་མེད་ཀྱང་འཇིག་
རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་མཚུངས་པར་
ཐལ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། །བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་འདི་དག་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་རབ་ཏུ་གྲགས་པར་ཡོད་པ་ཅི་ལྟ་བ་
བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱམ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།
འགྱུར་བས་ན་སྟེ་མཚུངས་པའི་བྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱ་
རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་བྱིར་ན། སྐྱེ་ཡང་
སྤར་ངི་སྐྱད་བཞག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱ་མེད་པ་དང་དབང་ཕྱག་གི་རྒྱ་ལ་
སོགས་ཏེ་དུས་དང་རང་བཞིན་དང་སྤེད་མེད་ཀྱི་བྱ་སོགས་དང་། བདག་དང་།
གཞན་དང་། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་དེའི་བྱིར། བརྟེན་ནས་
མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་ཤེས་ལས། བྱེད་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་

ཤིང་། །ལས་ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པར། །
 འབྱུབ་པའི་རྒྱ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པ་དང་། གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་
 པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་
 འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འདི་ལས་འབྲས་བྱ་
 འདི་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཞེས་པའི་རྟེན་ནས་འབྱུང་བར་རྟོགས་པའི་རིགས་པ་
 འདི་ཡིས་ནི་ཆོས་ཅན། མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བར་ལྟ་བ་སོགས་ལྟ་ངན་གྱི་ང་བ་
 མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད་ཀྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན།
 དངོས་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་འཇོག་
 ཀྱས་ཀྱི། མཐའ་བཞིར་སྐྱེ་བར་འཇིན་པའི་མཐར་འཇིན་གྱི་རྟོག་པ་འདི་དག་
 གིས་བབྱང་བ་ལྟར་གྱིས་བརྟག་པར་མི་ཀྱས་པ་དེའི་ཕྱིར། སྟོན་པས་བརྟེན་
 ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་གསུངས་པ་
 ཡིན་ཏེ། མ་རྟོས་པས་ཀྱས་པ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས།
 དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱུན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་
 བཤད། །གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། དེ་དང་དེ་བརྟེན་གང་འབྱུང་བ། །རང་གི་ངོ་བོ་དེར་
 མ་སྐྱེས། །རང་གི་ངོ་བོར་གང་མ་སྐྱེས། །དེ་ནི་སྐྱེས་ཞེས་ངེ་ལྟར་བྱ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅེ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །

དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཞད། །དེ་ནི་རྒྱར་བྱས་གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ནི་དབུ་མའི་
ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་ཆོས་
ཅན། གང་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
འཛིན་པ་ཡོད་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་པའི་བྱིར། རྟོག་པ་འདི་རྣམས་ཆོས་ཅན།
དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་མེད་པར་མི་འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་མེད་
པར་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར། དཔེར་ན། རྒྱ་བྱད་ཤིང་མེད་པར། འབྲས་བུ་མི་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། འདི་ལྟར་རིག་པས་དབྱུད་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། མཐར་
འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད། རིགས་པས་
རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་འབྲས་བུར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བྱིར་
ཏེ། སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་རྣམས་ནི་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པས་བཅིངས་ལ། ཆོས་ཉིད་
ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
འཕགས་པ་དག་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་པའི་བྱིར། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
འཕགས་པས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་རིགས་པའི་དབྱུད་པ་མང་དུ་
མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཅོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་བྱིར་དུ་མ་མཛད་
གྱི། སྤྱི་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐར་པ་འཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ་དུ་དགོངས་ནས་རྣམ་
པར་གྲོལ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལེགས་པར་

བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གཞན་གྱི་གཞུང་ལ་གཞོད་པས་སྒྲོན་དང་བཅས་
 སོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན་གཞན་གྱི་གཞུང་
 གི་སྒྲོ་བཏགས་པ་རྣམས་འཇིག་པར་འགྱུར་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་
 ཐལ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཆོས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས། ཅོད་པ་
 མཛད་ཕྱིར་གསུངས་མ་ཡིན། །འོན་ཀྱང་མེ་ཡིས་བྱད་ཤིང་ཉྩར། །འདི་ཡིས་
 བས་ཀྱི་ཚོལ་བ་བསྐྱེད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱུར་ན་ནི་མི་འགལ་པའི་ཕྱིར།
 རང་སྟོགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་གཞན་སྟོགས་ལ་ཁོང་སྒོ་བ་རྣམ་པར་
 བསལ་ཏེ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་གང་ཟག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 མཐར་འཇིག་གྱི་འཆིང་བ་དང་འཁོར་བ་ལས་སྦྱར་དུ་གྲོལ་པར་འགྱུར་པར་
 ཐལ། རང་གི་ལྟ་བུ་ལ་ཆགས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱད་
 འཁྲུག་པ་གང་ཡིན་པའི་སྒོ་དེ་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་ལ།
 ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོགས་སྦྱང་མེད་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་དེའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཙོ་བོར་བསྟན་ཏོ། །

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་ཆུང་།

གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ།
 ཐར་འདོད་ཀྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་དགོས་པར་
 བསྟན་པ། བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་

ཚུལ། བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དབྱུང་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱེ་བར་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆིག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཐར་འདོད་
ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་
ཡུལ་བདག་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པར་བྱེད་རིགས་ཏེ།
ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱེ་འཆི་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་
པ་རང་རྒྱ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལས་
བྱུང་བར་སྒོ་ཡིས་མཐོང་བར་གྱུར་ཅིང་། བདག་དེ་ནི་འཛིག་ལྟ་འདི་ཡི་
དམིགས་པའི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་དེས་བབྱང་བ་ལྟར་འགོག་པར་
བྱེད་རིགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་འཁོར་བའི་
རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེ་འཆི་སོགས་འཁོར་བའི་
རྒྱུ་པ་ཀྱན་ཀྱང་འཛིག་ལྟ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལྟོག་
ན་ཅིག་ཞོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྟོག་ལ་མ་ལོག་ན་མི་ལྟོག་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་
ལྟོག་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། གང་ཟག་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་
དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་རྩ་བ་ཆད་པས་ཉོན་མོངས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱན་ཏུ་མི་འབྱུང་ངོ། །འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་
བའི་མདོ་ལས། ཞི་བའི་སྒོ་གོས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཤིང་རྩ་བ་ནས་བཅད་

ན་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་དང་ཡལ་ག་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་བསྐྱམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞི་
བའི་སྒོ་གྲོས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཉེ་བར་ཞི་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུང་བའི་བྱིར། མ་རིག་
པ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བཤད་པ་དང་འཇིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བཤད་པ་
ཡང་མི་འགལ་ཏེ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་འཇིན་སྟངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་མེད་
ཀྱང་འཇིན་སྟངས་མཐུན་པ་གཉིས་འཇོག་པ་མི་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་
དང་གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་མ་རིག་པ་དང་། སྤར་
བཤད་པའི་འཇིག་ལྟ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་
རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་བྱིར། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་
དང་འཇིག་ལྟ་ཀྱན་བཏགས་མེད་དེ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲེས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་བྱིར།
གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་པས་འདོད་པའི་འཇིག་ལྟ་རགས་པ་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་
ཡིན་པར་གསལ་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་འཇིན་སྟངས་མི་མཐུན་
པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་བསྒྲོག་དུ་མེད་པའི་བྱིར། ལས་འབྲས་ལ་ཚོངས་
པའི་མ་རིག་པ་དེ་ཡང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བདག་མེད་ཉླགས་པའི་
སྒོ་དང་འཇིན་སྟངས་དངོས་སུ་མི་འགལ་བའི་བྱིར། ངའོ་སྟམ་པའི་སྒོ་ཡིན་པ་
ཅམ་ཀྱིས་ངར་འཇིན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ངའོ་
སྟམ་པའི་སྒོ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ངའི་ཉན་ཐོས། ངའི་ཆོས་གོས་སོ་

སྒྲུལ་པའི་སྒྲོ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དང་དེ་ང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་དུག གཞན་སྡེས་བཏགས་པའི་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་དགག་པ། རང་སྡེས་བཏགས་པའི་ཕྱང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུག་མའི་སྤྱོད་ས་རྟེན་བཟེན་པ་སོགས་གསུམ་དགག་པ། དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་དགག་པ། བདག་དེ་བཟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བཞག་པའི་དཔེ་དང་བཅས་པ། དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཇིག་གི་རྟོག་པ་སྤྱོད་སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱོད་ས་སྒྲུ་མ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གངས་ཅན་པའི་ཕྱགས་བརྗོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པའི་ཕྱགས་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཆིག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དེ་རི་ལྟར་འདོད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྟག་པའི་དངོས་པོ་དང་། ཆ་མེད་གཅིག་ཕྱ་དང་། ཕྱང་པོ་ལ་དབང་བསྐྱར་པ་པོའི་བྱད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་དུ་འདོད་པར་མཚུངས་ཤིང་། བྱད་པར་དུ་ལྷ་སྟེགས་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དེ་བདེ་སྒྲུག་ལོངས་

སྒྱུད་པའི་ཟ་བ་ཐོ་དང་། ཏྲག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་འགྱུར་གྱི་བྱེད་
པ་ཐོ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྩལ་ཐུན་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། བྲབ་
པ་བྱེད་པ་ཐོ་ཡིན་ཞིང་བྱ་བ་མེད་པར་བཏགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གངས་ཅན་གྱིས་ཤེས་བྱ་ལ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྟེ་གངས་ངེས་
འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་གཙུག་པོ་ལ་རང་བཞིན། སྒོ་ལམ་ཆེན་པོ། ང་རྒྱལ།
གཟུགས་སོགས་དེ་ཙམ་ལྟ། མིག་སོགས་དབང་པོ་བཙུག་ཅིག །ས་སོགས་
འབྱུང་བ་ལྟ། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྦྱེས་བྱ་དང་ཉེར་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དེ་
རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྱི་གཙུག་པོར་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་རྣམ་འགྱུར་མ་
ཡིན་ལ། ཆེན་པོ་སོགས་བདུན་པོ་དེ་རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་གཉིས་ཀ་
དང་། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྦྱེས་བྱ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་མ་
མིག་སོགས་བཙུ་བྱ་པོ་ནི་རྣམ་འགྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གངས་ཅན་གྱི་གཞུང་
ལས། ཅུ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་མིན་ལ། །ཞེས་སོགས་གོང་དུ་
བྲངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་བྱེད་པར་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་
ནའང་འདིར་རྒྱས་པར་མ་བརྗོད་དེ། མང་དུ་དོགས་པས་རྣམ་བཤད་སོགས་
ལས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གངས་ཅན་གྱིས་བདག་ཇི་ལྟར་ཁས་སྦྱངས་པ་བཞིན་དུ་
བདག་དེའི་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་

ལྷགས་ནི་ཐ་དད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་བདག་དེ་སྒོ་དང་བདེ་བ་དང་
སྤྱག་བསྐལ་དང་འདོད་པ་དང་སྤང་བ་དང་འབད་པ་དང་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་
དང་བྱ་བའི་ཤྱགས་ཏེ་ཡོན་ཏན་དགུ་ལྡན་ཟ་བ་པོ་ཡིན་པ། ཏྲག་དངོས་ཡིན་
པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཡང་། བྱ་བའི་བྱ་བ་མེད་པར་སྤྱི་ལ།
རིག་བྱེད་པས་ལུས་རྟེན་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་བདག་གཅིག་ཉིད་སྤྱི་
ཆོགས་སུ་སྤང་བར་འདོད་པ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཕྱ་སྤྲེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདག་འདོད་ཚུལ་དགག་པ།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི། ཕྱ་སྤྲེགས་བྱེད་དེ་དག་གིས་ངེ་ལྟར་
བཏགས་པ་དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་བདག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་བ་དང་བྲལ་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། མོ་ག་ཤམ་གྱི་བྱ་ལྟར་
རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བདག་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ངར་འཛིན་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་དམིགས་
རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དམིགས་པའི་རྟེན་དུ་འང་མི་རིགས་པར་ཐལ། མ་
སྤྱིས་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་པར་མི་འདོད་
དེ་འདོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐ་སྤྱད་དུ་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། མོ་
ག་ཤམ་གྱི་བྱ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པའི་བདག་དེའི་བྱེད་པར་ཀྱན་གྱང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་བྱིར་ན་གངས་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་།
བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་བདག་དེའི་བྱེད་པར་ཕྱ་སྤྲེགས་

ནམས་ཀྱིས་གང་བསྟན་པ་དེ་ཀུན་ལ་ཐུ་སྟེགས་རང་ལ་གྲགས་པའི་མ་སྐྱེས་
 པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་དེ་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན། རང་གི་
 སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་བདག་མེད་དེ། རང་གི་སྤང་པོ་བཟུང་བ་མ་
 གཏོགས་པར་བདག་དེ་ཡན་གར་དུ་འཛིན་པ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན།
 བུམ་པ་ལས་ལོགས་སུ་ཀ་བ་བཟུང་དུ་ཡོད་པ་ལྟར། སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་
 དུ་བདག་དེ་བཟུང་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། དེ་མ་མཐོང་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྩ་ལེ་ལས། བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས། །གཞན་དུ་
 འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་གཞན་ནི་ལེན་མེད་པར། །གཟུང་ཡོད་རིགས་
 ན་གཟུང་དུ་མེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་
 བདག་དེ་ཆོས་ཅན། འཛིག་རྟེན་གྱི་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་སྒོ་ཡི་དམིགས་
 རྟེན་དུ་ཡང་མི་འདོད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་
 བའང་མངོན་ཞེན་གྱི་བྱུང་པར་ལས་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཕྱིར། རང་གི་སྤང་པོ་
 ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་བདག་འགའ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གང་
 དག་དུད་འགྲོར་བསྐྱལ་བ་མང་པོར་ཆེ་བསྐྱལ་བར་གྱུར་པ་དེས་ཀྱང་ཐུ་
 སྟེགས་ཀྱིས་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་མ་སྐྱེས་པའི་བདག་ཏུག་པ་འདི་མ་མཐོང་ལ།
 རང་འཛིན་དེ་དག་ལ་ཡང་འཇུག་པར་མཐོང་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 དག་གིས་ཐུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་བདག་མི་འཛིན་ཡང་

བདག་འཇིན་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དོ། །

རང་འདོད་བཏགས་པའི་སྤྱང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་སོགས་
དགག་ཆུང་།

གཉིས་པ་ལ་ལྟ། སྤང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ།
དེ་ལྟར་འདོད་མི་རིགས་པའི་སྤྱང་བྱེད་བསྟན་པ། སྤང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་
ལ་གཞོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ། སྤང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་བཞག་པ། གཞན་གྱི་ལུགས་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྤྱོད་སྤྱོང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་
བཞོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་གི་སྤྱི་བ་དག་ན་དེ། བདག་ལྟ་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་
རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་དམིགས་པ་ནི་སྤང་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་ལས་ངོ་
བོ་གཞན་པའི་བདག་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་བེད། འདི་ནི་ནང་སྤྱི་གནས་མ་བྱ་
བ་སོགས་འགའ་ཞིག་འདོད་ལ། མང་པོས་བཀྱར་བ་ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་
དམིགས་ཉིད་དུ་རང་གི་སྤང་པོ་ནི་ལྟ་ཆར་ཡང་འདོད་པ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས།
དག་སྤྱོང་དག་དག་སྤྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གང་སྤྱད་ཅིག་བདག་གོ་སྟམ་དུ་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སྤྱ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་ཁོ་ན་
ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སྤྱ་ལྟའི་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། མང་བཀྱར་བ་ཁ་ཅིག་

སེམས་གཅིག་ཕྱ་བདག་ཏུ་འདོད་དེ། མདོ་ལས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་
ཡིན་གྱི། །གཞན་ནི་སྤྱི་ཞིག་མགོན་ཏུ་འགྱུར།། བདག་ཉིད་ལེགས་པར་བྱལ་
བས་ནི། །མཁས་པས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་འབྲུང་བའི་བྱིར་རོ།།
ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་པའི་རང་རྒྱད་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་པལ་ཆེར་ནི་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། འདི་
ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་གྲང་ཐ་སྟོད་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
འདོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡང་སྤྱིད་པ་ལེན་པའི་བྱིར་བདག་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་པའི་
སེམས་ཅམ་པས་དེ་བདག་ཏུ་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆོག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་
རང་གི་ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལྟར་ན། གང་ཟག་གཅིག་ལ་དུས་
གཅིག་ཏུ་བདག་དེ་དག་གྲང་མང་པོ་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱང་པོ་དེ་
མང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཕྱང་པོ་ལྔ་ཡོད་པ་དེའི་བྱིར་ འདོད་ན། གང་ཟག་གཅིག་ལ་
རྒྱད་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ གཞན་ཡང་། བདག་ནི་
རྣམས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱང་པོ་རེ་རེ་ནས་རྣམས་ཡོད་ཡིན་པ་གང་
ཞིག བདག་ཕྱང་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ འདོད་ན།
མདོ་ལས། རི་ལྟར་ཡན་ལག་ཆོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟེན་བརྟེན་

པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བཏེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཕུང་པོ་དེར་ལྟ་
བའི་འཇིག་ལྟ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤེས་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
ཁྱོད་སྡོ་སེར་འཇིན་པའི་ཤེས་པ་ལྟར་རྣམས་སུ་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་
སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱོད་ལྟར་ན་
ལྟག་མེད་དུ་སྤྲ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆེ་ངེས་པར་བདག་རྒྱུན་ཆད་པར་
འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་པོ་ཆད་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ།
བདག་ཕུང་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། ལྟག་མེད་སྤྲ་ངན་ལས་འདས་
པར་ཞུགས་པའི་སྡོན་གྱི་སྐད་ཅིག་དག་ལ་ནི་ཕུང་པོ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་སྒྲེ་
འཇིག་བྱེད་པ་ལྟར་བདག་ཀྱང་སྒྲེ་འཇིག་བྱེད་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་དེ་ལྟར་བྱེད་
པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ངའི་
ལུས་འདི་སྡོན་རྒྱུང་ངོ་ཞེས་མི་འཇིན་པ་ལྟར་ད་ཡང་དེའི་ཆེ་འདིར་སྒྲེས་སོ་
ཞེས་འཇིན་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་དུས་ཀྱི་བདག་དེ་ལུས་ལྟར་ཞིག་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ། ཅ་ཤེ་ལས། ཉེ་
བར་ལེན་པ་བདག་མ་ཡིན། །དེ་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་ཡིན། །ཉེ་བར་སྦང་བ་
ངེ་ལྟ་བུར། །ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཡིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་
བདག་ཡིན་ན། །སྒྲེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེའི་ཆེ་ལས་བྱེད་པ་པོ་མེད་པས་དེའི་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པ་པོ་ཡང་མེད་པར་
 ཐལ། ལས་བྱས་པའི་རྩེས་སུ་དེ་བྱེད་པ་པོ་རྒྱན་ཆད་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟགས་
 ཁས། གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་མ་སྤྲ་མས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མས་སྤྱོད་འོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་
 ལས་འབྲས་བུ་ལ། རྒྱད་གཞན་གྱིས་བ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་གཞན་གྱིས་
 མོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་མ་བྱས་པ་དང་སྤྲ་པ་དང་བྱས་པ་ཚུ་
 རོས་པར་ཡོད་པ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། ཅ་ཤེས་ལས། གལ་ཏེ་འདི་
 བྱི་གཞན་འགྱུར་ན། །དེ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་དུ་བྱི་
 གནས་འགྱུར་ཞིང་། །དེར་མ་ཞི་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཆད་དང་ལས་རྣམས་
 ཚུད་ཟ་ དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་བདག་དུ་མ་ཡོད་པ་ལ་
 སྤྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་སྤྱིའི་བདག་དང་སྤྱོད་ཕྱི་རྩོའི་བདག་སོགས་ཡོད་
 པ་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། གོང་དུ་བདག་དུ་མར་ཐལ་བའི་གཞོད་བྱེད་
 བསྟན་པ་རྩེ་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྤྲ་རེ་རེ་ནས་བདག་ཡིན་
 པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་
 དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། ཕྱང་པོ་སྤྲ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཡིན་ན།

གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་སྟོས་མེད་ཀྱི་བདག་དུ་མར་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་
ཡོང་ན་དེ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆོ། ཡང་བདག་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའམ།
ཡང་ན་སྤང་པོ་ལྔ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པ་བཞིན་དུ་བདག་གྲང་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པ་
སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་སྟོ་བྱེ་བྱེ་སོགས་ཀྱི་
བདག་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་སྤར་བཞག་པའི་གཞོད་བྱེད་རྣམས་མི་འདུག་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། གཞན་གྱིས་བདག་རྫས་ཡོད་འདོད་པས་སྐྱོན་དེ་ལྟར་འབྱུར་
ལ། འདིར་བདག་དེ་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པས་
སྐྱོན་དུ་མི་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫས་ཡོད་ཡིན་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སོང་
ཞིང་། བཏགས་ཡོད་བརྒྱན་པའི་སྟོང་ཚུལ་ལ་སྤར་འཕངས་པའི་སྐྱོན་རྣམས་
མི་འདུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི །གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་སྟེ་སྐྱེ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གཞན་
ཡིན་ཀྱང་རྒྱད་གཅིག་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཅེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དེ་དག་རྒྱད་གཅིག་པར་ཡོད་ན་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་སྤར་
བྱམས་པ་ཉེར་སྤོས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་དེར་རྣམ་པར་དབྱུད་པའི་ཆེ་དེ་
ལྟར་རྒྱད་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་ཉེས་པ་བཞག་ཟེན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་ལ་རྒྱད་གཅིག་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཅུ་ཞེ་ལས། གལ་ཏེ་སྟེ་

ལས་མི་གཞན་ན། །དེ་ལྟ་ན་ནི་མི་རྟག་འགྲུར། །གལ་ཏེ་ལྟ་མི་གཞན་ཡིན་ན། །
 རྒྱུད་ནི་འཐད་པར་མི་འགྲུར་ རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུད་གཅིག་པར་འདོད་ན་ཡང་
 ལས་མ་བྱས་པ་དང་སྤང་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་
 སྤང་པོ་དང་སེམས་བདག་ཏུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་སྤར་བཤད་པ་
 དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤང་པོ་ལྟ་རེ་རེ་བ་བདག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་པོ་
 བདག་ཡིན་ན། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། མི་ལྡན་པ་
 དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་སོགས་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་དགོས་
 པ་གང་ཞིག །བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤང་མ་
 བསྟན་གྱི་ལྟ་ངན་བཙུ་བཞིས་བཟུང་བ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྤང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་རྣལ་འབྱོར་བ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བ་ལ་དུས་དེའི་ཆེ་ངེས་པར་སྤང་པོའི་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་པར་
 མཐོང་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་གཏན་ནས་མེད་པར་མཐོང་བར་འགྲུར་བར་
 ཐལ། ངའི་སྤང་པོ་དང་སེམས་བདག་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྒྲེ།
 ཁྱོད་ཀྱིས་ངའི་སྤང་པོ་དང་སེམས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་བདག་ཏུ་ཁས་

སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལའང་རྒྱུ་དེར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
མི་མཚུངས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་དེ་བཏགས་དོན་བཅའ་པའི་ཆེ་རྙིང་པར་
ཁས་སྒྲངས། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བཏགས་ཡོད་མིང་རྒྱང་ཅམ་གྱིས་འཛོག་ཀྱས་
པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། དེའི་ཆེ་རྙིང་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་
སྲོང་བ་སྟེ་མེད་པར་རྟོགས་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཅེ་ན། འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་
ལྟར་སེམས་སམ་ལུང་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངའམ་བདག་ཏུ་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་ན་རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་རང་དབང་བའི་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་ཕྱིར་
རོ།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན། རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
དུ་མཐོང་བ་ཡིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་ཆེ་རྙིང་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་
མེད་ཅམ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
བདག་མེད་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ད་དུང་ཡང་
གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་འདོད་ཆགས་སོགས་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བར་
ཐལ། གཟུགས་ལ་བདེན་པར་དམིགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་
དེའི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ་ལྟ། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་པོ་ཁོ་ན་ལ་ལྟ་བས་གསུངས་
པའི་དོན་བཤད་པ། མདོ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་པོའི་ཚོགས་ཅམ་བདག་
མ་ཡིན་པར་བཤད་པ། སྤང་པོའི་ཚོགས་པ་ཅམ་གྱི་དབྱིབས་གྱི་བཞོད་པ་
བདག་ཡིན་པ་དགག་པ། སྤང་པོའི་ཚོགས་ཅམ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་
བྱེད་གཞན་བསྟན་པ། ཐུབ་པས་བདག་དེ་ཁམས་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་བཏགས་པར་གསུངས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤང་གི་དགོངས་པ་དགག་བྱ་གཙོད་པའི་དགག་
ཕྱོགས་ནས་ཡིན་པར་བསྟན་པ། སྐབ་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་སྤང་པོ་
བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ། དེ་དག་ལ་གཞན་གྱི་ཙོད་པ་སྤྲོང་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རང་གི་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་སྟོན་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་པོ་བདག་ཞེས་
གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྤྲོང་དག་དག་སྤྲོང་ངམ། ཞེས་པ་
ནས། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
ལྟའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་མི་
འཐད་བར་ཐལ་མདོ་དེ་ནི་སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་འགོག་པའི་
ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་བདག་མ་ཡིན་ནོ།།
ཞེས་སོགས་མདོ་གཞན་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་སྤྲོག་ངམ་ཞེས་

སོགས་ཀྱི་མདོར་བསྟན་པ་འདིས་སྤང་པོ་བདག་ཅེས་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པ་
ཐལ། གང་གི་སྤྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་དང་ཚོར་བ་བདག་མ་ཡིན་པ་དང་། འདུ་
ཤེས་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན་པ་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན་ཞིང་
རྣམ་ཤེས་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན་པར་མདོ་གཞན་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཡི་སྤྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་མའི་དོན་བྱིད་ལྟར་འདོད་ན་རིགས་པས་གཞོད་ཅིང་སྤྱི་མའི་
དོན་ལ་གཞོད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་ན། སྤང་པོ་ཁོ་ན་ལྟོ་ཞེས་
པའི་མདོ་འདིས་ཀྱང་། སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་དེ་ཉིད་
འཛིག་ལྟའི་དམིགས་པར་སྟོན་པར་གསལ་ཏེ། སྤང་པོ་སྡེ་ནི་བདག་མ་ཡིན་
ལ། སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་ཀྱང་ཁེགས་པ་སྤྱིར་རོ། །སྤང་པོ་ལ་
བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་བདག་དང་བདག་མེད་འཛིན་ཚུལ་འདི་ཤེས་
དགོས་པ་ནི་གནད་དུ་ཆེ་སྟེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལས། མདོ་སྡེ་པན་
ཚུན་གྱི་གྲང་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་ནས་སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་།
སྤང་པོ་རྣམས་བདག་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་བདག་སྤང་
པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་
གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ། ཞེས་པ་ནས།
སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟར་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་གནས་རྣམས་
རྗེན་ཅར་དུ་སྟོན་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོའི་བཞེད་པ་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་

འདི་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ལ་འབད་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ། སྤང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་ལྟའོ་ཞེས་པའི་
མདོ་འདིས་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། སྤང་པོ་རེ་རེ་ནས་
བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་འདིར་སྤང་པོ་བདག་གོ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་ཆེ་སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་པ་བདག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་པོ་འདི་རོ་
པོ་རེ་རེ་ནས་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤིང་རྣམས་
ནགས་ཆལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་དེའི་ཆོགས་པ་ནགས་ཆལ་དུ་སྟོན་གྱི།
ཤིང་རེ་རེ་བ་ནགས་སུ་མི་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་གཞན་ལ་གྲུབ་
པའི་དཔེའོ། །གལ་ཏེ། སྤང་པོ་འདི་ཆོགས་ཅམ་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤང་པོ་འདི་
ཆོགས་པ་བདག་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ནི་མགོན་དང་དཔང་པོ་ཡིན་
པར་གསུངས་ལ། བྱིད་ལྟར་ན་ཆོགས་པ་བརྒྱད་པ་དེ་མགོན་མིན་ཞིང་།
འདུལ་བའམ་དཔང་པོ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོགས་པ་དེ་རྗེས་སུ་
མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་དེ་མགོན་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་
ལས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་ཏེ། །བདག་ཉིད་བདག་གི་དབང་ཡང་
ཡིན། །ལེགས་དང་ངན་པ་བྱས་པ་ལ། །བདག་ཉིད་བདག་གི་དཔང་པོ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་སྤང་པའི་ཚོགས་པ་བདག་ཏུ་འདོད་མི་
རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་ཤིང་རྟ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་གི་ཚོགས་
པ་སྤྱོད་གས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་རྣམས་ཤིང་རྟ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་བའི་
ཕྱིར། འགྱུར་ཏེ། ཤིང་རྟ་དང་བདག་གཉིས་རང་གི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་
འཛོག་མི་འཛོག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། རི་ལྟར་ཡན་ལག་
ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བཞེད་པ་ལྟར། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤང་པོ་འདུས་ཅམ་སྟེ་ཚོགས་པ་ཅམ་བདག་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། སྤང་བཞག་པའི་མདོ་ལས་སྤང་པོའི་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བདག་ཏུ་འདོགས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ། བུམ་པ་
ལ་སོགས་པས་མ་ངས་པ་ཉིད་དེ་ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། བུམ་སོགས་
ཀྱང་རང་གི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཅམ་དུ་མི་འཛོག་པར་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་འཛོག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་པོའི་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཅམ་བདག་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབྱིབས་དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་ལ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཟུགས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ཁོ་ན་བདག་
ཅས་བྱ་བར་འགྱུར་གྱི། སེམས་ལ་སོགས་པ་སྟེ་སེམས་བྱུང་གི་ཚོགས་ལ་

ནི་བདག་ཉིད་དུ་འཛོག་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། གང་གི་སྒྲིབ་ན་
སེམས་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ།

བཞི་པ་ནི། གཞན་ཡང་། སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་བདག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་བདག་རང་ཉིད་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པར་བྱ་བ་སྤང་པོའི་
ཆོགས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་རིགས་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། དེ་ལྟ་
ཡིན་ན་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་ཉེ་
བར་ལེན་པ་པོ་དང་སྤང་པོ་ཉེ་བར་སྤང་བྱ་གང་ཞིག དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
འདོད་རིགས་པའི་སྒྲིབ། ཏྲགས་ཁས། འདོད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩ་མཁན་
དང་རྩ་བུམ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིབ་ཏེ། ཅ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་
ཤིང་དེ་མེ་ཡིན་ན། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་འགྱུར། །ཞེས་དང་། བུམ་
སྒྲུལ་སོགས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། །མ་ལུས་པ་ནི་རྣམ་པར་བཤད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་སྒྲིབ། ཅི་སྟེ་བྱེད་པ་པོ་སྤང་པོ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་མེད་ཀྱང་ལས་
སྤང་བྱ་བ་སྤང་པོ་ཆོགས་པ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་དོ་སྒྲུལ་དུ་སྒྲོ་ལ་སེམས་པ་ཡིན་ན།
དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་སྒྲིབ་ན། བྱེད་པ་པོ་མེད་ན། ལས་
སྤང་བྱ་བ་ཡང་མེད་དགོས་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། ཅ་ཤེ་ལས། དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་
པར་བྱ། །ལས་དང་བྱེད་པོ་བསལ་སྒྲིབ་པོ། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དག་གིས། །
དངོས་པོ་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ། དངོས་པོ་ལྷག་མ་

ཤེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ལས་བྱ་བྱེད་གཉིས་པན་ཚུན་སྟོས་ནས་གྲུབ་པས་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མཆོན་ཉིད་མཆོན་
བྱ། འགྲོ་དང་འགྲོ་བ་པོ། བཟླ་བྱ་ཟླ་བྱེད། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན། ཡོན་
ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་སོགས་ཀྱང་སྟོས་ནས་གྲུབ་པས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མ་
གྲུབ་པོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ནི། བདག་དེ་ནི་ས་སོགས་ཁམས་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་ཡ་གྲུལ་
དེ་རྣམས་དང་དེ་ཉིད་དེ་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་ཞིང་ཆོགས་པ་ཅ་མ་ཉིད་ཀྱང་
བདག་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་སྤྱིར་ན་སྤྱུབ་པས་ཡབ་སྲས་མཇལ་
བའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་འདི་ནི་ཁམས་དྲུག་དང་
རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བཙེ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་
བདག་རང་རྒྱད་གྱིས་ཚུ་མེ་རྒྱུད་དང་རྣམ་ཤེས་དང་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཁམས་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་དང་ནི་མིག་ན་ལ་སོགས་པའི་རེག་པ་ཡི་རྟེན་སྐྱེ་
མཆེད་དྲུག་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཉེ་བར་བསྟན་ཞིང་། སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་ཉེ་བར་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་
འདོགས་སོ། །ཞེས་ངེས་བར་གསུངས་པ་དེའི་བྱིར། སྤང་པོའི་ཡ་གྲུལ་དང་
ཆོགས་པ་གང་ཡང་བདག་ཏུ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
ཞུགས་པའི་ངར་འཛིན་པའི་སློ་ལྟན་སྐྱེས་གྱིས་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་

དང་ཚོགས་པ་གང་ལ་ཡང་བདག་ཏུ་དམིགས་པར་བྱེད་བ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་
 ཏེ། རྒྱ་མཚན་གོང་དུ་བརྗོད་པ་དེའི་སྒྲིབ། འདིས་སྤང་པོའི་ཡ་གྲུལ་དང་
 ཚོགས་པ་དང་། སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གང་ཡང་འཛིག་ལྟ་འདི་དམིགས་
 པའི་གཙོ་བོར་མི་འཛོག་གྲང་། བརྟན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ཅམ་དེའི་
 དམིགས་ལྷུལ་གྱི་གཙོ་བོར་འཛོག་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟན་ནས་གང་ཟག་
 རང་བཞིན་མེད་པར་འཛོག་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཅིང་འདི་ནི་ལེགས་པར་ཤེས་
 དགོས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་སྒྲིབ་སྤང་པོ་
 ལྷའི་ཡ་གྲུལ་དང་ཚོགས་པ་དང་། དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གང་ཡང་
 བདག་ལྟའི་དམིགས་པར་མི་འཛོག་པ་དང་། དེ་ལྟ་ནའང་བདག་ལྟའི་དམིགས་
 པ་གང་ཟག་ལེགས་པར་འཛོག་ཤེས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟན་
 ནས་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་འཛོག་པའི་རྣམ་པར་
 དཔྱེད་པ་འདི་ནི། ཐར་པ་འདོད་པའི་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པོ་ལ་མཛེས་པ་
 ཡིན་ཏེ། འདིས་ཡིད་འཕྲོག་པ་འདྲ་བ་ཞིག་གྲུབ་མཐའ་གཞན་ལ་མེད་པའི་
 སྒྲིབ་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ།

ལྷ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཏྲག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དེ་ཉིད་མེད་
 པར་མཐོང་ཞིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་བདག་འཛིན་སྟོང་ངོ་ཞེ་ན།
 ཏྲག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པ་ཅམ་གྱིས་བདག་ཏུ་

ལྟ་བ་དཔྱིས་ཏེ་བྱང་ནས་ཀྱང་འབྱེན་རུས་ཞེས་སྣ་བ་ཁྲོད་ཀྱི་འདི་ནི་ཀྱི་མ་
 ཞིན་ཏུ་ངོ་མཆར་བ་ཞིག་ཏུ་གྲུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
 ཉོགས་པའི་ཆེ་རྟག་པའི་བདག་ཅམ་ཞིག་སྤྲོད་པ་སྟེ་མེད་པར་མཐོང་བར་
 འདོད་པར་སྤང་ཞིང་། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་བདག་འདི་ནི་ངར་འཛིན་པའི་འཛིག་
 ལྟ་ལྟན་སྤྱེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་གཙུ་བོ་དང་རྣམ་པ་གང་གི་རྟེན་དུ་འང་མི་
 འདོད་པ་སྟེ་འདོད་དུ་མི་བྱང་བ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་རང་
 གི་བྲིམ་ཀྱི་ཅིག་ཕྱག་ན་སྤྱུལ་གནས་པ་མཐོང་ནས་འཛིགས་བཞིན་དུ་གནས་
 པ་ལ་གཞན་གྱིས་ཀྱི་མི་ཁྲོད་མ་འཛིགས་ཤིག་བྲིམ་འདི་ན་སྤང་ཆེན་མེད་དོ་
 ཅས་དོགས་པ་བསལ་ཏེ། རྒྱ་མཆན་དེས་སྤྱུལ་ཀྱི་འཛིགས་པའང་སྤྲོད་བར་
 བྱེད་པ་ནི། ཀྱི་མའོ་མཁས་པ་གཞན་གྱི་གནམ་བོར་ཏེ་བཞད་གད་དུ་འགྱུར་
 བ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཀྱི་མ། ཞེས་པ་ནི། སྤྱིར་སྟོན་པ་དང་སྤྲོད་པ་གཉིས་ཀར་
 འདུག་ཀྱང་འདིར་སྤྲོད་པའོ། འདིས་ངེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བདག་
 འཛིན་ལྟན་སྤྱེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་མི་འགོག་པར་བདག་འཛིན་ཀྱན་
 བཏགས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་འགོག་པ་ཅམ་བྱེད་ན་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་
 བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཉིད་ལྟག་མའི་ཕྱོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དག་ག་རྒྱུལ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་དག་ག་པ། བཀག་

པའི་དོན་བསྐྱབ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ཕྱང་པོ་དང་རྟོན་བརྟོན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་འདི་ནི་སྤྱོད་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རང་གི་ཕྱང་པོར་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བརྟོན་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་།
 བདག་ལ་ཡང་ཕྱང་པོ་དེ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བརྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་བདག་འདིར་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་
 ཡོད་ན་རྟོན་བརྟོན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་འདིར་འགྱུར་ན་
 ཡང་བདག་ཕྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དེ་མེད་པ་
 དེའི་སྤྱིར། བདག་ནི་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་མི་འདོད་
 དེ། གང་གི་སྤྱིར་ན་བདག་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་
 དད་གང་རུང་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་ཟེན་པས་དེར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར།
 བདག་ནི་ཕྱང་པོ་དང་ལྡན་པའི་དོན་སྦྱོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ངོ་བོ་ཐ་
 དད་པའི་གཞན་ལྡན་ཡིན་ན། ལྷ་སྦྱིན་གནག་སྟེ་བ་ལང་དང་ལྡན་པ་ལྟར་
 འགྱུར་ལ། གཞན་མ་ཡིན་པ་ལྟས་སྦྱིན་གཟུགས་དང་ལྡན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་
 སྦྱོར་ན། བདག་ནི་གཟུགས་ལས་དེ་ཉིད་དེ་གཅིག་དང་གཞན་ཉིད་དུ་ལྡན་པ་
 རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། ཕྱང་པོ་ལྟག་མ་བཞི་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་
 སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚས་ཅན། གཟུགས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སོགས་དེ་

དག་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཆ་ནི་ཤུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། གཟུགས་ནི་བདག་མ་
ཡིན་པ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། བདག་ནི་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ནི་ད་ཀྱིས་ལྟ་
བ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་ལྟ་བ་དང་། གཟུགས་ལ་བདག་ངོ་བོ་ནི་ད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་
མེད་པ་ལ་དེར་ལྟ་བ་དང་། བདག་ལའང་གཟུགས་དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་པ་མིན་ལ་
དེར་ལྟ་བ་དང་བཞི་སྟེ་གཟུགས་སྤང་ལ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་འཛིག་ལྟས་ལྟ་བའི་
ཚུལ་རྣམས་པ་བཞིར་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་སྤང་པོ་བཞི་པོ་ཀུན་ལའང་བཞི་
བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཅུ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། སྤང་མིན་སྤང་པོ་
ལས་གཞན་མིན། །དེ་ལ་སྤང་མེད་དེར་དེ་མེད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤང་
ལྟ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། མདོ་ལས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་
པར་གསུངས་པའི་འཛིག་ལྟ་ནི་ཤུ་ཡང་དེ་ལྟར་འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་
དུ་གྱུར་པའི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རི་བོ་མཐོ་བ། བདག་མེད་མདོན་སུམ་
དུ་ཉོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩི་རྩེ་ཡིས་བཙམ་པ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་གང་དང་ལྟ་
ཅིག་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་བཤད་མ་ཐག་པའི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རི་བོ་
ལྟ་སྟག་པོ་ལ་གནས་པའི་ཅེ་མོ་མཐོ་བར་གྱུར་པ་འདི་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

དེ་ནི་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་དགག་པ།

བཞི་པ་ལ་གཉིས། སྤྱགས་སྤྲུམ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ནི། མང་བཀུར་བའི་སྤྱེ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་དེ་སྤང་པོ་དང་གཅིག་ནི་ད་

མ་ཡིན་ལ། སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་ཀྱང་མི་རྩང་པས་བདག་དེ་
 སྤང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དང་། ཏྲག་མི་ཏྲག་ལ་སོགས་པར་བརྗོད་
 དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྩིས་ཡོད་པར་འདོད་ལ་དེ་ནི་རྣམ་ཤེས་དུག་གི་ཤེས་
 གུར་ཡང་འདོད་ཅིང་། བདག་དེ་ནི་རང་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་
 གཞིར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་ནི་གལ་ཏེ་དེ་འབྲེལ་བདག་འགའ་ཞིག་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་
 གྱུར་ན། དེ་འབྲེལ་བདག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་
 བརྗོད་དུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། གང་གི་སྤྱིར་ན་རྩིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར།
 ཏྲགས་ཁས། དཔེར་ན། གཟུགས་ལས་སེམས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་དུ་ཡང་
 བརྗོད་དུ་མེད་པར་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྱི་མར་བྱབ་སྟེ། རྩིས་ཡོད་ཀྱི་
 དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་
 པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་ལས་སེམས་ལྟར་གཞན་དུ་
 གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་པར་བརྗོད་དུ་ཡོད་པ་
 བཞིན་ནོ། ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་རྩིས་ཡོད་ཀྱི་བདག་མི་
 སྤིད་པར་ཐལ། བདག་དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛོག་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་
 ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་བུམ་པ་རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དེ་རང་
 གི་ཡན་ལག་གི་གཟུགས་སོགས་ལས་གཅིག་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་

བརྗོད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བར་འདོད་པས། དེ་བཞིན་དུ་བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཉིད་ཕྱང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་
བཏགས་ཡོད་དུ་འགྱུར་པའི་སྤྱིར། བདག་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་
པར་གྲུབ་པར་ཉོགས་པ་སྟེ་བཟུང་བར་མི་བྱ་བར་ཐལ། བཏགས་ཡོད་དུ་གྲུབ་
པ་དེའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། བདག་དེ་བྱོད་འདོད་པ་ལྟར་རྫས་སྤྱི་མེད་པར་
ཐལ། དེ་ཡོད་ན་བྱོད་ཀྱི་ལྟར་རྫས་ཤེས་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་རྫས་གཞན་
དུ་ནི་མི་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་གྱང་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་མ་
ཡིན་པར་བརྗོད་རིགས་པའི་སྤྱིར། ཡང་ན་བྱོད་ཀྱིས་རྫས་ཤེས་གཟུགས་
སོགས་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་
གྱང་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་བརྗོད་དགོས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ལ་
གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྫས་པ་དེ་གཉིས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེའི་སྤྱིར། བདག་
ཆོས་ཅན། རྫས་སྤྱི་མེད་དེ་དངོས་པོའི་ཆོས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གཉིས་སྤྱི་
གྲུབ་པ་དང་བལ་པའི་སྤྱིར།

བདག་དེ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅུ་བཞག་པའི་དཔེ་དང་

བཅས་པ་བཞག་པ།

ལྟ་བུ་ལ་བཞི། བདག་མཐའ་བདུན་མེད་གྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་
ཤིང་རྟ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པ། ལྟར་མ་བཞག་པའི་སྤྱིགས་ལྟག་མ་གཉིས་

རྒྱས་པར་བཤད་པ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཞན་གྱི་ཚོད་པ་སྤང་བ། མིང་གི་
ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་གཞན་ཡང་བྱུང་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་འཇིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་རྟེན་བདག་ནི་ཆོས་
ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་དབྱུང་པ་ན་
རྣམས་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་མ་ཡིན་ལ།
སྤང་པོའི་ངོ་བོ་ཆོགས་པ་དང་ཡ་གྲུལ་གང་ཡང་བདག་མིན། བདག་སྤང་པོ་
རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དང་དེ་ལ་སྤང་པོ་བརྟེན་དུ་ཡོད་པ་ཡང་མིན། བདག་འདི་ནི་
སྤང་པོ་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
བདག་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། རང་དངོས་ནས་མ་བྱུང་སྟེ། རང་གི་གདགས་གཞི་
སྤང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་པར་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱུང་པ་
མེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རི་ལྟར་ཞེ་ན། ཞིང་རྩ་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་དོན་གཞན་
དུ་འདོད་པ་མ་ཡིན། གཞན་མ་ཡིན་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་།
ཡན་ལག་དེ་དང་རང་བཞིན་གྱི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་། རང་གི་ཡན་ལག་
ལ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡན་ལག་ཞིང་རྩ་དེར་
བརྟེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཡན་ལག་འདུས་པ་ཙམ་ཞིང་རྩ་
མ་ཡིན། དབྱིབས་ཙམ་ཡང་ཞིང་རྩ་མིན་མོད་ཞིང་རྩ་འཇོག་རྒྱས་པ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ། བདག་དང་སྤང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁ་སྤོ་བའོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོགས་པ་ཤིང་རྟ་འདོད་པ་དགག་པ། དབྱིབས་ཅ་མ་
ཤིང་རྟ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཆོགས་ཅ་མ་ཤིང་རྟ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཆོགས་ཅ་མ་ཤིང་རྟ་འགྱུར་ན་ནི།
ཤིང་རྟ་བཤེགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཡན་ལག་སིལ་བྱར་གནས་པ་ལའང་ཤིང་རྟ་
ཉིད་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། དེའི་ཆེ་བྱད་པར་འགྱུར་ཡང་ཆོགས་པ་ཅ་མ་
ཞེག་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཆོགས་པའི་དབྱིབས་ཅ་མ་ཤིང་
རྟ་རིགས་པའང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་སྤྱིར་ཤིང་རྟའི་ཆོགས་པ་ཅ་མ་མ་
ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་མེད་པའི་སྤྱིར། རྟགས་ཁས། བྱབ་སྟེ། ཡན་
ལག་ཅན་མེད་ན། ཡན་ལག་དག་ཀྱང་མེད་པའི་སྤྱིར། འདིར་རང་སྤྱེ་འོག་མ་
དེ་དག་གིས་ཤིང་རྟ་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཤིང་རྟའི་ཆ་ཤས་གཞན་རྣམས་དེའི་
ཡན་ལག་དུ་འདོད་ཀྱང་འདིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་ཡན་ལག་ཀྱང་མེད་པར་
ཐལ་བར་འཕངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་ལྷགས་ལ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་
རེ་རེ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡན་ལག་ཏུ་འཛོག་ལ། སྤྱེ་བ་
དེ་དག་གིས་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་པ་ཉིད་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འདོད་
ཅིང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཤིང་རྟ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པར་བཞག་

པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་བྱོད་ཀྱིས་ཤིག་རྟེན་དབྱིབས་ཙམ་ཞིག་ཤིང་
 རྟེན་འདོད་ན། དབྱིབས་དེ་ཡན་ལག་རེ་རེ་བའི་ཡིན་ནམ། ཚོགས་པའི་ཡིན་
 པ་གང་། དང་པོ་ལྟར་ན། སྒར་མ་བསྐྱེགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་བྱུང་པར་མ་
 བཏང་བ་དག་ཡིན་ནམ། བྱུང་པར་བཏང་བ་དག་གི་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་རོ་ཞེ་
 ན། རོ་ན། བྱེད་ཀྱི་ལྟར། ཤིང་རྟེན་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་
 སྒར་མ་བསྐྱེགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིངས་རི་ལྟར་ཡོད་པར་གྱུར་བ་དེ་རི་ལྟ་བ་
 བཞིན་དུ་ཕྱིས་བསྐྱེགས་དུས་སུ་ཤིང་རྟེན་གཏོགས་པ་སྟེ་གྲུབ་པའི་སྐབས་
 ལའང་སྒར་མ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་ཡིན་ན། མ་བསྐྱེགས་པའི་དུས་ཀྱི་
 དབྱེ་བར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་དེ་དག་ལ་རི་ལྟར་ཤིང་རྟེན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་
 བཞིན་དུ། དེ་ལྟར་ཡན་ལག་རྣམས་བསྐྱེགས་པའི་ཆེ་ཡང་ནི་ཤིང་རྟེན་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་སྒྲིགས་གཉིས་པ་ལྟར་རོ་ཞེ་ན།
 དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་ད་ལྟ་ཤིང་རྟེན་དུ་གྲུབ་པའི་དུས་འདིར་
 འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤིང་རྟེན་ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་ཐ་དད་པ་རིང་
 པོ་དང་ལྷུ་མ་པོ་སོགས་ཡན་གར་དུ་ཡོད་ན་འདི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་དུ་
 ཡོད་པར་འགྱུར་དགོས་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་རྟེན་
 དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟེན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱེགས་མ་བསྐྱེགས་གང་

གི་ཚོགས་པ་ལ་ཡང་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་བསྐྱེགས་
 པའི་དབྱིབས་བྱུང་པར་བ་ཤིང་རྟ་མ་འཛོག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར། བྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་ཚོགས་པ་རྫས་སུ་ཅང་མེད་
 པས་ན་དབྱིབས་དེ་ཡན་ལག་ཚོགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
 འདོགས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་ཀྱིས་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་
 དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཏགས་ཡོད་རྟེན་དུ་རྫས་
 ཡོད་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཤིང་རྟའི་དབྱིབས་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མི་
 འདོགས་ན། ཚོགས་པ་གང་ཞིག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་སུ་བྱུབ་པ་ཅི་ཡང་
 ཡོད་པ་མ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་འདིར་ནི་ཤིང་རྟ་མ་འཛོག་པའི་
 དབྱིབས་སུ་ལྟ་ཞིག་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་བཏགས་
 ཡོད་བྱུང་པར་བའི་རྟེན་རྫས་ཡོད་དུ་བྱོད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པ་དེ་མི་འཐད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་། ཤིང་རྟའི་ཁ་དོག་ ཉིད་ཀྱང་ཤིང་རྟ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་
 དབྱིབས་ཤིང་རྟ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེས་བུའི་
 ཁ་དོག་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཚོགས་པ་མི་བདེན་ཡང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་
 དབྱིབས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ནའང་། མ་རིག་པ་དང་ས་བོན་
 སོགས་མི་བདེན་པ་ཡི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པར་བྱས་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་སྤྱོད་

གྲུ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་མི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་
བར་འདོད་པས་སྦྱོང་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་སྟེ་བགྱིད་རིགས་པར་
ཐལ། སྦྱོང་གི་ལུགས་ལའང་ཆོགས་པ་བཏགས་ཡོད་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱིབས་
བཏགས་ཡོད་འཛིག་པ་འདི་ནི་རིམ་ལྔར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་དུ་འཐད་པའི་སྤྱིར།
རང་སྡེ་གཞན་མང་པོས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་རྒྱས་བརྒྱད་དེ་ལྟར་
འདབ་འབྱར་དུ་གནས་པ་རྣམས་འདུས་པའི་བྱམ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཆོགས་
པ་ལ་བྱམ་པའི་སྒོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲ་བར་བྲ་བ་དེའང་རིགས་པ་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ། རིམ་ལྔར་བཤད་པའི་ཤིང་རྟའི་དཔེ་འདིས་ནི་བཀག་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཡང་མ་ཟད། གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བཤད་ཟིན་
པ་དེའི་སྤྱིར། ཡང་ཡུམ་སོགས་དེ་དག་རང་རང་གི་དབྱིབས་སུ་མི་རིགས་
པར་ཐལ། དེར་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཤིང་རྟ་བཏགས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙུལ་པའི་ཆེ་མ་
རྟེན་ཀྱང་ཤིང་རྟ་མེད་པར་འཛིག་ཏུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མ་བརྟག་མ་
དཔུང་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་རྩེས་སུ་འབྲང་ནས་འཛིག་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
ཤིང་རྟ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འམ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བཏགས་དོན་རྣམ་
པ་བདུན་གྱིས་བཙུལ་བ་ན་ཤིང་རྟར་འགྱུར་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་མོད་གྱི། དེ་

ལྟར་འཆོལ་པའི་རྣམ་པར་དབྱུང་བ་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཉིད་ལས་
འདིར་རང་གི་ཡན་ལག་འཕང་ལོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཞིང་རྟར་མ་ཟད་ཞིང་རྟའི་བྱུང་པར་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་
བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་མི་འཇོག་པར་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་
འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཞིང་རྟ་དེ་ཉིད་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་
ལག་ཅན་དང་། དེ་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་ཆ་ཤས་ཅན་ཡིན་ལ། ཞིང་རྟ་དེ་ཉིད་
ལས་སུ་བྱ་བ་ཡན་ལག་ལ་ལྟོས་ནས་བྱེད་པ་པོ་ཞེས་འགྲོ་བར་བསྙད་པ་དང་།
རང་གི་གཟུགས་སོགས་གདགས་གཞི་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་
ལེན་པོ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བའི་བྱིར། དངོས་སྤྱོད་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོགས་པ་
ཅམ་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཆ་ཤས་ཅན་མེད་དེ། ཆོགས་པ་ཅམ་
ལས་གཞན་པའི་དེ་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཞེས་སྤྱོད་བྱེད་ལྟར་སྤྱང་ལ་བརྟེན་
ནས་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་བརྒྱག་ཅིག་ཅེས་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སྤྱོད་
བ་ལྟར་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་ཞིང་རྟ་
དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་འཇོག་མ་ཤེས་ཀྱང་། རང་གི་ཡན་ལག་ཆོགས་ཅམ་མ་
ཡིན་པའི་ཞིང་རྟ་བཏགས་ཡོད་དུ་བསྐྱབས་བཞིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་ཆོགས་པ་ཅམ་དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཅན་

ཤིང་རྟའི་ངོ་བོར་སྒྲོམ་ནས་བཞག་པའི་སྤྱིར།

དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཁྱིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

དུག་པ་ལ་ལྷ། དངོས་དང་། ཅོད་པ་སྤྱོད་པ། ཤིང་རྟ་དང་བདག་གི་ཐ་
སྒྱུད་དཔེ་དོན་སྤྱར་པ། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཡོན་
ཏན་གཞན་བསྟན་པ། མཁས་སྒྲོལ་གྱི་འཆིང་གྲོལ་གྱི་གཞིའི་བདག་ངོས་
བཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དབུ་མ་པས་སྐབས་འདིར་ཤིང་རྟ་དེའི་ཚུལ་ནི་བཏགས་
དོན་བཅའ་ནས་མ་ཡིན་པར་བཏགས་པར་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པར་བྱ་
སྟེ། དེས་ཀུན་རྫོབ་ལས་མི་ཉམས་པར་མ་བད། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལའང་བདེ་སྐྱབ་
ཏུ་འཇུག་ཏུས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་རྣམ་བཟུན་གྱི་རིགས་པས་
བཅའ་ན་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རི་ལྟ་བུར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་བྱ་
སྟེ། མེད་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་པས་ཤིང་རྟ་འདིའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
མི་རྟོག་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་ནི། ཤིང་རྟ་དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཤིང་
རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཆེ་
ཡན་ལག་དེའི་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། ཤིང་རྟ་ཆོག་ན་དེའི་
ཡན་ལག་ཀྱང་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་ ཤིང་རྟ་ཆོག་པའི་ཆེ་ཤིང་

རྟེན་ཆ་ཤས་མ་ཆོག་པ་ཡོད་སྤྱིད་དོ་སྙམ་ཡང་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན། སྐྱེ་
བྱ་ཞིག་གི་བའི་ཆེ་དེའི་སྤང་པོ་ཕྱིར་ལུས་བ་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་སྐྱེས་བའི་ལུས་
ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་གང་ཟག་གི་ལུས་སྤྱི་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྱིང་མེས་ཡན་ལག་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་བསྐྱེད་པ་སྤྱི་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན་དེའི་ཡན་ལག་གྲང་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་སྤྱིར་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

གསུམ་པ་ནི། འཁོར་ཏྲ་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་དེ་བཞིན་དུ་
བདག་དང་སྤང་པོ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་དབང་
གིས་སྤང་པོ་དང་། ཁམས་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ལ་བརྟེན་ནས་
བདག་གྲང་སྤང་པོའི་ཉེ་བར་ལེན་པར་ཉིད་དུ་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེ་
བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ནི་ལས་སྤྱི་བ་ཡིན་ལ། བདག་འདི་ནི་བྱེད་པ་པོ་འང་
ཡིན་ཕྱིར།

བཞི་པ་བདག་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་བརྟེན་པ་མིན་ཞིང་
མི་བརྟེན་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
དངོས་པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་པོ་དང་འབྲེལ་མེད་སྐྱེ་འཇིག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བདག་

འདི་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་བརྟན་པའི་རྟག་པ་ཉིད་དང་མི་བརྟན་པའི་མི་རྟག་པ་
ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རང་བཞིན་
གྱིས་དེ་ཉིད་དང་ནི་གཞན་ཉིད་དུ་མེད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་དངོས་
པོར་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། བདག་དེ་ནི་བརྟགས་དོན་བདུན་དུ་བཅུ་ལ་བའི་ཆེ་རྟག་མི་
རྟག་སོགས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་། བདག་གི་འོ་སྒྲུལ་པའི་དམིགས་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། འགོ་བ་རྣམས་དམིགས་
པའི་གཞི་ང་ལ་རྟག་ཏུ་དམིགས་ནས་ངར་འཇིན་པའི་སློ་རབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་།
ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བདག་དེ་ཡི་ལོངས་སྐྱད་བྱ་བདག་གི་བ་གང་ཡིན་བ་དེར་
ང་ཡི་བར་འཇིན་པའི་སློ་འབྱུང་བའི་བདག་དེ་ནི། མ་བརྟགས་པའི་གྲགས་
པའི་ངོ་བོར་གཏི་ཐུག་སྟེ་མི་ཤེས་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་འཇོག་གི་རང་གི་
ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཚུལ།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་
བྱེད་པ་པོ་རྩེ་མཁན་མེད་པར་བྱ་བའི་ལས་རྩེ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། བདག་
དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་ལྟ་ཞིང་གོམས་པར་བྱེད་པའི་

རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ།
འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའ་ཕྱིར་ཏེ། བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་ཕྱིར།

བདག་དང་གིང་རྟའི་དབྱེད་པ་དངོས་པོ་གཞན་བསྐྱེ་བ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྣམ་བུ་སོགས་གྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ། རྒྱ་
འབྲས་གྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཞིང་ལ་
རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་རིགས་ཏེ། དེ་
ཡང་བུམ་པ་དང་། སྣམ་བུ་དང་རེ་ལྡེ་དང་། དམག་དང་། ཉགས་ཆལ་དང་སྤོང་
བ་དང་། སྒྲོན་ཞིང་དང་། ཁང་བྲིམ་དང་། ཞིང་རྟ་སྤོང་དང་། འགྲོན་གནས་ལ་
སོགས་པའི་དངོས་རྣམས་གང་དག་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ཞིང་རྟ་ལྟར་བཏགས་
དོན་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་བའི་ཆེ་མི་རྟེན་ཀྱང་མ་དབྱེད་པར་འཛིག་རྟེན་
གྲགས་པའི་སྒྲོན་ས་འཛིག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་གང་དག་
ལ་མིང་དང་བཟང་དང་ཐ་སྙད་ཅི་འདྲ་བ་གང་དང་གང་གིས་སྦྱེ་བོ་འདི་ཡིས་
བསྙད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཞིང་རྟ་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་
གི་ཕྱིར་ན། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་སྤོང་ཅིག་འཛིག་རྟེན་དང་
མི་མ་སྤོང་པའི་རྩོད་པ་མི་མཛད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་དགོན་

བཅེགས་ལས། འཇིག་རྟེན་ང་དང་ལྷན་ཅིག་ཅོད་ཀྱི། ང་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་མི་
 ཅོད་དོ། །ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་པས་དངོས་པོ་གང་ལ་ཐ་སྙད་
 རི་ལྟར་འདོགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཆོན་ན་བྱམ་པ་ཡན་ལག་ཅན་དང་། གྱོ་མོ་
 སོགས་དེའི་ཡན་ལག་ །བྱམ་པ་ཡོན་ཏན་ཅན་སྡོ་བསངས་སོགས་དེའི་ཡོན་
 ཏན། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་གང་ཟག་ནི་ཆགས་པ་པོ་དང་དེས་ཡུལ་གང་ལ་
 ལྷག་པར་སྤེད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། བྱམ་པ་ནི་མཆོན་གཞི་འམ་མཆོན་
 གྲ། ལྷོ་ལྷིང་བ་སོགས་ནི་མཆོན་ཉིད་དང་། མེ་སྤེག་བྱེད་དང་བྱད་ཤིང་བསྤེག་
 བྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡན་ལག་ཅན་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་ཏུ་འདོགས་པ་ཡིན་པས་དོན་དེ་དག་གི་ཡོད་ཚུལ་དེ་
 རྣམས་ཤིང་རྟེན་རྣམ་པར་དབྱུད་པར་སྤར་བྱས་པ་ལྟར་གྱིས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་དབྱུད་བྱེད་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་འཇིག་
 རྟེན་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡན་ལག་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བྱུང་
 པར་མ་ཟད། རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བྱུང་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རི་
 ལྟར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རྒྱ་ཡིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་འབྲས་བྱ་དེ་སྐྱེད་པ་དེ་ལྟར་
 སྐྱེད་བྱེད་དེ་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་ལྟོས་ནས་བྱུང་ལ། གལ་ཏེ་འབྲས་བྱ་མི་བསྐྱེད་ན་
 བྱི་སྐྱེད་པ་དེ་མེད་པས་འབྲས་བྱ་དེ་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

འབྲས་བུ་ཡང་ནི་རྒྱ་ཡོད་པར་གྱུར་ན་དེ་ལས་ལྷོས་ནས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་
ཡི་ཕྱིར། རྒྱ་གང་ལས་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་འགྱུར་པར་འགྱུར་བ། དེ་གཉིས་
གང་ཞིག་ལས་སྤར་རྒྱ་གང་ཞིག་གམ་འབྲས་བུ་གང་འགྱུར་སྒྲོས་ཤིག །དེ་ལ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྒྱ་སྤར་གོས་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱའི་དུས་སུ་དེའི་
ལྷོས་བྱ་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་སྤར་མ་ནི་མི་
རིགས་ཏེ། འབྲས་བུ་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་ཡིས་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སྤར་ནས་སམ་མ་སྤར་པར་
སྐྱེད་པར་བྱེད། དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་གྱི་ལྷར་རྒྱ་ཡིས་འབྲས་བུ་དང་སྣན་ཅིག་
སྤར་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་དེ་ཡི་ཆོ། རྒྱ་འབྲས་དེ་དག་ཀུས་པ་
གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེད་བྱེད་གྱི་
རྒྱ་བསྐྱེད་བྱའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ།
འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྷར་ན་ནི་འབྲས་བུའི་རྒྱ་འདི་ནི་དེའི་རྒྱ་མ་
ཡིན་པ་ནམས་དང་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་མིན་བྱུང་པར་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་མ་སྤར་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱས་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་སྤར་
མ་སྤར་གྱི་ཉོག་པ་གཉིས་པོ་འདི་དག་སྤངས་ནས་དེ་མ་གཏོགས་པའི་ཉོག་པ་
གསུམ་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་པར་བྱ་

བ་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅི་སྟེ་ཁྱོད་
 ཀྱི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་
 དེའི་ཕྱིར། རྒྱ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ། རྒྱ་དེ་འབྲས་བུ་དང་འབྲས་
 བར་རྒྱར་འཛོག་མི་རུས་ལ། དེ་རུས་ན་རྒྱ་ནི་རྒྱར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་
 མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ན། དེ་ནི་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། དབུ་མ་པ་བདག་ལ་ངེ་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་དེར་མ་
 ཟད། འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་འཐད་པར་
 ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་འབྲས་འདི་དག་གཉིས་ཆར་ཡང་ནི་མ་རྟགས་པར་
 བྱུང་བ་སྐྱེ་མ་དང་འབྲས་བུ་དེ་ཡི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཚུད་སྒྲོང་རྣམ་བཞག།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ །རྒྱས་
 འབྲས་བུ་དང་སྐད་མ་སྐད་ཀྱི་དབྱུང་བ་འདི་ནི་ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ།
 སུན་འབྲེན་འདིས་སུན་དབྱུང་བྱ་དང་སྐད་ནས་སུན་འབྲེན་ནམ། མ་སྐད་པར་
 སུན་འབྲེན་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཉེས་པ་འདི་ནི་ཁྱོད་ལའང་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
 རམ་ཏེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་བོ་ཅག་དངོས་སྐྱབ་པའི་དམ་
 བཅའ་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བར་འདོད་ཀྱང་སུན་ནི་འབྲེན་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། གང་གི་ཆེ་སུན་འབྲེན་དེ་སྐད་སྐྱབ་ཞིང་རང་གི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་རྣམ་

པར་འཛོམས་པ་དེ་ཆེ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བ་སྤྱོད་ནི་སྤྱི་བོ་
དམ་པས་བཞེད་པ་སྟེ་འདོད་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན།
རང་གི་ཆོག་ལ་འང་ཕྱིར་གྲོལ་ལ་འཕངས་པའི་ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་ལྷག་
ཆོད་ཀྱིས་ཏེ་སྤྱན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་གིས་རིགས་པ་ཡང་དག་མེད་པར་དངོས་
པོ་མཐའ་དག་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྤྱོད་སྤྱན་ནི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྲོལ་པོ་འང་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན། སྤྱོད་ལ་རང་གི་
སྤྱོགས་ཡང་དག་བཞག་པ་མེད་པས་གཞན་སྤྱོགས་སྤྱན་འབྱེན་པ་ཅ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་བེད་རོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལ་བཞི། རང་ལ་སྤྱན་འབྱེན་པ་དང་སྒྲ་བ་པ་འཐད་ཚུལ།
གཞན་གྱི་ཐལ་བ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན། རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒྲ་བ་
རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་བསྒྲོག་སྟེ་བསྒྲ་བ་མི་རྒྱས་པ། འདིར་མ་བཞག་པའི་སྤྱན་
འབྱེན་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་སྤྱོགས་
སྤྱན་འབྱེན་ཚུལ། རང་སྤྱོགས་སྒྲ་བ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤར་བཞོད་པའི་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་
འདི་ནི་དབུ་མ་པ་ལ་སྤྱོན་དུ་འགྱུར་བ་སྤིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱན་འབྱེན་
པས་སྤྱན་དབྱུང་བྱ་དང་མ་སྤྱད་པར་སྤྱན་ནི་འབྱེན་པར་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་
སྤྱད་ནས་ཡིན་ཞེས་སྒྲས་བེན་པའི་ཉེས་པ་ནི་འདིར་གྲོལ་བ་གང་ལ་ངེས་པར་

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་སྟོགས་ཡོད་པ་དེ་ལ་འགྱུར་གྱི། བདག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་དམ་བཅའ་བའི་སྟོགས་འདི་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟེར་ཏེ། དེད་ལྟར་ན་སུན་འབྱེན་དང་སུན་དབྱུང་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདིར་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་སུན་འབྱེན་བྱ་འབྱེན་བྱེད་སོགས་ཆེས་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། རིེ་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན། ཁྱོད་གྱིས་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་བྱད་བཞིན་ལ་ཡོད་པའི་བྱད་པར་རྣམས་དང་། ཉི་མའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་ཡང་དེ་གཟུགས་བཟུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། ཉི་མ་དང་ནི་བྱད་བཞིན་དང་དེ་དག་གི་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་རྣམ་པར་སྤང་བ་དང་མ་སྤང་པར་སྐྱེ་ཞེས་བཏགས་དོན་འཆོལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དབྱུང་བ་ན་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཉི་མ་དང་བྱད་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། གཟུགས་བརྟན་དེ་ནི་མི་བདེན་བཞིན་དུ་འང་རང་གི་བྱད་བཞིན་མཛེས་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་སྟེར། གཟུགས་བརྟན་དེ་ལ་ནི་རུས་པ་ཡོད་པ་རིེ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་མཚུངས་ཏེ། གཞོད་པ་དང་འདྲ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དྲི་མ་མ་རིག་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་ལ། རུས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་

རྟགས་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ནི་བསྐྱབ་བྱ་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་འཐད་པ་དང་བྲལ་བ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་ནེས་ཤེས་པར་
བྱ་དགོས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་བཀོད་
པ་དེ་དག་རང་ཉིད་ཡི་ཆད་པ་སྟེ་ཡིད་འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་ཐལ།
གལ་ཏེ་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་གཏན་ཆིགས་གྱི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དངོས་སུ་གོ་བྱ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ་བསྐྱབ་བྱའི་ངོ་བོ་
འདི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བྱུང་ན། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་མཉམ་པ་དང་ལ་
སོགས་པས་མ་མཉམ་པར་སྐྱབ་པ་དང་སུན་འབྲེན་པའི་རིགས་པ་ཉི་བར་སྒྲོར་
བར་འབྱུང་བ་ཞིག་ན། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
བྱིད།

གསུམ་པ་ནི། དབུས་མ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་དག་དངོས་པོ་སྟེ་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་ནི་རྒྱས་པར་ཆེས་སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟར་
དེ་ལྟར་པ་རོལ་པོས་གཞན་དབུ་མ་པ་དག་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་
པར་ཆུད་པར་བདེ་ལྷག་ཏུ་ནི་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ལ་བདེན་པར་
བྲགས་པའི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དངོས་སྤྱོད་ཁྱོད་འདིར་

སུ་ཞིག་གིས་བཅོལ་ཏེ་ཆད་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལྷག་པར་
 ཏྲགས་དང་དཔེ་ལྟར་སྤང་ཆོག་ས་ཀྱི་ངན་རྟོག་གིས་རྟོག་གི་ངན་པའི་བྲ་བས་
 ཅེ་སྟེ་འཆིང་བར་བྱེད་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་དེ་ལྟར་བཅིངས་པ་
 ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་རིགས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཡུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གདགས་པར་བཤད་པ་
 སོགས་བརྟེན་ནས་བཏྲགས་པའི་རྣམ་པར་གཞན་པ་ལ། དངོས་སྤྱོད་པའི་
 རྟོགས་ལ་སུན་འབྱེན་གྱི་ལན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱས་འབྲས་བྱ་
 བྱང་མ་བྱང་གང་གིས་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་སུན་འབྱེན་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་
 གི་ལྷག་མ་གོང་དུ་བསྟན་པ་ཡང་ནི་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རྒྱ་འབྲས་བྱང་ཞེས་
 བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་བཏྲགས་ཏེ་བཀག་པའི་རྟོགས་ཀྱི་ལན་བརྗོད་པའི་ཆེད་
 དུ་ཚོད་པའི་སྐབས་འདིར་དེའི་བཏྲག་པ་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ལན་གྱི་
 སུན་འབྱེན་པ་བཏང་བར་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤར་བསྟན་པ་དེ་ནི་མཚོན་
 བྱེད་ཅེས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིའི་དོན་གོ་བདེ་བར་བྱས་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱས་འབྲས་བྱ་དང་བྱང་མ་བྱང་བཏྲགས་པ་ལ་ཁོ་བོས་སུན་དབྱུང་བྱ་དང་
 འབྱེན་བྱེད་བྱང་མ་བྱང་བཏྲགས་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེ་བར་སྤྱོད་བྱ། རང་རྟོགས་
 རྣམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་ལན་འདེབས་པ་འདི་
 ནི། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་གྱི་ཆེ་ཡང་བྱེད་དགོས་པར་བསྟན་པ་

ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཐལ་འགྱུར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤྱོད་ཅི་སྤྱོད་ཏུ་གྲོལ་བ་པ་
ཡང་རྗེ་ལྷར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐད་དེ་ལྷར་སྤྱོད་བཞག་ཅིན་པའི་
སྤྱོད་འབྲེལ་སྤྱོད་མ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཞག་པའི་སྤྱོད་ས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཉོག་ས་
པར་བྱ་དགོས་པའི་སྤྱིར།

སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་མདོར་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་ས་བཞག་ཚུལ།

དེ་ལྷར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་ནས་གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱོད་
ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཞག་པའོ། །
དང་པོ་ནི། བདག་མེད་འདི་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་
རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འགྲོ་བ་རྣམས་
སྤྱིད་ཞིའི་རྒྱད་པ་ལས་རྣམ་པར་དགོལ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཉེ་ཆེད་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་རོ། དེ་ལྷར་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་ཡང་བདག་མེད་འདི་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། གདུལ་
བྱ་རྣམས་ལ་བྱེ་སྤྱོད་རྣམ་པ་མང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཉེ། རྒྱལ་པའི་ཡུམ་ལས་
སྤྱོས་པ་དང་བཅས་ཉེ་སྤྱོད་པ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་དབྱེ་བ་བཞག་ནས་སྤྱོད་ཡང་
མདོར་བསྟན་ཉེ་བཞིར་བཞག་ལ། དེ་དག་ནི་ཐེག་ཆེན་དུ་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ཉེ། མདོ་དེ་ལས། རང་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་ནས། དངོས་པོ་
མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སྤྱོད་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བསྟན་ནས། རབ་
འགྱུར་གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་ནི་དངོས་པོས་སྤྱོད་ངོ་། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་

དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོང་ངོ། རང་བཞིན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོས་སྟོང་ངོ། ཞེས་སྒྲུབ་ཡང་བཞིར་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བཙུ་བྱག་ཏུ་བྱེ་བ་དང་། བཞིར་བྱེ་བའོ། དང་པོ་ལ་བཙུ་བྱག་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་ཆོས་མིག་ལ་སོགས་པ་བྱག་པོ་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་ནི་མིག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་བྱིར་ན། མིག་དེའི་རང་བཞིན་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མིག་དོན་དམ་པར་ཐེར་བྱག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་ན་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷེ་དང་། ལྷས་དང་། ཡིད་ཀྱང་བསྐྱད་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་བྱིར་དང་། དོན་དམ་པར་ཐེར་བྱག་དང་འཇིག་པ་མིན་པའི་བྱིར་ཐེར་བྱག་ཏུ་མེད་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། ཐེར་བྱག་ཏུ་ཡོད་ན་རང་བཞིན་མི་འདོར་ཞིང་ཉམས་པ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ལ། མིག་སོགས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ངོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་ལུལ་བྱག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱི་རོལ་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་

དེ། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་ན། གཟུགས་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ནི་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཞན་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། སྐྱ་དང་བི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཆོས་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཤེས་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཐེག་ཟུག་སོགས་གཉིས་ནི་གཞན་ལ་འང་སྐྱར་བར་བཞག་དོ། །

གསུམ་པ་ཡོད་དེ། །དབང་ཉེན་ཁོག་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཤིང་དབང་པོས་མ་བསྐྱུས་པས་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཆར་གཏོགས་ལ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་པ་ཉིད་ནི་སྤྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

བཞི་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་པ་ཉིད་མཁས་པས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བསྟན་པ་སྟེ་བཞག་པའི་སྤྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོས་གྲུབ་པས་སྟོང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། སྟོང་གཞི་ལ་སྟོང་ཉིད་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། སྟོང་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་སྟེ་བདེན་པར་འཇིན་པའི་སྟོང་ཅན་གྱི་བདེན་པར་འཇིན་པ་བསྟོན་པའི་སྤྱིར་དུ་དེ་ལྟར་གསུང་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ལྔ་པ་ཡོད་དེ། །ཤར་ལ་སོགས་པ་སྟོགས་འདི་དག་བཅུ་ཆར་སྟོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དང་། སྟོང་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་མ་ལུས་པ་ལ་བྱུང་བར་
 བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱོགས་ཆད་མེད་ཅིང་དཔེ་
 ཡིས་སྤྱ་མཐའ་མེད་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ན་ཕྱོགས་བཅུ་རྣམས་ཆེན་པོ་ཉིད་
 ཡིན་པས་དེར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 ཕྱོགས་དེ་དག་ཆེན་པོར་བདེན་པར་འཇིན་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་སྐྱུ་ཕྱང་འདས་དེ་ནི་དེ་ཡི་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་
 ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱང་འདས་དེ་
 ནི་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་མཆོག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སྤུག་ཀྱན་གྱི་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་
 དམ་མཐུན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བསྟན་པར་
 མཛད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱང་འདས་དངོས་པོ་སྟེ་བདེན་
 པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་ཅན་གྱི་བདེན་པར་འཇིན་པ་བསྐྱོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་དེ་ཡི་ངོ་བོས་
 སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁམས་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ངེས་པར་བསྟན་དེ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱང་བའི་བྱིར།

བརྒྱད་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁའ་སོགས་ཆོས་གང་ལ་སྦྱེ་བ་དང་གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དེ་དག་མེད་པས་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ནི་དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

དགུ་པ་ཡོད་དེ། གཞི་གང་ལ་མཐར་འཇིག་དུ་ལྷུང་བའི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ནི་ཡོད་པ་མིན་པ་རྟོན་འབྲེལ་དེ་ནི་འདིར་མཐའ་ལས་འདས་པར་བརྗོད་ལ། རྟོན་འབྲེལ་མཐའ་བྲལ་དེ་ནི་དེའི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར། འདིར་མཐའ་ཞེས་པ་ནི། འཇིག་རྟོན་ན་བྲག་གཡང་ལ་མཐའ་དང་དེ་ལས་ལྷུང་བ་ལ་མཐའ་ལས་ལྷུང་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར། མེད་པ་ལ་དེར་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་རྟག་པའི་མཐར་འཇིག་དང་ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་འཇིག་པ་དེ་ཆད་པའི་མཐར་འཇིག་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་དོན་ལ་མཐའ་དང་། དེར་འཇིག་པ་པོ་སྤང་བར་འགྱུར་བ་ལ་མཐར་ལྷུང་ཞེས་བཞག་ཅིང་མཐའ་དེ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཇིག་པ་བསྐྱོག་པའི་ཆེད་དུ་སྟོང་ཉིད་འདི་གསུངས་སོ། །

བཅུ་པ་ཡོད་དེ། དུས་འདི་ཡན་དུ་མ་བྱུང་ངོ་ཞེས་པའི་ཐོག་མའི་མཐའ་
 དང་པོ་དང་། དུས་འདི་ཕྱིས་མི་འབྱུང་ཞེས་པའི་ཐ་མའི་མཐའ་དེ་དག་མེད་
 པས་འཁོར་བ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པར་བཟོད་ལ། འགྲོ་འོང་རང་བཞིན་
 གྱིས་བྲལ་པའི་ཕྱིར་ན་མི་ལམ་ལྟ་བུའི་སྲིད་པ་འདི་སྲིད་པ་དེའི་ངོ་བོས་བྱུབ་
 པས་དབེན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་
 ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒྲས་བཤད་པ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་ནི་ངེས་པར་བསྟན་
 པ་སྟེ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བ་ལ་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། འདིར་
 འཁོར་བ་ལ་ཐ་མའི་མཐའ་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་དོན་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བས་མི་
 འགལ་ལོ། །

བཅུ་གཅིག་པ་ཡོད་དེ། དོར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཐོར་དང་འབོར་ལ་ནི་ངེས་
 པར་བཟོད་ལ་དོར་བ་མེད་པ་ནི་པར་གཏོང་བ་མེད་པ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོ་འགལ་
 ཡང་དུས་ནམ་དུ་ཡང་དོར་བ་མེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གང་ཡིན་པའི་དོར་བ་མེད་
 པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་
 ཡིན་པ་དེ་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་
 བྱ་བར་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཅུ་གཉིས་པ་ནི། །འདུས་བྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་
 ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ཉིད་དེ་སྟོབ་

མ་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། རྒྱལ་སྤྲུལ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་མཛད་ཅིང་གཤེས་ལུགས་སུ་གནས་པ་དེའི་སྤྱིར། འདུས་
བྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་
གི་ངོ་བོས་བྱུང་བས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

བརྟུ་གསུམ་པ་ཡོད་དེ། མིག་སོགས་ཉེན་དབང་པོའི་ཁམས་དུག་དང་།
མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་བཉེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དུག་དང་། གཟུགས་
སོགས་དམིགས་པ་ཡུལ་ཀྱི་ཁམས་དུག་སྟེ་ཁམས་བརྟུ་བརྒྱད་དང་། མིག་
གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་སོགས་རེག་པ་དུག་དང་རེག་པ་དེ་དུག་ལས་བྱུང་བའི་
ཆོར་བ་དུག་དང་། གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཅེས་བྱ་ལ། ཆོས་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་
བས་དབེན་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

བརྟུ་བཞི་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཞད་པ། དོན་
བསྟུས་པའོ། དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ་ཆོར་བའི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་བ་སོགས་དངོས་པོ་སྟེ་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་

པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གཞི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞི་ཆོས་དང་། ལམ་གྱི་ཆོས་དང་། འབྲས་བུའི་ཆོས་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ནམ་རང་བཞིན་ཅན་དང་། ཆོར་བ་ནི་བདེ་སྐྱུག་སྟོང་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། འདུ་ཤེས་ནི་བྱེད་མཆན་མ་སྡོ་སེར་སོགས་དང་ནང་གི་མཆན་མ་བདེ་སྐྱུག་སོགས་ཀྱི་བྱང་པར་མཆན་མར་འཛིན་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ནི་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། སྤང་པོ་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཁམས་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྐྱུལ་གདུག་པ་ལྟ་བུར་འདོད་པ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྐྱུག་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་སྒྲོར་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་འདུ་འཕྲོད་པའི་མཆན་ཉིད་དང་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་བྱེད། མཆན་ཉིད་དེ་དག་ནི་དོན་སྟོན་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། རང་རང་གི་རང་བཞིན་མཆོན་པའི་གཙོ་བོ་སྟོས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱེད། འདིར་ཆོག་ལ་འབྲི་བ་ཙམ་སྐྱུར་མི་བྱ་སྟེ། དོན་བཤད་པ་དགོས་པ་གཙོ་བའི་བྱེད།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ནི་གཞན་ལ་དངོས་སོ་
ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དང་། ཚུལ་བྱིམས་ནི་གདུང་བ་མེད་
པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དང་། བཟོད་པ་ནི་ཁྲོ་བ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན། བཙུན་
འགྲུས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། བསམ་གཏན་ནི་དག་
བ་ཆོས་སྤྱད་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དང་། ཤེས་རབ་ནི་ཆོས་གང་
ལ་ཡང་བདེན་པར་ཆགས་པ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་
ལྟར་ཡིན་ཏེ། པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དུག་སོ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འདི་དག་ཡིན་
པར་མདོ་ལས་བརྗོད་པའི་སྤྱིར། བསམ་གཏན་སོགས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་རྣམས་དང་། ཆད་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་
གང་ག་ཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་དག་ཡང་དག་མཁྱེན་པ་ཡི་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མི་འབྲུགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས་ལ། བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་སུ་ཅུ་ཅ་བདུན་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་རང་
གི་མཆན་ཉིད་ཅན་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི།
བདེན་འཛིན་ཀྱི་དམིགས་པའི་གཏད་སོ་མེད་པས་རྣམ་པར་དབེན་པའི་
མཆན་ཉིད་ཅན་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་མཆན་མ་མེད་པ་ནི་མཆན་
འཛིན་ཀྱི་དམིགས་པའི་གཏད་སོ་ནི་བ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཅན་དང་། རྣམ་
པར་ཐར་པའི་སྟོ་གསུམ་པ་སྟོན་པ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་

བསྐལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་དེ་ལ་སྤྱག་བསྐལ་ཏུ་ལྟ་བ་དང་སྤྲིད་པའི་སྤྱན་
ཆོགས་ལ་མི་སྒྲོན་པས་གཉི་ཟུག་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དང་། རྣམ་པར་
ཐར་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི་སྒྲོམས་འབྲུག་གི་སྐྱེ་བ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་
པར་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྟོབས་ནས་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་བར་རང་རང་གི་མཆན་
ཉིད་ཡོད་དེ། འཆད་འགྱུར་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་རྣམས་ནི། ཤེས་ཏུ་
རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གསུངས་ལ། སྐྱེ་བ་པའི་
མི་འཇིགས་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་ཏུ་བཏན་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་པ་དང་སོ་སོར་
ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་ནི། སྟོབས་པ་སོགས་ཆད་པ་མེད་པའི་མཆན་
ཉིད་ཅན་དང་། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲ་བ་ནི། འགྲོ་ལ་པན་པ་ཉི་བར་སྐྱབ་
པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དང་། ཟུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི། སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐལ་
ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྐྱེ་བ་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དང་། དགའ་བ་ཆེན་པོ་ནི།
རབ་ཏུ་དགའ་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དང་། བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོ་ནི། ཆགས་
སྤང་དང་མ་འདྲེས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྲ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅུ་དང་བརྒྱད་དུ་གང་འདོད་པ་དེ་དག་
ཆོས་ཅན། གཞན་གྱིས་མི་འཇོགས་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
མཆན་གང་གི་ཕྱིར་ན། སྟོན་པ་ལ་མི་མཐུན་སྟོགས་འབྲུལ་བ་སོགས་མི་

མངའ་ཞིང་། འབྲུལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུགས་མི་ཉིད་པས་མི་འཕྲོགས་པ་སྟེ་
སྤྲུབ་པར་མི་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཀྱན་མཁྱེན་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་
པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་
གཟིགས་པའི་ཕྱིར། འབྲུལ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་ཉི་ཆེ་བ་
ཙམ་ལ་འདུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་
ཞེས་བྱ་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲུབ་བཞད་པ་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་རྒྱས་
པར་ནི་འདིའི་རྣམ་བཞད་དང་། རྣམ་བཞད་སྟོང་པའི་རྒྱན་ཅ་འབྲེལ་དང་།
དེའི་དོན་ཁོ་བོས་བཞད་པའི་པར་ཕྱིན་ལས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་མང་
དུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། གང་ཞིག་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
གང་ཡིན་དེ་རྣམས་དེའི་ངོ་བོས་སྤྲུབ་པ་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཆོན་ཉིད་དེ་རྣམས་ཀྱི་བདེན་པས་
སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཙུ་ལྔ་པ་ནི། དུས་གསུམ་དེ་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞིར་
འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། བྱང་ཟིན་དང་འབྱུང་འབྱུར་དང་ད་ལྟ་བུ་དེ་དག་

རིམ་པ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཞི་བ་དང་དེར་མ་སྐྱེས་པ་དང་རང་གྲུབ་པའི་འོག་གང་
 དུ་མི་དམིགས་པ་དེ་ལ་ནི་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེ་ཡང་ད་ལྟར་བྱུང་
 བ་འདིར་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དུ་མི་གནས་ཤིང་། བྱུང་
 ཟེན་འདས་པ་དང་། དུས་དེར་འབྱུང་འབྱུར་མ་འོངས་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ད་
 ལྟར་ཞིག་ཅིང་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ཡིན་པས་ད་ལྟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་
 བཞག་པའི་ཕྱིར། མི་དམིགས་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཡིས་
 དབེན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོང་
 པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐེར་བྱག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་མི་དམིགས་པ་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཙུ་བྱག་པ་ནི།
 དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་
 རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྟོས་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདུས་པ་
 པ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། དངོས་
 པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདུས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་རྣམས་དེ་ཡི་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མདོ་ལས་བཤད་པ་ཡིན་
 ཏེ། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དངོས་པོའི་སྒྲས་ནི་མདོར་བསྐྱས་ན་

ཡུང་པོ་ལྔ་རྣམས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ་སྤྱོད་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཡང་མདོར་བསྡུས་ན་ནི་སྤྱིར་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ན་མ་ཁའ་
ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྗོད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་དེ་ཉིད་དངོས་མེད་
ཀྱི་ཆོས་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་
མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་བཞིན་ནི་
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དེ། འདི་
ལྟར་རང་བཞིན་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་མ་བྱས་པས་རང་བཞིན་ཞེས་
ནི་བྱ་བར་བསྟན་ལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འཛིག་ཏེན་དུ་འབྱུང་བའམ་སྟེ་
བྱུང་བ་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་། དངོས་སུ་ན་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་
སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོར་རབ་ཏུ་བསྐྱགས་པའི་བྱིར།
འཁོར་བ་ཟད་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཟུང་འདས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས་རྣམ་
པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བདེན་སྟོང་དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་
དངོས་པོའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གཞི་དེ་དག་ངོ་བོས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་
གཞན་གྱི་ངོ་བོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྔར་བཞག་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་དག་
ཆོས་ཅན། མདོ་ལས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་
ཚུལ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་དེ་སྐད་རབ་ཏུ་བསྐྱགས་པ་སྟེ་བཞག་པའི་བྱིར།

མའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་ནས་མཚུག་བསྐྱེད་ལ་བཅས།

བཞི་པ་ནི། སྒྲུང་བཤད་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་དབྱེད་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲིབ་
གྲོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་ཐུན་པ་
འཛོམས་པའི་སྒྲུང་བ་གསལ་བར་བྱས་པའི་བྱང་མེས་ས་རྒྱལ་པ་དེ་ཆོས་
ཅན། ཐ་སྙད་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་འགོག་པར་
འགྲོ་བ་སྟེ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤིང་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་མ་ལུས་
པ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཛོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། བྱང་མེས་རང་གི་ལག་ན་གནས་པའི་སྐྱུ་རུ་ར་རྫོན་པའི་
འབྲས་བུ་བཞིན་ཏུ་འོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཏུག་ཏུ་འགོག་པ་འོད་གསལ་བར་
གཏོགས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འགྲོ་བ་སྐྱེ་བ་འདོད་ཀྱི་
ཐུགས་མི་འདོར་ཏེ། འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་ལ་སྟོང་རྗེའང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ས་རྒྱལ་པའི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ས་དེའི་གོང་ས་བདུན་
པར་ཕྱིན་ནས་བདེ་གཤེགས་གསུང་སྐྱེས་ཉན་ཐོས་རྣམས་རང་སངས་རྒྱལ་
འབྲིང་པོ་དང་བཅས་པ་ནི་མ་ལུས་པ་རྣམས་སྒྲོ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་པམ་པར་
བྱེད་པ་སྟེ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའང་ཡིན་ཏེ། དེར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་
པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མཇུག་ལྡང་བྱེད་པར་ཅན་བྱེད་རུས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། བྱང་མེས་རང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་

མཆོ་ཆེན་པོའི་པ་རོལ་མཆོག་ཏུ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་ཆེའི་ལམ་གྱི་
རིམ་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཟབ་མའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གཡས་
གཡོན་གྱི་གཤེགས་པ་ཡངས་པ་དཀར་པོ་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་བྱང་སེམས་རང་
ཉིད་གདུལ་བྱའི་སྤྱི་པོའི་ངང་པ་ཡིས་མདུན་དུ་བདར་ནས་སྒོན་ནས་མང་དུ་
བསགས་པའི་དགེ་བའི་རྒྱུད་གི་ཤུགས་ཏེ་ཐབས་ཤེས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་
ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་རུས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བགོད་པར་
བྱེད་པའི་སྤྱིར། འདི་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་
ས་དུག་པ་བ་རང་ཉིད་དང་ངང་པ་སྤྱར། ཐབས་ཤེས་གཉིས་དང་གཡས་
གཡོན་གྱི་གཤེགས་པ། བྱང་སེམས་རང་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་དང་ངང་པའི་
འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་རྒྱུད། དེའི་ཤུགས་དང་ཆོགས་ཀྱི་རུས་པ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་རྒྱ་མཆོ། དང་པོ་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་ཏུ་བགོད་པ་
དང་བྱང་སེམས་དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་བྱེད་
ཅིང་བགོད་པ་རྣམས་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་
འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་དུག་པའི་བཞད་པའོ།

སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པ།

གསུམ་པ་ལ་བཞི། ས་བདུན་པ། བརྒྱད་པ། དབུ་པ། བརྩ་པ་བཞད་
པའོ། །

ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ།

དང་པོ་ནི། ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་འདིར་གནས་པའི་བྱང་སེམས་
 འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོམས་འཇུག་བྱང་པར་ཅན་འཛོལ་
 པར་འགྱུར་ཏེ། བྱ་རྩོགས་ཀྱི་བྱང་མཐའི་སྐད་ཅིག་དང་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་
 བྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐར་སྟོམས་པར་འཇུག་
 པར་འགྱུར་ཞིང་ལྡང་རྒྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བར་ཕྱིན་གྱི་
 ཡོན་ཏན་གང་ལྟག་པ་ཡོད་དེ། བར་ཕྱིན་བཙུའི་ནང་ནས་ཐབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་ལེགས་པར་འབར་བ་སྟེ་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་ལྟག་
 པའང་འཛོལ་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་དེ་
 དག་གྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་སྒྲག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྟོན་གྱི་སྒྲེ་བ་འཛིན་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བདག་པོར་སྒྲེ་བ་འཛིན་པར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། སྒྲིར་ཐབས་མཁས་ལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། བྱང་ས་ལས། ཐབས་
 མཁས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དུ་འཛོག་པ་ལ་ཐབས་དུག་ཚན་གཉིས་གསུངས་ཏེ། བྱང་
 སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོང་རྩེ་དང་ལྡན་པར་ལྟ་བ་དང་། འདུ་
 བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་དག་པར་རི་ལྟ་བཞིན་ཤེས་པ་དང་། སྒྲ་ན་
 མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདོད་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་
 འཁོར་བ་མི་གཏོང་བ་དང་། བར་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་

པའི་སེམས་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང་།

གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩོན་འགྲུས་ཚུལ་བ་སྟེ་བྱུག་དང་། བྱང་
སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དགོ་ཅ་ཚུང་དུ་ནམས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཚད་མེད་
པར་བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆེགས་ཚུང་དུས་དགོ་བ་རྒྱ་ཆེན་
པོ་སྐྱབ་པ་དང་། བསྟན་པ་ལ་ཞེ་འགྲུས་པ་ནམས་ཀྱི་ཁོང་ཁྱོ་སེལ་བ་དང་།
བསྟན་པ་ལ་ཡིད་བར་མ་ནམས་དེར་འཇུད་པ་དང་། བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་
ནམས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྟོན་པ་ནམས་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་དེ་བྱུག་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ལ་སོགས་ནི་སྟོལ། །

སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྟོན་ལམ་ལྷག་ཅིང་འགོག་པ་ལས་སྟོང་ཚུལ།
ཉོན་མོངས་ཟད་ཚུལ། དབང་བཅུ་འཐོབ་ཚུལ་ལོ། །

ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་བཞད་པ།

དང་པོ་ནི། ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
དེ་ཆོས་ཅན། ས་བརྒྱད་པ་གང་དུ་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མི་གཡོ་
བའི་ས་དེ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ས་དེར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྤར་གྱི་
དགོ་བ་ལས་ལྷག་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་
དེ་ཆོས་ཅན། བར་སྤྱོད་བཅུ་ཉི་ལྔ་ནས་གང་ལྷག་པ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་

འདིའི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་པར་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་དག་ཅིང་ལྷག་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། དེ་
 ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་སྦྱོང་བར་མཛད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་དུས་རིང་དུ་མཉམ་པར་
 འཛིག་ཆེས་ན་གཟུགས་སྤྱིར་རྒྱ་རྩེས་ཐོབ་ཏུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པ་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་གསོག་པ་ལས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ཅ་མ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་དགག་བྱ་ཡོད་པར་དེ་འགོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ས་བཙུ་བའི་མདོ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྱིས་དག །དེ་ལྟར་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་མི་གཡོ་བ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། འདི་དོན་
 དམ་པའི་བཟོད་པ་ཡང་ཡིན་ན། འོན་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱ་གང་དེད་གྱི་སྟོབས་
 བཙུ་དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་
 པ་སྤྱན་སྐུམ་ཆོག་པ་པ་དེ་དག་བྱིད་ལ་མེད་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱན་
 སྐུམ་ཆོག་པ་པ་དེ་ཡོངས་སུ་བཅ་ལ་བའི་སྤྱིར་སྦྱོར་བ་བྱོས་ཤིག །ཞེས་པའི་
 བར་དང་། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མདོན་པར་སྐབ་པའི་སྒྲོ་
 རྣམས་སུ་གཞུག་པ་མ་མཛད་དུ་བེན་ན། དེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་
 ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་

དེ་དག་ཙམ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཉི་བར་ཞི་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་
མོངས་པའི་སྒྲིན་ཆགས་པ་སྟེ་འདྲེས་པ་མེད་པའི་སྒྲོ་ནི་སྒྲིན་དེ་རྣམས་དག་
དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་ཤིང་སྤངས་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་
པ་བཟད་ཅིང་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མར་གྱུར་ཡུང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་
པའི་ཆེད་དུ་བཙོན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ད་དུང་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་
ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱོར་བ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་དང་བྲལ་བ་མ་ལུས་པ་འཐོབ་པར་
རུས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བྱང་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྒྲི་
བའི་འཁོར་བ་འགགས་ཡུང་ཆོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཆེ་ལ་
དབང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་། ཡོ་བྱད་དང་། ལས་དང་། སྒྲི་བ་དང་།
སྒྲོན་ལམ་དང་། མོས་པ་དང་། རྩ་འབྲུལ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། ཆོས་ལ་དབང་
བ་སྟེ་དབང་རྣམས་བརྩ་པོ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དབང་བརྩ་དེ་དག་གི་
སྟོབས་ཀྱིས་དཔལ་སྤང་གི་མདོ་ལས་བཞག་པ་ལྟར་གྱི་ཡིད་ལུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
སྤྱིད་པའི་འགྲོ་བར་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་བཞོད་པ་སྤྲོ་ཆོགས་པ་སྟོན་
པར་བྱེད་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར། བྱང་སེམས་འདིས་ཡོན་ཏན་གང་ཐོབ་ཚུལ་
ཡོད་དེ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འབྲུམ་སྤྲག་
གཅིག་གི་རྩལ་སྤ་རབ་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྟེ་ཆོན་བརྩ་

གཉིས་ཐོབ་པའི་བྱིར། སྐྱེ་བ་འཇིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོང་སྐྱེ་ཕུད་ཀྱི་བདག་པོ་
ཆངས་པར་སྐྱེ་བ་འཇིན་པའི་བྱིར། དབུ་མ་ལ་སོགས་ནི་སྒྲོལ།

སེམས་བསྐྱེད་དགུ་པ།

ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་སྒྲོ་བྱིས་ནི།

གསུམ་པ་ནི། ས་དགུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
ཡོན་ཏན་རྗེ་ལྷ་ར་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་དེའི་སྟོབས་ཀྱི་པར་བྱིན་ལྟ་
ཞིག་མཐའ་དག་རྗེ་གསུམ་པར་དག་ཅིང་ལྷག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་
དོན་དང་། ཆོས་དང་། དེས་ཆིག་དང་། སྟོབ་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞིའི་
ཆོས་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པའང་འཐོབ་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར།
ཡོན་ཏན་གཞན་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོང་གསུམ་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
གངས་མེད་པ་འབུམ་སྒྲག་བཅུའི་རྩལ་སྒྲ་རབ་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་
ཏན་ཐོབ་པའི་བྱིར། སྐྱེ་བ་འཇིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོང་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོ་
ཆངས་པར་སྐྱེ་བ་འཇིན་པའི་བྱིར། དབུ་མ་ལ་སོགས་ཀྱང་སྒྲར་བཞིན་ནོ། །

སེམས་བསྐྱེད་བརྩ་བ།

ས་བརྩ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན།

བཞི་པ་ནི། ས་བརྩ་བ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཡི་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་གང་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། རྟོགས་བརྩ་ཀྱན་ནས་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བ་དམ་པ་འཐོབ་
ཅིང་། དེར་མ་ཟད། བར་སྤྱོད་བརྩའི་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་སྤྱོད་ལྷག་པར་
མཆོག་ཏུ་བྱང་བར་བྱུང་བའང་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་
ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་བརྩ་བའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། བྱང་སེམས་འདིས་ཉིང་
རེ་འཇིན་གངས་མེད་པ་འབྱུང་ལྷག་བརྩ་འཐོབ་པའི་ཐ་མ་ལ། ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བྱང་པར་མེད་པར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལྷན་པའི་
ཉིང་རེ་འཇིན་ཐོབ་ནས། རང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུས་སྟོང་གསུམ་འབྱུང་
ལྷག་བརྩའི་གཏོས་དང་མཉམ་པའི་བརྒྱ་ཆེན་པོ་བྱང་བ་ལ་འདུག་པ་དང་།
རྟོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལདས་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་སྤྱོད་ནས་འོད་
ཟེར་ཆེན་མེད་པ་བྱུང་ནས་བྱང་སེམས་དེ་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་མཛད་པའི་
སྤྱིར། ཚུལ་འདི་ནི། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱམས་པའི་བསྟོད་པ་རིན་ཆེན་
གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ས་བརྩ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཤེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཆར་སྤྱོད་རྣམས་ལས་ཚུ་

ཆར་འབབ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལོ་ཉོག་སྒྲེལ་
 བའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་ས་ས་བཅུ་པ་བ་ལས་ཀྱང་ལྷན་
 གྱིས་གྲུབ་པར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབབས་པར་བྱེད་པས་ན། དེ་ལྟར་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་གཞན་འཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
 བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་རབ་ཀྱི་གངས་མཉམ་པའི་
 ཡོན་ཏན་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱེ་བ་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྟོང་གསུམ་ཀྱི་བདག་
 པོ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོར་རྒྱེ་བ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ས་བཅུ་པའི་སྐབས་
 འདིར་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཤེས་སྤྱོད་སྤྱོད་མོ་དངོས་སུ་
 རྟོང་བའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཕོ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 མཆོན་ནས་ས་འོག་མ་རྣམས་ལ་འང་གོང་མ་གོང་མར་འཕོ་རྒྱས་པའི་མཐུ་
 ཐོབ་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན། ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་བྱེན་
 ལྷག་པའི་བྱེད་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། བྱང་ས་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའོ། །
 དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་འཛིན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་བྱེན་པའོ། །ཀྱན་རྗོབ་འཛིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
 བྱེན་པ་སྟེ། འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དེ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ལ་སོགས་ནི་སྟའོ། །

ས་བརྩའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ས་བརྩའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་བཞག་པ། །གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བཞག་པ། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་དང་པོ་ནས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྩ་གཉིས་འཛོལ་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་པ་འདིས་ནི་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་ཞིང་། སངས་རྒྱས་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་གིས་རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱང་སྟེ་བརྒྱབས་པ་ཡང་བྱང་སེམས་འདི་ཡིས་རྟོགས་པ་དང་། དུས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ན་ཆེ་བསྐལ་བ་བརྒྱར་གནས་པར་རུས་ཤིང་སྤྱོད་དང་བྱི་མའི་མཐའི་བསྐལ་པ་བརྒྱར་ཡང་ཡེ་ཞེས་གྱི་གཟིགས་པ་ཡང་དག་པར་འཇུག་པ་དང་། སྟོན་ལྟ་བུ་བྱང་སེམས་འདིས་ཉིང་ངེ་འཇིན་བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་གཏོང་བ་སྟེ་ལྟ་བུ་བར་བྱེད་ཅིང་། བྱང་སེམས་འདི་ཡིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་ནས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྒྲིབ་བར་བྱེད་རུས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་འབྲེལ་གྱིས་བྱང་སེམས་དེས་སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་བརྒྱ་ཕྱག་གི་གྲངས་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་གྲངས་དང་ལྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་ཏུ་ཡང་།

འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བྱང་སེམས་དེས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་
 རྣམས་ཡང་དག་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཟུབ་དབང་གི་སྤྲུལ་པོ་འདིས་
 རང་གི་ལུས་ལ་ལུས་བརྒྱ་རྣམས་ཀྱུན་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པའང་ཡིན་པ་དང་།
 ལུས་ནི་བརྒྱ་པོ་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་བརྒྱ་སྟག་དག་དང་རྩེས་སུ་
 འབྲེལ་བའང་སྟོན་པའི་རང་གི་འཁོར་དང་བཅས་པས་མཛེས་ཤིང་འབྱོར་བ་
 དང་བརྒྱ་སྟག་བཙུ་གཉིས་འཛོལ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྒོ་ལྷན་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གནས་པས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་
 སྟག་བཙུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་ནས་ས་གཉིས་པར་འཕོས་པ་
 ན་ས་དང་པོ་ལ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁོ་ནར་ས་ངི་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པས་
 ཁྱད་པར་དུ་འཛོལ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་སྟག་བཙུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་
 སྟོང་དུ་ནི་བྱས་པས་ཡང་དག་པར་འཛོལ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ས་གསུམ་པ་
 ནས་བདུན་པའི་བར་གྱིས་ལྷ་པོ་འདི་དག་རྣམས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཡིས་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་རྩི་ལྟར་འཛོལ་ཆུ་ལ་ཡོད་དེ། གསུམ་
 པར་བརྒྱ་སྟག་བཙུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ནས་འབྲུམ་སྟག་རེ་དང་། བཞི་
 པར་བྱེ་བ་སྟག་བརྒྱ་འཛོལ་ཅིང་། ལྷ་པར་བྱང་སེམས་དེ་ཡིས་བྱེ་བ་སྟོང་
 འགྱུར་འཛོལ་ལ། དེ་ནས་དུག་པར་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟག་སྟོང་འགྱུར་ཏེ་བྱེ་བ་འབྲུམ་
 ཡང་འཛོལ་པ་དང་། བདུན་པར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་སྟག་བརྒྱར་རྫོགས་པར་

བསྐྱར་བ་སྟེ་བྱེ་བ་འབྲུམ་བཅུ་གཉིས་དང་། སྐར་ཡང་སྟོང་ཕྱག་དུ་ཡང་དག་
པར་ནི་བསྐྱར་བ་མཐའ་དག་སྟེ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབྲུམ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་རབ་
དུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་བས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་རི་ལྟར་འཐོབ་ཚུལ་
ཡོད་དེ། མི་གཡོ་པའི་སར་གནས་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་
པ་དེས་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་སྟོང་གསུམ་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་
བསྐྱེམས་པ་སྟེ་སྟོང་གསུམ་འབྲུམ་ཕྱག་གཅིག་གི་འཛིག་རྟོན་ན་རྩལ་གྱི་
གངས་ཆད་རི་སྟོད་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་དང་གངས་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་དག་ནི་
འཐོབ་པར་འགྱུར་པའི་སྤྱིར། ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་གྱི་ས་ལ་གནས་པ་ཡི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་སྤར་བསྟན་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་རི་ལྟར་འཐོབ་ཚུལ་
ཡོད་དེ། བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་སྟོང་གསུམ་འཛིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་
གངས་མེད་པ་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་དུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེམས་པ་སྟེ་འབྲུམ་ཕྱག་
བཅུ་རི་རྩལ་སྤར་བ་གྱི་གངས་ཆད་དང་མཉམ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་པའི་སྤྱིར།
ས་བཅུ་བ་པའི་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་ཀྱང་རེ་ཞིག་ས་བཅུ་བ་འདིར་ཆོས་ཅན།
ས་དགྲ་བ་མན་ཆད་ལས་ཆེས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་
བཅུ་བ་དེའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ངག་གི་སྟོང་ཡུལ་
ལས་ཆེས་འདས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ངག་གི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་སྐྱེམས་པ་

སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་རྣམས་ན་
རྟུལ་གྱི་གངས་དག་ནི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པར་འཐོབ་
པར་འགྱུར་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་འདིས་སྒྲུལ་པ་ནི་ལྟར་འབྱེད་
པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་གི་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱི་ཁུང་བུ་རེ་རེར་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབས་གྲང་བ་ལས་
འདས་པ་སྒྲུལ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་དང་། མི་ལ་སོགས་
པ་དག་ཀྱང་དུས་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་སྟོན་པར་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། །

འབྲས་བྱའི་ས།

གཉིས་པ་འབྲས་བྱའི་ས་ལ་ལ། དང་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ། སྐྱེ་
དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲུལ་སྐྱབས་ལ། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ།
མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་དང་བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། དངོས་དང་། ཚིང་སྤོང་རོ། །

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། གནས་འོག་
མིན་དུ་ནི་གང་གི་དོན་དུ་འབད་པར་གྱུར་པའི་གོ་འཕང་མཆོག་ཞི་བ་ཡོན་
ཏན་མཐའ་དག་མཐར་ཐུག་ཅིང་མཚུངས་པ་མེད་པ་སྤྲོད་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་བྱིར་ན། དེ་ལྟར་ནམ་མཁའ་
ནི་མ་མེད་པ་ལ་སྤྲོད་པའི་སྤང་བས་གཟུགས་གསལ་བར་གྱུར་པའི་བྱིར་ཏེ་

གྱུར་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་འཛོལ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཐུན་
བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ས་བརྩ་བ་མངོན་དུ་མཛད་ནས། སྟོན་ཆེ་སྟོབས་བརྩ་བ་
སྦྱེད་པའི་ས་བརྩ་བ་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྲོད་ཡང་འབད་བར་གྱུར་ཅིང་འབྲས་བུ་
མཐར་ཐུག་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་པ་བཟང་པོ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་
དུས་སྐད་ཅིག་གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སྙུ་ཚུད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་
བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་རོ་མཉམ་པ་སྟེ་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
ཡང་དག་པ་སྟེ་མངོན་སུམ་དུ་ཐུགས་སྙུ་ཚུད་པར་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་
གྱུར་པས་ནའི་ཕྱིར་ཏེ།

དཔེ་རིམ་ལྟར་ཞེ་ན། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་དུ་
མ་ཡོད་ཀྱང་། དབྱེ་བ་དེ་ཡིས་སྟོད་དེར་བྱབ་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་ཐོགས་
རེག་བཀག་ཅུ་མ་དུ་མཚུངས་པས་རིགས་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ལྟར་
དུ། དངོས་པོ་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གཉིས་
སྒྲུབ་ཀྱིས་ལྟུང་གིས་རོ་མཉམས་དུ་སྤྲོད་མི་ལྡང་བའི་ལྟུང་གིས་མཉམ་
པར་བཞག་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐོགས་སྒྲུམ་དགོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གང་གི་ཆེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་
ཞེས་རྣམ་པར་འཛོག་པ་དེའི་ཆེ་ན། དུལ་དེ་ལ་སྟོ་གོས་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་

ཞེས་ཁས་སྦངས་དགོས་ཤིང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོ་མ་ཞུགས་པར་ནི་ཤེས་བྱའི་
ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་པར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ལ། ཡུལ་ཀུན་ནས་ཤེས་པ་མེད་
པ་ནི་ཤེས་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མཐུན་པ་པོ་མེད་པར་སོང་བས་སྐབ་པ་བྱིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱགས་སུ་ཆུད་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སུ་ཞིག་སྟོན་པར་
བྱེད་རིགས་ཏེ་མི་རིགས་སོ། །ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་ཚུད་པ་སྤང་
བ། མཐུན་པ་པོ་མི་འཐད་པའི་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐབ་པའི་དབང་
པོས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་སྟོན་མེད་དེ། སྐབ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལ་གཉིས་སྤང་དང་བྲལ་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ངེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དུས་གང་གི་ཆེ་
རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡུལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་
སྒོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་
བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་དེའི་ཆེ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་སྟེ་འཇིན་པ་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་རྟོགས་པར་བཞག་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེ་ངེ་ལྟར་ན། སེམས་ནི་ཡུལ་སྟོན་
པོ་ལྟ་བུ་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ན་སེམས་དེ་ཡིས་ཡུལ་དེ་
ཡིས་ཡུལ་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཁའ་པ་པོ་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
མེད་པའི་དོན་དམ་དང་། རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ལ་ཆོས་སྟོན་
པའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
པའི་སྐྱེ་བ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་སྐྱེས་རྒྱ་ཆེན་པོས་བྱིན་པ་དང་། སྐྱེ་དེའི་སྐྱེལ་
པ་དང་། དེར་མ་བཟད་སྐྱེལ་སྐྱེ་དེའི་མཐུས་ནམ་མཁའ་དང་། གཞན་ཅི་ཤིང་
སོགས་ལས་སྐྱ་གང་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་འབྱུང་བ་དེ་ལས་གདུལ་
བྱའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དཔེ་རི་
ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ནི། འཇིག་རྟེན་འདིར་རྩ་མཁན་སྟོབས་ཆེན་ལྷན་པས་ཡུན་རིང་
དུ་ཆེས་འབད་པས་བསྐྱོར་བའི་འཁོར་ལོ་ནི་རྩ་མཁན་དེའི་རྩིས་པ་ད་ལྟར་
སྐྱེས་པ་མེད་བཞིན་དུ་འང་འཁོར་ལོ་དེ་འཁོར་ཞིང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་
རྒྱར་མཐོང་བ་ལྟར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟ་འབད་རྩིས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་སྐྱེས་པའི་
རྩིས་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བའི་ལ་བཞུགས་པའི་
སངས་རྒྱས་དེའི་རྣམ་དཀར་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོའི་
དགོ་བ་དང་རང་གི་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་འཕངས་པ་ཡིན་པ་
ལས་ན། ཆེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བོ། །

སྐྱེའི་རྣམ་གཞག།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེའི་རྣམ་གཞག་དང་། སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་
རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོས་སྐྱེ། འོངས་སྐྱེ། རྒྱ་མཐུན་པའི་སྐྱེ་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཉིས་སྒྲུང་གི་ཤེས་བྱའི་སྐྱེ་བའི་བྱད་ཤིང་སྐྱམ་པོ་དང་
འདྲ་བ་མ་ལུས་པ་ཡེ་ཤེས་མེ་དང་འདྲ་བས་བསྐྱེགས་པས་དྲི་མ་མཐའ་དག་
དང་བྲལ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཞི་བ་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། དྲི་མ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིའི་
དབང་དུ་མཛད་ནས་རྩོམ་གཅོད་པ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉིད་
སྟེ། །འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ། །ཆོས་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་མིན་ཏེ། །དེ་ནི་
རྣམ་པར་ཤེས་མི་རུས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མིན་ཞེས་
པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར། འདི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་སྟོབས་རྣམ་
དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མེད་དེ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་གྱུར་པའི་
ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མེད་པའི་བྱིར་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་
རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་། སྟོབས་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་

པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་དགག་བྱ་སྟོ་བྱར་གྱི་ངི་མ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་སྟོ་
བྱར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་། དགག་བྱ་བདེན་གྱུ་བ་
བཀག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེར་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་ནི་དང་པོར་རྟོན་
གང་གིས་མངོན་སུམ་མཛད་པ་ཡོད་དེ། ངི་མ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་དེའི་ཆེ་
སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པའི་ཆོས་སྐྱེ་དེ། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་འགགས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པའི་ཚུ་ལ་གྱིས་གོ་
འཕང་མཆོག་དེ་ནི་དང་པོར་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ཡིས་མངོན་སུམ་
མཛད་པའི་ཕྱིར། འདིར་སེམས་འགགས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྐྱེར་སེམས་
འགགས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གང་ཞེ་ན། སྤར་བཞད་པ་སྤར་རྣམ་རྟོག་གམ་ཀྱན་རྫོབ་མེད་
པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་སྤར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཞད་ལས་ཀྱང་དེ་སྤར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་མཛད་པའི་ལོངས་སྟོང་འདི་ནི་ཆོས་
ཅན། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་རྟོག་དང་བྲལ་བས་ཞི་བའི་སྐྱེ་དང་། རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་རྒྱས་པ་གསལ་བར་

གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལྟར་དང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རི་
བཞིན་དུ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པར་གདུལ་བྱའི་དོན་སྐབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཆོས་ཅན། རྟག་ཏུ་སྟེ་དུས་རིང་པོར་བཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་ཐམས་
ཅད་མ་གྲོལ་གྱི་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་འབྱོར་བའི་སྤང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། ཐ་མལ་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྤང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་རྟོག་གི་སྒྲོས་
པ་མ་ཐུག་པོ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མེ་ལོང་ཐོབ་པའི་བྱང་འཕགས་ཡན་
ཆད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྤང་བར་འགྱུར་གྱི་སྐྱེ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མི་སྤང་
བའི་ཕྱིར། ལོངས་སྤྱལ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱང་པར་ནམས་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་སྐབས་གཞན་དང་འབྲེལ་བས་འདྲིར་རྒྱས་པར་མི་འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྐྱེ་དང་བ་སྐྱེའི་ཁུང་བུ་གཅིག་ཏུ་རང་གི་སྦྱོང་བ་
སྟོན་ཚུལ། གནས་དེར་གཞན་གྱི་སྦྱོང་བ་སྟོན་ཚུལ། བཞེད་པ་ལ་མངའ་
བསྐྱུར་བ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་
ཆོས་ཅན། རང་གི་སྦྱོང་བ་ཀྱན་སྐྱེ་དང་དེར་མ་བཟད་དེའི་བ་སྐྱེའི་ཁུང་བུ་རེ་རེ་
ལའང་དུས་ཅིག་ཏུ་སྟོན་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་ཐུབ་དབང་
ལོངས་སྐྱེ་དེའི་རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་གཟུགས་སྐྱེ་གཅིག་ལ་རང་གི་སྐྱེ་བའི་གནས་
སྐབས་སྤར་བྱང་བེན་ནས་ད་ལྟ་འགགས་ཀྱང་དེའི་ནམ་པ་གསལ་བ་དང་མ་
འཆོལ་བ་སྟེ། མ་འདྲེས་པར་སྤར་གྱི་བྱང་ཚུལ་ནི་མ་ཐུས་པ་ནམས་ཀྱིས་

བཟླ་བ་མཐའ་དག་མེ་ལོང་དག་པ་ལ་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་སྦྱོར་འབྲུག་ཏུ་སྟོན་
པར་མཛད་པའི་སྤྱིར་དང་། ཡང་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཅི་
འདྲ་བར་བྱུང་བའི་དབང་པོ་དེ་འདྲ་བ་སྟོན་བྱ་དང་། སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་སྦྱ་
དང་སྦྱོད་པའི་མཐུ་སྟོབས་ཇི་འདྲ་བ་དང་། འཁོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་
གངས་ཇི་སྟེད་ཇི་སྟེད་ལ་དང་། ཞིང་དེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གཟུགས་
ཇི་འདྲ་བ་དང་། ཇི་འདྲ་བའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། ཞིང་དེར་སྟོན་བདག་ཉིད་ཅི་
འདྲ་བ་དང་། ཆོས་ཐོས་ནས་རང་སྦྱོད་པ་གང་ལ་སྦྱད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
སྐུ་དང་བཅས་པ་དེ་དག་ལ་གོས་སོགས་སྦྱོར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆད་ཇི་
ཅམ་སྤུལ་བ་དེ་ནི་མ་སྤུས་པ་སྦྱོར་གཅིག་ལ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་བཅོན་འབྲུས་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་
སྤྱོན་ལ་སྟོན་སྦྱོད་པའི་ཆེ་སྲར་ཀྱི་གནས་སྐབས་གང་ཡིན་པ་མ་ཆང་བ་མེད་
པར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཉིད་ཀྱི་སྦྱ་དང་དེའི་བ་སྦྱའི་ཁུང་བྱ་རེ་རེར་འང་དུས་
གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་སྟོན་པར་མཛད་ཀྱས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་ཀྱི་སྦྱོད་ཆུ་ལ་ཀྱན་གྱང་སྦྱ་དང་བ་
སྦྱའི་ཁུང་བྱ་རེ་རེར་སྟོན་ཀྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་གང་དག་སྲར་འདས་
པ་དང་། སྤྱིས་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་གང་དག་དང་། སངས་རྒྱས་གང་དག་ད་
ལྟར་ནམ་མཁའི་མཐར་བྱུག་པར་གསུང་གི་གདངས་མཐོན་པོས་ཆོས་སྟོན་

བས། སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་བབྱང་བ་སྟེ་གཟེར་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་དབུགས་
 འབྱེན་ཞིང་འཛིག་ཏེན་བཞུགས་པ་དང་། དང་པོའི་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་
 བབྱང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོང་པོའི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་སྟོང་པ་ཀྱན་
 ། དངོས་པོ་རྣམས་མིག་འཕྲུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལྟ་བུར་མཁྱེན་ནས། བདག་
 གི་སྟོང་ཆུལ་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱའི་བ་སྐྱའི་ཁུང་བྱ་རེ་རེར་དུས་གཅིག་ལ་
 བེ་གསལ་བར་སྟོན་རུས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དུས་གསུམ་གྱི་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་མ་ལུས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་དང་། དེ་དག་གི་སྐྱག་མ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 སྟོང་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བ་སྐྱའི་ཁུང་བྱ་རེ་རེར་དུས་གཅིག་གི་ཆེ་སྟོན་
 རུས་པའི་བྱིར། མིག་འཕྲུལ་ནི་སྐྱགས་དང་རྫས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་
 བཏེན་ནས་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ཞིག་སྟེ། སྐྱ་མ་མཁན་བཟང་པོས་
 ཞུས་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེ་དཔེར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐ་
 མལ་བས་ཀྱང་སྐྱགས་དང་རྫས་ལ་བཏེན་ནས་དེ་ལྟར་རུས་པ་ཡོད་ན། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས་དབང་བསྐྱུར་བའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས་སྤར་ལྟར་རུས་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྩེ་མ་ཀྱན་དག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛེད་པ་འདི་ནི་

ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་བཞེད་པ་ཙམ་ལ་རག་ལས་བ་ཡིན་ཏེ།
བཞེད་པ་ཙམ་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིས་སྒོ་ནས་རྩལ་སྤྲ་རབ་གཅིག་གི་ཡུལ་གྱི་
ཁྱོན་ལ་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་འཛིག་ཏེན་སྟོན་པར་བྱས་པ་དང་།
འཛིག་ཏེན་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱོགས་ཏེ་ཁྱོན་ནི། རྩལ་སྤྲ་རབ་གཅིག་གིས་བྱབ་
པར་སྟོན་པར་མཛད་མོད། འོན་ཀྱང་རྩལ་སྤྲ་རབ་གཅིག་པོ་དེ་རགས་པར་མི་
འགྱུར་ཞིང་། འཛིག་ཏེན་སྤྲ་བ་སྟེ་ཆུང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་སྟོན་པའི་བྱིར།
ནམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངའ་བའི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་
སྤྱོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟོན་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་འཁོར་བའི་མཐའི་བར་དུ་
སྐད་ཅིག་དེ་རེ་རེ་ལ་སྤྱོད་པ་སྣ་ཆོགས་པ་རི་སྟེད་སྟོན་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་གངས་
ནི། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་མ་ལུས་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་གངས་གང་དེ་སྟེད་ཀྱི་གངས་
ལ་མེད་པའི་བྱིར།

སྟོབས་བརྟ་བཞག་པ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། སྟོབས་བརྟ་མདོར་བསྟན་པ། དེ་རྒྱས་པར་བཞག་
པ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་བརྫོད་མི་བྱས་པའི་ཚུལ། ཡོན་ཏན་
གཉིས་ཤེས་པའི་པན་ཡོན་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ནི། ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་
སྟོབས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཐུན་
པའི་སྟོབས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྟོན་པ་མཐུན་པའི་སྟོ་དང་།

མོས་པ་སྒྲ་ཚོགས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་དང་། སྒྲ་ཚོགས་པའི་ཁམས་ནི་མཁྱེན་
 པའི་སྟོབས་དང་དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་
 པ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མཁྱེན་པ་དང་བསམ་གཏན་དུ་རྣམ་པར་ཐར་པ་
 དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་སྟོམས་པར་འདུག་པ་སོགས་སྟོ་སྟེ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་
 དང་། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་མཁྱེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཆི་འཕོ་བ་
 དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོ་དང་། ཐག་པ་རྣམས་ཐད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་
 བཅུ་པོ་འདི་དག་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པ་སོགས་ལྟ་
 བཤད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པ་སོགས་ལྟ་བཤད་པའོ།།
 དང་པོ་ནི། རྒྱ་གང་ཞིག་ལས་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་ངས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
 པའི་རྒྱ་དགེ་མི་དགེ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དེ་ཡི་གནས་སུ་དེ་
 ལྟར་མཁྱེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ལ། རི་སྐད་བཤད་པ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་
 གནས་མིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་
 བྱ་མཐའ་ཡས་པ་མཁྱེན་པ་ལ་ཐོགས་པ་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
 སྟོབས་དང་པོ་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་བཤད་དེ། རྒྱ་
 མཆོན་བཤད་མ་ཐག་པ་དེའི་བྱིར། བཅུ་པོ་ནང་ཆོན་གྱི་སྟོབས་གཉིས་པ་དེ་ནི་
 ཆོས་ཅན། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྟེན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་འདོད་དེ། འདོད་པ་དགེ་

བའི་ལས་དང་མི་འདོད་པ་མི་དག་བའི་ལས་དག་མི་དག་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་
འདྲེས་པ་དང་། ལས་ངན་པ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སྟེ་
དངོས་པོའི་ལས་དང་། ལས་དེ་ཡི་རྣམ་སྟེན་མི་འདྲ་བ་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་
ལའང་མཐུན་པ་རྒྱས་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པར་སོ་སོར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་
དུས་གསུམ་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་མཛད་པའི་སྟོབས་ཡིན་པའི་
བྱིད། སྟོབས་གསུམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཐུན་པའི་སྟོབས་
ཞེས་བྱ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། དད་སོགས་ཀྱི་འབྱུང་བའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ཏེ་ས་བོན་ཀྱི་མཐུ་ལས་འདོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་
པ་དམན་པ་དང་འབྲིང་དང་གང་ཡང་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་འདོད་པ་
མཆོག་དང་། མོས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
སྤར་བཞག་པའི་མོས་པའི་ས་བོན་གཡོགས་པ་སྟེ་སྤྱི་བ་པའི་མོས་པ་ལའང་
མཐུན་པ་དུས་གསུམ་དུ་འགོ་བ་སྟེ་འཇུག་པས་མོས་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་
བྱུང་བའི་སྟོབས་ཡིན་པའི་བྱིད། སྟོབས་བཞི་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁམས་སྣ་
ཚོགས་མཐུན་པའི་སྟོབས་སུ་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་
དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མིག་དང་གཟུགས་དང་མིག་གི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དང་། རྣ་བ་སོགས་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཁམས་སུ་གསུངས་ཤིང་། ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་རྣམ་པ་ཀྱན་ཀྱི་

ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་མཐའ་ཡས་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྟོབས་ལྡན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་མཆོག་
 དམན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དང་། དད་སོགས་དབང་པོ་ཆེས་རྣམ་པ་ཉིད་ནི་མཆོག་ཏུ་བཞེད་
 ལ། དབང་པོ་འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་དང་དབང་པོ་རྒྱལ་བ་ཉིད་མཆོག་མ་
 ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ཉིད་གཉིས་དང་།
 དབང་པོ་པན་ཚུན་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱས་ཆུབ་པ་སྟེ་ངོ་བོ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེད་པའི་ཆགས་པ་མེད་པའི་སྟོབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྟོབས་དྲུག་པ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་
 མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་འདོད་དེ། ལམ་འགའ་ཞིག་རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་། འགའ་
 ཞིག་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། འགའ་ཞིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། ལ་
 ལ་ཡི་དགས་དང་དུད་འགྲོ་དང་ལྟ་དང་མི་རྣམས་དང་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་
 པར་འགྲོ་བའི་ལམ་དེ་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པ་མཐའ་ཡས་པ་
 མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོབས་བདུན་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཀུན་
 རས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་བཤད་དེ།
 འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་པ་ནི་ཡོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་སྟེ་ཁྱད་པར་
 ལ་ཐ་དད་པ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་། གང་ཞིག་

ནས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་གང་དག་དང་། འགོག་པའི་སྟོམ་པ་འཇུག་གི་བྱང་པར་
གང་དག་གཅིག་དང་། བརྒྱད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་
དང་། གྲུན་བྱང་དེ་དག་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་
སྟོབས་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོབས་བརྒྱད་པ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
སྟོན་ཀྱི་གནས་རྗེས་སུ་བློན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་བཞད་དེ། ཇི་སྲིད་གཉི་
ཐུག་དེ་སྲིད་པ་སྟེ་ཐོག་མེད་ཀྱི་སྲིད་པར་གནས་པ་ན། འདས་པའི་དུས་སུ་
བདག་དང་སེམས་ཅན་གཞན་རེ་རེ་ཡི་སྲིད་པའི་སེམས་ཅན་ནི་ཇི་སྟེད་པ་དེ་
སྟེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་གཞིར་ཉེ་རྒྱ་དང་བཅས་པར་བློན་པ་དང་།
ཡུལ་འདི་ནས་འདིར་སྐྱེས་སོ་ཞེས་ཡུལ་སྤྱོད་གས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་
ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོབས་དགུ་པ་ཆོས་
ཅན། ཡུལ་མཐའ་ཡས་པ་མཁྱེན་པ་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་
སུ་འདོད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་
བ་གང་ཡིན་པ་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ་གནས་པ་སྟེ་
ཆོགས་པའི་ལས་ཀྱི་བཟོ་བོས་བཟ་བར་བྱས་པ་མང་པོ་དེ་ལ་དུས་དེར་
མཁྱེན་པ་རྣམ་པ་གྲུན་དུ་ཡོངས་སུ་དག་པས་མ་ཆགས་པར་འཇུག་པ་ཡི་སྟོ་
ནས་དེར་བཞག་པའི་བྱིར། སྟོབས་བརྒྱ་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཡུལ་མཐའ་ཡས་
པ་བླ་པ་བླད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་འདོད་དེ། རྣམ་པ་གྲུན་མཁྱེན་པའི་

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱར་དུ་སྤང་བའི་ཉོན་མོངས་དག་ནི་བག་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་རྩད་ནས་འཛིག་པ་སྟེ་བཙེམ་པར་འགྱུར་བ་
 དང་། སྟོབ་མ་ཉོན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོ་
 ཡིས་འགོག་པ་སྟེ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་མཐུན་པ་ཆགས་ཐོགས་མེད་
 པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོབས་དེ་དག་ནི་ཡུལ་
 ཀྱི་མཐུན་ཚུལ་ལ་མི་འགལ་ཏེ། སྟོབས་དེ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་
 མངོན་སུམ་དུ་མཐུན་པའི་བྱིར། དེས་ན་དེ་དག་ཀྱང་ཡུལ་མི་འདྲ་བའི་ལྷོག་
 པའི་སྟོ་རྣམས་མིང་གིས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་ཀྱི། བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་མི་འགལ་ཏེ། དེ་
 དག་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་དུ་འཛོག་པའི་བྱིར། སྟོབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མཉམ་
 རེས་གཉིས་འགལ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། དེར་
 རི་ལྷ་རི་སྟེད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་མི་འགལ་ཞིང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་
 འཛོག་པ་ལྟར། མཉམ་རེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་
 དད་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དུས་སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་མཐུན་ཀྱང་། ཆོས་གང་ཡིན་ཅིག་
 ཅར་གྱུབ་མི་དགོས་ཏེ། མཐུན་དུས་དང་གྱུབ་དུས་ཀྱི་གོ་དོན་མི་འདྲ་བའི་
 བྱིར། དེས་ན་དེ་རིང་གི་དུས་ཀྱིས་འདས་མ་འོངས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་
 ཀྱང་། འདས་མ་འོངས་གང་ཡིན་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་གྱུབ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་

དགོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ཚྭ་གས་པར་སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བཟོད་པར་དཀའ་ན། དེ་ལས་གཞན་པས་ལྟ་ཅི་སྟོས་པ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པའི་
མཐའ་ཚྭ་གས་པར་བཟོད་ཀྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་
བཅས་པའི་རང་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲས་བྱང་སེམས་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལས་བཅུ་མས་ཏེ་བཟོད་བཟོད་པས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པ་མ་ལུས་པར་ཚྭ་གས་
པར་མ་བཟོད་པར་ཚྭ་གས་པར་བཟོད་པ་ལས་ལྟོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་ལྗེ་རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་བགྲོད་བགྲོད་ཀྱང་དེ་ཕན་
ན་ནམ་མཁའ་མེད་པས་འདབ་ཆགས་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་གྱི།
འདིར་ནི་འཕྱར་འཕྱར་བས་ནམ་ཞིག་ན་རང་གི་མཐུ་བད་པས་ཕྱིར་ལྟོག་པར་
འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་ནོ། །འགྲེལ་བ་མཛད་པ་བདག་འདྲ་པས་སངས་རྒྱས་ཁྱོད་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདི་མཐའ་དག་ནི་ཅི་ཤེས་པ་དང་ནི་བཟོད་པར་ཀྱས་པར་
འགྱུར་རམ་ཅི་སྟེ་མི་ཀྱས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གོང་དུ་བཟོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་
ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་དོགས་པ་སྤངས་ནས་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཆོགས་ལས་ཅུང་བད་
ཅམ་ཞིག་སྤྲས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་འཕགས་པ་སྤྲ་སྤྲ་

ཀྱིས་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
འདིར་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་ཡོན་ཏན་གཉིས་སུ་འདུ་
སྟེ། ཟབ་མོ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱར་འདུ་བ་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་གཞན་
རྣམས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་
བའི་ཚུལ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་བསྒོམས་པས་ཡོན་ཏན་
གང་འཕྲོག་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཡོན་ཏན་རྗེ་སྐད་བཤད་པ་འདི་དག་
འཕྲོག་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུན་འདས་ཆོས་ཅན། ཐུན་མོང་བའི་
གདུལ་བུའི་དོན་དུ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་སྒྲ་ཆོགས་པ་སྟོན་པར་མཛད་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་
བརྟེན་གྱི་སྐྱུ་ལ་ཡང་དེ་ལས་མི་གཡོ་བའི་སྐྱུ་མངའ་བ་བྱིད་ཀྱིས་ས་འོག་
སོགས་སྤིང་བ་གསུམ་དུ་བྱོན་ནས་སྐྱུ་ལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་ལྡན་ནས་
གཤེགས་པ་དང་ནི། བལྟམས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཞི་བར་བསྐྱོད་པའི་ཐབས་
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའང་བསྐྱོར་བར་སྟོན་པར་མཛད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱིད་
ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་སེམས་ཅན་གཡོ་བག་སྟེ་ཁམས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་
ཅན་རེ་བ་སྟེ་སྤིང་པའི་ཞགས་པ་ནི་མང་པོས་བཅིངས་པ་མ་ལུས་པ་མན་
ལན་ལ་མི་སྟོས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བགྱི་བར་
མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྐྱེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཞད་ནས་ཐེག་པ་མཐར་ཐུག་པ་གཅིག་
ཏུ་སྐྱབ་པ།

བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཞད་ནས་ཐེག་པ་མཐར་
ཐུག་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། བྱོད་
གྱིས་འགྲོ་བ་ལ་ཐེག་པ་གཞན་དང་མི་མཉམ་པ་དབྱེར་མེད་པའི་མཐར་ཐུག་
ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། འདི་
ན་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་ལས་ངེ་མ་མཐའ་དག་སེལ་བ་ནི་ལྟར་བྱེད་པ་
ལས་མཆོག་གཞན་མེད་ཅིང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་རིགས་མི་འདྲ་
བའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་ལའང་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་
ཡེ་ཤེས་སྒོ་གྲོས་འདིའི་ངོ་བོར་ཡང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་མ་
ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་
སྐྱབ་པར་བསྟན་པ་དེ་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་
ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་གཏིང་ཟབ་པ་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་སྟེ་ཉོན་
མོངས་ཆེན་པོ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སེམས་ཅན་སྟེ་གསུམ་མ་ལྡེ་པོ་འདི་དག་ཡོད་
པར་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་འདི་ནི་
སྒོ་བ་མ་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་སྐྱེ་བ་སྤྲེལ་ཉེ་བར་ཞི་པའི་

ཚུལ་ལ་ཡིད་སྐྱར་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་རྣམ་
 བར་དཔེན་བའོ་སྒོ་སྐྱངས་པ་རྣམ་ལ་སྤྱི་ནས་ལོགས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་གི་སྤྱིར་ན། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཁྱོད་
 ལ་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་མཁུན་རབ་ཐུགས་རྩེའི་ཐབས་དང་ལྷན་ཅིག་མངའ་
 པ་དང་། གང་གི་སྤྱིར་སྒྲོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་དུས་བདག་གིས་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་དགོལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཞལ་ཀྱིས་བཞེས་པ་དེ་ཉིད་
 ཐབས་ཀྱིས་མཐར་སྤྱོད་པར་མཛད་དགོས་པ་དེའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། དེད་
 དཔོན་མཁས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་སྤྱིང་དུ་ཆས་པའི་ཆེ། སྤྱི་བོའི་ཆོགས་ཀྱི་ངལ་
 བ་ཉི་བར་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་གྲོང་བྱིར་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལམ་བར་དུ་རྣམ་པར་
 སྐྱལ་བའི་བཀོད་པ་བསྟན་པས་རིམ་གྱིས་རྒྱ་མཚོར་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིང་དུ་
 སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ལྟར་རོ། །

ལྷ་པ་ལ་གཉིས། མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་དུས་དང་། བཞུགས་པའི་
 དུས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། བྱང་
 ཚུབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོར་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་བསྐྱལ་བའི་གངས་བསམ་
 ཀྱིས་མི་བྱབ་སྟེ། མ་ལུས་སྤྱོགས་བཙུའི་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་
 དག་ན་རྩལ་སྤྱ་རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱི་གངས་རྣམས་བདོག་པར་གྱུར་པ་རི་སྟེང་པ་
 བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཁྱོད་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་མཚོག་རབ་དམ་པར་གཤེགས་པའི་

བསྐྱལ་བ་ཡང་དེ་སྟེང་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་སྟོང་གི་
གསང་བ་འདི་ནི་སེམས་ཅན་སྟོང་མན་པ་ཁ་ཅིག་ལ་བསྟན་པར་བགྱི་བ་མ་
ལགས་ཏེ། དགོ་བའི་རྩ་བ་ཆུང་བ་རྣམས་མོས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ལ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་སྟོགས་གཅིག་པར་
འགྱུར་བ་ག་ལ་མངའ་སྟེ་མི་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བ་སྟོང་གི་སྐྱ་ཆའི་ཆད་
ནི་ཇི་སྟེང་འཇིག་རྟེན་གྱི་གདུལ་བྱ་མཐའ་དག་གོ་འཕང་མཆོག་རབ་ཏུ་ཞི་
བར་འགོ་བ་མིན་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་སུ་མ་གྱུར་པའི་བར་དང་། ཇི་སྟེང་དུ་ནམ་
མཁའ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་མིན་པ་དེ་སྟེང་དུ། ཞེས་རབ་གྱི་ཕ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཡུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཐུགས་བརྩེ་བའི་མ་མ་ཡིས་འཁོར་བ་
མ་སྟོང་གི་བར་བཞུགས་པའི་ཚུལ་ལུགས་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་
ཅན། མགོན་པོ་སྟོང་མཆོག་རབ་ཏུ་ཞི་བ་སྟོགས་གཅིག་པར་གཤེགས་པར་
འགྱུར་བ་མ་ལགས་ཏེ། གཏི་ཐུག་གི་སྟོན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་འདོད་
ཡོན་གྱི་ཁ་བས་དུག་དང་བཅས་པ་བ་བ་ཡི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ནང་མི་དེ་ལ་སྟོང་
བརྩེ་བ་སྐྱེ་བ་ཇི་ལྟར་དེ་ལྟར་དུ་དུག་ཐོས་ནས་ཉན་པའི་བྱ་གཅིག་དུ་ལ་མ་
ཡི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡིད་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་
ལ་ཞི་བ་སྟོགས་གཅིག་པའི་ཐུངན་ལས་འདས་པ་མི་འངའ་སྟེ། རྒྱ་མཆོན་
གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མི་མཁས་པས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་

ཡོད་པ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡི་སྒོ་ཅན་གྱིས་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་
 ལྟ་དང་མིར་སྐྱེ་བར་ཡོད་པ་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་གནས་
 སྐབས་ཏེ་འཆི་བའི་སྐབས་བསྐྱེད་དང་། སྐབས་པ་དང་བུལ་ཞིང་། མི་སྐབས་པ་དང་
 བྱད་པའི་རྒྱུ་ལྟོ་བས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་བསྐྱེད་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་དག་
 དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་ཞེན་པའི་ལོག་ལྟ་དང་ལྟན་ནས་སྒྲིག་
 ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་དཔྱུལ་བ་ལ་སོགས་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་དེ་ཕྱིར་
 བ། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དེ་རྣམས་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡུལ་དུ་རབ་ཏུ་
 གོང་བ་སྟེ་སོང་བས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་སྐྱོད་ཀྱི་
 ཐུགས་ཞི་བ་སྐྱོགས་གཅིག་པ་ལ་གཞོལ་བ་ལས་བསྒྲོག་པས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་
 རོ།

བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བཅུམས་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བཅུམས་པའི་ཚུལ་ནི། མགོན་པོ་སྐུ་
 སྐབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། དག་
 སྐྱོང་དཔལ་ལྡན་ཆེ་གྲགས་ཀྱིས་རང་དགར་སྐྱར་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དབུ་མའི་
 བསྟན་བཅོས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་སོགས་ལས་བརྒྱས་ནས་མདོའི་ངེས་དོན་གྱི་
 ལུང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྐབ་ཀྱི་མན་ངག་ནི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
 བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐར་འདོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་

གྱིས་ཚུལ་འདིར་འཇུག་རིགས་ཏེ་རི་ལྟར་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་འདི་ལས་
གཞན་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་ནི་རི་ལྟར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁོ་བོ་ཅག་
གི་བཀལ་ལན་དང་བཅས་པར་བསྟན་པ་འདིར་འབྱུང་བའི་ལུགས་ཀྱང་
བསྟན་བཅོས་གཞན་ནི་མེད་ཅེས་མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་ངས་པར་མཛོད་དེ་
མཛོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་བསྟན་
བཅོས་འདི་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་ཟབ་མོ་
ཏོགས་པའི་སྒྲིའི་རྒྱ་མཚོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་དཔག་པར་དཀའ་བའི་ཁ་དོག་
གིས་འཛིགས་པས། སྤྱི་བོ་གཞན་དག་གིས་ལུགས་བཟང་པོ་གང་དག་རྒྱང་
རིང་དུ་སྤངས་པར་བྱས་ཀྱང་། དབུ་མའི་གཞུང་དེའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཁ་
འབུས་པའི་མེ་ཏོག་ཀྱང་ལྷ་ཏ་ལྷ་བྱ། སྒྲིའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁ་སྤྱེ་བའི་ལེགས་པར་
བཞད་པའི་ཚུས། ད་ལྟ་ལྷ་བ་གྲགས་པ་ནི་བསྐྱལ་བཟང་གཞན་གྱི་ཡིད་ལ་རེ་
བ་རྣམས་རབ་ཏུ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ ཁ་ཅིག་འདིར་ལྷ་བ་གྲགས་པ་རང་
ཉིད་ཀྱི་ཡིད་ལ་རེ་བ་སྐྱོང་བར་བཞད་པ་ནི་སྐྱབས་སུ་བབ་མ་བབ་བརྟག་པར་
བྱ་སྟེ། ཁོ་བོ་ནི་དེ་ཅུང་འཐད་པ་མིན་ནམ་སྟམ་དུ་སེམས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤར་བཞད་ཟེན་པ་ཟབ་མོ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་འདི་ནི་ཆོས་
ཅན། གསུང་རབ་མང་དུ་གསན་རྒྱ་ཆེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་སོགས་
སེམས་ཅམ་པའི་སྤྱི་བོ་གཞན་གྱིས་ལུགས་སུ་ཚུད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཟབ་

མོ་འདི་ནི་སྟོན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པའི་བག་ཆགས་གོམས་པ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་
 བོ་ཡིས་ངེས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར། དབུ་མའི་ལུགས་
 ལས་གཞན་དུ་དོན་དམ་པ་སྟོན་པའི་ཚུལ་ལུགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་
 བར་མ་སོང་བས་རང་སྟོས་སྐྱར་བ་འདི་དག་མཐོང་ནས། གང་ཟག་གི་བདག་
 ཏུ་བརྗོད་པ་ཡི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་མི་འདོད་པ་ལྟར། སེམས་ཅམ་པ་གཞན་
 ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པའི་གཞུང་། དབུ་མའི་ལུགས་འདི་ལས་གཞན་པ་ལ་
 དགའ་བའི་སྟོ་དོར་བར་བྱ་སྟེ། རང་སྟོས་སྐྱར་བའི་གཞུང་ཅམ་ལ་དགའ་བར་
 མི་རིགས་ཤིང་སེམས་ཅམ་པའི་སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་
 ལེགས་པར་མ་དགོངས་པ་དེའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་འདི་བཅུམས་པ་ལས་
 བྱང་བའི་དགེ་བ་གང་དུ་བསྟོ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་སྐབ་ཀྱི་
 ལུགས་བཟང་པོ་འདི་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྟོ་ནས་བསྟད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ལས་བྱང་
 བའི་བདག་གིས་བསོད་ནམས་སྟོགས་ཀྱི་མཐར་ཐུབ་ཅིང་ཡིད་ཀྱི་ནམ་
 མཁའ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྟོན་པོར་བྱས་པའི་དཀྱིལ་དུ། ཉོན་ཀའི་རྒྱ་སྐར་ལྟར་
 དཀར་བ་འཇ། བདག་གིས་སེམས་ཀྱི་སྒྲུལ་ལ་དགེ་ཆོགས་ཀྱི་གདེངས་ཀའི་
 རོར་བུ་དང་འབྲ་བ་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེའི་མཐུས། འཇིག་རྟེན་ཀྱི་སེམས་ཅན་
 མ་ལུས་པས་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ནས་སྐྱར་དུ་

བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ས་ཀུན་ཏུ་འོད་ཅེས་བྱ་བར་བསྐྱོད་པར་ཞོག་ཅིག་
ཅེས་དགོ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

མཇུག་གི་དོན།

བཞི་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། སློབ་དཔོན་གང་གིས་མཛད་པ་
དང་། ལོ་བཅ་གང་གིས་བསྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཟབ་པ་
དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་འདི་ཆོས་ཅན། གསལ་བར་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་དེ། སློབ་
དཔོན་སྟོབ་བྱགས་པ་ཞེས་མཆོན་གསོལ་བ་ཐེག་པ་སླ་ན་མེད་པའི་མཆོག་
ལ་ཐུགས་གཞོལ་བ། སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྟེས་པར་བྱགས་པ་མི་
འཕྲོག་པའི་མཁྱེན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བ། རི་མོར་བྲིས་པའི་བ་དུས་མ་
ལས་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་འོ་མ་བཞོས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་བདེན་པར་ཞེན་པ་
བསྐྱོག་པར་མཛད་པས་སྐྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མཇུག་རྫོགས་སོ་འཇུག་
རྫོགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་འདི་གནས་གང་དུ་ལོ་
བཅ་གང་གིས་བསྐྱར་བ་ཡོད་དེ། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་གོང་ཁྲིར་དཔེ་མེད་གྱི་
དབུས་སྟེ་དབུས་རིན་ཆེན་སྤྲས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་
དཔལ་འཕགས་པ་ལྟའི་སྐྱེ་རིང་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་ལ་ཀ་ཀ་ལ་ཤ་སྟེ་
ཐེག་ལེ་བུམ་པ་དང་། བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བན་དེ་པ་ཆབ་ཉི་མ་བྱགས་གྱིས་ཁ་

ཆེད་དཔེ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱར་ལ། ཕྱིས་ར་ས་ར་མོ་ཆེར་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་
 ཐོ་ཀ་ན་ཀ་ཡམ་སྟེ་གསེར་གྱི་གོ་ཆ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་འོག་ཤར་
 རྒྱུགས་པའི་དཔེ་དང་གཏུགས་ཤིང་ལེགས་པར་བཅས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་
 ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ་སྟེ་ཐབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་དོན་
 འཆད་པའི་སྒོམ་ཐོག་ནས་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་པས་རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་ཞིབ་
 ཆ་དབྱེ་བར་བྱའོ། །

སྐས་པ། རྒྱ་ཆེན་མཁྱེན་པའི་ལྷ་ལམ་ལས་ཡངས་པར་བཅེ་བའི་ཆུ་
 འཛིན་འབྲིགས་པ་ལས། །ལེགས་བཤད་ཆར་མང་འབེབས་དང་ལྟན་ཅིག་
 ཉན་འབྲུང་འབྲུག་སྐར་བ་ཏུ་སྒྲོགས། །ཟབ་དོན་རྒྱ་མཆོད་གོས་ཅན་མཐའ་
 དག་རིགས་པའི་ཟེར་གྱིས་སྒྲུང་བྱེད་པ། །སྐྱ་བའི་ཉི་མ་ལྷ་སྐྱབ་ཟླ་བ་ཟླ་མ་
 མཆོག་ལ་སྐར་ཕྱག་འཆེལ། །འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ལོག་ཏོག་སྤྲོན་ཕྱང་
 གིས། །བསྐྱེབས་ཆེ་ལུང་རིགས་དེ་བཞོན་གྱིས་བསལ་ཏེ། །ཐུབ་བསྟན་བརྩོ་
 ཅི་ཡང་བཞད་པ་ནི། །རྩེ་བཅུན་སྐྱ་མའི་དེན་ལས་གཞན་ན་སུ། །སྒོ་བཟང་སྐྱ་
 བའི་ཟླ་བ་གང་དེ་ཡི། །རྩེས་འབྲུག་མཁས་མང་རྒྱ་སྐར་སྟོང་ཕྱག་དག །རང་
 རང་ལེགས་བཤད་འོད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཡིས། །མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ལྷ་ལམ་ཅི་
 ཡང་གསལ། །རྒྱུགས་འདིར་སྒོན་སྒོན་དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིས། །ཐུབ་བསྟན་
 སྒོལ་བཏོད་དར་བར་མཛད་གྱུར་གྱང་། །དེང་དུས་པ་ཆེར་ཆོག་སྤྲིག་ཅུ་མ་

ཞིག་གིས། རྟེན་པ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པས་བྲེལ། །དེ་ལྟ་ན་ཡར་ཐུབ་
པའི་རིང་ལུགས་མཆོག། །འཆད་ཉན་རྒྱན་གྱིས་སྤེལ་སྤྲད་སྟོན་མེད་པའི། །
སྟོལ་བཟང་གསར་བཙུགས་སྤེལ་པའི་བགོ་སྐལ་ཉིད། །མངོན་སུམ་ཐོབ་པ་
མཁས་དབང་ནང་སོའོ། །གང་དེའི་བཀས་བསྐྱལ་བསྐྱལ་བ་དང་སྦངས་ཏེ།
སྤྱ་སྐྱབ་དགོངས་ཟབ་ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་གཞུང་། །ཅ་ཤེས་ལ་འཇུག་འཇུག་
པའི་ཆོག་འབྲེལ་དང་། །མཐའ་དཔྱོད་སྤྱི་དོན་དོན་བཞིན་བཞད་སྟུམ་སེམས།
འོན་ཏེ་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བའི་བླ་མེད་སྟོལ། །སྟོལ་འཛིན་འགན་སྒྲ་བལ་བ་ཆོས་
ཀྱི་རྗེ། །རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་པའི་ཚུལ། །ཚུལ་བཞིན་མ་རྟོགས་ཉེས་
པར་གྱུར་ནམས་འཆགས། །གང་གང་གཞུང་གི་དོན་དུ་གནས་པ་ནམས། །དེ་
དེ་བཞིན་དུ་བཞད་པའི་རབ་དཀར་དག། །བསྟན་ལས་བསྟན་པའི་སྤྲོད་པོ་དབྱ་
མའི་ལམ། །སྤྲོད་འདིར་སྤྲོད་མཐའི་བར་དུ་རྒྱས་ཕྱིར་བསྟོ།

ཅེས་དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པའི་དགོངས་པ་ཡང་གསལ་སྟོན་མེ། ཆོག་
འབྲེལ་ཉིད་སྤྱི་དོན་མཐའ་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ཟུང་འབྲེལ་དུ་བཞད་པ་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ནི། གོང་མའི་ལུང་གིས་རྒྱ་གོ་བྱ་བྱེ་ཞེས་མཆོན་གསོལ་
ཞིང་། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྦང་དོར་དང་། གསོ་བ་རིག་པ། སྟན་ངག། མངོན་
བརྗོད། བོད་ཀྱི་ཡིག་སྐད་ཀྱི་རིགས་སོགས་ཐ་སྟོད་པའི་རིག་བྱེད་དུ་མ་ལ་
སྟོའི་སྤང་བ་རྒྱས་ཤིང་། འཇམ་སྤྲོད་རྒྱན་གྱུར་ནམས་ཀྱི་ལེགས་བཞད་སྤྱི་

དང་། བྱད་པར་སྒྲུ་སྒྲུབ་ལུགས་ཀྱི་ཟབ་དོན་འཆོལ་བ་ལ་དགེས་པ་ནི། རོ་
 བསྟོད་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུས་ཆེ་ཡང་ཉག་ཏུ་དུ་ལྟར་གྱུར་པ་ནང་སོ་ངག་
 དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་དང་། དམ་བ་
 དུ་མའི་བཀའ་གནང་བ་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དགོན་ཅོ་ནེ་བཤད་སྒྲུབ་
 གྲིང་། མཆོན་གཞན་གོང་མའི་ལུང་བྱང་ལས་ཉིང་འཛིན་དར་རྒྱས་གྲིང་ཞེས་
 འབྱུང་བའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོར་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་བྲལ་གསར་དུ་བཙུགས་
 པའི་ཆོ། དབུ་པར་གྱི་གཞུང་གི་དགོངས་འབྲེལ་ཚུམས་ཤིག་ཅེས་གནང་
 གྱིན་དང་བཅས་པར་བསྒྲུལ་ཞིང་། བྱད་པར་གསུང་རབ་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་
 ལས་རྒྱ་ཆེར་བསྒྲགས་པ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་
 ལུགས་འདི་འགངས་ཆེ་མོད། རྟོགས་འདིར་ཆོས་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་
 འདུག་པའི་སྒྲིས་བྱ་ཆེས་ཆེར་དགོན་པས་ཕན་ཐོགས་པ་དཀའ་ཆོད་དུ་སྒྲུང་
 ཡང་། འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱན་ལ་ཕན་འདོགས་པར་འདོད་པའི་འདུན་པས། རྩེ་འི་
 དགོངས་པ་དང་བསྐྱུན་ནས་འདི་བཞིན་གྱིས་ཞེས། ཡང་པཎ་ལྷ་གོས་ཁ་
 ཉགས་དང་བཅས་ཉེ་གསུང་གིས་བསྒྲུལ་བ་ན། དེའི་ཆེ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་མའི་
 ཐོག་མར་གྱུར་པ་རབ་འབྲུམས་སྒྲ་པའི་མིང་ཅན་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་གྱིས།
 རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་རྩེ་སྒྲ་མའི་གསུང་རབ་དུ་མ་དང་།
 རྩེ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཆོ། རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་བསྐྱུན་པ་དར་

རྒྱས་ཀྱི་ལེགས་པར་བཤད་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན། གཙུ་བོར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒོས་
ཅི་འོས་བཞིན་དུ་བགྱིས་པ་སྟེ། ཀླ་ཡེ་ལེགས་བཤད་ཡིན་མིན་གཟུ་བོར་
གནས་པའི་སྒོས་ལེགས་པར་དབྱུད་པར་བྱས་ནས་སྤང་སྤང་བྱའི་ཐོག་མ་
ཉིད་ནས་དུག་སྤྱལ་གྱིས་སྤྲ་ཅི་ཆོར་པ་ལྟར་ཕྱོགས་ལྷུང་གི་ལྟ་བ་ལ་གནས་
པར་མི་བྱའོ། །ཙུ་བའི་ཆོག་དང་དོན་བཤད་པ་རྣམས་སོ་སོར་གོ་བདེ་བའི་
ཆེད་ཁ་ཆེད་གྱུར་གྱུ་དང་རྒྱ་སྐག་སོགས་ཀྱིས་ཙུ་བའི་ཕྱེ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་
བྱའི་དབུ་མའི་དཔེ་འདི་ཉིད་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་གོ་ཏུ་ཤེ་ཡེས་ཀྱིས་རང་
གིས་བཙུགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་དང་གཞན་ལ་ཕན་སྤེད་པར་
དགོངས་ནས་ལྷགས་པོ་སྤྱི་ལོར་པར་དུ་བསྐྱབས་པའོ། །

འདིས་ཀྱང་འཇུག་དཔལ་སྤྱིང་པོའི་བསྟན་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་གྱུར་
ཅིག། བཏག་ཤིས། དག་ལེགས་འཕེལ། །

ཕུ་བོ་ཟླ་མཆོ། སུ་པ་ཉིལ།

དབྱུ་མའི་ལྷགས་ཀྱི་ཟབ་དོན་གྱི་སྒྲིང་བོ་བསྐྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ།

༄༅། །ན་མོ་མཚུ་ལྟོ་ལྟོ་ཡ།

འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །

རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཀྱན་དང་ཁྱད་པར་དུ། །

ཟབ་མོ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་དབུ་མའི་ལམ། །

གསལ་མཛད་རྗེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་བ་དེར་འདུད། །

ཉིད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་བྱམ་བཟང་ནས། །

ཟབ་དོན་བདུད་ཅིའི་སྒྲིང་བོ་ཆ་ཙམ་ཞིག། །

དད་དང་རྣམ་དཔྱོད་འབྲེལ་བའི་ཀྱ་ཤེའི་ཅེས། །

སྒྲངས་ཏེ་གཞན་ལ་སྟེར་བའི་གར་གྱིས་བྲེལ། །

དེ་ལ་འདིར་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ། ། ཟབ་

དོན་ཐོར་བྱ་འགའ་ཞིག་སྤྱོད་གས་གཅིག་བསྐྱས་ནས་འཆད་པ་ལ་འཇུག་པར་
བྱ་སྟེ།

འདི་ལ་གསུམ། རྟོན་འབྱུང་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་དོན། ལས་

ལ་རྟག་ཆད་སྒྲོང་ཚུལ། དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་

གཉིས། བཤད་གཞི་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་དུ། གང་
གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །ཞེས་པ་ནས། དམ་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་
ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པ་འདིའོ། །

གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཆིག་གི་དོན་བཤད་པ་དང་།
དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་བསྟུས་ཏེ་བཤད་ན། ཕྱག་
འཆའ་ལོ། །གང་ལ་ན། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བསྟན་པའི་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ལའོ། །དེས་དེ་རི་ལྟར་བསྟན་ཅེ་ན། ཆོས་ཀྱན་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་ན། །རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྫོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་གཟིགས་དོན་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་
འབྱུང་རྣམས་སྐད་ཅིག་མར་འཇིག་པའི་འགག་པ་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རང་
གི་དངོས་པོར་རེད་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། སྤྲ་མ་རྒྱན་ཆད་པ་དང་། དུས་ཐམས་ཅད་
དུ་གནས་པའི་རྟག་པ་དང་། དུལ་རིང་བ་ནས་ཚུར་འོང་བ་དང་། ཉེ་བ་ནས་
ཕར་འགོ་བ་དང་། དོན་སོ་སོ་བའི་ཐ་དད་པ་དང་། དོན་སོ་སོ་བ་མིན་པའི་
གཅིག་པ་རྣམས་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །རྟེན་འབྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོ་དེར་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཅིག་
དང་དུ་མ་མཆོན་མཆོན་ལ་སོགས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་

བར་ཞི་ཞིང་། རྣམ་ཏྲིག་གི་རྒྱ་བ་མེད་ལ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་
 ལོག་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲེ་ག་ལ་སོགས་པ་ཉེར་འཆེ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བས་ན་
 ཞི་བའོ། །སངས་རྒྱས་བཙུགས་པ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་ནི། ཉེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་རྩེ་ལྟ་
 བ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ནས་གཞན་ལ་སྤྲོད་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་
 པས་ན། དེ་ལ་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །གང་ཞེས་པ་སྒྲི་སྒྲ་ཡིན་
 ཀྱང་འདྲིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་བས་བྱབ་དབང་ལ་
 གོ་བར་བྱའོ། །གཞུང་འདིས་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་
 རྩེ་ལྟར་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོ་ན་ཉེན་འབྱུང་གི་འགག་སོགས་བརྒྱད་མེད་
 པར་བསྟན་ཀྱང་། སྒྲིར་འགག་སོགས་བརྒྱད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཚུལ་ནི་འཆད་
 པར་འགྱུར་ངོ། །གཞན་ཡང་། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་སྒྲོབ་པའི་
 མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་ངོར། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དང་
 དེའི་སྒྲེ་འགག་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་མེད་པས། དེས་དེ་རྣམས་ནི་ཐ་
 སྙད་དུ་འང་མ་གཟིགས་ཀྱང་། དེ་དག་མེད་པར་གཟིགས་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཤེས་
 རབ་སྒྲིང་བོ་ལས། གཟུགས་མེད་སྒྲ་མེད་ཅེས་སོགས་གསུངས་པའང་མཉམ་
 གཞག་དེའི་གཟིགས་ངོ་ན་དེ་དག་མེད་པར་དགོངས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱང་གཟུགས་
 སོགས་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་པའི་དོན་དང་། གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་
 དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱུད་མི་གཞོད་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བའང་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་ལ་གཉིས། རྟེན་འབྲུང་གི་བྱུང་གཞི་ལ་བྱུང་ཆོས་
ལྡན་ཚུལ། དེ་དག་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་
མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ནི་གཙོ་བོ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱུང་གཞི་འདུས་
བྱས་ལ་བྱུང་ཆོས་འགག་སོགས་བརྒྱད་པོ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཀྱི། རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་ཅེས་སྟོན་པའོ། །འགག་སོགས་བརྒྱད་པོ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་དེ།
འདུས་བྱས་ནམས་སྐྱེས་ནས་འཇིག་པར་འགྱུར་བས་སྐྱེ་འགག་ཡོད་ལ།
ལས་ཉོན་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་རྟག་པ་དང་། བར་འགོ་བ་དང་། ཚུར་
འོང་བ་དང་། བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་དོན་གཅིག་པ་དང་། ཀ་བྱམ་ལྟ་བུ་དོན་ཐ་དད་
བའང་ཡོད་དོ། །དོན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་འཇོག་ཚུལ་གཞན་ཞིག་གྱུང་
བཤད་དེ། བྱ་བ་ནི་གཅིག་སྟེ་ཆོས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དོན་གཅིག་དང་། བྱ་བ་
ནི་གཉིས་སྟེ་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་དོན་ཐ་དད་དུ་གསུངས་
པས་སོ། །

རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་གཅིག་ནི། འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་
གྱིས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས། བྱེད་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཤིང་། ལས་གྱུང་བྱེད་
པ་པོ་ཉིད་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྲུང་བ་མ་གཏོགས་པ། །འགྱུར་བའི་རྒྱ་ནི་མ་
མཐོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་གཞི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་

པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་སྟེ། ལྟོས་ནས་བྱུབ་པའི་དོན་ཡིན་
 བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུབ་པོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་ཤེས་ལས། གང་ཕྱིར་རྟེན་
 འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་བ་མ་ཡིན་
 པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་རྒྱུན་
 ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ནི་འདུས་བྱས་མིན་པ་གཞན་ལ་མེད་ཀྱང་། རང་གི་
 ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུབ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཆ་
 ཅན་རྣམས་རང་གི་ཆ་ཤས་དང་ཆ་ཤས་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་ཆ་གཞན་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱུབ་པའི་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བྱམ་པ་ནི་རང་གི་མཆུ་
 ཞབས་སྟོ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་ལ། མཆུ་ཞབས་སོགས་ཀྱང་རང་
 གི་གཡས་གཡོན་གྱི་ཆ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་བཞིན་ནོ། །ཐུན་མོང་
 བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འཕྲད་སྟོས་རྟེན་གསུམ་རྣམ་གངས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་
 ཡིན་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མིང་བཟང་འཕམ་རྟོག་པས་
 བཏགས་པ་ཅུ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་མཆན་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་རིགས་པ་བསྟན་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་འབྱུང་གི་འགག་སོགས་བརྒྱད་པོ་དེ་ཆོས་ཉིད་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་
 དུ་མེད་དེ། དེའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་ན་ཡེ་ཤེས་དེས་ཆོས་ཉིད་རྩི་ལྟར་གཟེགས་

པའི་གཟིགས་དྲོད་ཡོད་དགོས་ལ། དེར་ཡོད་ན་ཡེ་ཤེས་དེས་གཟིགས་པ་
ལྟར་གནས་ཚུལ་བདེན་དགོས། དེ་ལྟར་བདེན་ན་ནི་གནས་ལུགས་སུ་གྱུབ་
དགོས་པ་ལས། དེར་མ་གྱུབ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དེའི་གཟིགས་དྲོད་ཆོས་
ཉིད་མ་གཏོགས། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་གང་ཡང་མི་སྣང་བའི་སྤྱིར་ཏེ། ཀུན་
རྫོབ་པའི་ཆོས་ཡིན་བཞིན་དུ་གཟིགས་དྲོད་དེར་གྱུབ་ན་ནི་བདེན་གྱུབ་ཏུ་ཐལ་
བས་དེ་ལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱིར་
རོ། །

གཉིས་པ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་བ་བདེན་
གྱུབ་འགོག་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། གཞན་གྱི་འགོག་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཏྲགས། རྫོ་རྗེ་གཟེགས་མ། དེ་ལས་གཞན་པའི་
རིགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མི་
སྐྱེ་སྐྱེ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། ཟུབ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་
རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ན། དེ་ལ་སྟོས་པའི་རག་ལས་པ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེ་
ཡིན་ན། གཞན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བར་སོང་གི། །རང་དབང་གིས་སམ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུབ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་འང་མ་ངོས་
པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལ་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་

བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། རྟེན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད། །
 གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། ཞེས་དང་། ཅུ་ཤེ་ལས་ཀྱང་།
 བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞི། ཞེས་དང་།
 འཕགས་པ་ལྟས་ཀྱང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་རང་དབང་
 མི་འབྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟེན་འབྱུང་གི་རྟགས་
 ཀྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐབ་པ་ལ་ནི། ལྟ་ངན་གྱི་བྱ་བ་གཅོད་པ་
 སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་ཡོད་པས་བསྐྱབས་པའི་གནས་སུ་གསུངས་ཏེ། དཔལ་
 ལྷན་ལྷ་བས་འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱུང་བས།
 རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་རུས་པ། །དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་
 ཡིས་ནི། ལྟ་ངན་བྱ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད། །ཅེས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་
 བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། །གང་གང་རྟེན་ལ་རག་ལས་པ། །དེ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྟོང་ཞེས། །གསུང་བ་འདི་ལ་ཡ་མཚན་པའི། །ལེགས་འདོམས་ཚུལ་ནི་ཅི་
 ཞིག་ཡོད། །ཅེས་དང་། དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ། །རྟེན་འབྱུང་མཐོང་བ་
 ལེགས་པར་བསྐྱབས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐུགས་སྒྲ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། བདག་སྐྱེའི་དོན་རང་ཉིད་རང་ལས་སྐྱེ་བའི་དོན་མིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་
 གངས་ཅན་པས་སྐྱེ་བ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་སྐྱེར་ཡོད་པ་ཞིག་སྐྱེ་དགོས་གྱི།

མེད་ན་མི་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་རྒྱུ་དངོས་པོ་ནམས་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུ་དུས་སུ་མེད་ན་
མི་སྐྱེ་བས། རང་གི་རྒྱུ་དུས་སུ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་མངོན་པར་མི་གསལ་
བའི་ཚུ་ལ་གྱིས་ཡོད་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། སྐྱེས་ཟེན་ནས་སྤར་
སྐྱེ་བར་ནི་མི་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་། ལྷ་གུ་རང་གི་རྒྱ་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་འཇིག་
ཉིན་གྲགས་པས། དེ་རང་གི་རྒྱུ་དུས་སུ་མེད་ན་ནི། དེ་དེ་ལས་སྐྱེ་ཟེར་བ་ནི་
ལྷ་འཕགས་སྟུང་པའོ། །གཞན་ཡང་། རྒྱ་རྒྱུ་དུ་མ་ཆོགས་ནས་སྐྱེས་པའི་
འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་ནི་འདུག་ལ། དེ་རྒྱ་རྒྱུ་ནམས་དང་རང་བཞིན་
གཅིག་པའི་གཙོ་བོ་གཅིག་མེད་ན་མི་རུང་བས། དེ་ནམས་དང་རང་བཞིན་
དབྱེར་མེད་པའི་སྐྱེ་གཙོ་བོ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལས། ནམ་འགྱུར་ནམས་ནི་
ནམ་མཁའ་ལས་འཇའ་ཆོན་བཞིན་དུ་འབྱུང་དོ། །ཞེས་ཟེར་དོ། །སྤྱི་རོལ་བ་
པལ་ཆེར་དང་། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་སྤྲེས་ནི། དངོས་པོ་རང་གིས་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བའི་གཞན་སྐྱེ་འདོད་ལ། གཅིར་
བུ་པས་རྩ་བུ་མ་དེ་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་དང་།
རྩ་མཁའ་སོགས་ལ་བཏྱེན་ནས་སྐྱེ་བས་གཞན་ལའང་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེས་བུ་སྐྱེ་བ་
སྤྲ་མའི་སློག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་སྐྱེ་བས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། བ་མ་
དང་སློན་གྱི་ལས་ལ་བཏྱེན་ནས་སྐྱེ་བས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ལ། རྒྱང་
འཕྲེན་པས་ནི་ཆེར་བའི་ཚོ་བ་དང་སྐྱ་མའི་ལྷུ་མ་པ་དང་མ་བུའི་མདོངས་ཀྱི་

ཁ་དོག་ལྟ་བུ་ནི་གང་གིས་ཀྱང་ལག་པ་ལྟ་བུས་མ་བྱས་ཀྱང་འབྱུང་བས་རྒྱ་
མེད་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་འགོག་པ་ནི། མགོན་པོས་རྩ་ཤེ་ལས། བདག་ལས་མ་
ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་མིན། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་ལྟར། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་སྤྱེ།
བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
བདག་ལས་སྐྱེ་ན་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་ནི། སྐྱེ་ལྟན་གྱི་སྐུ་གུ་
ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་
པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་མེད་ན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་
བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་ཀྱང་སྤར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་གོ་བདེ་
བར་བརྗོད་ན། སྐུ་གུ་དེ་རང་གི་རྒྱུའི་དུས་སུ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་
ལས་སྐྱེ་ན་ནི་སྐྱེས་ཟིན་ཆར་དགོས་པས། དེ་ནས་སྤར་སྐུ་གུར་སྐྱེ་བ་དོན་
མེད་ལ། གལ་ཏེ་སྤར་སྐྱེ་བ་དོན་ཡོད་ན་ནི། །མི་སྐྱེ་བའི་སྐབས་མེད་པར་དུས་
ཉག་ཏུ་སྐྱེ་དགོས་པར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཟླ་
བས་འཇུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་
ཡིན། །སྐྱེས་བར་གྱུར་བ་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཉིད། སྐྱེས་
ཟིན་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་ནི། །སྐུ་གུ་ལ་སོགས་

ནམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདིར་རྟེན་མི་འགྱུར་ཞིང་། །ས་བོན་སྲིད་མཐར་ཐུག་པར་
རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་ལ། ལྷ་གུ་ལྷ་བྱ་རང་གི་རྒྱའི་དུས་སུ་མེད་ཀྱང་ས་བོན་
ཡོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བས་མི་འགལ་ཏེ། དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། ལྷ་གུ་ལྷ་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ནི། གཞན་དུ་འགྱུར་
བ་མི་འཐད་པས་རང་གི་རྒྱའི་དུས་སུ་ཡོད་དགོས་པས། བདག་སྐྱེ་དངོས་སུ་
ཁས་ལེན་ནམ་མི་ལེན་ཀྱང་། བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་སྤར་བཞིན་
འགོག་པའམ་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་གོ། །གཞན་ཡང་། བདག་ལས་སྐྱེ་
བ་མེད་དེ། ཡོད་ན། འབྲས་བུ་ནམས་རང་གི་རྒྱའི་རང་བཞིན་དུ་སོང་བས་
རང་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བསྐྱེད་བྱེད་དང་། རང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཆ་
ནས་བསྐྱེད་བྱ་གཉིས་ཀ་ལེན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ན་ལས་བྱ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་ཡང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། བདག་ལས་སྐྱེ་བར་
འདོད་ན་བསྐྱེད་པར་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དང་། །ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ཡང་གཅིག་
ཉིད་འགྱུར་ན་དེ་དག་ནི། །གཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ན་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་
ཁས་སྤང་པར། །བྱ་མིན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་སྤྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། བདག་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ལྷ་གུ་དེ་རང་གི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་
ཡོད་བཞིན་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བོན་ངོ་བོ་རྣམ་པར་མ་འགྱུར་བར་ལྷ་གུ་
སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམ་པར་མ་འགྱུར་བར་སྐྱེ་ན་ནི་ས་བོན་དང་ལྷ་
གུ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་གཉིས་ཀའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་ལ་བྱད་པར་
མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། བྱེད་རྒྱ་ས་བོན་གྱི་
ལས་ཐལ་དད་ལྷ་གུ་འབྲས་དབྱིབས་དང་ནི། ཁ་དོག་རོ་རུས་སྒྲིན་པ་ཐ་དད་ཁྱོད་
ལ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བདག་ལས་
སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ལྷ་གུ་འབྲས་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཆོགས་པ་དང་ཡ་གྲུལ་གང་ལའང་ལྷ་གུ་
ལན་གང་བ་གཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་ཞེ་ལས། གལ་ཏེ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་
རྣམས་ཀྱི། །ཆོགས་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་ནི། །ཆོགས་ལ་གཟུང་དུ་མོང་རིགས་
ན། །ཆོགས་པ་ཉིད་ལ་བྱང་དུ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་ནི། འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་གཞན་ལ་
བརྟེན་ནས་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། །འོ་ན་མེ་ལྷེ་ལས་ཀྱང་ཐུན་
པ་འཐུག་པོ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར། །སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལུས་ལ་ཡང་གཞན་ཉིད་
མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གིས་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་
གཞན་ལས་སྐྱེ་ན། རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་དུ་སོང་བས།

དེ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྟོས་མེད་ཀྱི་གཞན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི། འབྲེལ་
མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིད་བཞིན་དུ་རྒྱ་
འབྲས་ཡིན་ན། མེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་མེ་སྡེ་ལས་ཀྱང་རང་གི་
བསལ་བྱ་ཐུན་པ་འཐུག་པོ་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་
ལས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པར་མི་
རུས་ཏེ། རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་མ་འཁྲུལ་བར་འབྱུང་བར་མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ། །
འདི་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་སྟེ། གཞན་སྐྱེའི་དོན་ལེགས་པར་གོ་བ་ནི། རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆད་ཟེན་པ་ལ་རག་ལས་པས། འགོག་ཚུལ་རྒྱས་
པར་གཞན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། གང་
རུང་རེ་རེ་ལས་མི་སྐྱེ་བར་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་སྤྱིར། འདི་སྟེའོ། །བཞི་བ་རྒྱ་
མེད་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱ་དང་བཅས་ཏེ་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པའི་
སྤྱིར་དང་། འབྲས་བྱའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་བསྐྱབས་པ་ལ་དོན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། སྐྱེ་ན་མ་བྱའི་མདོངས་ཀྱང་བྱ་རོག་
སོགས་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཡུལ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་ན་ནི། ཡུལ་དུ་
ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་སོགས་གཞོན་བྱེད་མཐའ་ཡས་པའི་སྤྱིར་རོ། །
འདི་ཡང་དགག་པར་སྟེའོ། །དངོས་སྟོབ་རྣམས་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་
བཞི་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པས། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པའི་སྐྱེ་བ་

ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་སྒྱེ་
 ཡང་། མཐའ་བཞི་པོ་དེ་གང་རུང་ལས་མི་སྒྱེ་བས། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྒྱེ་
 བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་
 གཉིས་ཀ་ལས་སྒྱེ་དང་། །རྒྱ་ལ་མ་བཟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་
 རང་བཞིན་བྱལ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ལེགས་པར་ཤེས་
 ཤིང་བསྒྲུལ་ན། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྒྲུལ་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རྩེ་འེ་ཅ་ཤེ་
 རིག་ལས། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆོག་ས་བཅད་འདི་ཙམ་གྱི་དོན་
 རང་བཞིན་གྱིས་སྒྱེ་བ་མེད་པར་ངེས་ནའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྒྲུལ་རྒྱས་
 ཐོངས་པར་མི་འགྱུར་བས། རང་སེམས་སྒྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་ཤེས་ནས་སྒྲུལ་
 བར་འདོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་ཙམ་རེ་ལ་སྦྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་ནི། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས། ས་
 བོན་ཡོད་ན་སྐྱ་གུ་རི་བཞིན་ཏེ། །ས་བོན་གང་ཡིན་སྐྱ་གུ་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་
 ལས་གཞན་མིན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་རྟག་མིན་ཆད་མིན་ཆོས་ཉིད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱ་གུ་དེ་རང་གི་ས་བོན་ལས་སྒྱེ་ཡང་། དེའི་དུས་སྐྱ་
 མེད་པས། སྒྱེ་བའི་ཆེ་ས་བོན་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་མ་འགྱུར་བར་སྐྱ་གུར་པར་འཕོས་
 པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་རང་གི་ས་བོན་ལས་གཞན་ཞིག་ནས་ཀྱང་ཚུར་འོང་བ་མ་

ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་ལྷ་རྒྱ་ལུ་འབྱུང་དུས་ནའང་ས་བོན་དེ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཡོད་
དགོས་པས་ས་བོན་ཏྲག་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲིན་ཡོད་ལ། བྱི་མ་ལྷ་རྒྱ། ས་བོན་
ལ་མ་ལྷོས་པར་སྤྲུལ་ལུ་འབྱུང་དགོས་པས་ས་བོན་རྒྱན་ཆད་པར་འབྱུང་བའི་
སྒྲིན་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་སྤྲུལ་ལུ་རང་གི་ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་
གི། །རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་ལས་རྒྱ་
ཡི་འབྱུང་ནི་སྤྲང་མོད་ཀྱི། །རྒྱ་དེ་འཕྲོས་པའང་དམིགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་
ལ་དེ་མེད་གཞན་ལའང་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལྷ་རྒྱ་འདུས་བྱས་ཏྲག་མེད་ཆད་པ་
མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྷ་རྒྱ། རྒྱ་ལས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་རིམ་བུ་རྒྱས་
བཏབ་པའི་གཞི་དེ་ལ་སྤྲང་བའི་ཆོ། རྒྱ་དེ་ཉིད་རྒྱས་བཏབ་པའི་གཞི་དེར་
འཕྲོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ལས་གཞན་ཞིག་ཀྱང་ཚུར་འོང་བ་མ་ཡིན་པ་
དཔེར་བྱས་ནས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་ཆོ། སྤྲུལ་
མེད་གསར་དུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མ་གཏོགས། རང་གི་ངོ་བོས་
གདོད་མ་ནས་བྱུང་བཞིན་པར་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་ལ། རྒྱ་འགོགས་པའི་
ཆོ་གང་དུའང་མི་འགྲོ་བར་བཤད་དེ། རོ་བོ་མི་འབྱུང་བའི་འགྲོ་འོང་མེད་པས་
འགྲོ་འོང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་། ཉིད་འཛིན་རྒྱལ་བོ་ལས།
སྤྲུལ་ལྷ་བུ་ནམ་མཁའི་སྒྲོག་འཕྲ་སྟེ། །ཚུ་ཡི་ལྷ་བ་འཕྲ་ཞིང་སྒྲིག་རྒྱ་བཞིན།
མི་འགའ་འཛིན་རྟེན་འདིར་ཡང་ཉེ་ནས་ནི། །འཛིན་རྟེན་པ་རོལ་འཕྲོ་ཞིང་

འགྲོ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི། སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་བྱེད་པ་སྐྱེ་
མ་སོགས་དང་འདྲ་བར་ཐ་སྙད་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང་། འཆི་འཕོ་བྱེད་པ་པོ་
དང་། འཆི་འཕོ་བྱེད་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་། འདི་ནས་
ཤེས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཆོ། དེ་ལྟའི་ལུས་སེམས་འདི་དང་བཅས་
བཞིན་དུ་སྐྱེ་མར་འགྲོ་བ་ནི་མིན་ལ། ལུས་སེམས་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་
པའི་བདག་ཞིག་ཀྱང་དེར་འགྲོ་བ་མེད་མོད། དེ་ལྟ་ནའང་ཐ་སྙད་དུ་འཆི་འཕོ་
འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་རྒྱས་ཅམ་བདག་གིས་མདོའི་དགོངས་
པ་བཞིན་གཞན་དུ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །གཞན་ཡང་། ས་རྩོམ་ཤིང་སོགས་ལས་ཁང་
བ་བྱའོ་ཞེས་པ་བརྗོད་པའི་ཆོ། ཁང་བ་དེ་ཉིད་ས་རྩོམ་ཤིང་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་
པ་དང་ཡ་གྲུལ་གང་ཡང་མིན་ཞིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནའང་མེད་མོད། རྒྱུན་
ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁང་བ་བྱུང་བའི་ཆོ། ཁང་བ་དེ་
སྐྱེ་བ་གཞི་དེ་ཉིད་དང་དེ་དག་གི་ནང་དང་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཞིག་ཀྱང་འོང་བ་
མིན་ལ། ཞིག་པའི་ཆོ་གང་དུའང་མི་འགྲོའོ། །འོན་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་མེད་
པ་མིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། རྒྱ་སྐྱུན་ལས་སྒྲུལ་བུ་བྱའོ་སྒྲུལ་པའི་ཆོ། བྱ་རྒྱའི་
སྒྲུལ་བུ་དེ་དེ་ལྟ་རྒྱ་སྐྱུན་དེ་ལ་རི་བོང་གི་རྩ་ལྟར་མེད་ཀྱང་སྐྱེས་འབྱུང་བའི་
དོན་ལ་བསམས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ནའང་དེ་ལས་རི་བོང་གི་རྩ་བུ་མི་རུས་
ཤིང་། སྒྲུལ་བུ་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྒྲུལ་བུ་རྒྱ་སྐྱུན་ལ་ཡོད་ན་ནི། རྒྱེས་

ཟེན་སྒྲར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པར་མ་ཟད། རྒྱ་སྤྱོད་རྣམས་སྤྱོད་གས་ཀྱན་ནས་བསྟུས་
པ་ན། སྤུངས་བྱ་དེ་ཡང་སྤྱོད་གས་དེ་དག་ན་ཡོད་པར་ཐལ་ཞིང་། རྒྱ་སྤྱོད་རེ་རེས་
ཀྱང་སྤུངས་ལུག་རེ་རེ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེའི་སྤྱིར་སྤུངས་བྱ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་འགྲུབ་པས། རང་བཞིན་
གྱིས་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། འཕགས་པ་སྟུགས། སྤུངས་བྱ་རྒྱ་ལས་འགྲུབ་འགྱུར་ཞིང་། །རྒྱ་
ཡང་གཞན་ལས་གྲུབ་གྱུར་ན། །གང་ཞིག་རང་གིས་གྲུབ་མེད་པ། །དེས་
གཞན་སྐྱེད་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་
ཞུ་སྟུག་གཟན་ཤམ་ལ་སོགས་པའི་གོས་གཞན་བྱའོ་སྟུག་པ་ལའང་སྤྱར་གྱི་
རིགས་པ་དེས་རང་ངོས་ནས་སམ་རང་དབང་གིས་མི་སྐྱེད་ཀྱི། གཞན་གྱིས་
དབང་གིས་གྲུབ་པའི་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་གོ་བར་བྱའོ། །མདོར་ན།
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུག་པ་སོགས་མ་འོངས་ན་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་
གྱི་བྱ་བ་འདི་དང་བྱའོ་སྟུག་པའི་ཆོ། ཐོབ་བྱའི་སངས་རྒྱས་དང་འབྱུང་འགྱུར་
གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ད་ལྟ་མེད་ཅིང་སྤྱིས་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལའང་
སྤྱར་གྱི་རིགས་པ་དེས་རྟོག་བཏགས་ཙམ་ཡིན་གྱིས། རང་བཞིན་གྱིས་མི་
སྐྱེ་བར་གཏན་ལ་དབབ་ལ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་མཐའ་གཞན་གྱི་འགོག་ཚུལ་ནི། སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་འགག་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་

ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ན། རང་བཞིན་གྱིས་འགག་པ་
 མི་འཐད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཅེ་ཞེ་ལས། གང་ཆེ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྐྱེ་
 བ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་བ། །དེ་ཆེ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འགག་པ་
 འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ལས་ཉོན་ལྟ་བུ་རྒྱན་
 ཆད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། །རང་གི་རྒྱ་ལས་ཉོན་ལྟ་བུ་
 གནས་པའི་མཐུ་བད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར། རྒྱན་རིང་དུ་གནས་པའི་རྟག་པ་
 ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་
 པའི་སྤྱིར། ལྷས་བྱེན་འོང་བ་དང་འགྲོ་བ་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་དེ། རང་རྒྱ་ལྷས་བྱེན་འོང་བ་དང་འགྲོ་བའི་ཚུམ་པ་སྒྲིན་དུ་བཏང་བ་ལས་
 བྱུང་བའི་སྤྱིར་ཏེ། ལྷས་བྱེན་མེད་པར་དེ་འོང་བ་རང་འགྲོ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །
 ཚུར་འོང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྟག་པས་བཏགས་ཅམ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བྱོད་རང་སྤྱོད་པས་ལ་སྒྲིན་ནས་འོང་བ་ཡིན་ཀྱང་། གཞན་ལ་
 སྒྲིན་ནས་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། སར་རི་དང་ཚུར་རི་བཞིན།
 གཞན་ཡང་། ལྷས་བྱེན་བསྐྱད་པའི་ཆེ་འགྲོ་ཞིང་འོང་བ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་
 བ་ལྷས་བྱེན་དུས་རྟག་ཏུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། མིན་ན་ལྷས་བྱེན་ལས་
 རོ་མོ་ཐ་དད་པའི་དེའི་བསྐྱད་པ་དང་འགྲོ་ཞིང་འོང་བ་དེ་གང་ཡིན། དེ་ལྟ་ནའང་
 ལྷས་བྱེན་བསྐྱད་པ་བཏང་ནས་འགྲོ་འོང་བྱེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་དེའི་

འགྲོ་འོང་གནས་གསུམ་སྟོ་བྱར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པོ། །
ལྷས་བྱིན་གྱིས་འགྲོ་འོང་གནས་གསུམ་བྱེད་ཀྱང་དེའི་འགྲོ་འོང་གནས་པ་ནི་
དེ་མིན་ལ། ལྷས་བྱིན་ལས་དོན་གཞན་པའི་དེའི་འགྲོ་འོང་གནས་གསུམ་ཡང་
མེད་དོ། །དེར་མ་ཟད། ལྷས་བྱིན་དེ་ལམ་དུ་རང་གི་རྒྱུ་བས་འགྲོ་ཡང་། འགྲོ་
ཞེས་པའི་བྱ་བ་དེ་ལྷས་བྱིན་དང་དེའི་རྒྱུ་བ་དང་ལམ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་
མིན་ལ། དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་པའི་དེའི་འགྲོ་བ་ཞིག་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་
བཞིན་དུ་འོང་བ་སོགས་ལའང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། ལྷ་བ་པོ་དང་ལྷ་བ་དང་སྐྱ་བ་པོ་དང་སྐྱ་བ་དང་ཉན་པ་པོ་
དང་ཉན་པ་སོགས་ལའང་སྐྱར་གྱིས་རིགས་འགྲོས་སྐྱར་ནས་རང་བཞིན་
མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱའོ། །བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཅིག་ཏུ་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཁྱོད་རང་གིས་མཆུ་ཞབས་སོགས་ཆ་དུ་མ་ཆོགས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྤྱིར། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་དུ་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་དེ། ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་དེ་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
ཏེ། ཁྱོད་གཅིག་ཅིག་ཤོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་དད་དུ་བཞག་གི། །རང་གི་ངོས་
ནས་ཐ་དད་མིན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ། རང་ངོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན་ན། ཀ་བྱམ་
གཉིས་སོ་སོ་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིང་ན་
གཅིག་ཡིན་པའང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན། ཀ་བ་དེ་བྱམ་པ་དང་ཐ་དད་

ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་ཀ་བ་དེ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། གཅིག་དང་ཐ་དད་
གཉིས་ཀའང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
ངེས་སོ། །གཞན་ཡང་། རང་ཉིད་མི་གཞན་དང་ཐ་དད་ཀྱི་གཞན་ཡིན་པ་དེ་
ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
ཏེ། རང་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱོད་མི་གཞན་དང་ཐ་དད་ཀྱི་གཞན་ཞེས་པ་དེ་རྟོག་
པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་གཞན་དུ་འཛོག་པ་དེ་ལྷ་བོ་ལ་སྟོས་ནས་
བཞག་གི། །ལྷ་བོ་མེད་པའི་རང་གཅིག་ཕུ་ལ་གཞན་ཞེས་མི་བྱ་བར་བདག་
ཉིད་ཅེས་བཟོད་རིགས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཅུ་ཤེ་ལས། གཞན་ནི་གཞན་ལ་བརྟེན་
ཏེ་གཞན། གཞན་མེད་པར་ནི་གཞན་མི་འགྱུར། །གལ་ཏེ་གཞན་ནི་གཞན་
ལས་གཞན། །དེ་ཆེ་གཞན་མེད་པར་གཞན་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
རོ། །གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་དང་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་
བུ་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་དང་། རྟག་མི་རྟག་
དང་། ས་སྒྲུག་གཉིས་ལྟ་བུ་དོན་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
པའི་ཚུ་ལ་ཡང་སྤར་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་སྤྱི་འགག་སོགས་བརྒྱད་
ལ་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་གྱི། རིགས་པ་གཞན་
གཙོ་བོར་བཤད་པ་མིན་པས། དེ་དག་ཀྱང་གཞན་ནས་ཤེས་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལས་ལ་རྟག་ཆད་སྤོང་ཚུ་ལ་འཆད་པ་ལ་གསུམ། ལས་ངོས་

བཟུང་བ་དང་། གསོག་ཚུལ། དེའི་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་འབྱེན་པའི་འཐད་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས། དྲང་སྲོང་
མཆོག་གིས་ལས་རྣམས་ནི། །སེམས་པ་དང་ནི་བསམས་པར་གསུངས། །
ལས་དེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་ནི། །རྣམ་པ་དུ་མར་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས། །དེ་ལ་ལས་
གང་སེམས་པ་ཞེས། །གསུངས་པ་དེ་ནི་ཡིད་གྱིར་འདོད། །བསམ་པའི་ལས་
ནི་གང་གསུངས་པ། །དེ་ནི་ལུས་དང་དག་གིར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར། སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་སེམས་པའི་
ལས་ནི། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་སྟེ།
དེ་ནི་ཡིད་གྱི་ལས་ཡིན་ལ། བསམ་པའི་ལས་ནི། སེམས་པའི་ལས་དེས་ཀྱན་
ནས་བསྒྲངས་ཏེ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལུས་དག་གི་ལས་སོ། །
གཞན་ཡང་། ལས་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་གསུམ་ཡོད་ཅིང་།
དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་སོ་སོར་
འབྱེན་ལ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་འབྱེན་པར་མི་རུས་སོ། །

གཉིས་པ་ལས་གསོག་ཚུལ་ནི་བསྟུ་ན་གསུམ་སྟེ། གཙོ་བོར་ཆེ་འདིར་
ཆོར་བ་བདེ་བ་ཙམ་གྱིས་ཆེད་དུ་དམིགས་ན་ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་གསོག་པ་
ལྷགས་ཆེ་ལ། བྱི་མའི་བདེ་བ་ལ་གཙོ་བོར་དམིགས་ན་ནི་དགེ་བའི་ལས་
གསོག་ཅིང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་གང་རུང་ལ་གཙོ་

བོར་དམིགས་ན་ནི་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསོག་གོ། །དེའི་རིགས་པས་སྲིད་པ་
མཐའ་དག་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་སྒོ་ནས་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ན་ནི་ཐར་བ་
འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་འབྱེན་པ་དང་། དེའི་
འཐད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། སྒྱིར་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྤྲིན་ཇི་ལྟར་འབྱེན་པ་ནི།
མདོ་ལས། ལས་ཀྱིས་འཁོར་བར་སྤྱི་གང་དང་། །ཉི་བ་གང་དང་གོམས་པ་
དང་། །སྒྲོན་བྱས་གང་ཡིན་དེ་དག་ལས། །སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་རྣམ་སྤྲིན་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལས་འགའ་ཞིག་བསགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་
ལོན་ཡང་འབྲས་བུ་འབྱེན་པ་ནི། མདོ་ལས། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་རྣམས་
ནི། །བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་ཡང་ཆུད་མི་བ། །ཆོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབས་པ་ན། །
འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་སྤྲིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལས་དེ་དག་
ཀྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱས་ཤིང་། སེམས་དང་ལས་འབྲེལ་བའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྣ་ཆོགས་ཞིག་སྦྱེད་པར་བྱེད་དེ།
དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་
འཇིག་རྟེན་དང་། །སྒྲོན་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཆོགས་འགོད། །འགྲོ་བ་མ་
ལུས་ལས་ལས་སྦྱེས་པར་གསུངས། །སེམས་སྤངས་ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་
མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚེད་པ་འགོད་པ་དང་། དེ་སྒྲིང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ནི། མགོན་པོས་རྩ་ལེ་ལས། གལ་ཏེ་སློན་པའི་དུས་བར་དུ། །གནས་ན་ལས་
དེ་རྟག་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་འགགས་ན་འགགས་གྱུར་བས། །འབྲས་བུ་རི་
ལྟར་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་ལས་དང་
འབྲས་བུ་རི་བར་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་ཆོད་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་
འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ནི་རང་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོད་མོད། དེ་ལྟ་ནའང་ལས་
དེ་རང་གི་རྣམ་སློན་གྱི་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་འབྱེན་པའི་བར་དུ་མི་འཇིག་པར་
གནས་ན་ནི་རྟག་པར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་ལ། ལས་དེ་རང་བྱས་པའི་སྐྱད་
ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་ནས་མེད་པར་འགྲོ་ན་ནི། སྤྱིས་མེད་བཞིན་དུ་ལས་དེ་
ལས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་རྣམ་སློན་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་རི་
ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་དོགས་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་དེ་སྒྲིང་བ་ལ་གཉིས། ལས་ལ་རྟག་ཆད་སྒྲིང་ཚུལ་དང་། དེ་
ལས་གཞན་པའི་རྟག་ཆད་སྒྲིང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་
དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དཔེ་དོན་གཉིས་ལས་དཔེ་ནི། རྩ་ལེ་
ལས། ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་རྒྱན་གང་ཡིན། །ས་བོན་ལས་ནི་མངོན་པར་འབྱུང་། །
དེ་ལས་འབྲས་བུ་ས་བོན་ནི། །མེད་ན་དེ་ཡང་འབྱུང་མི་འགྱུར། །གང་སྤྱིར་ས་
བོན་ལས་རྒྱན་དང་། །རྒྱན་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །ས་བོན་

འབྲས་བུའི་སྒོན་འགོ་བ། །དེ་སྤྱིར་རྟག་མིན་ཆད་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་
ནས། དེ་དོན་ལ་སྒྲུར་བ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ནི་གང་ཡིན་པ།
སེམས་ལས་མངོན་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར། །དེ་ལས་འབྲས་བུ་སེམས་ལྟ་
ཞིག །མེད་ན་དེ་ཡང་འབྱུང་མི་འགྱུར། །གང་སྤྱིར་སེམས་ལས་རྒྱུན་དང་ནི།
རྒྱུན་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །ལས་ནི་འབྲས་བུའི་སྒོན་འགོ་བ། །
དེ་སྤྱིར་རྟག་མིན་ཆད་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩ་ལྷན་བློན་གཤེར་
སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པའི་ས་བོན་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་མེ་ཏོག་
སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར། ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པའི་སེམས་དང་དེའི་རྒྱུན་སྤྱི་མ་
ལས་སྤྱི་མ་འབྱུང་ཞིང་། །དེ་ལས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཡང་།
དེའི་ཆེ་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀའང་སྤྱི་མ་མི་འཇིག་པར་མི་གནས་པས་རྟག་པ་
མིན་ལ། སྤྱི་མ་རྒྱུན་ཆད་ནས་སྤྱི་མ་འབྱུང་བ་ནི་མིན་པས་ཆད་པར་ཐལ་བའི་
སྒོན་ཡང་མེད་ དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་སྤྱེ་གཞན་གྱི་ལན། ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། ལས་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་དེ་འགགས་ནས་འགོ་བ་
ཡིན་ཡང་། ལས་འགག་ཁ་མའི་དུས་སུ་ལས་དེས་མ་འོངས་པ་ནས་འབྲས་བུ་
འབྱེན་པའི་རུས་པ་འཛོག་པ་ཡིན་ལ། རུས་པ་དེ་གང་ལ་འཛོག་པའི་གཞི་ལ་
ནི། འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་འགའ་ཞིག་བུ་ལོན་གྱི་དཔང་རྒྱ་དང་

འདྲ་བ་ལས་ཀྱི་ཆུད་མི་བླ་བ་ཞེས་པ་ཞིག་ལ་འདོད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་ལས་ཀྱི་
ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ལ་འདོད་དེ། ཆུད་མི་བླ་བ་དང་ཐོབ་པ་དེ་ནི་ལས་
གཉིས་ལས་དོན་གཞན་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་སུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་
ནི། །ཁ་ཆེ་བ་དང་མདོ་སྡེ་བ་རང་ཆུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
རྒྱན་ལ་འདོད་ཅིང་། སེམས་ཅམ་པས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་ལས་ཀྱི་
བག་ཆགས་བསྒྲོ་གཞིར་འདོད་དོ། །དེ་དག་གི་ལྟར་ན་སྤར་བྱས་པའི་ལས་
སྤྱིས་ཞིག་ནས་མེད་ཀྱང་། ཆུད་མི་བླ་བ་དང་ཐོབ་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་
དང་ཀུན་གཞི་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་སྤར་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེའི་བག་ཆགས་བཞག་པའི་
རྒྱུ་གྱིས་སྤྱིས་དུས་ལ་བབ་པ་ན། སྤོན་གྱི་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་འབྱེན་པ་ནི་
མི་འགལ་བར་འདོད་དེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ལས་དང་དེའི་སྐྱེ་འགག་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལན་ནི། རྩ་བས་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།
གང་སྤྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །དེ་སྤྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་
རུས་སྤྱིར། །ལ་ལར་ལས་འགགས་ལུན་རིང་ལོན་ལས་ཀྱང་། །འབྲས་བུ་ཡང་
དག་འབྱུང་བར་རིག་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤར་བྱས་པའི་ལས་
འགགས་ནས་རིང་དུ་སོང་ཡང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་ནི་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ལས་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ན་ནི་དེ་འགགས་པ་དངོས་པོར་མི་

འཐད་ཀྱང་། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགགས་
 ལ། དེ་ལྟ་ནའང་ལས་འགགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། ལས་
 འགགས་པ་དང་དེ་འགགས་པའི་འགགས་པ་སོགས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དེ་དག་ལས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་མ་ཟད། ཡུང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་
 བཏགས་པའི་ང་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་ནི་སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་ལ། དེ་ཉིད་ལས་
 ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་བཞིར་འདོད་པས་ཀྱང་། ལས་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་
 ཆེས་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏྲག་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་མེད་དོ། །ལས་སོགས་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་རྒྱ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་འབྲས་བུ་སྤྱི་བའི་
 དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། བྱད་བཞིན་དང་མེ་ལོང་དང་སྒྲང་བ་ཆོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
 ལས་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས།
 དངོས་པོ་སྟོང་བ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ། །ཆོགས་ལ་སྟོས་རྣམས་མ་
 གྲགས་པ་ཡང་མིན། །རི་ལྟར་དེར་ནི་གཟུགས་བརྟན་སོགས་སྟོང་ལས། །
 ཞེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྤྱི་འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ན་
 ཡང་། །སྟོང་ཉིད་དག་ལས་རབ་ཏུ་སྤྱི་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་བརྟན་སོགས་ལའང་སྤྱར་བར་བྱའོ། །སྤྱར་གྱི་ལས་འགགས་
 ཀྱང་དེ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་དུ་བྱད་
 མེད་མཛེས་མ་ཞིག་དང་ཅེ་བར་མིས་ནས་གཉིད་སད་པའི་ཆེ་མི་ལམ་གྱི་

བྱད་མེད་འགགས་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། མི་ལམ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དག་མཐོང་ནས་ནི། །
སད་ཀྱང་སྒྲན་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་འགགས་ཤིང་རང་
བཞིན་ཡོད་མིན་པའི། །ལས་ལས་ཀྱང་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་ཡང་རྣམ་
སྒྲིན་བྱང་ཟེན་ཐུག་མེད་དུ་ཡང་ཡང་འབྱེན་པ་ཡང་མིན་ལ། ལས་གཉིས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་འཆོལ་བར་དག་ཏུ་འབྱེན་པའང་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཞི་གང་དུ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྒྲ་ཤད་
འཇག་པ་ལྟར་སྒྲུང་གི། །རི་བོང་རྩ་སོགས་མི་སྒྲུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
འཇུག་པ་ལས། རི་ལྟར་ཡུལ་ནི་ཡོད་ཉིད་མིན་མཚུངས་ཀྱང་། །རབ་རིབ་ཅན་
ཀྱིས་སྒྲ་ཤད་རྣམ་པར་ནི། །མཐོང་གི་དངོས་གཞན་རྣམ་པར་མ་ཡིན་ལྟར། །
དེ་བཞིན་སྒྲིན་ལས་སྒྲར་སྒྲིན་མིན་ཤེས་ཀྱིས། །དེ་ཕྱིར་རྣམ་སྒྲིན་མི་དག་
ནག་པོའི་ལས། །རྣམ་སྒྲིན་དག་ཉིད་དག་ལས་ཡིན་མཐོང་ཞིང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། དག་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་མི་འཆོལ་བ་ནི་གོ་ནས་
སོགས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་མ་ནོར་བར་འབྱུང་བས་ཀྱང་
འགྱུར་པོ། །ལས་འགགས་པའང་ཞིག་པ་ལས་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་

འབྲུང་བར་མ་ཟད། ས་བོན་འགགས་ནས་སྒྲུ་གུ་འབྲུང་བ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་འགགས་ཀྱང་། དེ་ལས་འབྲས་བྱ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་འབྲུང་
 བའང་ཡིན་ཏེ། སྤྱད་པ་ལས། ས་བོན་ལས་ནི་སྒྲུ་གུ་མེ་ཏོག་འབྲས་བྱ་འབྲུང་།
 དེ་ཡང་འགགས་ལ་ཤིང་ཡང་མེད་པ་དེ་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་དང་པོའི་སེམས་
 ཀྱང་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡང་འགགས་ལ་བྱང་ཆུབ་མེད་པ་དེ་མ་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་ཆད་སྤོང་ཚུལ་སྒྲར་རྒྱ་
 ཆར་རོལ་པའི་ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལུང་དེའི་དོན་རྩ་ཤེ་ལས་
 ཀྱང་། གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གང་འབྲུང་བ། །དེ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་ལས་
 གཞན་པའང་མ་ཡིན་པ། །དེ་སྤྱིར་རྟག་མིན་ཆད་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་། སྤྱིར་འབྲས་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པའི་
 ཆེ་དེའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྫོགས་པར་འགགས་དགོས་པས་རྒྱ་རྟག་པར་
 གནས་པའི་སྒྲོན་མེད་ལ། འབྲས་བྱ་དེ་རང་གི་རྒྱའི་རྒྱན་ཡིན་པས་རྒྱ་དེ་རྒྱན་
 ཆད་པ་ཡང་མིན་པའི་སྤྱིར་རྟག་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འབྲས་བྱ་དེ་སྐྱེ་
 བ་ལ་མངོན་དུ་སྐྱོགས་པ་དང་དེའི་རྒྱ་འགགས་པ་ལ་མངོན་དུ་སྐྱོགས་པ་དུས་
 མཉམ་ཞིང་། འབྲས་བྱ་དེ་རྫོགས་པར་སྐྱེས་ཟིན་པ་དང་དེའི་རྒྱ་རྫོགས་པར་
 འགགས་ཟིན་པ་གཉིས་ཀྱང་དུས་མཉམ་མོ། །འབྲས་བྱ་རྣམས་རང་གི་རྒྱའི་

དུས་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་པ་ལས་དེའི་དུས་སྐྱེ་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ཏེ།
དཔེར་ན་འོ་མ་ལ་དང་ཐོག་མར་དངོས་སྐྱེ་མེད་ཀྱང་ཕྱིས་སྐྱེན་དང་འཕྲད་ན་
གསར་དུ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལས་ལ་ཏྲག་ཆད་སྒྲིང་ཚུལ་གོང་དུ་
བརྗོད་པ་ལྟར་ཡིན་ན། འོ་ན། ལས་གསོག་པའི་དུས་ཀྱི་ང་དེ་ནམ་སྒྲིན་སྒྲོང་བ་
པོའི་དུས་ཀྱི་ང་དེ་ཡིན་ནམ། མིན། ཡིན་ན་ནི་སྤར་གྱི་ལས་གསོག་པ་པོའི་ང་
དེ་ཏྲག་པར་འབྱུར་ལ། མིན་ན། ལས་བྱེད་པ་པོས་ནམ་སྒྲིན་མ་སྒྲོང་ཞིང་།
ནམ་སྒྲིན་སྒྲོང་བ་པོས་ལས་མ་བྱས་པར་འབྱུར་བས། ལས་མ་བྱས་པ་དང་
འཕྲད་པ་དང་བྱས་པ་ཆུད་བ་བར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ལས་གསོག་
པའི་དུས་ཀྱི་ང་དེས་ནམ་སྒྲིན་སྒྲོང་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ལས་གསོག་དུས་ཀྱི་ང་
དང་ནམ་སྒྲིན་སྒྲོང་དུས་ཀྱི་ང་གཉིས་ཀ་ནི་སྤྱིར་རང་གི་ང་དེའི་ཆ་ཤས་ཡིན་
བས། རང་གི་ང་སྤྱི་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱས་པ་དེ། རང་གི་ངས་བྱས་པར་
འཛོག་ཀུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རང་གི་ང་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཡོད་
པའི་ང་སྤྱི་ཅམ་ནི་རང་གི་ཆེ་སྤྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་ལ། བྱེ་བྲག་པ་ནི་ཆེ་རེ་
རེའི་ང་དང་། ཆེ་སྤྱི་སྤྱི་བར་གསུམ་གྱི་ང་ནམས་དང་། ལོ་དང་ལྷ་བ་ཞག་
སྤོ་སྤོ་ཕྱི་ཕྱི་ང་ནམས་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་ནི་ཆེ་སྤྱི་ཀུན་ལ་མ་བྱུང་བོ།
དེས་ན་རང་གི་ང་སྤྱི་མས་ལས་བསགས་ནས་ང་སྤྱི་མས་སྒྲོང་ཡང་། རང་
གིས་ངས་སྒྲོང་བར་བཞག་ཆོག་པའི་སྤྱིར་ལས་མ་བྱས་པ་དང་འཕྲད་པ་དང་

བྱས་པ་ཚུད་བ་བའི་སྒྲིན་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ང་སྒྲིན་གྱི་ཆེ་འདི་དང་འདིར་
 གྱུར་ཏོ་ཞེས་དྲན་པའང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། སྒྲིན་པས་ང་སྒྲིན་བཟོད་པ་
 སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དང་སྒྲིང་དུ་གྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རྩི་ལྟར་ཞེ་ན།
 སྒྲིན་མེད་དེ། དེས་ནི་གཉིས་ཀ་ཐུགས་ཚུད་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི།
 སྒྲིན་པ་རང་ཉིད་དེ་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་
 གཅིག་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་
 གཅིག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་ཡང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་མ་བྱུང་དང་། ཆན་གཞོན་དང་། སྒྲེ་བ་སྒྲེ་ཕྱི་རྣམས་དང་།
 འགྲོ་བ་རིགས་དུག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་
 རོ། །གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། ཅ་ཞེ་ལས། སྒྲིན་ཆེ་རྣམས་
 སུ་གང་བྱུང་བ། །དེ་ཉིད་འདི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་སྒྲིང་དེ་དེ་ཕྱི་དྲི་ང་ཡིན་པ་ལ་སྒྲིན་མེད་སྟུམ་ན། ཡོད་དེ། དེ་ལྟར། ཆན་
 གཞོན་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་བར་མ་བཟད་སྒྲིང་ཕྱི་དྲི་གཞི་འཐུན་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉིན་ཞག་སྒྲེ་ཕྱི། ལྷ་བ་སྒྲེ་ཕྱི། ལོ་སྒྲེ་ཕྱི་གཞི་འཐུན་ཡོད་
 པ་སོགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལོ་སྒྲེ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་གཞི་འཐུན་
 ནི་མེད་དེ། ལོ་སྒྲེ་མ་སྒྲེས་པའི་ཆེ་ལོ་སྒྲེ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོ་སྒྲེ་མའི་འགོ་
 བཅུགས་པའི་ཆེ་ལོ་སྒྲེ་མ་རྫོགས་ནས་ཞིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོ་སྒྲིན་མའི་

གདགས་གཞི་ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་རྫོགས་པས་ལོ་དེ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྗེའི་རྩ་ཤིའི་རྣམ་པ་འད་ལས། དེའི་ཕྱིར་ལོ་རྫོགས་པ་ལ་ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་
རྫོགས་དགོས་ཤིང་། དེའི་འོག་དུ་ལོ་དེ་མི་གནས་པས་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
རང་གྲུབ་པའི་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་བ་དང་ཞག་དུས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྐར་
བར་བྱའོ། །རིགས་པ་དེ་དག་གིས་སྤྱོད་དུས་ཀྱི་མི་དེ་ཕྱི་དོའི་དུས་ཀྱི་མི་
མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་དུས་དེ་ཕྱི་དོའི་དུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དུས་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་མི་དེ་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་འགྱུར་ན་ནི།
མི་དེ་ཉག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གོང་དུ་བརྗོད་པ་དེ་དག་རྗེ་ལྷ་མའི་
བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱིམ་ལས་རྗེས། ལྷས་བྱིན་གྱིས་དུས་
སྤྱོད་པའི་བདག་སོ་སོར་མ་སྤྱེ་བར་ངའོ་སྟུང་དུ་འཇོག་པའི་དམིགས་པའི་
གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་བདག་ཙམ་ཡིན་
ལ། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་སྒྲངས་དུས་ཀྱི་འགྲོ་བ་སོ་སོ་བའི་བདག་རྣམས་
ནི་སྤྱོད་པའི་བྱེ་བྲག་རེ་རེའོ། །ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྤྱེ་བ་སོ་སོར་སྤྱེ་བའི་བདག་ལ་
ངའོ་སྟུང་དུ་གཟུང་བའི་བདག་ནི་ཆེ་རེ་རེའི་བདག་སྟོགས་རེ་བ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་དང་། ཆེ་འདིའི་ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྟོན་གྱི་སྤྱེ་བ་བྲན་པ་ན། ང་སྤྱར་དེ་དང་
དེར་སྤྱེས་འདུག་སྟུང་དུ་བྲན་པ་ཡིན་གྱི། ཆེ་འདིའི་དུས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་

བྱས་ནས་སྤང་དེ་དང་དེར་སྐྱེས་འདུག་སྟུང་དུ་མི་བློན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་
 ཆེ་འདིའི་ལྷ་ས་བྱིན་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྟུང་པ་སྐྱེ་བའི་དམིགས་
 བར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཆེ་རབས་སྤྲ་མ་རྣམས་སུ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བློན་
 པ་མི་འགལ་ལ། ཆེ་འདིའི་ལྷ་བྱིན་ཆེ་སྤྲ་མར་ཡོད་ན་ཏྲག་པར་འགྱུར་བ་དང་
 མི་འདྲའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པའི་གང་ཟག་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་། ཆེ་འདིའི་དུས་
 ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཕྱི་མར་མི་འགོ་ཡང་། ངའོ་སྟུང་པའི་དམིགས་པ་ང་ཅཱ་
 ཞིག་དེར་ཡང་རྩེས་སུ་འགོ་བས། རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་སྐྱག་བསྐྱེལ་
 གྱིས་དོགས་ནས་དེའི་རྒྱ་མི་དགོ་བ་སྤོང་བ་དང་། བདེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
 འདིར་དགོ་བ་ལ་བཙོན་པ་ཡང་འཐད་དེ། དཔེར་ན་དེ་རིང་གི་དུས་ཀྱི་མི་འདི་
 སང་གི་དུས་སུ་མེད་ཀྱང་སང་བཀའ་སྒྲོམ་གྱི་སྐྱག་བསྐྱེལ་བྱུང་གིས་དོགས་
 ནས་དེ་རིང་ནས་བཟའ་བརྟུང་སོག་པ་དང་། ཀླས་པའི་ཆེ་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་
 དོགས་ནས་གཞོན་དུས་ནོར་སོག་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡུལ་
 དུས་འདིའི་བདག་ཅེས་སོ་སོར་མི་འབྲེད་པར་སྐྱིར་བདག་བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་
 དང་སྐྱག་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་ནས་བྱེད་ལ། བདག་ཅཱ་ཡང་དུས་དེ་
 དག་ཏུ་རྩེས་སུ་འགོ་བས་ངེས་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་བ་ཡང་མིན་ནོ། །དེས་ན་ངའོ་
 སྟུང་དུ་ཐ་སྐྱད་འདོགས་མཁན་གྱི་མིང་དང་ཐ་སྐྱད་བཏགས་པའི་བདག་ཉིད་
 ཁྱབ་མཉམ་དུ་མི་བཟུང་བར་མི་དེ་བདག་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་ཡིན་པར་ཤེས་

པར་གྱིས་ཤིག །འདི་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་དུ་ལས་དཀར་ནག་གི་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱག་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་ལ་བྱུང་ཆེ་བར་སྒྲུང་བས་སྟོགས་ཅམ་བཟོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ལས་འབྲས་སྤྱི་དང་ཆེ་སྒྲིའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་ཚྡངས་བཞིན་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཚྡངས་བཞིན་དུ་དེའི་རྣམ་གཞག་གྲང་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་ངོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་ང་སྤྱི་ཅམ་དེ་སྒྲིའི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་ན། དེ་རྟག་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མི་དང་མི་རྟག་པ་སྤྱི་ཅམ་ཞིག་དུས་ཀུན་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་དེ་རྟག་པ་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤའ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། འཕྲོས་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་རྣམས་ནི། ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ཡང་དུས་གསུམ་དུ་འཛོག་ཅིང་། ལྷ་གྲུའི་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཀའི་དུས་སྤྱིའང་ལྷ་གྲུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། དེ་ཡང་བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ནི། ལྷ་གྲུ་མ་འོངས་པ་ན་ད་ལྟར་བ་དང་ད་ལྟར་བ་ནས། འདས་པར་འདུག་པ་ན་མ་འོངས་དང་ད་ལྟར་བའི་ངོ་བོ་འདོར་གྱི། དེའི་དུས་ཀྱི་རྗེས་མི་འདོར་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་གྱི་སྟོད་བཅོམ་ནས་རྒྱན་བྱེད་པ་དང་འོ་མ་ཞོར་འགྱུར་བ་ན་དབྱིབས་དང་རོ་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི། ཁ་དོག་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འདོད། དབྱངས་སྟོགས་ནི། དུས་རེ་རེ་ཡང་དུས་གསུམ་ཀའི་མཆན་

ཉིད་དང་ལྷན་མོད་ཀྱང་གང་ཤས་ཆེ་བ་དེའི་སྒོ་ནས་དུས་གསུམ་པོ་གང་རུང་
 དུ་འཛོག་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱུས་པ་གཅིག་བྱད་མེད་གཅིག་ལ་ཆགས་པ་ཤས་
 ཆེ་བར་གྱུར་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཆགས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་བྱད་མེད་གཞན་ལ་ཆགས་
 པ་དང་བུལ་བ་མིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད། དབྱིག་བཤེས་ནི། ལྷ་གྲུ་ལྟ་བུའི་
 དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་མ་འོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སོ་སོར་
 ཕྱིན་པ་ན་དེར་འཛོག་སྟེ། དཔེར་ན། རིལ་ལུ་གཅིག་ཉིད་གཅིག་དང་བརྒྱ་དང་
 ལྷོང་གི་ཤོད་མིག་ཏུ་བཞག་ན་གཅིག་དང་བརྒྱ་དང་ལྷོང་གི་ཐ་སྙད་བྲེད་པ་
 བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད། སངས་རྒྱས་ལྟ་ནི། གཞི་ལ་ལྷོས་ནས་གཞན་དུ་འཛོག་
 སྟེ། དཔེར་ན། བྱད་མེད་གཅིག་ཉིད་རང་གི་མ་ལ་ལྷོས་ནས་བྱ་མོ་དང་རང་གི་
 བྱ་མོ་ལ་ལྷོས་ནས་མར་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་ལ།
 སེམས་ཅམ་ལ། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། སྤྱིར་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བའི་
 རྒྱ་ཡོད་ཅིང་ད་ལྟ་དངོས་པོ་དེར་མ་སྐྱེས་པ་དེ། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟ་སྐྱེས་
 ཟེན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་སྤྱར་ཞིག་པ་དེ་འདས་པ་དང་། རྒྱུས་ལ་མ་འགགས་
 པ་དེ། ད་ལྟར་བར་འདོད་ཅིང་། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་གང་རུང་ཡིན་ན།
 དངོས་མེད་ཡིན་པས་བྲུབ་ཅེས་ཁས་ལེན་པར་ཡང་མཚུངས་ཞེས་སྟོང་ཐུན་
 ལས་བཤད། འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་དེའི་དུས་སུ་འདས་མ་འོངས་གང་རུང་ཡིན་
 ན། དངོས་མེད་ཡིན་པར་བྲུབ་ཅེས་མི་བཞེད་དེ། ལྷ་གྲུའི་རྒྱ་དེ་ལྷ་གྲུའི་དུས་

སྤྱ་འདས་པ་དང་། སྤྱ་གྲུའི་འབྲས་བུ་དེ་སྤྱ་གྲུའི་དུས་སྤྱ་མ་འོངས་པར་འདོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱ་གྲུའི་འདས་མ་འོངས་གང་རུང་ཡིན་ན། སྤྱ་གྲུའི་དུས་སྤྱ་
འདས་མ་འོངས་གང་རུང་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། སྤྱ་གྲུ་ཞིག་པའི་ཆ་དེ་སྤྱ་གྲུའི་
འདས་པ་ཡིན་ཡང་། སྤྱ་གྲུའི་དུས་སྤྱ་འདས་པ་མིན་ལ། སྤྱ་གྲུར་རེ་ཞིག་མ་
སྐྱེས་ཀྱང་སྤྱ་གྲུར་འགྱུར་རུང་གི་ཆ་དེ། སྤྱ་གྲུའི་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱ་
གྲུའི་དུས་སྤྱ་མ་འོངས་པ་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་འང་སྤྱ་གྲུའི་ཞིག་པ་དེ། སྤྱ་གྲུའི་
འདས་པའི་དུས་ཡིན་མིན་དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། དུས་ཞེས་པ་ནི་དངོས་པོའི་སྟངས་
ནས་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྒྲུམ་མོ། །མདོ་སེམས་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་
ནི། སྤྱིར་སྤྱ་གྲུའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པ་
ཡིན་ཏེ། ཅ་ཤེད་ཀྱི་ཆེན་ལས། ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་མ་འོངས་པ་
གཉིས་དངོས་མེད་དུ་འདོད་དེ། འདི་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་
མདོ་སྡེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རང་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་གསུམ་གྱིས་སྤྱ་གྲུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་དབང་
གིས། སྤྱ་གྲུ་ཞིག་པའི་འདས་པ་དེ་དངོས་པོ་མིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་
པའི་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་
པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་རུང་ལ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དངོས་པོ་མིན་པར་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡོད་དེ། སྤྱ་

གྲུ་ལྟ་བུ་རང་གི་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མ་བསྐྱད་པ་དངོས་པོ་མིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་གྲུ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཅིག་ཞིག་པ་ན། ལྷ་གྲུའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་དངོས་
 པོ་ཐམས་ཅད་ནི་མེད་ལ། དེ་ལྷ་གྲུ་ལས་གཞན་པའི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་
 དངོས་པོ་གཞན་གང་དུ་ཡང་ལ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་པའོ། །

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་དུས་གསུམ་ནི། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་བཞི་
 བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ནི་ད་ལྟར་བའི་དུས་སུ་མ་ཕྱིན་
 པའོ། །འདས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་འདས་པའོ། །ད་ལྟར་བུང་བ་ནི་སྐྱེས་ལ་མ་
 འགགས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེར་མཆོན་ན། ལྷ་གྲུ་རང་གི་དུས་
 སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ནི་ལྷ་གྲུ་འདས་པའི་དུས་དང་། ཕྱིར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་
 ཡོད་ཀྱང་དགུན་དུས་ལྟ་བུར་རེ་ཞིག་རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་དབང་གིས་ལྷ་གྲུར་
 མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་དེ། ལྷ་གྲུ་མ་འོངས་པའི་དུས་དང་། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་
 ལྷ་གྲུ་རང་ཉིད་ད་ལྟར་བའི་དུས་སོ། །དེས་ན་དེའི་འདས་པའི་དུས་ཡིན་ན།
 དེའི་དུས་སུ་འདས་པ་ཡིན་མི་དགོས་སོ། །འདི་ཙམ་ཞིག་ནི་མདོ་སྡེ་བ་ནས་
 ཐལ་འགྱུར་བའི་བར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁས་ལེན་ཡང་བྱད་པར་ཡོད་དེ། གོང་
 དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་མདོ་སྡེ་བ་སོགས་གསུམ་གྱིས་ནི། ལྷ་གྲུ་ལྟ་བུ་འདས་མ་
 འོངས་གཉིས་དངོས་མེད་དུ་འདོད་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་དེ་གཉིས་དངོས་
 པོར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལྷ་གྲུ་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་

ཞིག་ཟེན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཡང་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པར་འདོད་ཅིང་།
སྤྱ་གུ་ཞིག་པ་དེ་སྐྱེས་ལ་རང་དུས་སུ་མ་འགགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ད་ལྟར་བ་ནི་
མིན་ཏེ། སྤྱིར་དེ་ཞིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་འདས་པའོ། །མ་འོངས་པ་ནི་
སྤྱིར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཡང་རེ་ཞིག་རང་འབྲས་དངོས་པོ་དེར་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ལ་
འཛོག་པས། ད་ལྟར་བ་ནི་མིན་ནོ། །སྤྱ་གུའི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དེ་
བཞིན་དུ་དེའི་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་སོགས་ཞིག་པའི་རིགས་འབྲས་སྤྱི་མ་རྣམས་
ཀྱང་ཞིག་པ་ཡིན་པས་འདས་པ་ཡིན་གྱི། མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གང་
ཡང་མིན་ནོ། །འདིར་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་བ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་ཏེ། སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་ཀྱི་ཞེ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་དངོས་པོ་
ཡིན་ཏེ། མདོ་སྤེལ་སོགས་གྱིས་ནི་ཞིག་པ་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་འཛོག་
པས་དངོས་པོར་མི་འདོད་ཀྱང་། ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་ལ་སྤྱ་གུ་བཏགས་
དོན་མ་བཅའ་བར་ཐ་སྙད་དུ་འཛོག་པ་ལྟར། ཞིག་པ་ཡང་བཏགས་དོན་མ་
བཅའ་བར་ཐ་སྙད་དུ་དངོས་པོར་འཛོག་རྒྱས་པར་བཞེད་པའི་སྤྱིར། དུས་
གསུམ་གྱི་ནང་ནས་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ད་ལྟར་བ་ལ་སྤྱོས་ནས་འཛོག་
དགོས་པས་ད་ལྟར་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི། འདས་མ་འོངས་གཉིས་གཙོ་བོ་མིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ །སྤྱ་གུ་འདས་པ་སྤྱ་

གུའི་སྒྲོན་དུ་བྱུང་བ་དང་། སྒྱ་གུ་མ་འོངས་པ་སྒྱ་གུའི་རྩེས་སྒྱ་བྱུང་བར་འདོད་
 པ་ནི་ཆེར་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་སྒྱ་གུའི་འདས་པ་དང་སྒྱ་
 གུའི་དུས་སྒྱ་འདས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་དང་། སྒྱ་གུའི་མ་འོངས་པ་དང་སྒྱ་
 གུའི་དུས་སྒྱ་མ་འོངས་པའི་བྱུང་བར་མ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 བྱུང་བར་ནི་སྒྲུབ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །དེས་ན་སྒྱ་གུ་འདས་པ་ནི། སྒྱ་གུའི་རྩེས་སྒྱ་
 བྱུང་བ་ཡིན་ལ། སྒྱ་གུ་མ་འོངས་པ་ནི། སྒྱ་གུའི་སྒྲོན་དུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་
 ཅིག ཏྲག་པའི་རིགས་རྣམས་ད་ལྟ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ད་ལྟར་བ་ཡིན་མི་དགོས་
 ཞེས་གསུངས་ཏེ་དབྱུང་བར་བྱ་ཞིང་། རི་བོང་གི་དྲ་དང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ནི།
 མ་འོངས་ཀྱང་མ་འོངས་པ་ནི་མིན་ནོ། །འོ་ན། ཁ་སང་གི་སྒྱ་གུ་ལྟ་བུ་འདས་པ་
 དང་། སང་གི་སྒྱ་གུ་ལྟ་བུ་མ་འོངས་པར་མི་འཛོག་གམ་ཞེ་ན། མི་འཛོག་སྟེ།
 དེ་དག་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ད་ལྟར་བ་ནི་དངོས་པོ་རང་དུས་ལ་
 ལྟོས་ནས་བཅི་དགོས་ཀྱི། དུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་པོའི་བརྗོད་བཞིན་པའི་དེ་
 རིང་གི་དུས་ན་ད་ལྟར་མ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་ད་ལྟར་བ་མ་ཡིན་པར་མི་
 འགྱུར་བའི་བྱིར་དོ། །དེས་ན། ཁ་ཅིག ཁ་སང་དང་ལོ་རྒྱ་སྒྲོན་མ་དང་། དེའི་
 དུས་ཀྱི་མི་རྣམས་འདས་པ་དང་། སང་དང་ལོ་རྒྱ་བྱི་མ་དང་། དེའི་དུས་ཀྱི་མི་
 རྣམས་མ་འོངས་པར་འཛོག་པ་ནི་འབྲུལ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ནི་གཞུང་ཆེ་བ་
 རྣམ་བཤད་པའི་དུས་གསུམ་གྱི་འཛོག་ལུགས་གང་ཡང་མ་ངེས་པར། དུས་

གྱི་ཐ་སྙད་བརྗོད་པ་པོའི་དུས་ཁོ་ན་ལ་ད་ལྟར་བ་དང་། དེའི་དུས་སུ་འདས་པ་
ལ་འདས་པ་དང་། དེའི་དུས་སུ་མ་འོངས་པ་ལ་མ་འོངས་པས་བྱུང་བར་
བཟུང་བའི་སྒྲིན་ཡིན་པའི་སྒྲིར་རོ། །དེས་ན། སྒྲིར་དུས་གསུམ་གྱི་འདོད་
ཚུལ་དང་། བརྗོད་པ་པོ་རང་དུས་ལ་ལྟོས་པའི་དུས་གསུམ་གྱི་བྱུང་བར་
རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཁ་ ཅིག །དེའི་བྱུང་བར་མ་སྐྱེད་པར་བསྐྱེད་པ་དང་
པོའི་མི་རྣམས་ཤེ་བེན་ནས་འདས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བེར་བ་ནི་མི་རིགས་པ་
ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དེ་རྣམས་མི་ཡང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲིར་རོ།
།དེས་ན་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ནི་སྒྲིར་ཤེ་བ་མིན་ཏེ། སྒྲིག་ལྟར་ཡིན་
པའི་སྒྲིར་ཏེ། མི་ཡིན་པའི་སྒྲིར་རོ། །དེར་མ་བཟད། སྒྲིན་གྱི་དུས་སུ་བྱོན་བེན་
འདས་པ་དང་མ་འོངས་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཉན་རང་
རྒྱལ་སྒྲོན་པཎ་བྱུང་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་གང་དག་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་།
རང་གི་ཆེ་སྒྲིའི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ནི་ད་ལྟ་མེད་ཀྱང་སྒྲིར་ཡོད་དོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ལོ་ལྔ་ཞག་དུས་སུ་སྒྲི་རྣམས་ནི་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་མེད་ཀྱང་སྒྲིར་
ཡོད་པ་དང་། སྒྲིར་བྱས་པ་དང་སྒྲིས་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ལས་དགེ་སྒྲིག་
སོགས་ཀྱང་ད་ལྟ་མེད་མོད། སྒྲིར་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཆད་མར་བྱས་ཏེ། ཀུན་རྗེ་བ་
སྐུ་མ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱི། ད་ལྟ་རང་རེའི་ཡིད་དོན་འགྱུར་མེད་ལིང་

ངར་སྒྲུང་བ་ལྟར་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ་ནི་མིན་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས།
འདས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཡེ་མེད་ཡང་མིན་ལ། རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་
བའང་མིན་པ་དང་ལོག་པ་འཕ་བརྟུན་པའི་དོན་ཏེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་གྱི།
ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན་སྒྲོན་བྱུང་བའི་ཆམས་ད་ལྟའི་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་ཟིན་
ཀྱང་། སྦྱིར་འདས་ཟིན་པ་མིན་ལ། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འབྱུར་དེ་དག་ཀྱང་
ད་ལྟའི་དུས་སུ་མ་འོངས་ཀྱང་། སྦྱིར་མ་འོངས་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན། སྦྱུང་བ་
ལས། རྒྱལ་བ་འདས་དང་མ་གྱོན་སྤྱོད་པ་བཅུར་གང་བཞུགས་པ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། བརྗོད་པ་ཐོ་རང་དུས་ལ་ལྟོས་པའི་དུས་གསུམ་གྱི་ཆམ་
གཞག་གེད་ན་ནི། སྒྲོན་གྱི་དུས་དང་། ད་ལྟའི་དུས་དང་། སྦྱི་མའི་དུས་དང་།
དེ་དག་གི་དུས་སུ་གྱོན་པ་དང་། བཞུགས་པ་དང་། འགྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་
ཞེས་བྱས་ན་བདེ་ལོ། །འདས་མ་འོང་གི་དུས་གཉིས་ད་ལྟའི་དུས་སུ་མ་བྱུང་
ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཐུན་པའི་ཆེ་ཅིག་ཅར་དུ་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་
དུས་དང་བྱུང་དུས་མཉམ་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། དེ་རིང་གི་དུས་
སུ་ཁ་སང་བྱས་པ་དེ་མེད་ཀྱང་བྲན་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྒྲོན་གྱི་དུས་སུ་
བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་དེ་ཆམས་ནི། །སྦྱིར་ཡོད་ན། ད་ལྟ་ཁ་ཅིག་གིས་
གཞན་ཞིག་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་ཕ་མ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་དྲིས་པ་ན། དེས་བདག་གི་ཕ་

མ་ཞི་ཟིན་མེད་ཅེས་ལན་འདེབས་ལ་འདི་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ།
དེས་ཆིག་གིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་ཀྱང་བསམ་དོན་ནི་སྒྲར་ཞི་བའི་དུས་བྱུང་ནས་
བརྗོད་པའི་དུས་དེར་མེད་པ་ལ་བསམས་པས་ན་མི་འགལ་བའི་སྒྲིར་ རོ། །དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཆིག་ཟིན་ལྟར་ན། ང་རང་གི་པ་མ་ལས་མ་སྒྲིས་པར་འགྱུར་
ཏེ། དེའི་པ་མ་ཞི་ནས་མེད་པའི་སྒྲིར་རོ། །མ་ཁྱབ་ན། མེད་པ་ལས་བྱ་སྒྲི་བར་
ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་འང་མི་ཞི་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཞི་བའི་མི་ནི་མེད་དེ། མི་ཡིན་ན་
གསོན་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་སྒྲིར་རོ། །

དེས་ན་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རྒྱལ་པོ་སྤང་དར་ཞི་བ་ཡིན་ཟེར་དགོས་
ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རིགས་པའི་གནད་སྤྱོད་མ་མཐུན་པའི་གཏམ་མོ། །
ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་སྒྲི་བ་ལ་ཁོ་པོ་ཅག་གི་རིགས་པའི་ཟད་མཐའ་མེད་ཀྱང་མང་དུ་
དོགས་ནས་མ་སྒྲིས་ཞིང་། ཐ་སྙད་འཛོག་ཚུལ་གཞན་དག་ཀྱང་འདིར་བརྗོད་
པའི་རིགས་འགྲོས་ཀྱིས་ཞེས་པར་བྱ་སྒྲི། དེ་དག་གི་བྱུང་པར་རགས་པ་ལ་
མྱོངས་ན་ནི། སྒྲི་བ་སྒྲི་བྱུང་ལས་འབྲས་སོགས་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་དད་པས་
བྲངས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཅ་མ་ཡིན་གྱི། ཆད་མས་བྲངས་པའི་ཡིད་ཆེས་བརྟན་
པོ་ཐོབ་པ་མིན་པའི་སྒྲིར་རོ། །དེས་ན་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་རྒྱུད་
ལ་བག་ཆགས་བཟང་ཞིང་འཕུག་པོ་ཞིག་འཛོག་པར་འདོད་ན་ནི། ཆད་མས་
དེས་པའི་གོ་བ་བརྟན་པོ་བཅུ་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་

གྱིས་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་སྐྱུ་མ་དང་སྐྱུ་ལ་པ་ལྟར་ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་
བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་འཐད་པའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་
ཏེ། དེ་ལྟར་ཤེས་ཤིང་གྲུས་ན་ནི་པན་ཡོན་ཡོད་པར་མ་ཟད། རང་ལ་སྡོན་གྱི་
བག་ཆགས་བཟང་པོ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། སྐྱད་པ་ལས། གང་ཞིག་
ཆོས་འདི་སྐྱུ་ལ་དང་སྐྱུ་མ་འདྲར་ཐོས་ནས། །སོམ་ཉི་མེད་ཅིང་སྒྲོབ་ལ་བྱེད་
ཞིང་སྦྱོར་བྱེད་པ། །སེམས་ཅན་དེ་ནི་རིང་ནས་ཐེག་ཆེན་ཞུགས་རིགས་བྱ། །
སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཐུག་བྲིག་མང་ལ་ལྷག་བྱས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱེད་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་དགོས་ཏེ། མི་ཤེས་ན་དད་པ་ཡོད་ཀྱང་
རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་ལ། །ཤེས་ན་ནི་མཐར་དེ་
གཉིས་ལས་གྲོལ་ཏེ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་བའི་བྱེད་ཏེ། མགོན་པོ་
སྐུ་སྐྱབ་གྱིས། ཡོད་པས་རྣམ་པར་མི་གྲོལ་ཏེ། །མེད་པས་སྲིད་པ་འདི་ལས་
ནི། །དངོས་དང་དངོས་མེད་ཡོངས་ཤེས་པས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་
གྲོལ། །ཞེས་དང་། ཡོད་པ་པ་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ། །མེད་པ་པ་ནི་ངན་འགྲོར་
འགྲོ། །ཡང་དག་རི་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་ན། །

གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཐར་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད་རོ། །
སྐས་པ། སྡོན་པ་མཆོག་དང་སྐུ་སྐྱབ་ལྷ་གྲགས་ཀྱི། །དགོངས་པ་རྩེ་བཅུན་ལྷ་
མས་བཀྲལ་བ་བཞིན། །ཟབ་དོན་སྙིང་པོ་བསྐྱས་པའི་ཆ་འགའ་ཞིག་ །དོན་

གཉེར་ཅན་ལ་ཕན་སྐྱེར་ལེགས་པར་བཤམ། རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེ་གྲགས་
འདོད་གཏན་སྤངས་ནས། །ཟབ་མའི་དོན་འདི་འཆད་ལ་ཞུགས་གྱུར་ཏེ། །སྒྲིང་
གསུམ་རྣམ་དཀར་ཅི་སྟེད་བསྐྱེད་དེ་ཡང་། །མཐའ་བྲལ་སྟེ་བའི་ལམ་བཟང་
རྒྱས་སྐྱེར་བསྟོ། །

ཅེས་པ་འདི་ནི། །ཕྱ་ཀྱའི་དགོ་སྒྲིང་གྲགས་པ་བཤམ་སྐྱབ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
མཁས་པའི་དགོངས་པ་ཇི་སྟར་རྟོགས་པ་བཞིན་དད་པས་ཀྱན་ནས་བསྤངས་
ཏེ་ཅ་ནི་དགོན་ཉིད་དུ་སྐྱར་བའོ། །

ཕྱ་བློ། བཀྱ་ཞེས། །

༡༡། །བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བའི་

རིམ་པ་རྣམ་པར་བཤད་པ་བར་ལམ་

གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་

བཞུགས་སོ།།

བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བའི་རིམ་པ།

༡༡། །ན་མོ་མཚུ་བྱེ་ཡེ། སྤྱ་བ་ལྷ་མེད་འདྲེན་པ་བས་གཙང་སྤྱས།།
བྱམས་བཅེའི་གཏེར་ཆེན་མི་པམ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྤྱ་
སྤྱ་བ་ཐོགས་མེད་སོགས། །འཇམ་སྤིང་རྒྱན་གྱུར་མཁས་པའི་ཆོགས་ལ་
འདུད། །རྒྱལ་བའི་མཁའ་པའི་རང་གཟུགས་འཇམ་པའི་དབྱངས། །དུར་སྤྱིག་
གར་རོལ་རྩེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་བ། །ཡབ་སྤྱས་བརྒྱད་པར་བཅས་པའི་ཞབས་
བརྒྱད་ནས། །བདག་མེད་ལྟ་བའི་རིམ་པ་རབ་བཤད་བྱ། །

དེ་ལ་འདིར་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྤྱེས་བྱས་གང་དུ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་གཞི་
ནི། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེར་འཇུག་པའི་སྒོ་ལ་མི་འདྲ་
བ་ཡོད་ཀྱང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་
བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་སུ་འཇོག་པ་ནི་སྒོ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །བསྟན་པ་
ལའང་ལུང་རྟོགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རྟོགས་པའི་བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་ནི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། རྟོགས་བྱའི་བདག་མེད་ལ་སྤྱ་

རགས་གྲིས་སྒྲེན་མང་ཡང་འབྱེད་པའི་ཆོ། གྲུབ་མཐའ་རྣམ་པ་བཞིའི་འདོད་
ཚུལ་དང་བསྟན་དགོས་ཀྱི། དེ་བཞི་པོ་གང་རུང་དང་མི་མཐུན་པའི་བདག་
མེད་ཏྲོགས་པའི་ལྷ་བ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་སྟེ། བདག་མེད་ཁས་
ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་ནི་གྲུབ་མཐའ་བཞིར་ངེས་པའི་སྒྲིང་ཏེ། མཁས་གྲུབ་ཇེས།
དེ་ཡང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་བདག་མེད་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་
མཐའ་བཞིར་ངེས་ཀྱི། བཞི་པོ་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་བདག་མེད་པའི་
ལྷ་བ་དང་དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་སུ་ཞིག་གིས་ཅི་ཙམ་སྒྲུས་
སུ་བེན་ཀྱང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལས་སྒྲིང་ལ་ཏུ་གྱུར་བར་བརྗོད་པར་བྱའི།
མཁས་པ་དགོས་པའི་ལམ་དུ་སློ་གོས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ཡིད་ཆེས་པར་
བྱ་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིང་པོ། །དེས་ན་བདག་མེད་སྤྲ་རགས་
རྣམས་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་འདོད་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་ཇེ་ཡབ་སྐས་
གྱི་བཞེད་པ་ངེ་ལྷ་བ་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱའོ། །

འདི་ལ་གཉིས། སྒྲིང་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རང་ཅག་གི་རྒྱད་གྱི་བདག་འཛིན་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དངོས་སུ་
སྒྲིང་བའམ་སྒྲིང་བའི་བག་ཆགས་འབྲུག་པོ་འཛོག་པ་ནི་བདག་མེད་ཏྲོགས་པ་
ལ་རག་ལས་པས་དེ་ལ་ཐོས་བསམ་གྲིས་འཇུག་དགོས་སོ། །དེས་ན་གྲུབ་
མཐའ་བཞི་པོས་ཀྱང་བདག་མེད་ཏྲོགས་པའི་ལྷ་བ་དེ། ཐར་བར་བསྐྱོད་པའི་

ལམ་གྱི་སློག་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་དེ། བདག་མེད་མ་རྟོགས་
 པར་ཐར་བ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་ཅེས་འདོད་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟ་ནའང་བདག་མེད་འདོད་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དེ། གྲེ་བྲག་སྐྱ་བ་ཁ་ཅིག་
 གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་ཅན་གྱིས་སྟོང་བ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱི་
 མའི་དོན་དུ་འདོད་ལ། དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས།
 གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད། གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་སྤྱི་མོར་འདོད་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མཁས་གྲུབ་རིན་
 པོ་ཆེས། གྲེ་བྲག་སྐྱ་བ་དང་མདོ་སྡེ་བ་དང་སེམས་ཅམ་བ་དང་དབུ་མ་རང་
 རྒྱད་པ་དག་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་རྟོགས་
 པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བཞེད་པ་ལ་
 འདྲ་མོད། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་རྩེ་འི་བྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་
 དང་། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་ཐུན་སོགས་དུ་མ་ལས་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཐལ་
 འགྱུར་བས་ནི་དེ་འདྲའི་བདག་མེད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པར་
 བཞེད་དོ། །

སྤྱིར་ནང་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་
 བདག་མེད་ཐབས་ལེན་པར་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཞན་སྡེ་སྤྱི་རོལ་
 བ་རྣམས་ཀྱིས། བདག་དེ་རང་གི་ཕྱང་བོ་དང་གཅིག་གམ་ཐ་དད། རྟག་གམ་

མི་རྟག་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ན། རྒྱ་མཚན་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་
དེ་ཉིད་སྤང་བོ་དང་དོན་གཞན་དུ་ཁས་སྦྱངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདག་དེ་
རང་རྒྱ་བར་སློ་ངོར་སྦྱང་བས་སྤང་བོ་དང་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་པར་མཐོང་ནས་
དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཁས་སྦྱངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །སྤང་བོ་སྦྱེ་འཇིག་
བྱེད་ཀྱང་བདག་དེ་ནི་སྦྱེ་འཇིག་མི་བྱེད་པའི་རྟག་དངོས་དང་། ཆ་ཤས་མེད་
པའི་གཅིག་སྤྱད་དང་། སྤང་བོ་སོགས་ལ་མ་བཟློས་པའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་
བྱེད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་པར་འདོད་པ་ནི། སྤྱི་རོལ་པ་རྣམས་ལ་བྱེད་པར་
མེད་ལ། ཆད་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་ངོ། །རང་སྤྱེ་
སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདག་དེ་རང་གི་སྤང་བོ་དང་གཅིག་གམ་ཐ་
དད་རྟག་གམ་མི་རྟག་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ན། སྤང་བོ་མི་རྟག་པས་བདག་ཀྱང་
མི་རྟག་ཅིང་། སྤང་བོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་ཡོད་པ་ལ་རིགས་པས་
གཞོད་པར་མཐོང་ནས། སྤང་བོ་ལྷའམ་ལྷ་བོ་གང་རུང་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་
བདག་ཞིག་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་སྟུམ་སྟེ། བྱེ་བྲག་སྦྱ་བ་ཁ་ཅིག་སྤང་བོ་ལྷ་
རེ་རེ་དང་ལྷའི་ཆོགས་པ་དང་རྒྱན་གང་རུང་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་ལ། སེམས་
ཙམ་པས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་དང་མདོ་སྤྱེ་བས་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུ་ལ་
དགོངས་ནས། འཇུག་པ་ལས། ལྷ་ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་

འདོད། ཞེས་དང་། འབྲུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། རང་གི་སྡེ་བ་རྣམས་
 གྱིས་ཀྱང་ཕྱང་བོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་མེད་དོ་སྙམ་ཞིང་འབྲུལ་བས་
 ཕྱང་བོ་ཙམ་བདག་ཏུ་ཁས་སྦྱངས་ཏེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་ཁས་སྦྱངས་
 དགོས་སྙམ་དུ་བསམ་པའོ། །ཞེས་གསུང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་རང་གི་ཕྱང་
 བོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་དང་། ཕྱང་བོ་ཉིད་བདག་ཏུ་མི་འདོད་ཀྱང་ཕྱང་
 བོ་ལ་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་ཞིག་བཞེད་དོ། །

དེ་ཡང་སྤྱི་རོལ་བས་བདག་ཁས་ལེན་དགོས་སྙམ་ནས་གང་ཟག་གི་
 བདག་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ། རང་བས་ནི་བདག་ཙམ་ཁས་ལེན་ཡང་གང་ཟག་
 གི་བདག་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །དོན་སྨྲ་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཐ་
 སྙད་མི་བྱེད་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཁས་ལེན་པ་མིན་ལ། རང་རྒྱུད་པ་མན་
 ཆད་ཀྱི་རང་སྡེས་ནི། ཐར་བ་ཙམ་ཐོས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
 དགོས་པར་མི་བཞེད་དེ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་
 བདག་མེད་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་ཐར་བ་ཐོབ་རུས་པར་
 བཞེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 གཉིས་ཀ་མ་རྟོགས་པར་ཐར་བ་ཐོབ་རུས་པར་མི་བཞེད་དོ། །

སྤྱི་བྲག་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་གང་ཟག་རྟོག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པ་དེ། བདག་འཛིན་སྙན་སྒྲེས་སུ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་རང་མདོ་

སྒྲེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དེ་ཡིན་ན། བདག་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་པས་བྱབ་
པ་ཅེས་བཞེད་ལ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
ལ། བདག་འཛིན་ལྟན་སྒྲེས་བྱབ་ཆེ་བར་བཞེད་དེ། སྒྲིང་ཐུན་ཆེན་མོ་ལས།
བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ནས་དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པའི་བར་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རང་སྒྲེ་སྤྱི་
ལུགས་ལ་ཡང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ཉིད་གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྒྲེས་ཀྱི་འཛིན་སྒྲངས་ཡིན་པར་འདོད་ལ། ཞེས་
དང་། རང་སྒྲེ་ཁ་ཅིག་ཏྱག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དུ་འཛིན་པ་
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྒྲེས་སུ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་ཀྱན་བཏགས་
ཡིན་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །འོ་ན། དེ་འབྲེལ་བདག་མེད་
དེ། མདོ་གང་གི་དོན་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འཁོར་ལོ་དང་པོས་བསྟན་པའི་བདག་
མེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་བཞེས་འདོད་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་
དེ་ཙམ་མིན་པར་ཡང་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། འཇུག་པའི་འེགས་ལས།
གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ནི། གྲུབ་མཐས་སྒྲོ་མ་བསྐྱར་
བ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། གང་ཟག་ཕྱང་པོ་དང་མཆོན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་
གཞན་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་སྒྲོ་མ་བསྐྱར་བ་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་
སྤྱི་མ་འདི་ལ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་བྱབ་པར་བཤད་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསལ་ཏེ། གཞན་དུ་ན་བྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད།

སྟོང་ཐུན། དཀའ་འགྲེལ། སྡེ་བདུན་ཐུན་སེལ་སོགས་ནས། གང་ཟག་རང་གི་
 སྤང་བོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་
 པའི་ཉོག་པ་ཉིད། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་སྡེའི་ལུགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
 ལྟན་སྒྲེས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །མདོར་ན་ཐེག་པ་གསུམ་
 ཀའི་མཐོང་སྒྲོམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་
 བྱ་གང་ཡིན་ལ་ཆིག་ཅུ་བརྗོད་པའི་བརྒྱལ་བརྟགས་ཀྱིས་པན་དཀའ་བས།
 དེ་དག་གི་གཞལ་བྱ་བདག་མེད་རྣམས་འདིར་འཆད་པ་བཞིན་རང་གིས་ངེས་
 པར་བྱ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་སྤྲ་བ་ཁ་
 ཅིག་སྤང་བོ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་འང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཁས་
 ལེན་ལ། ཁ་གཅིག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་བདག་ཁས་ལེན་ཡང་། དེ་ཐམས་ཅད་
 གྱང་ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་འབྲེལ། ཉག་
 གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཞེས་པ་ནི་སྤྲ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་འགོག་པའི་
 རིགས་པ་མང་ཡང་། བསྐྱ་ན། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཉག་གཅིག་རང་དབང་མ་
 ཡིན་ཏེ། མི་ཉག་ཅིང་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་
 བཞིན། འབྲེལ་སྟེ། མི་ཉག་ན། ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པར་འགལ་བའི་
 སྤྱིར། ཉགས་དེར་ཐལ། གདགས་གཞིའི་སྤང་བོ་མི་ཉག་ཅིང་གཞན་དབང་

ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་བོ་སྤྱེ་ཞིང་འཇིག་པ་དང་ལས་ཉོན་གྱི་
གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤྲ་མ་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་རང་གི་
སྤང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དཔྱད་པའི་ཆེ་གང་
ཟག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པས། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པར་སྒྲོ་ངོར་
ཁེགས་ལ། དེ་ཁེགས་པས་གང་ཟག་རང་གི་སྤང་བོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་
པར་ཁེགས་ནས། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པར་ངེས་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་འབྲེལ་བདག་མེད་ངེས་ཤིང་བསྒྲོམས་ན། བདག་མེད་སྤྲ་མོ་
བསྒྲོམས་པ་མ་ཡིན་པས་བདག་འཇིན་ལྟན་སྤྱེས་ལ་དངོས་སུ་མི་གཞོད་
ཀྱང་། བདག་མེད་རགས་པ་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་པས་བདག་འཇིན་ཀྱན་བཏགས་
ལ་ནི་དངོས་སུ་གཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་བདག་མེད་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
སྤྲ་མོ་མཆན་ཉིད་རྫོགས་པར་རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་གྱི་རང་སྤྱེས་འདོད་ཀྱང་།
མདོ་སྤྱེ་བའི་འདོད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་བཤད་ན། རྗེའི་བྲང་
ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི། རང་སྤྱེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་
བྱབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་གཞན་གྱི་ལྟར་ན། གང་ཟག་སྤང་བོ་དང་མཆན་ཉིད་མི་
མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་རྗེས་སུ་མེད་པ་ཅམ་ལ་འདོད་དོ། །དེའི་ཚུལ་ནི།
ང་ཞེས་འཇིན་པའི་གཞིའི་བདག་འདི་སྤང་བོའི་རྗེ་བོ་ལྷ་བྱ་དང་། སྤང་བོ་

ནམས་དེའི་ཁོལ་བྱ་ལྟར་འཛིན་ཏེ། ངའི་གཟུགས། ངའི་ཆོར་བ་ཞེས་སོགས་
 ལྟ་འཛིན་པས་སྤང་བོ་ནམས་བདག་དེའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་དབང་བསྐྱར་
 བྱར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྩེ་ཁོལ་ལྟར་སྤང་བོ་དང་མཆན་ཉིད་མི་
 མཐུན་པར་རང་རྒྱ་ཐུབ་པར་སྤང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ཞེན་པ་ནི་རྩེས་སྤྱི་
 ཡོད་པར་འཛིན་པའོ། །དེ་བཞག་པ་ན་གང་ཟག་དེ་སྤང་བོ་ལ་བཏགས་པ་
 ཅམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཅམ་གྱིས་ནི་སྤང་བོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པ་གཅོད་དོ།
 །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཐུན། སྡེ་བདུན་ཐུན་སེལ་སོགས་ལས་ཀྱང་
 བཤད་དོ། །

དེས་ན་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩེས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
 དེས། གང་ཟག་དེ་རང་གི་སྤང་བོ་ལ་བཏགས་པའི་ཆོས་སྤྱི་མི་འཛིན་པར་དེ་
 སྤང་བོ་ལ་པར་མི་བསྟོས་པའི་དབང་སྐྱར་བ་པོའི་རྩེ་བོ་ལྟ་བུ་དང་། སྤང་བོ་
 ནམས་དེ་ལ་ཚུར་བསྟོས་པའི་ཁོལ་བྱ་ལྟ་བུར་དབང་བསྐྱར་བྱར་འཛིན་པ་ནི།
 དེའི་འཛིན་ཚུལ་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་འདི་ལ་གང་ཟག་སྤང་བོ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་
 པའི་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་། གང་ཟག་སྤང་བོ་དང་རྩེས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་
 ཐ་སྙད་འཛིག་ཉེན་ལ་མེད་དེ། དྲང་ངེས་ནམ་འབྱེད་ལས། དེ་ལ་སྤང་བོ་དང་
 མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩེས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་
 ནི་གང་ཟག་རྐང་ལག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལས་རྩེས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་

པས། ཞེས་དང་། ཅ་ཤེད་རྣམ་བཤད་ལས། བདག་དང་ཕྱང་བོ་རྗེ་ཁོལ་ལྟར་
འཛིན་ན་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་རམ་སྙམ་ན། དེ་
གཉིས་རྩལ་གཞན་དུ་འཛིན་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་མེད་དེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། རྟོག་པ་དེ་ལ་རྩལ་ཐ་དད་གྱི་འཛིན་
སྒྲུངས་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་དེ་མངོན་གྱུར་དུ་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གིས།
རང་གི་ལུས་ངན་པ་འདི་དང་། ལྷའི་ལུས་བཟང་བོ་ལྷ་བྱ་བརྗེ་དབང་བྱུང་ན་
བརྗེ་བ་པོར་མངོན་གྱུར་དུ་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
མཆོག་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་སྤྱིར་དང་། །སྤྱི་འཇིག་སྒྲོ་ཅན་ཉིད་གྱི་སྤྱིར། །སྤྱི་
བོ་འདི་ཡིས་དབང་སོགས་ལས། །བདག་ནི་ཐ་དད་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་འཇུག་ཤིག་ལས། ལུགས་དེ་དག་གིས་གང་ཟག་རྩལ་
ཡོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འདོད་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་གཉིས་པོ་རྩལ་ཡོད་དུ་
མེད་པར་རྟོགས་པར་མི་འདོད་པས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩལ་སུ་མེད་
པར་སྒྲིབ་ནི། གང་ཟག་གི་རང་གི་ལྷོག་པ་ནས་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གི་མཆོན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། བྱད་པར་
སྤྱིད་དགོས་ཏེ། རང་རྒྱད་པ་དང་རྣམ་རིག་པ་སོགས་གྱིས་གང་ཟག་རང་ལྷོག་
ནས་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་གང་ཟག་ནི་རྩལ་ཡོད་

དུ་འདོད་པས་སོ། །དེ་འབྲེལ་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
མང་ཡང་།

འདིར་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས། ཉགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རྒྱ་ཐུབ་པར་སྒྲུང་བའི་བདག་ཆོས་ཅན། སྤང་བོ་དང་
མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་བདག་ཏུ་མེད་དེ། སྤང་བོ་དང་
རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་གཅིག་དང་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཐ་དད་གང་ཅུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི། འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་
ཉགས་སོ། །ཚུལ་སྐབ་པ་ལ་གཉིས། ཐུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་སོ། །དང་པོ་
ནི། སྦྱིར་གཅིག་དང་ཐ་དད་གུང་དུ་མེད་ན་མེད་པར་ངེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
འགྲུབ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་ནི། དེ་ཉྱར་སྒྲུང་བའི་བདག་ཆོས་ཅན།
སྤང་བོ་དང་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། སྤང་བོ་དང་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་
བའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། སྤང་བོ་དང་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ན། དེ་དང་
གཅིག་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་མི་འཐད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཉགས་སྒྲུལ་སྐབ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བོ་དང་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་
ཡིན་ཏེ། དེ་དང་རང་རྒྱ་བར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉགས་ཚེད་གཞིའི་སྟེང་དུ་
གྲུབ་པོ། ཟུར་ཕྱི་མ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བོ་དང་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཐ་དད་དུ་
མེད་དེ། སྤང་བོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་

ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན། སྤང་བོ་ལ་མ་བཟློས་པར་ཡོད་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །
སྤྱོགས་ཆོས་ཀྱི་བྱར་སྤྲ་མའི་རྟགས་ནི། འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་
ལ། སྤྱི་མ་འདི་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་རོ། །གོང་གི་རྟགས་སྤྱི་
མ་དེ་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་དེ། སྤང་བའི་
སྒྲིང་དུ་བརྟགས་ནས་བཞག་པའི་སྤྱིར་རོ། །རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་
སྤེས་དེ་འདྲའི་བདག་མེད་དེ་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
བདག་འཛིན་སྤངས་ཏེ་ཐར་བ་ཐོབ་ཀྱས་པར་བཞེད་ཅིང་། སོ་སྤྱིར་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་
འདྲའི་བདག་འཛིན་སྟན་སྤྱིས་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་ཡང་བཞེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་
སྤང་བ་འད་ཟེན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་འཛིན་ཚུལ་ནི་གཉིས་
ཏེ། རོ་བོ་དང་བྱུང་པར་ལ་ཀྱན་བརྟགས་པའི་ཀྱན་བརྟགས་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཟུགས་སྤྲ་སོགས་སྤྱི་དོན་ཀྱིས་སྒྲིང་བའོ། །དེ་
གཉིས་ཀའང་འཁོར་ལོ་བར་པའི་བསྟན་དོན་ཡིན་པར་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་
བསྐྱབ་པར་འདོད་ལ། དགོངས་འབྲེལ། བྱང་ས། ཐེག་བསྐྱས། བསྐྱ་བ་སོགས་
ནས་བཞག་པའི་དོན་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་བཞག་སྒྲིང་བོ་ལས་གཏན་ལ་ཐབ་
པ་ལྟར། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས་སྒྲིང་བྱན་ནས་རྒྱས་པར་བཞག་པའི་སྒྲིང་
བོ་བསྐྱ་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྤྱེ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་རོ་བོ་

དང་བྱུང་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་འདོད་ལ། དེ་འདྲའི་ཀུན་བཏགས་ནི། སྒྲོན་པོ་སོགས་ལ་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་བཏགས་པ་ནི་ངོ་བོ་དང་། འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་འགག་པའོ་ཞེས་སོགས་སུ་བཏགས་པ་ནི་བྱུང་པར་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོན་པོ་སོགས་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དེ་ཙམ་དུ་ཡོད་པས་མི་འགོག་ཅིང་དེར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པ་ནི། མིང་བདས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་ཡོད་ལ། དེར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མེད་པས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཁེགས་དགོས་སོ། །དེ་ལ་གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྟོགས་པ་ལ་སྒྲུབ་བའི་སྒྲུབ་བ་ཙམ་ནི། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོ་བཏགས་སུ་མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་གྲུབ་ཅིང་། རྟོག་པ་དེ་འབྲུལ་ཤེས་སུ་འང་དེས་གྲུབ་པས་སྒྲུབ་བ་དེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འདིར་ནི་མདོ་སྡེ་བས་བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་དབང་ཤེས་རྣམས་ནི་རང་གི་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བར་འདོད་ཅིང་། དབང་ཤེས་དེ་རྣམས་ལ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་གྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་གཞིར་རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་ཞིང་སྒྲུབ་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་འདོད་པས། དེར་
གྲུབ་པ་བཀག་ནས་བཀག་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་འཛོག་གོ་དེ་ཡང་རྣམ་
རིག་པའི་སྒྲུབས་འདིར་བརྟུང་གི་སྒྲིམ་བྱས་སྟོན་པོ་མཐོང་བའི་ཆེ། མིག་
ཤེས་དེ་ལ་སྟོན་པོ་སྟོན་པོར་སྒྲུབ་བ་དང་། སྟོན་པོ་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲུབ་བ་
དང་། སྟོན་པོ་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་བའོ་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་ཐ་སྙད་འདུག་པའི་འདུག་གཞིར་གྱུར་བའི་སྟོན་པོར་སྒྲུབ་བའི་སྒྲུབ་ཚུལ་
གསུམ་ཡོད་དོ། །

དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་ཚུལ་རི་ལྟར་སྒྲུབ་བའི་སྒྲུབ་བ་
དེ་ཉིད་བྱུང་བའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་ཞེན་ཏེ་འདི་ནི་སྟོན་པོའོ་འདི་སྟོན་
པོའི་སྤྱི་བའོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་
དེས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་ཅིང་། སྟོན་པོའོ་ཞེས་བརྟུང་བའི་དོན་དེའི་ངོ་བོ་
གང་ཡིན་ངེས་ན། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་རི་ལྟར་སྒྲུབ་བའི་སྒྲུབ་བ་
དེ་ཉིད་ལ་ཞེན་ནས་དེའི་ངོ་བོ་གཟུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པའི་ཀྱན་
སྟོང་གི་རྟོག་པ་མིག་ཤེས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་བྱས་པས་སོ། །དེས་ན་
སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་སྟོན་པོར་སྒྲུབ་བའི་ཆེ་མིང་བརྟུང་བཞག་
ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་གནས་ཚུལ་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་བའི་སྒྲུབ་
ཚུལ་ཡོད་པར་ཤེས་པས། མིག་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་

སྙད་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བའི་
དོན་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནའང་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་པས་སྒོ་ནང་
དུ་ཕྱོགས་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཅན་དག་གིས་རྟོགས་ཀྱས་ཀྱི། གཞན་ནི་ཆོག་
ཙམ་ལའང་འབྲུལ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་རྣམ་རིག་པས་སོ་སྤྱིའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་འཛིན་དབང་བོའི་
མདོན་སྤུམ་ཡང་རང་གི་སྤང་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བར་འདོད་ཅིང་། དེས་བྲངས་
ནས་སྤྱིས་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་
འདོད་དོ། །དོན་སྤྱི་སྤྱི་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་ལ་སྟོན་པོའོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱིའི་
བརྗོད་བྱའི་རང་ལྟོག་རྟོག་བཏགས་ཡིན་པས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་
གྲུབ་ཅེས་འདོད་ཀྱང་། སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་འཇུག་པའི་གཞིར་རང་
གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པས་རྣམ་རིག་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་
པར་ཆེད། །དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་སྤྱར་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། འདིར་རྣམ་
རིག་པ་དང་དོན་སྤྱི་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་
རིག་པའི་སྐབས་འདིར་གཟུགས་སོགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིའི་རང་
ལྟོག་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། དེའི་གཞི་ལྟོག་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་
ཤེས་ལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་གང་ལ་འཇུག་པའི་གཞིར་སྤང་བའི་སྤང་

ཚུལ་ལྟར་གྱི་དོན་ལ་འདོད་ཅིང་། ལྷང་བ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་
གྲུབ་པར་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་བས་ནི་སྡོན་པོ་ལ་ག་བྱགས་སོ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་
བརྗོད་བྱའི་ཆ་ལྟ་བུ་རང་གིས་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་ཀྱང་།
བཤད་མ་ཐག་པའི་སྒྲ་ཚུལ་ལྟར་རང་གིས་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་
པའི་སྒྱུར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡོད་དེ།

མདོ་སྡེ་པས་ནི་དབང་ཤེས་དོན་མཐུན་ལ་དེ་ལྟར་ཤར་བ་དེ་དངོས་
 ཤིང་གནས་ཆོད་ཀྱིས་ཤར་བར་འདོད་ལ། རྣམ་རིག་པས་ནི་མིག་ཤེས་
 སོགས་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་རང་གི་གནས་ཆོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཤར་བ་མིན་
 གྱི། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཤར་བར་མ་བྱ། ཐོག་མ་མེད་པ་
 བས་འདི་ནི་གཟུགས་སོ། །འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའོ་ཞེས་
 སོགས་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་དུ་འདོགས་པའི་ཐ་སྙད་ཡང་ཡང་གོམས་པའི་
 བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཤར་བར་འདོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །བག་ཆགས་དེ་ལ་
 ནི་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན། བག་ཆགས་
 བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་གཅིག་ལ་འང་སྟོན་པོ་སྒྲུང་བའི་ཆེ། སྟོན་པོ་སྟོན་
 པོར་སྒྲུང་བ་དང་། སྟོན་པོ་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་དང་། སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་ཞེས་
 པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་སྒྲུང་བ་
 གསུམ་དང་དེས་བྲངས་པའི་རྟོག་པའང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། སྤྲ་མ་ནི་རིགས་

མ་ཐུན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྒྲུང་བ་ཡིན་པས་མི་འགོག་ཅིང་། ཕྱི་མ་གཉིས་
 སུ་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་། ཐེག་
 བསྐྱུས་ལས། མིང་གི་སྤྱོད་ལ་སྒྲོ་མེད་ཕྱིར། །མང་བའི་ཕྱིར་དང་མ་འདྲེས་
 ཕྱིར། །དེ་ཡི་བདག་ཉིད་བདག་མང་དང་། །བདག་འདྲེས་འགལ་བས་གྲུབ་
 པར་འགྱུར། །ཞེས་རིགས་པ་གསུམ་བཅུན་པའི་དང་པོ་ནི། ལྟོ་ལྟེར་བ་སོགས་
 ལ་རང་རང་གི་མིང་འདུག་པ་དེ་རང་གི་གནས་ཆོད་ཀྱིས་དབང་གིས་འདུག་
 ཅིང་འདུག་གཞི་དེར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། ལྟོ་ལྟེར་བ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདུག་པ་དེ་བརྟེན་ལ་མི་བསྟོས་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་བུམ་པའི་ཞེས་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་དངོས་པོའི་
 གནས་ཆོད་ཀྱི་ངོས་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ལྟོ་ལྟེར་བ་ལ་བུམ་པའི་སྙམ་པའི་སྒྲོ་སྐྱེ་བ་དེ་བརྟེན་ལ་མི་བསྟོས་པར་སྐྱེ་བར་
 ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྟོ་ལྟེར་བ་ལ་བུམ་པའོ། །ཞེས་མིང་མ་
 བཏགས་པའི་སྤྱོད་ལ་ནས་ལྟོ་ལྟེར་བ་མཐོང་ཅམ་ཉིད་ནས་ཀྱང་འདི་ནི་བུམ་
 པའི་སྙམ་པའི་སྒྲོ་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན། ལྟོ་ལྟེར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་
 པའི་ཞེས་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ།
 ཁྱོད་ལ་བུམ་པའི་ཞེས་མིང་མ་བཏགས་པའི་གོང་རྟོག་ནས་དེའི་སྙམ་པའི་སྒྲོ་
 སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས་སུ་གཅིག་ལ་དབང་པོ་

དང་བརྒྱ་ཁྱིམ་དང་མིག་སྒྲོང་ཅན་སོགས་མིང་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བཏགས་པའི་
ཆེ་མིང་དེ་དག་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཐལ། རོན་
དེ་མིང་དེ་དག་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མིང་དུ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་འཇུག་གཞིའི་རོན་ཡང་དུ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས། རོན་གཅིག་མིང་དུ་མའི་འཇུག་གཞིར་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། རོན་གཅིག་པོ་དེ་དུ་མར་མི་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལ་བཀྲ་ཤིས་
ཞེས་མིང་འདྲ་བ་གཅིག་བཏགས་པའི་ཆེ་མིང་དེ་རོན་དེ་གཉིས་ལ་དངོས་
དབང་གིས་འཇུག་པར་ཐལ། རོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་པོ་དེ་མིང་གཅིག་པོ་
འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མིང་གཅིག་པ་ལྟར་རོན་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །དེ་
ལྟར་ཐལ་བ་ལས་རོན་གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། མིང་གཉིས་པོ་དེ་འཇུག་པའི་
འཇུག་གཞིར་རང་གིས་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་མི་འདྲ་བའི་ཐ་དད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རོན་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་བ་ལྟར་ན་བུ་མ་པ་ཞེས་པའི་བདའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་
བྱ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་ན། བུ་མ་པའོ་སྟུང་པའི་སྒྲོ་སྐྱེ་བ་དེ་བད་
འབྲེལ་བྱས་པ་ལ་མི་བལྟས་པའི་སྒྲོན་ཡོད་ཀྱང་། དབང་ཤེས་ལ་སྟོ་སྡེར་བ་

དེ་བུམ་པའི་མིང་འཇུག་པའི་གཞིར་སྒྲུང་ཚུལ་ལྟར་རང་གིས་མཆན་ཉིད་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིན་མེད་ཅེས་སྒྲ་ཡང་། རྣམ་རིག་པས་དེ་འདྲའི་
 ཁྱད་པར་དབྱེ་མི་རུས་པར་རིགས་པས་འབྲུལ་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་
 ས་དང་བསྐྱུ་བ་གཉིས་ལས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་རིགས་པ་བཤད་དེ། ཆོས་གཞན་
 ལའང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །འོ་ན། རིགས་པ་དེ་དག་གིས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་
 གྱུན་བཏགས་པའི་གྱུན་བཏགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་རྟོགས་
 རུས་ཀྱང་། གཟུགས་སོགས་སྤྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་བ་རི་ལྟར་རྟོགས་རུས་
 ཞེ་ན། རུས་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་
 ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁིགས་པ་ན། དེའི་ཆེ་སྒྲུང་བ་
 ལྟར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་བར་འགྱུབ་ལ། དེ་གྲུབ་པའི་
 སྟོབས་གྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་
 འཁྱུལ་བར་འགྱུབ། དེ་གྲུབ་ན་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲིན་པོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་
 བ་དེ། སྤྱི་རོལ་དོན་གྱིས་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་ཚུར་གཏད་ནས་ཤར་བ་མ་ཡིན་
 གྱི། རང་སྒྲུང་མཁན་གྱི་དབང་ཤེས་རྣམས་སྟོ་སོགས་དེ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་
 དུ་སྦྱེས་པར་རྟོགས་པས། སྟོ་སོགས་རང་སྒྲུང་མཁན་གྱི་ཤེས་པ་དང་རྩིས་
 གཅིག་དུ་གྲུབ་པོ། དེ་གྲུབ་ན། སྟོ་སོགས་རང་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་ལས་རྩིས་ཐ་
 དད་གྱིས་སྟོང་བར་འགྱུབ་པའི་སྤྱིར་ན་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་

པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་དབང་ཤེས་ལ་སྟོས་པའི་སྤྱི་དོན་འགོག་པ་ལ། སྤྱི་རོལ་གྱི་
 དོན་ཞེས་པ་དེ་རྗེས་སུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཐོག་མར་དོན་སྤྱི་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱི་
 དོན་འདོད་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་
 འཛིན་པའི་སྤྱིས་སུ་ལ་གཟུགས་རྒྱུ་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྤྱང་བ་ལྟར་བྱུང་
 པས་སྤྱི་དོན་ཡོད་ཅེས་འདོད་ལ། བྱད་པར་བྱེ་བྲག་སྤྱི་བས་དེ་ལྟར་སྤྱང་བའི་
 སྤྱི་པོ་ལྟ་བུ་མིག་དབང་གིས་རྣམ་མེད་ཐུག་པས་དུ་འཛིན་པར་འདོད་ཅིང་།
 མདོ་སྤྱི་བས་མིག་ཤེས་ལ་དེ་འདྲའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྤྱི་ནས་འཛིན་པར་
 འདོད་དོ། །དེ་ཡང་རྟུལ་སྤོང་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པས། རྟུལ་སྤོང་ཆ་
 མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་དེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་འདོད་དོ། །ཐལ་འགྱུར་
 བས་སྤྱི་དོན་འདོད་ཀྱང་བཤད་པ་ཐག་པའི་སྤྱི་དོན་མི་འདོད་པས། སྤྱི་དོན་
 འགོག་པའི་རིགས་པས་རྟུལ་སྤོང་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་སྤྱི་རོལ་
 ཀྱི་དོན་ཡིན་པ་ཞེས་ཀྱང་། སྤྱིར་སྤྱི་དོན་ཞེས་པར་མི་བཞེད་དོ། །མདོ་
 སྤྱི་བས་སྤྱི་པོ་དང་སྤྱི་པོ་འཛིན་དབང་ཤེས་གཉིས་རྒྱུ་ཆད་དུ་སྤྱང་བ་
 ལྟར་བྱུང་པར་འདོད་ཅིང་དེ་ལྟར་སྤྱང་བ་དེ། ཡུལ་གྱི་རོལ་ནས་རང་འདྲའི་
 རྣམ་པ་ཚུར་གཏད་ནས་ཤར་བའི་སྤྱི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །རང་རྒྱུད་པ་
 དང་སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡུགས་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པས། དེ་གཉིས་

ཀྱིས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྡོན་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སྡོན་པོ་རྒྱངས་ཆད་
 དུ་སྒྲང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འདོད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། སྡོན་འཛིན་དབང་
 ཤེས་ལ་སྡོན་པོ་རྒྱངས་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྒྲང་བའི་སྒྲོན་ས་དེའི་རྣམ་པར་ཤར་
 བ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པའི་མདོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་
 ཀྱི་དབང་གིས་ཤར་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དུལ་གྱིས་ཚུར་བཞག་པའི་རྣམ་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན། རིགས་པས་གཞོད་པའི་སྤྱིར། གཞོད་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་
 འགྱུར་ངོ། །སྡོན་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སྡོན་པོ་སྒྲང་བའི་ཆེ་སྡོན་པོ་དེ་ནང་
 ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་གྱི་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མིན་ལ། དེ་རང་འཛིན་ཤེས་
 པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་ཤེས་པ་མིན་པས། སྤྱི་དོན་མེད་ཀྱང་གཟུགས་སྒྲོ་
 གི་སོགས་ཡོད་ངོ། །ཚུལ་འདི་ངས་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། སྡོན་གྱི་རྣམ་རིག་པའི་
 ལུགས་འཛིན་པའི་མཁས་པ་མང་བོས་ཀྱང་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་
 གཟུགས་སྒྲོ་སོགས་རང་འཛིན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཤེས་པ་
 ཡིན་ཞེས་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་འདི་བའི་ལུགས་ལ་གཟུགས་སྒྲོ་སོགས་ཁས་མི་
 ལེན་ཅེས་ཟེར་འབྱུང་ངོ། །

སྤྱི་དོན་འགོག་ཚུལ་ལ་རིགས་པ་མང་ཡང་། གཙོ་བོ་འགའ་ཞིག་བརྗོད་
 བ། མདོ་སྡེ་པས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་སྤྱི་དོན་མེད་དེ། རུལ་སྒྲན་ཆ་མེད་བསགས་
 པའི་རགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རུལ་སྒྲན་ཆ་མེད་མེད་པའི་སྤྱིར།

དེར་ཐལ། རྩལ་ཡིན་ན། ཆ་བཅས་ཡིན་དགོས་པའི་སྒྲིང་། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་
 ན། རྩོགས་ཆ་ཡོད་དགོས་པའི་སྒྲིང་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། གོ་ས་མཐོན་རྩལ་སྒྲིང་
 ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྷ་ན་རྩོགས་ཆ་དང་བཅས་པར་འགྲུབ་པའི་སྒྲིང་། ཆ་མེད་
 འགོག་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྲུར་རོ། །གཞན་ཡང་། སྒྲིང་ལ་གྱི་དོན་མེད་
 དེ། སྒྲོན་འཛིན་དབང་པོའི་མཛོན་སྒྲིང་ལ་སྒྲོན་པོ་རྒྱངས་ཆད་དུ་སྒྲིང་བ་ལྟར་
 མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིང་། དེར་ཐལ། དེ་ལ་སྒྲོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེ། དུལ་གྱི་ངོས་
 རས་ཚུར་གཏད་ནས་ཤར་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་ངོར་བག་ཆགས་གྱི་དབང་
 གིས་ཤར་བ་ཡིན་པའི་སྒྲིང་། གལ་ཏེ་དུལ་གྱིས་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་ཚུར་གཏད་
 རས་ཤར་བ་ཡིན་ན། སྒྲིང་བྱ་བའི་གཏེག་གི་གཟུགས་ལ་དབྱ་གཉེན་གཉེས་གྱིས་
 བལྟས་པའི་ཆོ། སྒྲིང་བྱ་དེའི་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉེས་ཀའི་བདག་
 ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་ཞེས་པ་གཉེས་ལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གི་རྣམ་པ་
 གཉེས་ཤར་བ་གང་ཞིག་ དེ་དུལ་རང་ངོས་རས་ཚུར་གཏད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་
 པའི་སྒྲིང་རོ། །རྟགས་སྒྲིང་མ་ལས། འདོད་མི་རྩལ་སོ། །གཞན་ཡང་། དབྱའི་
 རྩོགས་པམ་མོ་ཞེས་པའི་གཏམ་བཟོད་པ་དེ། དབྱ་གཉེན་བར་མ་གསུམ་
 གྱིས་སྒྲོས་པའི་ཆོ། གཏམ་དེ་འདོད་མི་འདོད་བར་མ་གསུམ་ཀ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེའི་ཆོ་དེ་གསུམ་ཀ་ལ་གཏམ་དེ་འདོད་མི་འདོད་བར་མ་གསུམ་མམ་
 སྒྲོན་མི་སྒྲོན་བར་མ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་ཤར་བ་གང་ཞིག །ད་ལྟར་

ཤར་བ་དེ་ནང་གི་སྒྲོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་གྱི་རང་ངོས་
 རྣམ་ཚུར་གཏད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་བྱི་མ་ལས། དེ་ནི་རྣམ་
 འགྲེལ་ལས། དེས་པའི་བདག་ཉིད་རང་ངོ་བོས། མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྒྲོན་
 བྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་རིགས་པའོ། །གཞན་ཡང་། བློ་ཤེས་ལ་
 སྒྲོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེ་བྱི་རོལ་དོན་གྱིས་གཏད་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་
 ཡིན་ན། ཚུ་ཐོར་གང་ལ་ལས་ཅན་གྱི་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་
 དུ་བལྟས་པའི་ཆོ། ཚུ་དེ་ལྷ་ལ་བདུད་ཅི་མི་ལ་ཚུ་ཡི་དྲགས་ལ་རྣག་ཁྲག་དུ་
 སྒྲུང་བ་ན། ཚུ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་དེ་གསུམ་ཀའི་གཞི་མ་བྱུན་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པ་དེའི་བྱིར། དེ་ནི་ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་མི་རྣམས་
 དང་། །ལྷ་རྣམས་ཇི་ལྟར་རིགས་རིགས་སུ། །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་
 བྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པའོ། །
 གཞན་ཡང་། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དེ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་སོགས་ལ་
 རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་དེ་དང་དེར་སྒྲུང་བ་ནི། ཤེས་པ་རྣམས་དེ་
 དང་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྟར་
 གཤེགས་པ་ལས། བྱི་རོལ་སྒྲུང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །སེམས་ནི་སྣ་ཆོགས་རྣམས་
 སུ་སྒྲུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དེ།
 སྒྲོན་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་། སྒྲོན་པོ་གཉིས་རྩས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་
ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་
དེ། སྟོན་པོ་དང་སྟོན་འཛིན་ཆད་མ་རྩལ་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྟོན་པོ་ཆོས་ཅན། སྟོན་འཛིན་ཆད་མ་དང་
རྩལ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་བཞིན་ཞེས་པ་སྟེ། རྟགས་དེའི་དོན་ངེས་དཀའ་
བས་བཞེད་པ་མི་མ་ཐུན་པ་མང་དུ་སྒྲུབ་ཡང་། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས་
བཤད་པ་ལྟར། འདིར་ལྷན་ཅིག་ནི་ཡུལ་དུས་གཅིག་པ་དང་། དམིགས་པ་ནི་
ཆད་མས་དམིགས་པ་དང་། ངེས་པ་ནི་བྱུང་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲུབས་
འདིར་ནི་སྟོན་འཛིན་ཆད་མས་སྟོན་པོ་ནམ་དམིགས་པའི་ཆེ། སྟོན་འཛིན་
ཆད་མ་ཡང་རང་སྟོང་བའི་རང་རིག་གིས་དམིགས་པས་བྱུང་ལ། སྟོན་འཛིན་
ཆད་མ་དེ་རང་སྟོང་བའི་རང་རིག་གིས་ནམ་དམིགས་པའི་ཆེ་སྟོན་པོ་ཡང་
སྟོན་འཛིན་ཆད་མས་དམིགས་པས་བྱུང་པའོ། །དེའི་ཆེ་དེ་གཉིས་རྩལ་
གཅིག་ཡིན་ལ། སྟོན་འཛིན་ཆད་མ་ལ་སྟོན་པོ་རྒྱངས་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྒྲུབ་བ་
ལྟར་གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་
མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཕྱི་དོན་མེད་ན། འོ་ན། རང་ཅག་ནམས་ཀྱི་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་རྒྱངས་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་

འཛིན་རྒྱུ་ཐ་དད་པར་བྱེད་པ་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་འདི་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་རིག་
པས་དེ་ནི། གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་དུ་བྱེད་པ་དོན་སྒྲུབ་གི་བག་ཆགས་
བཞག་པ་སྤེན་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མེད་ནས་
གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གུན་རྟོག་ལ་དེ་ལྟར་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་
ཏེ། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ་ལས། རི་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་གྱིས་པའི་རི་མོ་ལ། །མཐོ་དམན་
མེད་ཀྱང་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར། །ཡང་དག་མ་ཡིན་རྟོག་ལ་རྣམ་གུན་ཏུ། །
གཉིས་པོ་མེད་ཀྱང་རྟོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་
བྱེད་པོ། །འདིར་བྱེད་པ་མེད་ཀྱང་བྱ་བྱེད་འཐད་ཚུལ་རྒྱས་པར་འཆད་དགོས་
ལ་ཡོད་ནའང་མང་དུ་འགྱུར་དོགས་པས། རྣམ་རིག་པའི་ལྷགས་རྟོགས་རྒྱས་
པའི་ཤེས་རབ་ཅན་ཡིན་ན། སྒྲུབ་བཤམ་པ་དེ་དག་གི་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

སེམས་ཅམ་པས་རིགས་པས་བསྐྱབས་པའི་བྱེད་པ་དོན་གྱིས་སྒྲུབ་
པའི་སྒྲོང་ཉིད་དེ། ཐལ་རང་གཉིས་དང་སྒྲགས་ཀྱི་སྐབས་སུའང་ཁས་ལེན་
དགོས་པར་ཐེ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱིས་བཤམ་དོ། །ཐེ་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཁས་
ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། གསང་འདུས་ཙ་རྒྱུད་ལས། གཟུང་དང་འཛིན་པ་རྣམ་སྤངས་
པ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤམ་ཅིང་། །རིམ་ལྔ་གསལ་སྤོན་ལས་ཀྱང་། །བདེ་
སྒྲོང་སྒྲོར་བ་ལ་ཐ་ནའང་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ལྷགས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་

རྩམ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྒྲིང་པའི་སྒྲིང་ཉིད་ཅམ་ཞིག་ལ་ངེས་པ་ལེགས་པར་རྟེན་
དགོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་
སོ། །དང་པོ་ལ། འདི་བའི་ལྷགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་
ནི་སྤར་བ་ཤད་ཟེན་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་འཛོག་ཚུལ་ལ། །ཐོག་མར་དགག་
བྱ་དང་དེ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ངོས་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་
བས་ནི་སོ་སྒྲིའི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱོད་སོགས་འཛིན་པའི་གཞོན་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་
དོན་མཐུན་རྣམས་ལ་ནི། དུལ་གཟུགས་སྤྱོད་སོགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པར་སྤང་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས། དེ་རྣམས་སྤང་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་
བར་འདོད་ལ། རང་རྒྱད་པས་ནི། སྒྲོ་དེ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་
ལྟར་གྲུབ་པར་འདོད་པས། སྤང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྱུལ་བར་བཞེད་དེ། ཐལ་རང་
གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་སྤྱོད་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཆེའོ། །དེས་ན་འདི་བའི་ལྷགས་
ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་དོན་མཐུན་རྣམ་གཞོན་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་
བཞག་པ་ཅམ་དུ་བཞེད་པས། སྒྲོ་གཞོན་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་
པ་ཅམ་མིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྤྲོད་ལྷགས་ཀྱིས་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ནི་ཉགས་
ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པ་དོན་
དམ་པར་གྲུབ་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་

ནི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྒྲིལ་སྤྱུ་འདོད་ཅིང། བདེན་འཛིན་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་
 ཁྱབ་པར་བཞེད་དོ། །ཐལ་འགྱུར་བས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་དང་ཐ་སྙད་
 འདོགས་པའི་སྒྲིའི་དབང་ཙམ་གྱིས་འཛོག་རྒྱས་པར་འདོད་ལ། འདི་བས་དེ་
 ཙམ་གྱིས་མི་རྒྱས་ཀྱི། འཕྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱུའི་གཞོན་པ་མེད་པའི་དབང་མོའི་
 ཤེས་པ་སོགས་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་འཛོག་དགོས་པར་འདོད་པས་
 འཛོག་ཚུལ་ཁྱད་པར་ཆེད། །སྒྲོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་འཛོག་ཚུལ་འཇུག་
 རིཀ། །དང་ངེས་ནམ་འབྱེད། སྟོང་ཐུན་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་བསྐྱས་ཏེ་དཔེའི་
 སྟོང་ནས་བཤད་ན། དཔེར་ན། སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་རྟེན་དང་ཤིང་བྱ་སོགས་རྟ་
 སྤང་སོགས་སྤྱུ་སྤྱལ་པའི་ཆེ་ན། སྤང་ཚུལ་གསུམ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། སྐྱུ་མ་
 མཁན་རང་ཉིད་ལ་གཞི་དེ་རྟ་སྤང་དུ་སྤང་བ་ཡོད་ཀྱང་ཞེན་པ་མེད། སྤྲགས་
 དང་རྩལ་གྱིས་མིག་བསྐྱད་པའི་ལྟ་མོ་བ་ལ་དེ་རྟ་སྤང་དུ་སྤང་ཞེན་གཉིས་ཀ་
 ཡོད། མིག་མ་བསྐྱད་པའི་ལྟ་མོ་བ་སྤྱིས་སྒྲིབ་པ་ལ་དེར་སྤང་ཞེན་གཉིས་ཀ་
 མེད་དོ། །དེའི་ཆེ་སྤྱལ་གཞི་དེ་རྟ་སྤང་སོགས་སྤྱུ་སྤང་བ་ཡོད་ཀྱང་། སྤང་བ་དེ་
 སྐྱུ་མ་མཁན་ལྟར་ན་ཡུལ་རང་གི་སྟོང་ལྷགས་ཀྱི་ངོས་ནས་མ་ཡིན་གྱི།
 སྤྲགས་རྩལ་གྱིས་བསྐྱད་པའི་སྒྲིའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། མིག་བསྐྱད་པའི་ལྟ་
 མོ་བ་ལྟར་ན་སྒྲོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་ངོས་
 ནས་རྟ་སྤང་གི་སྟོང་ལྷགས་སྤྱུ་ཡོད་པར་འཛིན་ནོ། །དཔེ་དེ་དོན་ལ་སྤྱར་ན།

མིག་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་མོ་བ་སྐྱེ་མའི་རྟ་སྐྱེ་རི་ལྷ་རྟ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། མ་
 རིག་པས་བསྐྱེད་པའི་ཐ་མལ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་འདི་དག་སྐྱེ་
 བ་ན་སྒྲོ་ལ་སྐྱེ་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་སྒྲིང་ལུགས་
 གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྐྱེ་ངོ་། །ནམ་དེ་ལྷ་རྟ་སྐྱེ་བའི་སྒྲིང་ཚུལ་དེ་རིགས་
 པས་ཁེགས་པ་ན། སྐྱེ་མ་མཁན་ལ་རྟ་སྐྱེ་རི་ལྷ་རྟ་སྐྱེ་བ་ལྷ་རྟ་སྐྱེ་ནང་གི་ཆོས་
 རྣམས་སྒྲོ་ལ་སྐྱེ་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་དུ་ཤེས་ནས། དེའི་དབང་
 གིས་མ་བཞག་པའི་སྒྲིང་ལུགས་སུ་ཡོད་པར་མི་འཛིན་ནོ། །སྐྱེ་གྲུ་སྐྱེ་བ་ནི་
 སྒྲིང་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྐྱེ་སྐྱེ་གྲུ་རང་གི་ངོས་ནས་ས་བོན་
 ལས་སྐྱེ་བ་ནི། དེའི་ཆེ་སྐྱེ་ལ་གཞིའི་ངོས་ནས་རྟ་སྐྱེ་དུ་སྐྱེ་བ་དང་འབྲེལ། །
 འཛིག་པའི་སྒྲོ་ནི་གཞོད་མེད་ཞིག་དགོས་ཀྱི། ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་པའི་སྒྲོ་ལ་
 སྐྱེ་བ་ཅམ་གྱིས་འཛིག་རུས་པར་མི་འདོད་དོ། །གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ནི་དེ་
 དག་འཛིན་པའི་དབང་བོའི་ཤེས་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་འཛིག་ལ། དེ་བཞིན་
 དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་དང་དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་སྒྲོ་
 རྣམས་འཛིག་གོ། །མིག་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྟ་སྐྱེ་དུ་སྐྱེ་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་པ་
 ལྷ་པ། རི་ལྷ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་
 རོར་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །

དགག་བྱ་དེ་འགོག་པའི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་འཆད་པ་ལ་

གཉིས། ཉགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟུ་གུ་ཆོས་ཅན།
བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་
དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས།
ཁྲབ་པ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་སྐབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་
དེའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་ན། བདེན་པར་མེད་པས་ཁྲབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་
ཏུ་ཡོད་ན། དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་སྐབ་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཟུ་གུ་ཆོས་
ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ།
བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ན། ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཆ་ཤས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་ན། བན་ཚུན་བསྟོས་ནས་གྲུབ་པས་བདེན་གྲུབ་
ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཉགས་དེར་ཐལ། ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཆ་
མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་ལའང་མེད།
འདུས་མ་བྱས་ལའང་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གཟུགས་ལའང་
མེད། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ལའང་མེད། ཤེས་པ་ལའང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
དེར་ཐལ། གཟུགས་རགས་པ་ལའང་མེད། སྤ་བ་ལའང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་དེར་ཐལ། བུམ་པ་ལྟ་བུ་རགས་པའི་གཟུགས་རྣམས་ནི་ཕྱོགས་ཆ་དང་
བཅས་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྩལ་སྤ་རབ་དེ་ཆ་

མེད་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་རྩལ་སྤྲོད་གཅིག་ལ་དེ་དྲུག་གིས་བསྐྱོར་བའི་ཆེ་ན་
ཤར་རྩལ་གྱིས་དབྱུས་རྩལ་ལ་རེག་པའི་ངོས་དེར་རྒྱབ་རྩལ་གྱིས་རེག་གམ།
མ་རེག་རེག་ན། དབྱུས་རྩལ་དེའི་གོ་ས་ན་ཤར་རྩལ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གོ་ས་དེར་རྩལ་སྤྲོད་གཞན་ལྷ་ཡང་ཡོད་
པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩལ་སྤྲོད་ཅི་ཅམ་བསགས་ཀྱང་གོང་
བྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །མ་རེག་ན། དབྱུས་རྩལ་དེ་ལ་ཤར་
རྩལ་གྱིས་རེག་མ་རེག་གི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཤར་རྩལ་གྱིས་
རེག་ཅིང་རྒྱབ་རྩལ་གྱིས་མ་རེག་པའི་ཆ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆ་
བཅས་སྲུ་གྲུབ་པོ། དེ་ནི་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ཉི་ཤུ་བ་ལས་དྲུག་གིས་ཅིག་ཅར་
སྒྱུར་བ་ན། །སྤར་བ་རྩལ་སྤྲོད་ཆ་དྲུག་འགྱུར། །དྲུག་པོ་དག་ཀྱང་གོ་གཅིག་ན། །
གོང་བྱའང་རྩལ་སྤྲོད་ཅམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པའོ། །ལྷན་
མིན་འདུ་བྱེད་ལ་ཆ་མེད་མི་སྲིད་དེ། གང་ཟག་གམ། དུས་སོགས་ལའང་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གང་ཟག་ལ་འདུག་འགྲེང་སྟོད་སྦྲད་ཡན་
ལག་སོགས་ཀྱི་ཆ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དུས་ལ་མི་སྲིད་དེ། ལོ་ནི་ལྷ་བ། ལྷ་
བ་ནི་ཞག་ཞག་ནི་དུས། དུས་ནི་སྤྱི་སྤྱི་སོགས་ཀྱི་ཆ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར།
དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཆ་མེད་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་
རང་གི་སྐད་ཅིག་སྤྱི་མ་དང་འགྲེལ་བའི་ཆ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

རང་གི་སྐད་ཅིག་སྒྲ་མ་མེད་པར་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་པ་ལ་ཆ་
 མེད་མི་སྲིད་དེ། ཤེས་པ་སྦྱི་ལ་སྦྱི་འཕགས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་། རོན་མཐུན་དང་
 རོན་མི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་ཆ་ཡོད་ལ། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཤེས་པ་ལའང་གསལ་མི་གསལ་དང་དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་ཆ་དུ་མ་དང་། ཤེས་
 པ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཡང་རང་གི་སྐད་ཅིག་སྒྲ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆ་དང་བཅས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་མ་བྱས་ལ་ཆ་མེད་མི་སྲིད་དེ། རྣམ་མཁའ་ལ། འགོག་
 བདེན། ཆོས་ཉིད་ལའང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྣམ་མཁའ་ལ་
 རོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་རགས་པ་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་ཀྱི་ཆ་དང་། ཤར་
 རུབ་ཀྱི་དབྱེ་བས་བཞག་པའི་ཆ་དང་། ཤར་གྱི་བྱམ་པའི་ཁོང་སྟོང་དུ་བྱལ་
 ཅིང་རུབ་ཀྱི་བྱམ་པའི་ཁོང་སྟོང་ལ་མ་བྱལ་བའི་ཆ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འགོག་བདེན་ལ་དེ་མི་སྲིད་དེ། དེ་ལ་སྤང་བྱ་མི་འདྲ་བ་སྤངས་པའི་ཆ་ཐ་དད་
 པ་མང་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉིད་ལ་དེ་མི་སྲིད་དེ། དེ་ལ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཐ་
 དད་ཀྱི་དབྱེ་བས་བཞག་པ་དང་གང་ཟག་སོ་སོས་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ཆ་
 སོགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བདེན་པའི་དུ་བྲལ་ནི། ཟུ་གུ་ཆོས་
 ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མར་མེད་དེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར།
 བྱལ་སྟེ། དུ་མ་ཡོད་ན་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ནི་ཆ་
 མེད་བཀག་པས་འབྱུབ་པོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆ་བཅས་སུ་གྲུབ་ན་

ཆོས་རེ་རེ་ལའང་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་རེ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པོ། ཆ་དང་ཆ་
ཅན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཀྱང་སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་བའི་ཆེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་
བ་ནི་བསྟོན་དུ་མེད་པས་སྒྲུང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་གཉིས་
གནས་ཚུལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཀྱང་སྒྲུང་ཚུལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བ་དེ་ཉིད་སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་བོའི་བཞག་པའི་བརྟུན་པའི་
སྟོད་ལུགས་ཡིན་གྱི། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྟོད་ལུགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་
པར་གྲུབ་ན་སྒྲུང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མ་ཐུན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་མ་ཐུན་
བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དོན་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་སྒྲུང་
ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་ཏེ། མཚོན་ན་བྱམ་པ་དེ་རང་གི་ཆ་ཤས་
ནམས་དང་གནས་ཚུལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་བའི་ཆེ་ངོ་བོ་ཐ་
དད་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། བྱམ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་ནི་བྱམ་པའི་
མཆུ་ཞབས་དང་སྟོ་བ་མགྱོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཆ་ནམས་སོ་སོར་སྒྲུང་བ་གང་
ཞིག །བྱམ་པ་དེ་ཉིད་ཆ་ཅན་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་
ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྟོར། ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཆ་ཤས་
ནམས་ཆ་ཅན་དེ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པའི་
མཆུ་ཞབས་སོགས་བྱམ་པ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ཤེས་ན་ནི་དེར་སྒྲུང་དང་དེས་སྟོང་ཆོགས་པའི་བརྟུན་པ་ཡིན་པར་ངེས་

རུས་པས་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་འང་ངེས་རུས་སོ། །གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་འདི་
 བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། ཆ་བཅས་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
 རྟགས་གཉིས་ནི། སྐྱ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །རང་རྒྱད་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
 རྟགས་དང་རྩི་རྩེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཆིགས་སོགས་ཡོད་ཀྱང་མང་དུ་
 རོགས་པས། དེའི་བྱད་པར་མདོར་བསྡུས་ཞིག་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སྐྱ་
 འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །མཐུན་དཔེ་གཟུགས་བརྟན་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་
 རེས་ཚུལ་ནི། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་བྱད་བཞིན་དུ་སྤང་ཡང་སྤང་
 བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ངེས་སྤྲོ་བས། དེ་ངེས་ཟིན་ནས་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱ་གུ་ལྟ་
 བུ་ཡང་རང་རེའི་སྒོ་དོར་བདེན་པར་སྤང་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའོ་ཞེས་
 རེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་ངེས་པ་ཞིག་བྱང་ནའང་མཆོག་ཡིན་པར་བཤད་པས། སྒོ་མ་པར་བྱེད་པ་
 ལྟ་ཅི་སྒོས། དེ་ལྟར་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཤེས་སྤྲོ་མ་པའི་
 ཁེངས་པ་ཡོད་ན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་དོན་དེ་རྣམས་ཆིག་ཅུ་མ་དུ་མ་སོང་
 བར་ངེས་པར་གྱིས་ཤིག་དང་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་གཉིས། དེའི་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་
 དབབ་པ་དང་། གོལ་ས་གཅོད་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་བའི་ལུགས་

ལ་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཛོག་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ཏེ། དེ་ཤེས་ན།
ཆོས་རྣམས་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་འབྱུང་ལ། དེ་བྱུང་ན་རྟོག་པས་བཏགས་
ཅམ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་མེད་པར་གོ་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། རྟོག་པས་བཏགས་
ཅམ་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་སུ་བྱུང་བ་ནི། རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆད་
མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་དང་།
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ། རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ། རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་
བྱུང་བ། བདེན་པར་བྱུང་བ་རྣམས་དོན་འདྲའོ། །རྟོག་པས་འཛོག་ཚུལ་ནི། ཟླ་
བས་བཞི་བརྒྱ་བའི་འབྲེལ་པ་ལས། རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་།
རྟོག་པས་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་གི་གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་
བསྡོགས་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྐུལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་བྱུང་བར་ངེས་སོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་འཛོག་གོ། །
དེ་ཡང་ཁ་བོའི་ཁ་དོག་དང་དབྱེབས་ལ་བྱེལ་ལུགས་སྐུལ་དང་འདྲ་ཞིང་ཡུལ་
མི་གསལ་བ་ན་གནས་པའི་ཆེ་ཐག་པ་ལ་འདི་སྐུལ་ལོ་སྟམ་པའི་རྟོག་པ་འབྱུང་
ངོ། །དེའི་ཆེ་ཐག་པ་དེའི་ཁ་དོག་དང་དབྱེབས་དང་ཆ་ཤས་དང་ཆོགས་རྒྱན་
གང་ཡང་སྐུལ་གྱི་མཆན་གཞིར་གཟུང་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། རྟོག་པས་སྐུལ་དུ་
བཏགས་པ་ཅམ་ཞིག་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་སྤང་བོའི་སྒྲིང་དུ་ངའོ་
སྟམ་པའི་སྒྲོ་སྒྲེ་བ་ན་སྤང་བོའི་ཆོགས་རྒྱན་དང་ཆ་ཤས་དང་དབྱེབས་

སོགས་གང་ཡང་ངར་འཛོག་ཏུ་མི་རུང་ཡང་། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་
 ཞིག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་དོ། །དེ་ནི་འཕགས་པས་རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས།
 སྐྱེས་བུ་ས་མིན་ཚུ་མ་ཡིན། །མེ་མིན་རྒྱང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན། །རྣམ་ཤེས་
 མ་ཡིན་ཀྱན་མིན་ན། །དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེས་བུ་གང་། །ཞེས་པས་ཀྱང་
 བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་ས་མིན་ནས་རྣམ་ཤེས་མིན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྐྱེས་བུའི་
 ཁམས་དྲུག་སོ་སོ་ནས་བདག་ཏུ་འཛོག་པ་བཀག་ལ། ཀྱན་མིན་ཞེས་པས་
 ཁམས་དྲུག་གི་ཆོགས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་ན་སྐྱེས་བུ་གང་ཞེས་པས་
 ཁམས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་འཛོག་པ་བཀག་ནས། སྐྱེས་བུ་
 ཁམས་དྲུག་འདུས་པའི་བྱིར། །ཞེས་པས། ཁམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱན་ལ་བརྟེན་
 ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་གང་ཟག་འཛོག་པ་ཡང་བཤད་དོ། །ཚུ་ལ་དེ་ནི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་སྟེ། སྤྱད་པ་ལས། བདག་ངེ་འདྲ་བ་དེ་འདྲར་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཤེས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ངེ་འདྲ་དེ་འདྲར་ཆོས་ཀྱན་ཤེས། །
 ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ང་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་ངེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་
 བྱབ་བཙུན་ན་མི་རྟོག་ཀྱང་། མ་བཏགས་མ་དབྱེད་པའི་ཆེ་རྟོག་པས་བཏགས་
 ཙམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བུ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བ་ཡིན་
 མོད། སྐྱེས་བུ་དང་བུ་སོགས་རྣམས་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་
 ཚུ་ལ་དང་། ཐག་པ་ལ་སྐྱལ་དུ་བཏགས་ཀྱང་དེར་སྐྱལ་མེད་པའི་བྱེད་པར་

རྣམས་ལེགས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །

འདིར་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས་རྗེས་དངུ་མའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་
པའི་དཀའ་ས་ཡང་འདི་ཉིད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་
པས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་ཚུལ་རྒྱས་པར་འཆད་དགོས་ནའང་
མང་དུ་དོགས་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལུགས་དམ་པ་འདིས་ནི་ཡན་ལག་
ཆོགས་པ་ཅམ་དང་དེའི་ཡ་གྲུལ་སོགས་གང་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་
པའི་མཆན་གཞིར་མི་རུང་ཡང་། ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་མིང་དུ་བཏགས་
པ་ཅམ་ལ་བྱ་བྱེད་ལེགས་པར་འཛོག་རྒྱས་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་དུ་འགྲེལ་
བ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས་དགོངས་འགྲེལ་
ལུགས་འདི་ལ་སྦྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ཤེས་དགོས་
སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་དོན་མ་བཅལ་བར་མིང་གིས་ཐ་
སྟོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཛོག་པར་གོ་རྒྱས་ལ། མིང་གི་ཐ་སྟོད་ཀྱིས་དབང་ཅམ་
ཀྱིས་བཞག་པ་མིན་པའི་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
དང་། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་འཛིན་ཚུལ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
རྣམས་བདེན་འཛིན་ཡིན་ལ། དེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ནི་བཟླ་བ་མཐའ་
བཟུང་གི་བདེན་ཆད་དོ། །འདི་བའི་ལུགས་ལ་བདེན་འཛིན་ཡིན་ན། ཉོན་
མོངས་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བྱིར་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་དང་མི་འདྲའོ། །ཆོས་

རྣམས་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཅམ་གྱིས་འཛོག་ཚུལ་ནི་མཆོན་ན། ལྟོ་ལྟོར་བ་ལ་འདི་
 ནི་བུམ་པའོ་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་བུམ་པ་དེ་འཛོག་རྒྱས་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཅམ་གྱིས་ཆིམ་ནས་བཏགས་དོན་གང་ཡིན་མ་དཔྱད་པར་སྤང་
 དོར་ལ་ཞུགས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱ་བྱེད་མི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། དེས་མ་ཆིམ་པར་
 ད་དུང་བཏགས་དོན་བུམ་པ་དེ། ལྟོ་ལྟོར་བ་དེའི་ལྟོ་བ་དང་མཚུ་དང་མགྱེན་པ་
 དང་ཞབས་སོགས་ཆ་གང་ཡིན་བཙལ་བ་ན་བུམ་པ་མི་རྟེན་པས་སྤང་དོར་བྱ་
 རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལའང་སྦྱར་
 བར་བྱའོ། །འདི་དག་ནི་ཆོག་གིས་བརྗོད་ཤེས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི། །རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིའི་སྟངས་ནས་དོན་ལ་ངེས་ཤེས་འདེན་རྒྱས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཐ་
 སྙད་དུ་བཏོན་ནས་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཏགས་ཡོད་དང་། བཏགས་ཡོད་
 མིན་པ་ཉིད་ཀྱིས། རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་མེད་པའི་ཚུལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་མ་
 གོ་སྤྱོད་ཆད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད། བདེན་པར་མེད་ཅེས་ཅི་ཅམ་སྦྱས་ཀྱང་
 དོན་གཏིང་ནས་གོ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མིང་དང་བཅས་བཞག་
 ཅམ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དེ་ལ་དགག་བྱའི་བདག་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་གཞི་
 གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་བཀག་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། མིག་ན་
 སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཀག་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དོ། ། དེས་ན་དགག་
 བྱའི་བདག་དང་ཐ་སྙད་པའི་བདག་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་། ངོ་སྟོམ་པའི་

མོ་ལྷན་སྒྲིམ་དང་རར་འཛིན་ལྷན་སྒྲིམ་གྱི་བྱང་པར་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱའོ། །

བདག་མེད་རིགས་པས་སྐྱབ་ཚུལ་མདོར་བསྐྱས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཆོས་གྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྐྱབ་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་དང་། རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་
པའོ། །དང་པོ་ལ། གནད་བཞི་སྟེ། དགག་བྱ་དང་བྱབ་པ་དང་བདེན་པའི་
གཅིག་བྲལ་དང་བདེན་པའི་དུ་བྲལ་ངེས་པའི་གནས་དང་བཞི་ཡོད་པས་སོ།།
དང་པོ་ནི། རར་འཛིན་ལྷན་སྒྲིམ་འདིས་སྤང་བོ་ལྷའི་སྟངས་དུ་དེ་ལ་མ་བསྟོས་
པའི་ང་ཆང་བ་ཞིག་གམ། ང་དེ་རང་གི་སྤང་བོའི་སྟངས་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་མ་
ཡིན་པར་སྤང་བོའི་སྟངས་དུ་གདོད་མ་ནས་བྱབ་བྱབ་པ་ཞིག་དུ་འཛིན་ཚུལ་
ཡོད་པས་དེ་ངེས་པར་བྱ། གཉིས་པ་ནི། སྒྲིར་ཡོད་ན། གཅིག་དང་དུ་མ་གང་
རུང་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་བྱབ་པ་ངེས་པ་ལ་བཞེན་ནས་འབྱུང་བོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་སྤང་བོ་དང་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པ་
འབབ་ཚུལ་དང་། བཞི་པ་ནི། དེ་དང་ཐ་དད་དམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན་རིགས་
པས་གཞོད་ཚུལ་ལོ། །འདིར་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། ང་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྤང་བོའི་སྟངས་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱབ་ཏེ། དེའི་
སྟངས་དུ་དེ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་གང་
དུའང་མ་བྱབ་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ནོ། །བྱབ་སྟེ། རང་

བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་གྲུབ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཆོས་
 སྐབ་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། ང་ཆོས་ཅན། སྤང་བོའི་སྤྲེང་དུ་དེ་དང་རང་
 བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དང་ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྤར་བཞིན་བསྐྱབ་པོ།
 གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བོའི་སྤྲེང་དུ་དེ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་
 དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་པ་ཡོད་
 དེ། དུ་མ་གཅིག་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། ང་ཆོས་ཅན། སྤང་བོའི་སྤྲེང་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ། སྤང་
 བོ་དང་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་ན། སྤང་བོ་དང་མ་འབྲེལ་བར་ལོགས་སུ་བཟུང་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། སྤང་བོ་ལ་བསྟོས་པའི་རག་ལས་པ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་
 བདག་དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བོའི་སྤྲེང་དུ་མེད་དེ། སྤང་བོའི་སྤྲེང་དུ་དེ་དང་གཅིག་
 དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ནི་སྤར་སྤར་རོ། །

རྟོགས་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་ནི། དེ་འབྲེལ་བདག་དེ་སྤང་བོའི་སྒྲིང་དུ་དེ་
དང་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་སྟེ། བྱུང་ན་རིགས་པ་གསུམ་གྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བདག་ཁས་ལེན་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། བདག་གཅིག་ཉིད་ལའང་དུ་
མར་དབྱེ་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་འབྲེལ་ང་དེ་སྒྲེ་འཇིག་བྱེད་པར་ཐལ་
བའི་རིགས་པ་གསུམ་གྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། གཞོད་བྱེད་དང་པོ་ཡོད་དེ།
སྒྲིར་བདག་ནི་སྤང་བོའི་ཉི་བར་ལེན་པ་པོ་དང་། སྤང་བོ་ནི་དེའི་ཉི་བར་སྤང་
བྱ་ཡིན་པ་ལ། དེ་འབྲེལ་བདག་དེ་སྤང་བོའི་སྒྲིང་དུ་དེ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱུང་ན།
དབྱེར་མེད་གྱི་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས། དེའི་ཆེ་གང་གིས་ཉི་བར་ལེན་པ་པོ་
དང་། གང་ཉི་བར་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྷ་
ནང་སྤང་བོ་དང་སྤང་བོ་ཡང་ང་ཡིན་པར་ཐལ་བས། འདིར་མ་ཞི་བར་སྤང་བོ་
དང་བཅས་བཞིན་དུ་སྒྲེ་བ་ལེན་པའམ། ཡང་ན་སྤང་བོ་འདི་ཉིད་སྒྲེ་བ་མི་ལེན་
པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གྱང་སྒྲེ་བ་མི་ལེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོན་
གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲིར་གང་ཟག་གཅིག་ལ་སྒྲེ་བ་ལྷ་ཕྱི་དང་དུས་གྱི་རིམ་
པས་བདག་དུ་མ་ཡོད་པ་ལ་སྒྲོན་མེད་གྱང་། དེ་འབྲེལ་ང་དེ་སྤང་བོ་དང་གཅིག་
ཡིན་ན། སྤང་བོ་ལྷ་ཡོད་པ་ལྷར་བདག་གྱང་མི་འབྲེལ་བ་ལྷ་ཡོད་པའམ། ཡང་ན་
ང་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤང་བོ་ལྷ་ཡང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ རོ།
།སྒྲོན་གསུམ་པ་ཡོད་དེ། སྒྲིར་ང་ཙམ་སྒྲེ་འཇིག་བྱེད་པ་ལ་སྒྲོན་མེད་མོད། དེ་

འབྲེ་ང་དེ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་ན་སྐྱོན་བཞི་ཡོད་ཀྱང་བསྐྱེན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེ་
 འཇིག་བྱེད་པར་སོང་བའི་སྤྱིར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ་ངོ་བོ་འགྱུར་དུ་མི་རུང་
 བས་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་གི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །རྟགས་
 གཉིས་པ་ནི། དེ་འབྲེ་བདག་དེ་ཕྱང་བོའི་སྤྱང་དུ་དེ་དང་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ།
 དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་ཕྱང་བོ་ལ་བསྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་དགོས་པས། ཕྱང་བོ་ལས་ཡན་
 གར་ལོགས་སུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་གྲུབ་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ།
 དེས་ན་དེ་འབྲེ་བདག་མེད་མེད་སྟུམ་དུ་བསམ་མོ། །དེ་ལྟར་ལོགས་པར་
 དབྱུད་པ་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་རྟེན་པའི་ཆོད་
 བེ་རྩེའི་རྩ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་བདག་
 ཕྱང་བོ་དང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་
 གྲུབ་དགོས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལའང་རིགས་པས་གཞོད་པར་མཐོང་བ་ན་
 བདག་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་རུང་བད་ཀྱང་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་ངེས་བརྟེན་པ་
 བྱི། འཇིག་ལྟ་སྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ངར་འཇིན་པའི་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
 པའི་ལྟ་བ་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཆོས་
 ཀྱང་། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པས། དེ་ལྟར་དབྱུད་པ་ལས་དབྱུད་དོན་ལ་
 ངེས་ཤེས་ཆོད་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆོ། དེའི་དུས་སུ་སྐྱ་གུ་སོགས་རྟེན་འབྱུང་གི་

ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདྲུག་པ་ལས། ཞིང་རྟ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་
མིན། །གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྡན་ཡང་མིན་ཞིང་། །ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་
ལག་དག་དེར་མིན། །འདྲུས་པ་ཅམ་མིན་དབྱིབས་མིན་ངེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
ཞིང་རྟ་རྣམས་བདུན་གྱི་རིགས་པས་བཙལ་ན་མི་རྟེན་པ་ལྟར། བདག་ཀྱང་དེ་
དང་དཔེ་དོན་སྒྱུར་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་བརྗོད་ན། ཞིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་
ལག་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་བདུན་པོ་གང་དུ་
ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ། ཞིང་རྟ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་རང་བཞིན་
གྱིས་གཅིག་མིན་ཏེ། ཡིན་ན། ཡན་ལག་རྣམས་དུ་མ་ཡིན་པ་བཞེད་ཅུ་ཁྲིད་
ཀྱང་དུ་མར་ཐལ་བ་དང་། ཡང་ན་ཁྲིད་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་
རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡན་ལག་
རྣམས་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་བྱམ་པ་དང་སྒྲུལ་བྱ་
བཞིན་དུ་ཁྲིད་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་ཡན་གར་དུ་སོ་སོར་དམིགས་དགོས་
པ་ལས་དེ་མ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཁྲིད་རང་གི་ཡན་ལག་གི་
རྟེན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། མཁར་གཞོང་ཞོའི་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་རང་
གི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། ། དེ་

ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟེན་ནས་ཀྱང་མེད་
 དེ། དེ་ལྟེ་ལ་ལྟས་བྱིན་འདུག་པ་ལྟར་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་ངོ་བོ་
 ཉིད་གྱིས་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡན་ལག་དང་ངོ་བོ་
 ཉིད་གྱིས་ལྡན་པའང་མིན་ཏེ། ལྟས་བྱིན་བ་ཡང་དང་ལྡན་པ་ལྟར་དེ་དང་ངོ་བོ་
 ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་འང་མི་ལྡན་ལ། ལྟས་བྱིན་ན་བ་དང་ལྡན་པ་ལྟར་དེ་དང་ངོ་
 བོ་གཅིག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤིང་རྟའི་ཡན་
 ལག་ཆོགས་པ་དང་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དེ་
 ལྟ་ན་ཡན་ལག་མ་བསྐྱེགས་པའི་ཆོགས་པ་ལའང་ཤིང་རྟ་ཡོད་པར་འགྱུར་
 བའི་བྱིར་རོ། །སྤྱི་མ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་དང་ཆོགས་པའི་
 དབྱིབས་གང་ཡང་ཤིང་རྟར་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བཙུལ་བའི་ཆེ་མི་
 རྟེན་ཀྱང་ཤིང་རྟ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དེ། འདུག་པ་ལས། དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་འཕམ་འཇིག་
 རྟེན་དུ། །རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འགྲུབ་འགྱུར་མིན་མོད་ཀྱི། །རྣམ་དབྱུང་མེད་
 པར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འདི། །རང་གི་ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་ཐ་སྙད་དུ་
 ཐ་དད་ཡིན་ལ་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ལྡན་པ་ཡང་ཡིན་པས། དེ་
 དག་འགོག་པ་ལ་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་སྒྱུར་དགོས་སོ། །དེ་དོན་ལ་
 སྦྱོར་བ་ལ། ཤིང་རྟ་དེ་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པས་བཙུལ་ན་མི་རྟེན་པ་དེ་

བཞིན་དུ་གང་ཟག་ལའང་འགྲེ་སྟེ། འདི་ལྟར། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཕུང་
བོའི་སྒྲིང་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་གི་ཕུང་བོའི་སྒྲིང་དུ་དེ་དང་རང་
བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་འང་མེད། དེ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་དུ་འང་མེད།
ཕུང་བོའི་རྟེན་དུ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད། ཕུང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད། ཕུང་བོའི་ཆོག་ས་པ་སྟོང་མ་ཡིན། ཕུང་བོའི་དབྱེ་བས་ཀྱང་
སྟོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་སྒྲ་མ་སྒྲའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། ཞིང་རྟ་ལ་བཤད་པ་
བཞིན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཞིང་། དེར་མ་ཟད། གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་
སྒྲར་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་བཤད་པ་བཞིན་རིགས་འགྲེ་སྟེར། རྟགས་བྱི་མ་ལ།
ཕུང་བོའི་ཆོག་ས་པ་ཆོས་ཅན། བདག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་
གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ། གདགས་གཞི་ནི་དེའི་བཏགས་ཆོས་
སྒྲ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། །ཕུང་བོའི་དབྱེ་བས་ཆོས་ཅན། བདག་ཏུ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ། གང་ཟག་ནི་གཟུགས་སྒྲ་མི་
འཐད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཞིང་
རྟའི་དཔེས་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་
ཆེན་མོ་ལས། ཞིང་རྟའི་དབྱེད་པ་དེ་འདྲ་བ་དེས་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་བཞིན་
མེད་པའི་དོན་གྱི་གཏིང་སྒྲར་དུ་དཔོག་པར་གསུངས་པས་འདི་ནི་ཞིན་ཏུ་
གནད་ཆེ་བར་སྒྲུང་རོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཆོས་ཀྱང་། ཞིང་རྟ་

རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་བརྟགས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཅུ་ལ་ན་རྟེན་དགོས་
 པའི་ཁྱབ་པ་ངེས་པར་བྱས་པའི་རྩེས་སུ། རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཅུ་ལ་བས་མ་རྟེན་
 པ་དེའི་ཆེ་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་གང་ཟག་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གང་ཟག་རྣམ་པ་བདུན་
 ཀྱི་རིགས་པས་བརྟགས་དོན་བཅུ་ལ་བའི་ཆེ་མི་རྟེན་པས་གང་ཟག་རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་དགོས་ཏེ། ལེགས་པར་ཤེས་ན་ནི་རྒྱལ་བའི་
 དགོངས་པ་རྩི་བཞིན་ཤེས་པའི་གྲངས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། རྩེའི་འཇུག་ཤིག་
 ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཤེས་ཏུ་སྤྱོད་པའི་གནས་རྣམས་རྩིན་
 ཆེར་དུ་སྟོན་པའི་མཁས་པའི་དབང་བོའི་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་
 རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ལ་འབད་པར་གྱིས་ཤིག། །ཅེས་གསུངས་པའི་
 སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་སྐྱབ་ཚུལ་ལ། གཅིག་ཏུ་
 བྲལ་གྱི་གཏན་ཆིགས། རྩི་རྩེ་གཟེགས་མ། ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག། །ཐུ་བཞི་སྐྱེ་
 འགོག། །རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་དང་ལྷ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་སྤྱིར་
 བཤད་ཅིན་ལ། འོན་ཀྱང་འདིར་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། དཔེར་ན། མེ་མོང་དུ་ཤར་
 བའི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ། བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་སྤང་བའི་

ཆེ་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་བྱད་བཞིན་དུ་སྒྲང་བ་ལྟར། གཟུགས་སོགས་རང་
བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་ཡང་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་སོ་སྒྲེའི་དབང་བོའི་ཤེས་པ་ལྷ་
ལ་གཟུགས་སོགས་སྒྲང་བ་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བར་སྒྲང་བ་མ་
གཏོགས། སྒྲང་ཚུལ་གཞན་མི་འབྱུང་བས། ཐལ་འབྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་
རང་ཅག་སོ་སྒྲེའི་ཤེས་པ་རང་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་སྒྲང་བ་ནི་ཡོད་མོད། སྒྲང་
ཚུལ་ལྟར་བྱུང་བ་འདི་ཀ་རང་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་ཞེས་བཞེད་པར་སྒྲང་
བས། འདི་འགོག་པའི་ཆོ། བྱམ་པ་ལ་མཆོན་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སོ་སྒྲེའི་ཤེས་
པ་རང་སྒྲང་བ་ལྟར་མ་བྱུང་སྟེ། སྒྲང་བ་ལྟར་གཅིག་དང་སྒྲང་བ་ལྟར་ཐ་དད་གང་
རུང་དུ་མ་བྱུང་བའི་སྒྲིང་། བྱུང་བ་སྒྲར་ལྟར་བསྐྱབ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲང་བ་ལྟར་
གཅིག་དུ་མ་བྱུང་སྟེ། རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་
ཅམ་ཡིན་པའི་སྒྲིང་། བྱུང་སྟེ། སོ་སྒྲེའི་ཤེས་པ་རང་བྱམ་སོགས་རང་གི་
གདགས་གཞི་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་ཅམ་དུ་མི་སྒྲང་བར་གདགས་
གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་གཉིས་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རང་ངོས་ནས་བྱུང་
པར་སྒྲང་བའི་སྒྲིང་། གཞན་ཡང་། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་གཅིག་དུ་ཐལ་བའང་
འཕེན་ནོ། །རྟགས་སྐྱ་མ་དེར་ཐལ། བྱམ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་
རང་གི་གདགས་གཞིའི་སྒྲིང་དུ་མིང་བརྟམ་བཞག་ཅམ་ཡིན་པའི་སྒྲིང་། དེར་
ཐལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གདགས་གཞི་རང་ལྟོག་མིན་པ་གཞན་ཞིག་གི་སྒྲིང་

ནས་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་གདགས་གཞི་ཆ་
 ་ཤས་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པའི་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་
 ཅན། སོ་སྐྱེའི་ཤེས་རོར་སྣང་བ་ལྟར་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་གདགས་
 གཞི་ལ་བསྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྣང་བ་ལྟར་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན།
 རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་མ་བསྟོས་པར་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
 ཡང་། སོ་སྐྱེའི་དབང་བོའི་ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སྣང་ཚུལ་ལྟར་མ་
 གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་རོར་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ནམས་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཀྱན་རྫོབ་
 ཡོད་པས་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཡོད་ཅེས་འདོད་ཀྱང་། ཐལ་འབྱུར་བའི་སྐབས་
 འདིར་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཀྱན་རྫོབ་མེད་པས་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་མི་བཞེད་
 པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་ན། སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་
 མཐུན་པས་བྱུང་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། སྣང་ཚུལ་
 བདེན་པར་སྣང་ཡང་གནས་ཚུལ་བདེན་པར་མེད་པས་བྱུང་བར་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འདི་གནད་ཆེ་བས་རྒྱས་པར་འཆད་དགོས་ནའང་མང་དུ་དོགས་
 ལ། སོ་སྐྱེའི་ཤེས་རོར་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཅེས་པ་འདི་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་
 ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བས་རང་ཅག་ལྟ་བུའི་སྒོ་ཁོག་ཏུ་རྒྱུད་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ་
 ཞིབ་ཆ་འབྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཆིགས་ལ་སྟོགས་སྒྲིང་འདོད་
ཚུལ་ནི། གངས་ཅན་གྱིས་སྒྲིང་སྒྲེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན། ཡོད་དགོས་པས་སྒྲུ་གུ་
ཡང་རང་གི་རྒྱ་དུས་སྒྲུ་མེད་ན་མི་སྒྲེ་བས་དེའི་དུས་སྒྲུ་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་
གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད། སྒྲར་གསལ་བར་སྒྲེ་བས་བདག་སྒྲེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་འདོད།
རང་རྒྱད་པ་སོགས་གྱིས་སྒྲུ་གུ་ལྷ་བྱ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་བྱབ་པའི་རྒྱ་
གཞན་ལས་སྒྲེ་བས་གཞན་སྒྲེ་ཡོད་ཞེས་འདོད། གཅེར་བྱ་བས་རྩ་བུ་ལྷ་བྱ་
འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ལས་སྒྲེ་བས་བདག་སྒྲེ་ཡོད་ལ། རྩ་མཁན་གྱིས་བྱེད་
བས་གཞན་སྒྲེ་ཡང་ཡོད་ཅེས་འདོད། རྒྱང་འཕེན་པས། མ་བྱའི་མདོངས་གྱི་
ཁ་དོག་དང་། ཆེར་མའི་ཚོ་བ་དང་། སྒན་མའི་རྒྱུ་པ་ལྷ་བྱ་གང་གིས་ཀྱང་མ་
བྱས་པས་རྒྱ་མེད་ལས་སྒྲེ་འོ་ཞེས་འདོད་ཅིང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲེ་ན་རང་
ངོས་ནས་སྒྲེ་བར་འདོད་པ་ལ་འབྲུའོ། །འདིར་འགོག་ཚུལ་གོ་བདེ་བའི་དབང་
དུ་བྱས་ན། དེ་ལ་སྒྲུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་ངོས་ནས་མི་སྒྲེ་སྟེ། བདག་ལས་མི་
སྒྲེ། གཞན་ལས་ཀྱང་མི་སྒྲེ། གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མི་སྒྲེ། རྒྱ་མེད་ལས་ཀྱང་མི་
སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། རང་གི་རྒྱའི་དུས་ནས་བྱབ་ཅིན་མི་སྒྲེ་བའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དུས་སྒྲུ་བྱབ་ཅིན་ནི། སྒྲར་ཡང་སྒྲེ་བ་ལ་དགོས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོས་པ་ཡོད་ན། ཡང་ཡང་སྒྲེ་དགོས་པས་ཐུག་
མེད་དུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། བདག་སྒྲེ་མེད་པར་ཐལ།

རང་གི་རྒྱའི་དུས་སུ་གྲུབ་ཟིན་འགྲུར་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ས་བོན་རྣམ་པར་མ་འགྲུར་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།
།གཞན་ཡང་། བདག་སྐྱེ། མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན། ཆེ་འདྲིའི་མིར་སྐྱེ་བ་
ལེན་པའི་ཆེ་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མའི་བདག་ཉིད་བཞིན་དུ་སྐྱེ་དགོས་པས་འགྲོ་བ་
རིགས་དྲུག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཀན་པོའི་ལུས་འདི་བཞིན་
དུའང་མའི་མངལ་ན་ཡོད་པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་
དང་མ་འབྲེལ་བར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་ལ་མ་བསྟོས་
པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་ན། རྒྱ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་
བུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྲུར་རོ། །འདྲིའི་རིགས་པའི་འཕུལ་
འཆ་མས་ཤེས་པ་གནད་ཆེ་རོ། །གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི། སྤར་གྱི་
རིགས་པ་དེས་ཁེགས། བཞི་བ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་བར་
ཐལ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་ས་བོན་ལས་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན།
བྱ་རོག་སོགས་ལས་ཀྱང་མ་བྱའི་མདོངས་སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །གཞན་ཡང་། མ་བྱའི་མདོངས་དེ་རང་གི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། དེ་མ་

བྱའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་རང་གི་ཉིར་ལེན་སྒྲ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་
ཕྱིར་ཆེར་མའི་རྣོ་བ་དང་སྐན་མའི་ལྷུ་མ་བ་དེ་རང་གི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ།
དེ་རང་གི་ས་བོན་རྣམས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བའོ། ཡང་ན་ནམ་
ཡང་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་ནི། ལྷ་གྲ་ཆོས་ཅན། རང་ངོས་ནས་མི་
སྐྱེ་སྟེ། རང་གི་རྒྱའི་དུས་སུ་ཡོད་པར་ཡང་མི་སྐྱེ། དེའི་དུས་སུ་མེད་པར་ཡང་
རང་ངོས་ནས་མི་སྐྱེ། དེའི་དུས་སུ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་དུ་ཡང་
མི་སྐྱེ། དེའི་དུས་སུ་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཡང་མི་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ལྷ་རྣམས་འགོག། གཉིས་པ་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། གཏན་
མེད་པར་སྐྱེ་བར་ཐལ། རང་གི་རྒྱའི་དུས་སུ་མེད་པར་རང་ངོས་ནས་སྐྱེ་བའི་
ཕྱིར། ལྷ་སྟེ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་ན། དུས་གཅིག་གི་ཆེ་མེད་ན་གཏན་ནས་
མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་ན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་
མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་ལ་སྐྱ་གྲ་དེ་རང་གི་རྒྱའི་དུས་སུ་མེད་ཀྱང་། རྒྱུན་དེའི་
དུས་སུ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བས་མི་འགལ་ལོ། ། གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་
སྟོལ། བཞི་བ་སུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་ནི། འབྲས་བུ་རྣམས་རང་ངོས་ནས་མི་སྐྱེ་སྟེ།

རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡང་མི་སྟེ། རྒྱ་དུ་མ་ཁོ་ན་ལས་
 འབྲས་བུ་དུ་མ་ཁོ་ན་ཡང་མི་སྟེ། རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡང་མི་
 བསྟེད། རྒྱ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཁོ་ན་ཡང་མི་བསྟེད་པའི་བྱིར། སྐབ་
 ཚུལ་གཞན་དུ་ཤེས། ལྷ་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོག་སྟེ། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན།
 རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟེ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་
 བརྟན་བཞིན། རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རང་གི་ཆ་ཤས་དང་། ཆ་ཤས་
 རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་ཆ་ཤས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཚུལ་གོང་གི་ཆ་མེད་
 འགོག་པའི་རིགས་པས་ཤེས་དགོས་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་
 བའི་ལུགས་ཀྱི་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ཏེ།
 ལྷ་བ་གྱི་རིགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་གཏུགས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
 རིགས་པ་ལ་ཐུག་པས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་
 མ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྲ། རྟག་པ། དངོས་པོ། བུམ་པ་སོགས་སྟེ་ཡིན་པ་རྣམས་
 བྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་མེད། སྟེ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཀྱང་རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཤེས་བྲ་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 གྱི་སྟེང་ནས་མིང་ཅམ་གྱིས་བཞག །རྟག་པ་དེ། རྟག་པའི་རིགས་བྱེ་བྲག་པའི་
 སྟེང་ནས་མིང་ཅམ་གྱིས་བཞག དངོས་པོ་དང་། བུམ་པ་ཡང་དངོས་པོའི་

རིགས་དང་བྱམ་པའི་རིགས་བྱེ་བྲག་པའི་སྒྲིང་ནས་མིང་བདས་བཞག་པ་
ཡིན་གྱི། བྱེ་བྲག་ལས་དོན་གཞན་པའི་སྒྲི་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། དེ་
བཞིན་དུ་སྒྲི་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱར་བར་བྱ་སྟེ། དཔྱོད་ཤེས་ན་སྒྲི་ཡིན་པ་
རྣམས་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ངེས་ཅུང་སྟོ། །སྒྲི་མ་ཡིན་པའི་བྱེ་
བྲག་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། འདུས་བྱས་ལ་ཡང་མེད། འདུས་
མ་བྱས་ལ་འང་མེད་པའི་བྱིར། འདུས་བྱས་ལ་མེད་དེ། གཟུགས་ཤེས་ལྡན་
མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་མེད་པའི་བྱིར། སྒྲི་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ། མདུན་ན་མངོན་སུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱམ་པ་
གཅིག་ལྟ་བུ་ནི། རང་གི་མཆུ་ཞབས་སོགས་ལ་བཏགས། རང་གི་ལུས་ལྟ་བུ་
ནི། ཡན་ལག་གི་སྒྲིང་དུ་བཏགས། རི་གཅིག་ལྟ་བུ་ནི་སངས་སོགས་ཆོགས་
པའི་སྒྲིང་ནས་བཏགས་པའི་བྱིར། སྒྲི་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ནི་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ། ད་ལྟ་སྒྲི་མ་ཐག་པའི་རང་གི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་པ་
གཞན་ལས་རགས་ལས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་པ་གཞན་གྱི་ཆ་ཤས་
ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྲི་མ་ཡིན་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་དེ། གང་ཟག་རང་ཉིད་གཅིག་ལྟ་བུ་ནི། རང་གི་སྤང་པོ་ལ་བཏྱེན་ནས་
བཞག །དེའི་སྒྲིང་གི་མི་ཏྱག་པ་ལྟ་བུ་ནི། གང་ཟག་དེ་ཉིད་ལ་བསྟོས་ཏེ་བཞག་
པའི་བྱིར་རོ། །འདུས་མ་བྱས་ལ་འང་སྒྱར་བཞིན་རིགས་པ་སྒྲིར། མདོར་ན།

རང་གི་ཆ་ཤས་དང་སྒྲིའོག་གིས་བཞག་པ་ལ་མ་བཟོས་པར་རང་དབང་དུ་
 གྲུབ་པའི་ཆོས་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 བཞི་བ་བརྒྱ་པ་ལས། འདི་ཀྱན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་
 མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་དེ་ལྟར་རིགས་པས་དབྱུད་པའི་
 དབྱུད་མཐར་སྒོམ་ཚུལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་
 གྲང་། མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་བཞེད་པ་བཞིན་བཤད་ན། དེའི་
 གསུང་འབུམ་ཐོར་བུ་ལས། དེ་ཡང་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པའི་གོང་རོལ་དུ་ལས་
 དང་པོ་པས་ལྟ་བ་སྒྲིང་ཚུལ་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བརྗོད་ན། དང་པོར་གོང་དུ་
 བཤད་པ་ལྟར་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་དབྱུད་དེ་བྱང་བར་བྱས་ནས། ལྟ་བ་དངོས་གཞི་སྒྲིང་བའི་ཆོ།
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་དགག་བྱ་དེ་ཡོད་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་དེ། དེ་
 རྣམས་ང་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་མ་
 གྲུབ་དབྱུད་པས་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ངེས་པ་ཉིད་པ་ན། རྒྱ་མཆོན་དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་ན། ང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་དགག་བྱ་ཞེ་སྟག་ལ་བཞག་ནས་
 མེད་མེད་སྟམ་པའི་མེད་དགག་གི་འཛིན་སྐྱངས་ཉིད་སྒྲིང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། ། འཛིན་སྐྱངས་ཞེན་དུ་སོང་ན། རིགས་པ་བྲན་ཅམ་

བྱས་ཏེ། སྒྲུང་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་བྱུང་བ་མེད་མེད་སྟེ་ལྟར་དུ་བསམ་ཞིང་སྐྱུར་ནས་
བསྐྱོམ་པར་བྱ་ལ། རྗེས་ཐོབ་དུ་གཟུགས་སོགས་བདེན་བྱུང་དུ་ལམ་ལམ་
འཆར་བ་ན། འདི་ནམས་དེ་ལྟར་དུ་བྱུང་བ་མེད་མེད་སྒྲུང་སྒྲིང་ཆོགས་པའི་སྐྱུ་
མ་ལྷ་བྱ་སྟེ་ཨེ་མ་ངོ་མཆར་ཆེད། །སྟེ་ལྟར་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །བཀལ་བརྟག་མང་
དུ་བྱེད་ཤེས་གྲང་། འདི་འདྲའི་དོན་ལ་བཤུར་སྒྲིམ་ཅམ་ཡང་མེད་ན་དགོས་
དོན་གྱི་སྒྲིང་བོ་སྟོར་བ་ཡིན་པས་འབད་པར་བྱའོ། །འོ་ན། ཐལ་རང་གཉིས་
ཀའི་ལུགས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་དེ་མདོ་གང་གི་དོན་ཡིན་ཞེ་ན།
དེ་ནི་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་གཞན་གྱི་དོན་ཡང་ཡིན་མོད།
གཙུག་པོ་ནི་ཡུམ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དོན་ཡིན་པར་
གཉིས་ཀས་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་གོལ་ས་གཙུག་ཚུལ་ལ། སྒྲུང་བས་པ་ཁ་
ཅིག་ན་དེ། ནམ་མཁའ་ལ་མཐའ་དབྱས་བཟུང་དུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྒྲིམ་
གང་དུ་མི་འཛིན་ཅིང་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དེ། གནས་ལུགས་སྒྲིམ་ཚུལ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་དུ་ཤང་གི་ལྷ་བ་སྒྲིམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དོ། །ཁ་ཅིག ཆོས་གང་ལའང་འདི་ཡིན་འདི་མིན་ངོས་བཟུང་དུ་མེད་
པར་སྒྲིམ་པ་དེ། གནས་ལུགས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་
ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་དང་སེམས་ཅན་ཡིན་པ་སོགས་གང་ཡང་མེད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཁ་ཅིག ང་དེ་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་

ཁུང་དུ་འཛུལ་བ་ལྟར་གང་དུ་འང་མི་འགྲོ་བའི་གཞི་མེད་ཙ་བྲལ་དུ་རྟོགས་
ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་སྒྲོམ་པ་དེ། སེམས་ཀྱི་གནས་
ལུགས་སྒྲོམ་པའོ་ཟེར་བ་ཡང་ཅུང་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་སེམས་གཟུགས་ཅན་
བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་འཆོལ་ལུགས་ཡིན་པས། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཞེས་
བརྗོད་ཀྱང་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲན་མི་རུས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་དེས་
སེམས་གཟུགས་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བར་
རྟོགས་ཀྱང་། སེམས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་སྤྱིར། རུས་ན་
དངོས་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་རུས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་།
དེ་མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་
འཆོལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འཆོལ་ཚུལ་ནི། སེམས་
སྒར་མེད་གསར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། རང་དུས་སུ་རང་བཞིན་
གྱིས་མི་གནས་པ་དང་། རང་གྲུབ་པའི་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་རང་བཞིན་
གྱིས་མི་འགག་པར་དཔྱོད་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་སེམས་གྲུབ་ཙམ་ནས་
གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ཤིང་། གསལ་ཙམ་དེ་ལ་བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་ན།
ཁ་དོག་དང་དབྱེབས་གང་དུ་འང་མི་ཆེད་པས། གསལ་བའི་དུས་ན་སྟོང་བ་
སྟོང་བའི་དུས་ན་གསལ་བས་གསལ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲོམ་པ་དེ། གནས་
ལུགས་སྒྲོམ་པའོ་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་

བོ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡིན་པས་གནས་ལུགས་སྒོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིན་ན།
 གསལ་ཞིང་རིག་པར་རྟོགས་པ་ཙམ་ཡང་གནས་ལུགས་སྒོམ་པར་ཐལ་བར་
 འགྱུར་རོ། ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་སྐད་ཅིག་སྒྲ་ཕྱི་སྒྲེས་མ་ཐག་པའི་ངོ་བོ་ལ་ཅེར་
 གྱིས་བལྟས་པའི་ཆོ། རང་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་སྒོམ་པ་ནི། གནས་ལུགས་སྒོམ་
 པའི་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་རྟོག་པ་སྐད་ཅིག་སྒྲ་ཕྱི་རྣམས་རང་གི་དུས་
 སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པར་བསམ་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། གནས་ལུགས་ཀྱི་
 དོན་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིན་ན། སྐད་ཅིག་མ་མཐོང་བས་ཀྱང་གནས་
 ལུགས་མཐོང་བའི་གོ་ཆོད་པར་ཐལ་ལོ། ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་བལྟས་པའི་ཆོ་རྟོག་
 པ་རང་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་སྟོང་སང་མཐོང་བ་དེ། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་
 དང་ཆོས་སྐྱའི་རང་ཞལ་མཐོང་བའི་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རིགས་པ་སྒྲ་མ་
 དེས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག་སེམས་གཡོ་མེད་དུ་བཞག་ནས་རྟོག་པའི་
 ངོ་བོ་ལ་ཅེར་གྱིས་བལྟས་པའི་ཆོ། སེམས་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྟོང་སང་དུ་
 འཆར་བ་དེ་ཉིད་སྒོམ་པ་གནས་ལུགས་སྒོམ་པའི་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་
 བོ་སེམས་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རིག་པ་དང་བྲལ་བར་མཐོང་བ་དང་། སེམས་
 རང་གི་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པར་མཐོང་བ་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་
 པས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྣམ་རྟོག་སྒྲེ་
 བ་འགོག་མི་དགོས་ཀྱི། རྟོག་པ་གང་སྒྲེས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་

བསྐྱེད་པ་པ་ནི། རྟོག་པ་བཟང་ངན་ཐམས་ཅད་ལམ་དུ་འབྱེད་བ་ཡིན་ལ།
འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་རྣམ་རྟོག་ལས་མ་འདས་པས། རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་
ཆོས་སྐྱུར་རོ་སྒྲིམས་དུ་སྒྲིམ་དགོས་པ་ཡིན་ནི་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྟོག་
པ་ཡི་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རོ་སྒྲིམས་ཀྱི་དོན་དེ་མི་འཐད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཐད་ན་བཟང་ངན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རོ་སྒྲིམས་དུ་འབྱུར་
བས་བཟང་ངན་འབྲིང་གསུམ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག་ཐོག་མར་
ནམ་མཁའ་སྟོང་སང་དེ་ངེས་པར་བྱས་ཇེས། དེ་དང་རང་གི་སེམས་བསྐྱེས་
ནས་སྒྲིམ་པ་དེ། གནས་ལུགས་སྒྲིམ་པའོ་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་ནམ་
མཁའ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རིག་བྱས་སྟོང་བ་ལྟར་སེམས་ཀྱང་དེས་སྟོང་བ་ཅམ་
སྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། མདོ་ལས་ནམ་མཁའ་དཔེར་མཛད་པ་དེ་
ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་མིན་གྱི། རམ་མཁའ་དེ་ཐོགས་བཅས་
ཀྱི་རིག་བྱ་བཀག་ཅམ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། དགག་བྱ་བདེན་བྱབ་བཀག་ཅམ་ལ་འཇོག་ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། ། ཡང་གནས་ལུགས་སྒྲིམ་པ་ལ་སྒྲོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཁ་
ཅིག་ན་རེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་རྟེན་ཕྱིན་ཆད་ནས། རིགས་པས་
དབྱུད་པ་ཆར་གཅིག་བྱས་ཇེས་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།
གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་སྒྲིམ་པའོ་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་དེའི་ཇེས་

སུ་གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་པ་དང་། བརྒྱལ་བའི་ཆེ་ཡང་གནས་ལུགས་སྒོམ་
 བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག །དེ་ཉིད་ཕྱིན་ཆད། བདེན་པར་མེད། རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་སྟུམ་པ་ཅམ་གྱིས་གནས་ལུགས་སྒོམ་པའི་ཟེར་བ་ཡང་མི་
 འཐད་དེ། དེ་ནི་བདེན་མེད་གྱི་སྐྱ་སྐྱི་ཡིད་བཞུས་བྱས་པ་ཅམ་དུ་སོང་གི། །
 བདེན་མེད་གྱི་དོན་ངེས་ནས་སྒོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག ། བདེན་
 མེད་གྱི་དོན་ངེས་ཟེན་ནས་སྐྱར་སྒོམ་པའི་ཆེ། འཛོག་སྒོམ་ཁོ་ན་བྱེད་ཟེར་བ་
 དང་། ཁ་ཅིག དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡང་དབྱུང་གིན་སྒོམ་དགོས་ཟེར་
 བ་ཡང་རུང་མི་འཐད་དེ། ལས་དང་པོ་བས་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་ཚུན་ལྟ་བ་དང་
 དངོས་གཞིའི་ཆེ་བར་བར་དུ་རུང་བད་རེ་དབྱུང་ནས་འཛོག་སྒོམ་བྱེད་པ་
 ཡིན་གྱི། འཛོག་སྒོམ་ཁོ་ནས་ལྟག་མཐོང་མི་འབྱུབ་ལ། དབྱུང་པ་ཏ་ཅང་མང་
 བ། རྒྱུད་པ་སྐྱེ་བས་ཞི་གནས་མི་འབྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་ཀྱི་སྒོམ་ཚུལ་ནི་སྤར་བཤད་ཟེན་ཏོ། །གོང་དུ་བཤད་པའི་
 ལྟ་བ་དེ་ནམས་ནི་སྤ་མ་སྤ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་མཆོག་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་གང་
 བསྒོམས་ནའང་ཐར་པའི་ས་བོན་འཛོག་རྒྱས་སོ། །ལྟ་བ་དེ་དག་བསྒོམས་ན་
 བན་ཡོན་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་མ་ཟད། ཐོས་བསམ་ཅམ་བྱས་ནའང་བན་ཡོན་
 གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་བཤད་དེ། ལུང་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །
 དགོས་པ་མཆོན་ཅམ་ཞིག་བསྟན་ན། སྤྱིད་འཇུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་

ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྟུག་
 བསྐྱལ་དག །ཞི་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད། །ཞེས་དང་། བྱམས་པས་
 །ཀྱང་། ཤེས་རབ་ལས་གཞན་འདི་དག་གི །སྒྲིང་རྒྱ་གཞན་མེད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
 ཤེས་རབ་མཆོག་ཡིན་དེ་གཞི་ནི། །ཐོས་པ་དེ་ཕྱིར་ཐོས་པ་མཆོག །ཞེས་
 དང་། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་བོ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་བདག་མེད་ཆོས་ལ་སོ་སོར་
 ཏོག །སོ་སོར་དེ་བརྟགས་གལ་ཏེ་སྒྲིམ་བྱེད་ན། །དེ་ནི་སྤྱད་ན་འདས་ཐོབ་
 འབྲས་བུའི་རྒྱ། །རྒྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཞིར་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། །བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་བྱེད་པའི་རིམ་པ་
 རི་ལྟར་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་གང་ཉམས་སྤྱོད་
 རྒྱ་དེ་དང་པོར་གཞན་ལ་ཐོས་ནས་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད། དེ་
 ནས་ཐོས་པའི་དོན་དེ་རང་གིས་ལུང་དང་རིགས་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་
 བསམས་ཏེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་ཀྱིས་ངེས་
 པར་བྱས་ཏེ་ཐེ་ཆོམ་དང་བྲལ་བ་ན་ཡང་ཡང་དུ་འདྲིས་པ་ལ་བསྒྲིམས་པ་
 ཞེས་ཟེར་བས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོས་བསམ་
 བསྒྲིམས་གསུམ་མང་ཅུང་གིས་ཉམས་ལེན་ཀྱང་མང་ཅུང་འོང་བར་གསུངས་
 ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་ཐོས་པ་རི་ཅམ་མང་བ་ཅམ་དུ་དེ་ལས་
 བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་མང་ལ། དེ་མང་བ་ཅམ་དུ་བསམ་པ་མང་བ་དང་དེ་མང་

བ་ཙམ་དུ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་མང་བ་དང་། དེ་རྩེ་ཙམ་མང་བ་བཞིན་
 དུ་བསྐྱོམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་མང་བ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །
 འོན་ཀྱང་ཐོས་པ་ཁ་བྱིར་བལྟས་ཁོ་ནར་མ་སོང་བ་ཞིག་དགོས་པར་མངོན་ནོ།
 དེས་ན་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ། བསམ་པ་དང་
 དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ། བསྐྱོམ་པ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 བྱུང་བར་ཡང་ཤེས་དགོས་སོ། །

སྤྲུལ་པ། བསྐྱེད་པའི་སྤྱིང་བོ་བདག་མེད་ལྟ་བུ་ཉིད། །གྲུབ་མཐའ་རྣམ་
 བཞིའི་དབྱེ་བ་དང་འབྲེལ་བར། །རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་བཙུང་ཁ་བའི། །
 དགོངས་པ་རྩེ་བཞིན་མདོར་བསྐྱུས་བདག་གིས་བཤད། །ཚུལ་འདི་སྟོ་གོས་
 ཙམ་ཞིག་དོན་གཉེར་ལ། །ཉེ་བར་མཁོ་བ་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཀྱང་། །དམ་
 ཆོས་བདུད་ཅིའི་རོ་མཆོག་སྤྱོད་འདོད་པའི། །སྟོ་ལྟན་དག་ལ་ཕན་སྤྱིད་སྟམ་
 བས་བྱིས། །ཚུལ་འདིར་འབད་ལས་རབ་དཀར་དག་བཞི། །གངས་རིའི་ཉོག་
 འང་རྩེ་སྟེད་ཐོབ་པ་དེ། །བསྐྱེད་པའི་སྤྱིང་བོ་ཡུན་རིང་གནས་པ་དང་། །མཐར་
 ཡང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱར་བསྐྱེད། །

ཅེས་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་འབྲེལ་བར་ལྟ་བའི་རིམ་པ་རྣམ་པར་བཤད་
 པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དད་པ་དང་རྣམ་དཔྱོད་ཟུང་དུ་
 འབྲེལ་བའི་རྒྱ་ཐང་དཀའ་བཙུ་བ་འཇམ་དབྱངས་སྦྱིན་པས། རི་སྐད་དུ་རྩེའི་

ཞལ་ནས། བསྟན་པའི་སྒྲིང་པོ་སྒྲིང་བ་ཉིད། ཅེས་བཤད་པ་ལྟར། བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་པོར་མཐོང་ནས། རང་བཞིན་འགའ་ལ་
ཕན་པར་འགྱུར་སྟམ་དུ་བསམས་ཏེ། འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་དང་ཁོ་བོས་པར་
དུ་བཞོ་བར་བྱའོ་ཞེས་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་པའི་ཚུལ་ལ་སྒྲོ་གྲོས་
ཀྱི་སྒྲིང་བ་ཅུང་ཟད་ཐོབ་པ་ཤུག་ཏེ་དགེ་སྦྱོང་གྲགས་པ་བཤད་སྐབས་ཀྱིས། ཞིང་
སྐྱལ་ནག་པ་སྒྲ་བའི་ཡར་ཆོས་ལ་སྐྱར་བ་སྟེ། འདིས་ཀྱང་རྗེ་སྒྲ་མའི་བསྟན་པ་
ལ་ཕན་ཐོགས་པར་གྱུར་ཅིག།

བཏག་ཞེས། ॥

འཕྲུལ་དེབ་སྒྲིག་པ་པོ། སེར་སྒྲད་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམས་དབྱངས་བསོད་ནམས།